

ELBLĄG KOCHAM MOJE MIASTO!

ANDRZEJ ŚLIWKA Z POPARCIEM „SOLIDARNOŚCI”

S.4

SPORT W ELBLĄGU

ENERGA BASKETBALL
NADAL BEZ PORAŹKI \21

ENERGA TRUSO
NADAL BEZ PUNKTU \22

JECHALI PO ZWYCIĘSTWO
I JEST \23

MURY W PASŁĘKU
DO REMONTU \2

MILIARDY EURO
NA ROZWÓJ – M.IN. NA PORT \3

ZAPAŚNIK JEST
JAK MASZYNA \8-9

WĄSACI ULUBIEŃCY
W PRACY \17

19 | 03 | 2024

Hotel Omega w Olsztynie

Olsztyn, ul. Sielska 4A

KONGRES
PRZYSZŁOŚCI
SAMORZĄDY I GOSPODARKA 2024

WSTĘP BEZPŁATNY

Zapraszamy
do udziału!

To dobra informacja dla miłośników historii i zabytków. Rusza remont kamiennych murów oporowych przy ul. Zamkowej w Pasłęku. Trwa przetarg na roboty budowlane, które mają na celu odnowienie i wzmocnienie istniejącej infrastruktury.

Kolejny fragment pasłęckich umocnień miejskich doczeka się renowacji. Jak poinformował Wiesław Śniecicki, burmistrz Pasłęka, planowane prace obejmują szereg działań mających na celu przywrócenie pierwotnego stanu murów oraz zapewnienie ich trwałości na kolejne lata.

MURY ZOSTANĄ ODCIĄŻONE

— W ramach zadania przewidziane są ręczne roboty ziemne w celu odciążenia murów oporowych, naprawa powierzchni licowych, oczyszczenie, nowe spoinowanie oraz zabezpieczenie. Ponadto przewidziano wy-

konanie nawierzchni z kostki kamiennej pomiędzy murami a ulicą Zamkową, jak również naprawy powierzchni licowych dwóch umocnień skarp oraz wykończenie lica żelbetowego muru oporowego. Prace związane z wykończeniem i pielęgnacją istniejącej zieleni bezpośrednio przy naprawianych elementach mają zagwarantować estetyczny wygląd całego obszaru — opisuje wóldarz miasta. O prawo do wykonania prac przy murach starały się trzy firmy. Najwyższa oferta wyniosła 899 597 zł, natomiast najniższa: 344 499 zł. Rozpoczęła się procedura oceny złożonych ofert, która doprowadzi do wyboru najlepszego wykonawcy prac. Całkowita

Mury obronne w Pasłęku powstały w XIV wieku

wartość kontraktu oraz wybór wykonawcy zostaną ogłoszone w najbliższym czasie. — Remont murów oporowych to ważne zadanie, mające na celu utrzymanie infrastruktury miasta w dobrym stanie oraz zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom. Przywrócenie dawnej świetności kamiennych murów oporowych to także krok w kierunku zachowania dziedzictwa historycznego Pasłęka. Mamy nadzieję, że prace przebiegną sprawnie

i zakończą się sukcesem, przyczyniając się do poprawy atrakcyjności miasta oraz zwiększenia bezpieczeństwa jego mieszkańców — podkreśla burmistrz Śniecicki.

NAJDŁUŻSZE MURY W REGIONIE

Warto przypomnieć, że mury obronne w Pasłęku powstały w XIV wieku. Ich długość wynosi 1200 m, co oznacza, że są to najdłuższe zachowane średniowieczne mury obronne w wojewódz-

twie warmińsko-mazurskim oraz jedno z najdłuższych w Polsce. Mury okalają pasłęckie Stare Miasto.

Linia murów obronnych o długości około 1200 metrów biegła po obwodzie nieregularnego wieloboku, łączącego się w północno-wschodnim narożniku z murami obronnymi zamku. Pierścień obwarowań był dopasowany do ukształtowania terenu. Od północy miasto zabezpieczał kanał młyński, a od północnego zachodu — bagna i podmokłe, trudno dostępne tereny. Jak podaje portal Architektura średniowiecza i starożytności, ciekawie rozwiązano układ przestrzenny wewnątrz fortyfikacji, gdzie wydzielono dwie części: północną z obiektami reprezentacyjnymi i użyteczności publicznej (zamek, kościół parafialny, ratusz) oraz południową, mieszkalno-gospodarczą.

Do miasta prowadziły trzy bramy: Kamienna

w południowo-zachodniej części obwodu, Garncarska blisko narożnika południowego miasta oraz Młyńska, usytuowana po stronie wschodniej, w pobliżu zamku krzyżackiego. Brama umieszczona była w wieżach wzniesionych na czworobocznych rzutach. W przyziemiach posiadały przejazdy bramne dostępne ostrołucznymi portalami, zamykane za pomocą bron, piętra zaś przebite były wielkimi oknami i otworami strzeleckimi, a także zdobione tynkowanymi blendami. Zapewne wszystkie bramy miały formę szczytową, ze sterczynami i blendami zwróconymi w stronę przedpola i miasta.

Do czasów obecnych wciąż mury zachowały się dwie z trzech historycznych bram miejskich — Brama Kamienna (Wysoka) i Brama Młyńska. Wyremontowane zostały w latach 2020-2022.

RAZ

CO Z ZEROWYM VAT-EM NA ŻYWNOSĆ?

Zerowa stawka podatku VAT na niektóre produkty spożywcze nie zostanie przedłużona po 31 marca 2024 r. — poinformowało wczoraj Ministerstwo Finansów. Jako powód podało utrzymujący się trend spadkowy inflacji i spadek tempa wzrostu cen żywności.

Jak przypomniało ministerstwo, obniżona stawka VAT na podstawowe produkty spożywcze, obowiązująca od 1 lutego 2022 r., została wprowadzona przy odczycie inflacji za styczeń 2022 r. na poziomie 9,2 proc. w ujęciu rocznym. Tymczasem według wstępnych danych GUS inflacja w styczniu br. obniży-

ła się do 3,9 proc., co oznacza, że to najniższe tempo wzrostu cen konsumpcyjnych w ujęciu rocznym od marca 2021 r. — zaznaczyło ministerstwo. Dodatkowo do 4,9 proc. w ujęciu rocznym spadło tempo wzrostu cen żywności i napojów bezalkoholowych i jest to poziom wzrostu najmniej od września 2021 r. — argumentuje MF.

Jako kolejny argument za nieprzedłużaniem zerowego VAT na niektóre produkty spożywcze ministerstwo podało szacunki, z których wynika, że w lutym i marcu zarówno inflacja w ujęciu rocznym, jak i roczne tempo wzrostu cen żywności utrzymują się w tendencji spadkowej. Według MF niższej dynamice cen żywności będą sprzyjać spadkowe tenden-

cje cen na światowych rynkach rolnych, a także silny efekt bazy, wynikający z wysokiego wzrostu cen żywności przed rokiem. 5 marca br. premier Donald Tusk powiedział, że będzie rekomendować powrót do 5-proc. stawki VAT dla produktów objętych czasowo stawką zerową. Stawką 0 proc. objęte są towary spożywcze wymie-

nione w poz. 1-18 załącznika nr 10 do ustawy o VAT, tj. objęte przed 1 lutego 2022 r. stawką w wysokości 5 proc., a następnie w ramach tarczy antyinflacyjnej — od 1 lutego 2022 r. do 31 grudnia 2023 r. stawką 0 proc. Zerowa stawka VAT obejmuje zatem podstawowe produkty spożywcze: owoce, warzywa, mięso, nabiał i produkty ze zbóż.

Rozporządzenie przedłużające stosowanie do 31 marca 2024 r. obniżonych stawek VAT dla określonych towarów i usług, w tym utrzymanie „zerowej” stawki VAT na podstawowe produkty żywnościowe, podpisał w grudniu ub.r. ówczesny minister finansów Andrzej Kosztowniak. Szacowano wówczas, że to koszt dla budżetu ok. 2,7 mld zł. ŹRÓDŁO: PAP

W GMINIE ŚMIERDZI

W Potowie zaczęto... śmierdieć. W gminie Rychliki rozpoczęto testy instalacji kanalizacyjnych w poszukiwaniu nieszczelności.

Urzednicy z gminy Rychliki działają szybko i skutecznie, aby rozwiązać problem z nieprzyjemnymi zapachami wydobywającymi się z kanalizacji sanitarnej w Potowie. Po spotkaniu z mieszkańcami, którzy skarżyli się na uciążliwe zapachy, rozpoczęło się tzw. zadymianie, mające na celu sprawdzenie potencjalnych nieszczelności w sieci kanalizacyjnej, przyłączach

indywidualnych oraz instalacjach w poszczególnych mieszkaniach. Jak podaje urząd gminy, wyniki testów okazały się zaskakujące. Wbrew pierwotnym przypuszczeniom mieszkańców większość domowych instalacji nie spełniała odpowiednich standardów bezpieczeństwa i szczelności. Podczas zadymiania prawie we wszystkich sprawdzanych lokalach

Podczas zadymiania prawie we wszystkich sprawdzanych lokalach pojawił się biały dym

pojawił się biały dym oparty na parze wodnej, wskazujący na miejsca, w których występowały nieszczelności w połączeniach lub rurach. Warto podkreślić, że tam, gdzie kanalizacja została wykonana poprawnie, dym nie występował, a mieszkańcy potwierdzali, że dolegliwości zapachowe były minimalne lub wręcz nieobecne. W tej sytuacji każdy z właścicieli lokali został

wezwany do podjęcia działań naprawczych. Konieczne będzie dokonanie przeróbek instalacji, tak aby rury były szczelne, a syfony skutecznie zatrzymywały zapachy z rur kanalizacyjnych. Jest to kluczowy krok w zapewnieniu komfortu mieszkańcom Potowa oraz poprawie warunków sanitarnych w całej miejscowości.

OPR. RAZ

MILIARDY EURO NA ROZWÓJ – M.IN. NA PORT

Zapowiedź odblokowania ogromnych pieniędzy, bo 600 mld zł z Krajowego Planu Odbudowy i z polityki spójności, to dobra wiadomość dla nas wszystkich. To będzie katalizator postępu i rozwoju kraju, ale także Warmii i Mazur.

Wreszcie. Blisko 600 mld zł z polityki spójności i Krajowego Planu Odbudowy trafi do Polski. To dla nas szansa na kolejny skok cywilizacyjny kraju i naszych regionów. Ale trzeba też pamiętać, że Polska ma dwuletnie opóźnienie w realizacji inwestycji i reform zapisanych w KPO. Czas na ich realizację mamy do 31 sierpnia 2026 roku, co może być trudne do zrealizowania.

— Nie byłoby takiej dynamiki wzrostu, rozwoju w Polsce, gdyby nie środki europejskie — podkreślił niedawno na konferencji w Olsztynie poseł KO Jacek Protas, wiceminister funduszy i polityki regionalnej — Do Polski trafią kolejne, wielkie pieniądze z Unii Europejskiej: 76 mld euro na politykę spójności na lata 2021-2027 i 60 mld euro na Krajowy Plan Odbudowy do roku 2026. Te środki przez ponad dwa lata były zablokowane. Dzisiaj możemy się wspólnie cieszyć z tego, że te środki będą trafiały do Polski w najbliższych latach. Będziemy mogli nimi gospodarować — dodał.

I to będzie wielki dopalacz dla naszej gospodarki, dla samorządów, które będą mogły wreszcie zrealizować za środki z KPO zaplanowane inwestycje. A plany są ogromne, bo wnioski zgłoszone z naszego regionu do KPO opiewają na kwotę ponad 12 mld zł, podczas gdy cały KPO to ok. 258 mld zł.

Lista projektów KPO na Warmii i Mazurach: (nazwa projektu, podmiot odpowiedzialny, czas realizacji i wartość)

1. SI6 – kęgosłupem komunikacyjnym Warmii i Mazur. GDDKiA Oddział Olsztyn. Lata 2021-2026. **Wartość:** 5,5 mld zł.
2. Rowerem przez Warmię i Mazury. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie, Departament Turystyki Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020 i Miasto Olsztyn. Lata 2021-2026. **Wartość:** 1,83 mld zł.
3. Masterplan dla obszaru Wielkich Jezior Mazurskich. Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich. Lata 2021-

2026. **Wartość:** 592 mln zł.

4. Bądź zdrow na Warmii i Mazurach. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Departament Zdrowia) w partnerstwie z kilkunastoma szpitalami i placówkami w regionie. Lata 2021-2026. **Wartość:** 500,5 mln zł.

5. „Czyste i bezpieczne przystanie” – nowoczesna sieć ekologicznej infrastruktury dla zrównoważonego rozwoju regionu. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Departament Turystyki), Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020. Lata 2020-2026. **Wartość:** 397,5 mln zł

6. Strefy rozwojowe Warmii i Mazur. Lider wybrany spośród partnerów: Gmina Miasto, Elbląg Gmina Miasto Etk, Gmina Olsztyn, Powiat Nowomiejski. Lata 2021-2026. **Wartość:** 374,3 mln zł.

7. Poprawa transgranicznych relacji w północno-wschodniej części województwa. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie. Lata 2020-2026. **Wartość:** 325 mln zł.

8. Energia z Natury – poprawa efektywności energetycznej na Warmii i Mazurach. Starostwo Powiatowe w Etku, Powiat Piski, Gmina Miasto Etk, Powiat Iławski, Powiatowy Zarząd Dróg w Iławie, Gmina Olsztyn, Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu, Warmińsko-Mazurska Filharmonia im. Feliksa Nowowiejskiego w Olsztynie, Powiat Działdowski, Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020. Lata 2020-2026. **Wartość:** 314,4 mln zł.

9. Przebudowa systemu produkcji i dystrybucji ciepła w Elblągu. Elbląskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o. Lata 2020-2025. **Wartość:** 222,5 mln zł.

10. Zaplecze technologiczne – innowacyjny ośrodek usługowo-przemysłowy portu lotniczego Olsztyn-Mazury. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Port Lotniczy Olsztyn-Mazury. Lata 2021-2026. **Wartość:** 261 mln zł.

11. Kanąłem znad jezior do morza. Polskie Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku. Lata 2021-2025. **Wartość:** 225 mln zł.

12. Regionalny Fundusz Rozwoju – Fundusz wspar-

cia gospodarki. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Lata 2022-2026. **Wartość:** 195 mln zł.

13. Modernizacja gospodarki ściekowej w Aglomeracji Elbląg. Elbląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. Lata 2020-2022. **Wartość:** 193,8 mln zł.

14. Rozbudowa i modernizacja portu morskiego w Elblągu. Gmina Miasto Elbląg i Zarząd Portu Morskiego Elbląg sp. z o.o. Lata 2021-2025. **Wartość:** 190 mln zł.

15. SmartRegion – Ecosystem. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Lata 2021-2026. **Wartość:** 180 mln zł.

16. Pobudzenie gospodarcze i poprawa bezpieczeństwa drogowego w małych miejscowościach oraz walka z ich wykluczeniem komunikacyjnym – program „Równe Szanse”. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie. Lata 2020-2023. **Wartość:** 150 mln zł.

17. Warmińsko-Mazurski Fundusz Rozwoju sprzyjający włączeniu społecznemu. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej) w partnerstwie z: Gmina Miasto Elbląg (MOPS w Elblągu) Gmina Miasto Etk (MOPS w Etku), Powiat Iławski, MOPS Olsztynie, Gmina Olsztyn, Gmina Piecki. Lata 2021-2026. **Wartość:** 130 mln zł.

18. Inteligentna edukacja – cyfryzacja oświaty w Olsztynie. Gmina Olsztyn. Lata 2021-2022. **Wartość:** 130,7 mln zł.

19. Skarby Warmii i Mazur. Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie. Lata 2022-2025. **Wartość:** 110 mln zł.

20. E-szkola i platforma edukacyjna przyszłością nauczania. Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli. Lata 2020-2026. **Wartość:** 100 mln zł.

21. E-administracja na Warmii i Mazurach. Gmina Miasto Elbląg, Powiat Piski, Starostwo Powiatowe w Iławie, Powiat Nowomiejski, Powiatowy Zarząd Dróg w Iławie, MOPS w Olsztynie, Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020. Lata 2021-2026. **Wartość:** 74,1 mln zł.

22. Kompetencje i zawody przyszłości. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Lata 2020-2026. **Wartość:** 60 mln zł.

23. Odtworzenie/rewitalizacja linii kolejowej Działdowo – Brodnica. PKP PLK. Lata 2021-2022. **Wartość:** 60 mln zł.

24. Warmińsko-Mazurska e-szkola nowoczesnych kompetencji. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Lata 2021-2025. **Wartość:** 50 mln zł.

25. Warmińsko-Mazurskie tele-opiekuje. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Regionalny

Ośrodek Polityki Społecznej). Lata 2021-2026. **Wartość:** 30,2 mln zł.

26. Antykruchosć regionalnych MSP – wsparcie strategiczne dla regionalnych firm w zakresie zarządzania zmianą i zwiększenie adaptowalności firm. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Departament Europejskiego Funduszu Społecznego). Lata 2022-2026. **Wartość:** 20 mln zł

27. Cyfrowa kultura. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Departament Kultury) w partnerstwie z instytucjami w regionie. Lata 2020-2026. **Wartość:** 23,7 mln zł.

28. Zielona gospodarka ekologicznym sposobem na rozwój. Gmina Miasto Etk. Lata 2021-2026. **Wartość:** 16 mln zł.

29. NGO's Adaptacja – Regionalny Fundusz Grantowy Dla Organizacji Pozarządowych. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego). Lata 2020-2026. **Wartość:** 15 mln zł.

30. Mała infrastruktura jako dźwignia rozwoju lokalnego. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa). Lata 2021-2026. **Wartość:** 10 mln zł.

31. Szkoła w z@sięgu – rozwijanie kompetencji cyfrowych nauczycieli w etckich szkołach podstawowych. Gmina Miasto Etk. Lata 2021-2025. **Wartość:** 1,7 mln zł.

ANDRZEJ MIELNICKI

KONDOLENCJE

Koleżance

Bożenie Chudon

wyrazy głębokiego współczucia
i słowa otuchy z powodu śmierci

Męża

składają
dyrekcja oraz pracownicy
Biblioteki Elbląskiej
im. Cypriana Norwida

Wyrazy szczerzego i głębokiego współczucia

Koleżance

Edycie Jemczurze

Inspektorowi Urzędu Gminy Elbląg
oraz

Jej Rodzinie i Bliskim

z powodu śmierci

Taty

składają
Barbara Bruzdewicz, Przewodnicząca Rady Gminy Elbląg,
wraz z radnymi,
Zygmunt Tucholski, Wójt Gminy Elbląg,
oraz koleżanki i koledzy
z Urzędu Gminy Elbląg i GOPS-u

ANDRZEJ ŚLIWKA Z POPARCIEM „SOLIDARNOŚCI”: CHCĘ, ABY DO ELBLĄGA POWRÓCIŁA NORMALNOŚĆ

Zależy mi na tym, aby powrócić do normalnych relacji, które powinny mieć miejsce między pracodawcą a pracownikami. To, co dzieje się w Elblągu, jeśli chodzi o zachowanie rządzących miastem, jest dalekie od normalności — powiedział w siedzibie elbląskiej „Solidarności” Andrzej Śliwka. Kandydat na prezydenta Elbląga zawarł porozumienie programowe z Regionem Elbląskim NSZZ „Solidarność”, który oficjalnie poparł jego kandydaturę.

Przestawiciele elbląskiej „Solidarności” podpisali z Andrzejem Śliwką, kandydatem na prezydenta Elbląga, porozumienie programowe i udzieli mu oficjalnego poparcia.

— W związku z sytuacją pracowniczą, która aktualnie dzieje się w Elblągu — w Urzędzie Miejskim i w instytucjach podległych panu prezydentowi — postanowiliśmy poszukać porozumienia przed wyborami, aby pewne rzeczy uprzedzić i modelować odpowiednie rozwiązania na przyszłość. Mamy smutne doświadczenia: ostatnio prawomocny wyrok potwierdzający, że władze miasta pod względem płacowym nierówno traktowały pracownice Urzędu. Mamy też problemy w podległych spółkach i jednostkach samorządowych, w tym w żłobkach i przedszkolach. Dlatego chcielibyśmy, aby sprawy pracownicze były dostrzegane

przez władze samorządowe, a pracownicy byli traktowani podmiotowo i w dialogu — powiedział Zbigniew Koban, przewodniczący elbląskiej „Solidarności”.

Jak poinformował Andrzej Śliwka, podpisanie porozumienia nastąpiło z jego własnej inicjatywy. Poseł PiS zobowiązał się, że jeśli wygra nadchodzące wybory samorządowe, to podejmie niezbędne działania mające na celu „powrót normalności do Elbląga”.

— W ramach mojej aktywności politycznej i kampanii wyborczej, ale głównie tego, co będzie po kampanii, chciałbym, abyśmy wrócili do normalności; aby w Elblągu było przestrzegane prawo, aby w Elblągu nie dochodziło do takich sytuacji, które mają miejsce w Urzędzie Miejskim czy spółkach miejskich, a o których słyszymy w przestrzeni medialnej. Prezydent miasta nie jest królem miasta, a osobą, która

powinna sprawnie zarządzać, wsłuchiwać się w głos mieszkańców, ale także rozmawiać z partnerami społecznymi takimi jak „Solidarność” czy innymi związkami zawodowymi. Tak będę wypełniał swoją rolę prezydenta Elbląga, który będzie prezydentem dialogu wsłuchującym się w głos wszystkich mieszkańców niezależnie od ich barw politycznych czy przetrwania. W samorządzie powinniśmy być jak najdalej od polityki ogólnopolskiej,

askupić się na tym, co możemy zrobić dobrze dla naszej małej ojczyzny — przekazał Andrzej Śliwka.

Podpisane porozumienie opiera się na czterech filarach: rozwoju, rodzinie, bezpieczeństwie i dialogu. Znajdują się w nim również rozwiązania systemowe chroniące pracowników przed zwolnieniem w okresie przedemerytalnym i corocznego negocjowania porozumienia płacowego dotyczącego wzrostu wynagrodzeń pracowników.

Andrzej Śliwka przywołał sytuację walczących o podwyżki urzędników przy jednoczesnym uznaniowym nagradzaniu wybranych pracowników. Prezydent nagrodził 22 urzędników, wpłacając każdemu z nich średnio 3433 zł. Miały być to osoby z kadry kierowniczej Urzędu Miejskiego, które w przeciągu dwóch ostatnich kadencji samorządu zasłużyły się szczególnie osiągnięciami w swojej pracy zawodowej.

Poseł Śliwka stwierdził, że zasady wynagradzania pracowników powinny być jasne i klarowne, a nie „uzgadniane w zaciszu gabinetów”. Zobowiązał się też do realizacji podpisanego programu wraz z wygranymi wyborów na prezydenta Elbląga.

— To moje zobowiązanie względem wszystkich pracowników, którzy pracują w Urzędzie Miasta i jednostkach podległych. Zależy mi na tym, aby powrócić do normalnych relacji, które

re powinny mieć miejsce między pracodawcą a pracownikami. To, co dzieje się w Elblągu, jeśli chodzi o zachowanie rządzących miastem, jest dalekie od normalności. Chciałbym tę normalność przywrócić — oświadczył poseł.

A przewodniczący elbląskiej „Solidarności” stwierdził, że nie podpisałby porozumienia z osobą, co do której miałby wątpliwości w zakresie wiarygodności.

— Jesteśmy pewni, że to porozumienie będzie przestrzegane i respektowane z korzyścią dla pracowników i funkcjonowania całego miasta jako jednostki — przekazał Zbigniew Koban.

Przewodniczący elbląskiej „Solidarności” dodał też, że kilkakrotnie próbował się spotkać z prezydentem Elbląga Witoldem Wróblewskim, jednak on nigdy nie był zainteresowany takim spotkaniem, tłumacząc się brakiem czasu.

TE OSOBY ZMIERZĄ SIĘ W WALCE O MIEJSCE W RADZIE POWIATU

Już 7 kwietnia mieszkańcy podelbąskich gmin udadzą się do urn wyborczych, by wybrać swoich przedstawicieli w radzie powiatu elbląskiego. Od nich będzie zależeć, jakie drogi będą budowane, remontowane czy też jak funkcjonować będą szkoły średnie prowadzone przez starostwo.

To właśnie od nowo wybranych władz powiatu elbląskiego zależeć będzie, jak będzie wyglądała siatka połączeń komunikacji publicznej pomiędzy podelbąskimi gminami, jakie drogi będą remontowane, a także w jakich szkołach młodzież kończąca szkoły podstawowe będzie mogła kontynuować naukę. Dlatego tak ważne jest, by 7 kwietnia wziąć udział w wyborach samorządowych i zagłosować na swojego kandydata do rady powiatu:

KW Stowarzyszenie Dobry Samorząd Okręg nr 1

- Maciej Romanowski, Pastęk
- Tomasz Rozenbajger, Pastęk
- Dariusz Ponichtera, Pastęk
- Halina Cieśla, Aniotowo
- Mariusz Ficak, Pastęk
- Helena Mendelevska, Pastęk
- Marcin Orłowski, Pastęk
- Joanna Naspińska, Pastęk

Okręg nr 2

- Genowefa Kwoczek, Gronowo Górne
- Zbigniew Rutkowski, Tolkmicko
- Celina Sokółowska, Wężina
- Alicja Rogoz, Nowakowo
- Piotr Nowicki, Suchacz
- Dariusz Barton, Pogrodzie

Okręg nr 3

- Elżbieta Biczak, Rychliki
- Beata Jakubowska, Markusy
- Barbara Krajnik, Wiśniewo
- Jan Tyrawski, Marwica
- Artur Brzozowski, Rejsyty
- Roman Puchalski, Oleśno

Okręg nr 4

- Ryszard Zając, Młynary
- Andrzej Sidor, Krykajny
- Jadwiga Korwiel, Młynary
- Teresa Rutyna, Zalesie
- Tomasz Kwietniewski, Milejewo

KW Prawo i Sprawiedliwość Okręg nr 1

- Jacek Matukiewicz, Pastęk
- Stawomir Mackiewicz, Zielony Grąd
- Maria Koniecko, Pastęk
- Edyta Juniewicz, Rogajny

- Joanna Adamczyk, Pastęk
- Jan Gałęzowski, Pastęk
- Jarostaw Wiak, Pastęk
- Krzysztof Szuryga, Pastęk

Okręg nr 2

- Michał Gzowski, Tolkmicko
- Andrzej Rybicki, Tolkmicko
- Ewa Kosowska, Komorowo Żuławskie
- Jolanta Piróg, Ogrodniki
- Karolina Brynda, Batorowo
- Ryszard Stupski, Gronowo Górne

Okręg nr 3

- Dariusz Hoppe, Gronowo Elbląskie
- Anna Homza, Jelonki
- Barbara Turzyńska, Zwierzno
- Maria Ziółkowska, Rychliki
- Edward Sawicki, Markusy
- Krzysztof Tomasz, Różany

Okręg nr 4

- Mateusz Zabłocki, Skowrony
- Zbigniew Dabkiewicz, Pastęk
- Barbara Sierocka, Stoboje
- Henryka Broż, Milejewo
- Jerzy Brzozowski, Młynary

KKW Trzecia Droga Polska 2050 Szymona Hołowni – Polskie Stronnictwo Ludowe

Okręg nr 1

- Mariusz Wroński, Pastęk
- Beata Winiewska-Kowal, Pastęk
- Mirostawa Siwińska, Kopina
- Natalia Żachowska, Krosno
- Izabela Malinowska, Pastęk
- Joanna Domeracka, Pastęk
- Jörgen Hintz, Pastęk
- Ryszard Zieliński, Pastęk

Okręg nr 2

- Marek Zamojcin, Tolkmicko
- Mirostawa Siedler, Gronowo Górne
- Eliza Stodolska, Suchacz
- Helena Michaluk, Tolkmicko
- Izabela Stankiewicz, Tolkmicko

- Janusz Graczyk, Władysławowo

Okręg nr 3

- Magdalena Madeja, Jegłownik
- Roman Kogut, Rychliki
- Ewa Lepak, Rachowo
- Dariusz Bocian, Zwierzno
- Alina Kruszewska, Rejsyty
- Adam Okruciniński, Fiszewo

Okręg nr 4

- Lech Popiołek, Ogrodniki
- Elwira Dzika, Skowrony
- Tomasz Pieślak, Nowe Monasterzysko
- Przemysław Rozentel, Młynary
- Małgorzata Gotkowska, Ogrodniki

KWW Koalicja Obywatelska Okręg nr 1

- Jerzy Romanowski, Surowe
- Marian Oskroba, Pastęk
- Patryk Kwiecieński, Pastęk
- Karolina Majcher, Pastęk
- Bożena Tomaszewska, Pastęk
- Kaja Dawidziuk, Marianka
- Stanisław Wiśniewski, Nowe Kusy
- Mateusz Goluch, Rieczna

Okręg nr 2

- Magdalena Czarnocka-Kaptur, Przezmark
- Andrzej Estal, Tolkmicko
- Ewa Serdyńska, Nowakowo
- Eryk Szymbora, Gronowo Górne
- Bożena Lemierska, Lisów
- Mariusz Szempliński, Tolkmicko

Okręg nr 3

- Robert Bieliński, Gronowo Elbląskie
- Halina Chabowska-Pędrak, Wiśniewo
- Marzena Kłos, Marwica
- Dominika Kruszewska, Dymnik
- Krzysztof Klimiuk, Rychliki
- Mirostawa Kraszewski, Jegłownik

Okręg nr 4

- Elżbieta Lisowska, Młynary
- Magdalena Przybysz-Pietrzak, Godkowo
- Grzegorz Boll, Nowe Monasterzysko
- Juliusz Czapliński, Pomorska Wieś
- Stefania Doerfer, Huta Żuławska

KANDYDUJĄ DO RADY

Wielkimi krokami zbliża się termin wyborów samorządowych zaplanowanych na 7 kwietnia. Znamy już nazwiska osób, które zdecydowały się na kandydowanie na radnych miejskich w Elblągu.

Kandydaci na elbląskich radnych w wyborach samorządowych zaplanowanych na 7 kwietnia 2024 roku:

PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ

- Okręg nr 1**
- 1. Rafał Traks,
 - 2. Sebastian Czyżyk-Skoczyk,
 - 3. Joanna Grykiel-Figielska,
 - 4. Tomasz Osiowski,
 - 5. Emilia Nowak-Dębska,
 - 6. Mariusz Pelc,
 - 7. Marzena Prusiecka.
- Okręg nr 2**
- 1. Piotr Opaczewski,
 - 2. Jolanta Janowska,
 - 3. Bartłomiej Piór,
 - 4. Janusz Hajdukowski,
 - 5. Adriana Pilarska,
 - 6. Barbara Kuśniewska,
 - 7. Arkadiusz Majewski.
- Okręg nr 3**
- 1. Paweł Kowszyński,
 - 2. Jacek Domeracki,
 - 3. Elżbieta Banasiewicz,
 - 4. Cecylia Orych,
 - 5. Kaczmierz Stańczyk,
 - 6. Tomasz Milewski,
 - 7. Zofia Szawara.
- Okręg nr 4**
- 1. Jolanta Liewska,
 - 2. Michał Rutkowski,
 - 3. Andrzej Szatkowski,
 - 4. Agnieszka Niewińska,
 - 5. Piotr Strzyżewski,
 - 6. Agnieszka Niedźwiecka,
 - 7. Waldemar Tatarski.
- Okręg nr 5**
- 1. Marek Pruszek,
 - 2. Kamil Zdziech,
 - 3. Celina Kardasz,
 - 4. Bożena Świdarska,
 - 5. Ryszard Tomczyński,
 - 6. Elwira Karczewska,
 - 7. Walentyna Łojewska.

foto: gowid

KOALICJA OBYWATELSKA

- Okręg nr 1**
- 1. Grażyna Kluge,
 - 2. Paweł Gołębiowski,
 - 3. Sławomir Żukowski,
 - 4. Ewa Horbaczewska,
 - 5. Adam Ludwiczak,
 - 6. Juliusz
 - 7. Jolanta
 - 8. Stawomir Dziuda.
- Okręg nr 2**
- 1. Małgorzata Adamowicz,
 - 2. Karolina Śluz,
 - 3. Marta Kubacka-Ignaciuk,
 - 4. Roman Nakonowski,
 - 5. Sebastian Dobrzyński,
 - 6. Szymon Hak,
 - 7. Marta Drózda-Kulkowska.
- Okręg nr 3**
- 1. Irena Sokołowska,
 - 2. Wojciech Karpiński,
 - 3. Paweł Marchlewski,
 - 4. Jolanta Pękata,
 - 5. Adam Czerwiński,
 - 6. Sylwia Domżańska,
 - 7. Monika Janowicz.
- Okręg nr 4**
- 1. Antoni Czyżyk,
 - 2. Marek Kamm,
 - 3. Karol Bidziński,
 - 4. Iwona Łuczak,
 - 5. Magdalena Lejman,
 - 6. Barbara Czyżewska,
 - 7. Emilia Stefanowska.

- Okręg nr 5**
- 1. Michał Missan,
 - 2. Wiesława Włodarczyk,
 - 3. Tomasz Budziński,
 - 4. Patrycja Sulich-Stefanowicz,
 - 5. Magdalena Strugińska-Mincewicz,
 - 6. Maciej Makula,
 - 7. Wioleta Stępczyńska.

KOMITET WYBORCZY WYBORCÓW RUCH SAMORZĄDOWY TAK DLA ELBLĄGA

- Okręg nr 1**
- 1. Witold
 - 2. Gintowt-Dziewaltowski,
 - 3. Krystyna Urbaniak,
 - 4. Wojciech Rudnicki,
 - 5. Adam Krause,
 - 6. Danuta Janczuk,
 - 7. Izabela Jaworska,
 - 8. Małgorzata Ptasznik.
- Okręg nr 2**
- 1. Maria Kosecka,
 - 2. Katarzyna Jankowska,
 - 3. Izabela Misiak,
 - 4. Mariola Hajdukonis,
 - 5. Andrzej Gotota,
 - 6. Marcin Trudnowski,
 - 7. Adam Kapczyński.
- Okręg nr 3**
- 1. Małgorzata Sowicka,
 - 2. Mateusz Paradowski,
 - 3. Anna Sobolak,

- 4. Andrzej Szmigielski,
 - 5. Marcin Żuchowski,
 - 6. Beata Chrościcka,
 - 7. Leszek Wilk.
- Okręg nr 4**
- 1. Paweł Fedorczyk,
 - 2. Marek Burkhardt,
 - 3. Joanna Celińska,
 - 4. Katarzyna Witowska,
 - 5. Marek Rybicki,
 - 6. Bożena Foreńska,
 - 7. Krzysztof Kowalski.
- Okręg nr 5**
- 1. Krzysztof Konert,
 - 2. Andrzej Tomczyński,
 - 3. Kazimiera
 - 4. Pierzyńska-Czujwid,
 - 5. Edyta Lichacz,
 - 6. Tomasz Kubacki,
 - 7. Joanna Mikucka,
 - 8. Jakub Turczak.

KOMITET WYBORCZY WYBORCÓW PAWŁA RODZIEWICZA – NOWY ELBLĄG

- Okręg nr 1**
- 1. Paweł Rodziewicz,
 - 2. Patrycja Myśliwska,
 - 3. Łukasz Pacholski,
 - 4. Dagmara Sobieska,
 - 5. Kamila Fidała.
- Okręg nr 2**
- 1. Mariusz Betler,
 - 2. Łukasz Kotyński,
 - 3. Magdalena Biedrzycka,
 - 4. Zbigniew Kuśmierz,
 - 5. Irena Suliga.
- Okręg nr 3**
- 1. Radosław Dąbkowski,
 - 2. Monika Kozieja,
 - 3. Sylwester Sieklicki,
 - 4. Joanna Korzątkowska,
 - 5. Ewa Wawrzyniak.
- Okręg nr 4**
- 1. Monika Dwojakowska,
 - 2. Weronika Wójcik,

- 3. Bohdan Konarzewski,
 - 4. Stefan Zatorski,
 - 5. Ewelina Jeziorska.
- Okręg nr 5**
- 1. Artur Pytliński,
 - 2. Ewa Obrycka-Błaut,
 - 3. Joanna Woźnicka,
 - 4. Łukasz Szykiewicz,
 - 5. Katarzyna Jaworska.

KOMITET WYBORCZY WYBORCÓW STEFANA REMBELSKIEGO – MEGA ELBLĄG – UCZYŃMY ELBLĄG ZNOWU WIELKIM

- Okręg nr 1**
- 1. Jolanta Raczynska,
 - 2. Karolina Brzozowska,
 - 3. Aleksandra Florek,
 - 4. Kamil Szlendak,
 - 5. Krzysztof Matus,
 - 6. Grzegorz Brzozowski.
- Okręg nr 2**
- 1. Waldemar Siuda,
 - 2. Krzysztof Andrearczyk,
 - 3. Jolanta Górka,
 - 4. Janina Kamińska,
 - 5. Krzysztof Gorzelańczyk,
 - 6. Ewa Kalinowska.
- Okręg nr 3**
- 1. Arkadiusz Maćkiewicz,
 - 2. Marek Jakubów,
 - 3. Mariusz Gawryś,
 - 4. Monika Stefańska,
 - 5. Marta Parzonko,
 - 6. Małgorzata Wiśniewska,
 - 7. Paweł Sadzyński.
- Okręg nr 4**
- 1. Stefan Rembelski,
 - 2. Marcin Zakęs,
 - 3. Lidia Płussa,
 - 4. Barbara Stachyra,
 - 5. Aldona Nowak,
 - 6. Mirosław Polak.
- Okręg nr 5**
- 1. Jacek Zbrzeźny,

- 2. Zenon Lecyk,
- 3. Aleksandra
- 4. Niebylska-Cieniewicz,
- 5. Krzysztof Baranowski,
- 6. Iwona Gałązka,
- 7. Anna Zych.

KKW RAZEM DLA ELBLĄGA

- Okręg nr 1**
- 1. Andrzej Ławryniewicz,
 - 2. Irena Przepolewska,
 - 3. Paweł Buczkowski,
 - 4. Adriana Owsik,
 - 5. Piotr Kaliszewski,
 - 6. Sabina Górecka,
 - 7. Mariusz Lewandowski.
- Okręg nr 2**
- 1. Wojciech Janik,
 - 2. Aneta Wrona,
 - 3. Tomasz Grelewicz,
 - 4. Magdalena Czerwień,
 - 5. Kaja Malkiewicz,
 - 6. Robert Koliński.
- Okręg nr 3**
- 1. Sławomir Malinowski,
 - 2. Sławomir Sobieszczyk,
 - 3. Ewelina Fraszczak,
 - 4. Ewelina Czerwień,
 - 5. Adrianna Stryżko,
 - 6. Mirosław Gawron.
- Okręg nr 4**
- 1. Piotr Imiołczyk,
 - 2. Mieczysław Mongiałto,
 - 3. Magdalena Józefowicz,
 - 4. Mariusz Fraszczak,
 - 5. Anna Psiuk,
 - 6. Izabela Rybska,
 - 7. Rafał Maszka.
- Okręg nr 5**
- 1. Edmund Szwed,
 - 2. Elżbieta Stefanowicz,
 - 3. Stanisław Nowak,
 - 4. Monika Dębczyńska,
 - 5. Natalia Nałęcz-Łęczyńska,
 - 6. Sławomir Kula, 69 lat.

ZNAMY KANDYDATÓW DO SEJMIKU WOJEWÓDZKIEGO

Znamy osoby, które chcą reprezentować nasz region we władzach województwa warmińsko-mazurskiego. Do walki o miejsca w „regionalnym parlamencie” wystartuje siedem komitetów wyborczych.

Współpraca samorządów miejskich czy gminnych z władzami w stolicy województwa to kluczowa kwestia jeśli chodzi o rozwój lokalny. To właśnie władze województwa na przykład rozdzielają dużą część dotacji dla gmin. Dlatego tak ważna jest reprezentacja mieszkańców Elbląga i powiatu elbląskiego w sejmiku województwa warmińsko-mazurskiego. Wiemy, kto chce się ubiegać o stolki w tym organie władzy samorządowej z naszego regionu:

Stowarzyszenie Bezpartyjni Samorządowcy

- 1. Danuta Gromyko, Elbląg
- 2. Teresa Andrukajtis, Elbląg

- 3. Anna Węglińska, Elbląg
- 4. Aleksander Rutkowski, Dąb
- 5. Andrzej Krupiński, Kobyłty
- 6. Marek Hermanowski, Olsztyn
- 7. Stanisława Boguszewska-Cichocka, Olsztyn

Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców

- 1. Sebastian Sadłek, Gardyny-Leśniczówka
- 2. Małgorzata Mazurkiewicz, Elbląg
- 3. Weronika Piskorek, Elbląg
- 4. Piotr Abucewicz, Bartoszyce
- 5. Mario Bojadziejew, Elbląg
- 6. Ewelina Kozakiewicz, Elbląg
- 7. Tomasz Mysłowski, Elbląg

Lewica

- 1. Janusz Nowak, Elbląg
- 2. Bożena Stępczyńska, Braniewo

Fot. Stanisław Krysiński

7 kwietnia wybierzemy nowe władze samorządu województwa warmińsko-mazurskiego

- 3. Halina Jędrzejewska, Bartoszyce
- 4. Ryszard Nałęcz, Lidzbark Warmiński
- 5. Krystyna Szulc, Piastowo
- 6. Jerzy Mańkut, Pieniężno
- 7. Sylwia Piekart, Orneta

- 8. Danuta Zubrycka, Bartoszyce

Prawo i Sprawiedliwość

- 1. Marcin Kazimierczuk, Bartoszyce
- 2. Łukasz Kochan, Elbląg

- 3. Małgorzata Adamowicz, Elbląg
- 4. Jolanta Andruszkiewicz, Bartoszyce
- 5. Ewa Wyszomirska, Gronowo
- 6. Henryk Koniecko, Pastęk
- 7. Mirosław Król, Orneta
- 8. Halina Sałata, Elbląg

Koalicja Obywatelska

- 1. Robert Turlej, Elbląg
- 2. Elżbieta Ruda, Braniewo
- 3. Marek Chyl, Lidzbark Warmiński
- 4. Agnieszka Grzelak, Elbląg
- 5. Michał Butkiewicz, Elbląg
- 6. Wanda Harhaj, Pastęk
- 7. Małgorzata Oleksiak, Elbląg
- 8. Miron Sycz, Górowo Iławeckie

Konfederacja i Bezpartyjni Samorządowcy

- 1. Liliana Wiadowska, Elbląg
- 2. Gabriela Sikorska, Elbląg
- 3. Katarzyna Markowska, Olsztyn
- 4. Cezary Dębkowski, Bukwałd
- 5. Radosław Michalski, Tomaryny
- 6. Bartosz Kowalski, Elbląg

Trzecia Droga Polska 2050 Szymona Hołowni – Polskie Stronnictwo Ludowe

- 1. Robert Szczepański, Dobrocin
- 2. Jan Bobek, Piórkowo
- 3. Janusz Gierulski, Elbląg
- 4. Wioletta Jaskólska, Lidzbark Warmiński
- 5. Małgorzata Kozioł, Orneta
- 6. Danuta Oleksiak, Łęcze
- 7. Ewa Nisiewicz, Sapy
- 8. Witold Wróblewski, Elbląg

ELBLĄSKA SZKOŁA PEŁNA TAJEMNIC, CZYLI DEBIUT KATARZYZNY PEDERSEN

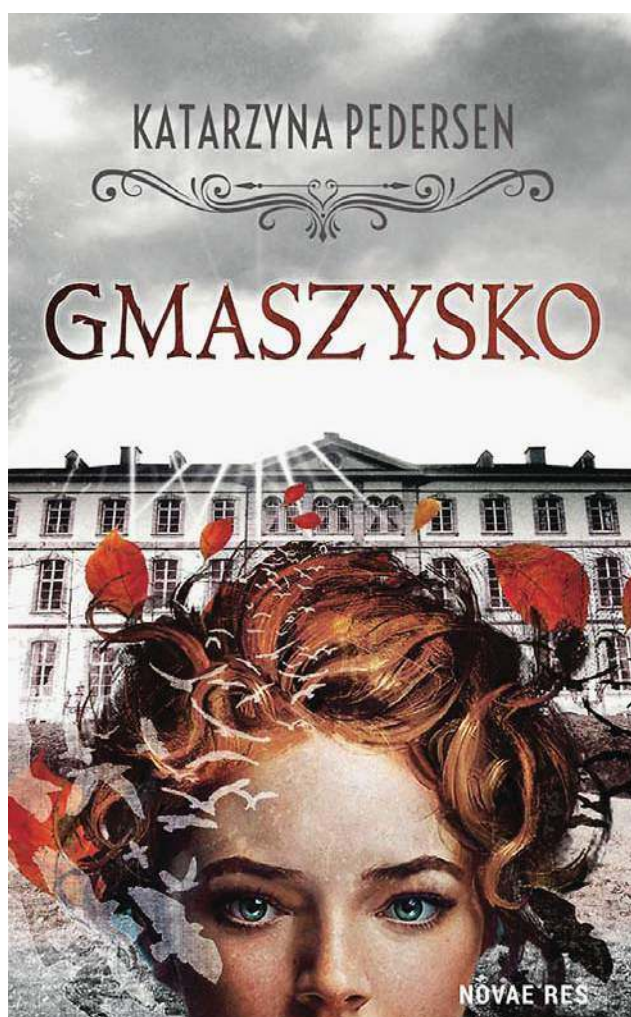
Na początku tego roku ukazał się zaskakujący debiut. „Gmaszysko”, czyli thriller, którego akcja dzieje się w murach Szkoły Podstawowej nr 4 w Elblągu, to pierwsza książka Katarzyny Pedersen.

Autorka z wykształcenia jest filologką po anglistyce na UG, lecz kilka razy zmieniała swoją zawodową drogę. Przez niemal dekadę pracowała jako stewardessa w irlandzkiej linii lotniczej. W tym czasie zwiedziła kawałek świata, poznała ludzi, obce kultury i języki. Po urodzeniu swojej córki wróciła „na ziemię”, a konkretnie do rodzinnego Elbląga. Przez osiem lat pracowała jako nauczycielka, m.in. w Szkole Podstawowej nr 4 im. Henryka Sienkiewicza, która stała się miejscem akcji jej książki. Po etapie bycia nauczycielką zmieniła uprawianą przez siebie profesję i napisała książkę. Pisanie, jak sama przyznaje, to jej najsilniejsza pasja i pragnienie, które miała w sobie od zawsze. „Gmaszysko” to jej pierwsza w życiu publikacja.

Nie ma miast, których mury nie byłyby świadkami tragedii. Elbląg nie jest

tutaj wyjątkiem. W trakcie pandemii elbląska podstawówka opustoszała. Tylko nieliczni nauczyciele od czasu do czasu pojawiają się w budynku, aby prowadzić zajęcia zdalnie. Zmęczenie i frustracja dają o sobie znać – przecież nikt nie był przygotowany na tak długi lockdown. Diana, młoda nauczycielka, dochodzi do wniosku, że nadszedł najwyższy czas, aby pożegnać się z tą szkołą. Za długo zasiedziała się w jednym miejscu. Coś ją jednak zatrzymuje. Nie może oprzeć się wrażeniu, że w tej nienaturalnej ciszy, która ogarnęła gmach szkoły, rozbrzmiewają echa dawnych, tragicznych wydarzeń. Towarzyszące Diane koszmarne wizje nasilają się z każdym dniem, a kobieta zaczyna tracić kontakt z rzeczywistością. Wkrótce okaże się, że nie tylko mury starej szkoły pełne są krwawych tajemnic...

„Gmaszysko” to książka, którą trudno zaklasyfi-

kować do konkretnego gatunku. Mamy tu bowiem zarówno elementy thrillera, sensacji, grozy, jak i fantastyki. Jedno jest jednak pewne – ta powieść trzyma w napięciu do ostatnich stron! Trzeba również przyznać, że autorka miała ciekawy pomysł na fabułę. Umieściła akcję w nie tak dawnym dla nas okresie pandemii i pierwszego lockdownu. Według mnie bardzo trafnie przedstawiła panujące wówczas nastroje oraz problemy, z jakimi ludzie musieli się mierzyć w obliczu izolacji – zwłaszcza w obszarze szkolnictwa i lekcji zdalnych, na które z racji tematyki powieści autorka poświęca najwięcej miejsca. Sama główna bohaterka Diana również jest intrygująca. Ponieważ całą historię poznajemy z jej perspektywy, jest to postać, o której wiemy najwięcej. Jednak dopiero w późniejszych

rozdziałach wychodzą na jaw tajemnice, które miała do ukrycia przed czytelnikiem i które potrafią zaskoczyć. Podobnie ciekawym wątkiem, wzbudzającym mnóstwo emocji, jest ten dotyczący mrocznej historii szkoły jako dawnego szpitala podczas wojny, w którym dochodziło do przerażających wydarzeń. Nie należy tego jednak traktować jako powieści historycznej, gdyż fakty dotyczące szkoły są wymyślone, mimo że sama szkoła została odwzorowana dość wiernie. Język, jakim posługuje się Katarzyna Pedersen, jest na tyle barwny, że powieść czyta się bardzo przyjemnie. Na plus zasługuje też szata graficzna i ilustracje wykonane przez nią samą.

Jak na debiut, to „Gmaszysko” Katarzyny Pedersen prezentuje się naprawdę świetnie i jest to powieść godna polecenia.

AGATA TUPAJ

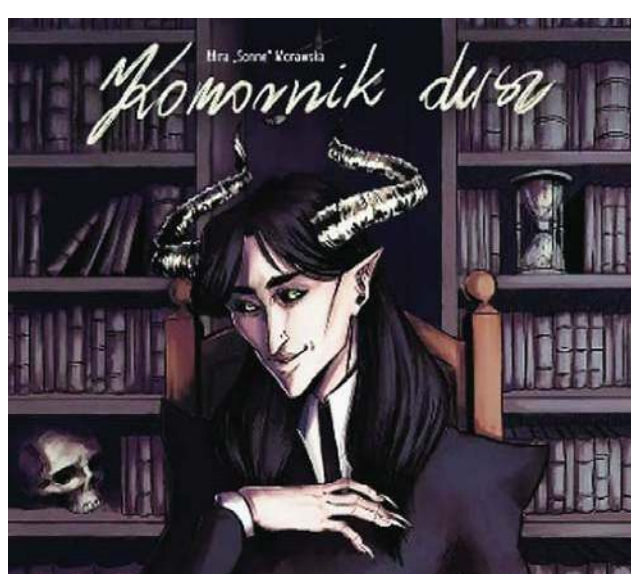
CZYTAM, BO LUBIĘ: MIRA „SONNE” MORAWSKA „KOMORNIK DUSZ”

Są takie publikacje, których próżno szukać w księgarniach, a mimo to okazują się naprawdę warte uwagi. Do takich zalicza się komiks „Komornik dusz” autorstwa Miry „Sonne” Morawskiej.

Jest to historia składająca się z dwóch tomów, które teraz można nabyć w jednym zbiorczym wydaniu. Uwagę przykuwa okładka z bardzo intrygującym, eleganckim wizerunkiem ciemnowłosego jego- mościa z rogami, którym jest tytułowy bohater – Komornik dusz, zwany również diablem. Na czym więc polega jego praca? Żeby jedni mogli cieszyć się pomyślną egzystencją, inni muszą zaznać cierpienia – tylko w ten sposób zostanie zachowana równowaga... Tak twierdzi diabeł, kiedy oferuje swoim klientom szczęśliwe życie i spełnienie marzeń w zamian za ich duszę. Czy istnieją granice zdolne powstrzymać zdesperowanego człowieka przed realizacją pragnień? Diabeł nigdy nie oszukuje swoich klientów i zawsze dotrzymuje danego

im słowa – wszak do tego zobowiązuje go umowa. Co się jednak stanie, gdy interes jednego klienta stanie w sprzeczności z interesem drugiego? Czy ich dusze są już przekłute z chwilą, gdy akceptują diabelską ofertę, czy jednak jest dla nich szansa, by zawalczyć o odzyskanie kontroli nad własnym losem?

„Komornik dusz” to komiks, który ma w sobie elementy horroru i fantastyki i jest skierowany do osób powyżej 18 roku życia. W moim odczuciu nawiązuje on do motywu znanego nam wszystkim choćby z „Fausta” Goethego, tutaj mamy jednak do czynienia z jego współczesną wersją. Mira „Sonne” Morawska wykorzystała ten motyw w bardzo ciekawy sposób. Chociażby w rozdziale „Gwóźdź programu”, któ-

ry otwiera komiks (i który zresztą miał być pierwotnie zamkniętą całością), nasz główny bohater został zaproszony jako gość do... programu telewizyjnego, gdzie opowiada o swoim wykonywanym zawodzie.

Natomiast w dalszej części „Komornik dusz” przedstawia losy kilku osób, które pozornie nie są ze sobą związane, ale łączy ich wspólny „przyjaciel”, jakim jest sam diabeł, z którym podpisali kontrakt. Pozna-

jemy więc całą historię nie tylko z perspektywy naszego głównego bohatera, ale również jego poszczególnych „klientów” – odkrywamy motywacje, jakie kierowały każdym z nich do skorzystania z jego diabelskich usług. Natomiast równie ciekawe jest obserwowanie pracy Komornika dusz z za kulis i to, w jaki sposób musi zgrać ze sobą wszystkie kontrakty, tak by nie wchodziły ze sobą w konflikt. Można śmiało stwierdzić, że fabuła trzyma swój poziom od początku do końca – całość zdarzeń jest poprowadzona konsekwentnie, a w momencie gdy niektóre osoby zaczynają być zagrożeniem dla kontraktu, akcja jeszcze bardziej nabiera tempa, po czym następuje świetne zakończenie. Oczywiście nie można nie wspomnieć

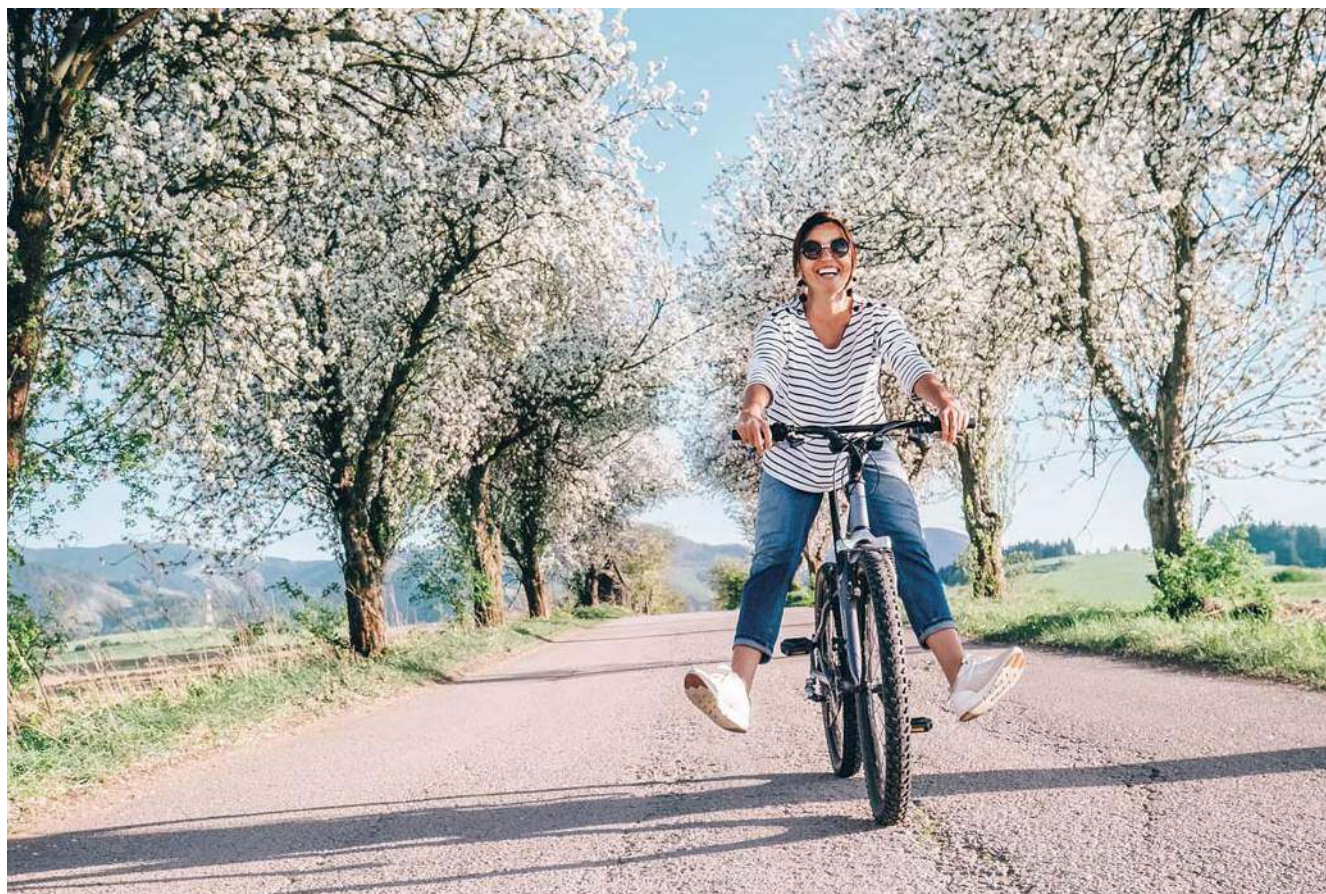
o okresie autorki, która idealnie oddaje mroczną atmosferę komiksu. Mimika postaci jest bardzo wyrazista, a całość jest utrzymana w czarno-białych barwach. Natomiast kreacja diabła zasługuje na szczególne uznanie – wystylizowany na eleganta, z rekinim uśmiechem i niezwykle charyzmatyczny jego- mość, gdzie tylko się nie pojawia, zawsze przykuwa wzrok.

Myślę, że zdecydowanie warto czasem zwracać uwagę na pozycje mniej znanych twórców, bo można wśród nich natrafić na prawdziwą perełkę. Do takich z pewnością zalicza się komiks „Komornik dusz”, który z całego serca polecam wszystkim lubiącym mroczne klimaty ze szczyptą refleksji o naturze człowieka.

AGATA TUPAJ

Wiosna puka do drzwi. Ruszyć się i jej otworzyć!

Słońce coraz śmielej wychyla się zza chmur, a temperatura pozwoli, lecz systematycznie rośnie. To znak, że nadchodzi wiosna – idealny czas, by wyrwać się z domowego zacisza i ruszyć w plener. Najlepiej zrobić to całą rodziną!

Aż 64 proc. Polaków uważa się za ludzi aktywnych – tak wynika z raportu agencji badawczej Mind & Roses. Wyniki MultiSport Index 2023 pokazują, że najchętniej jeździmy na rowerze (35%), z równą przyjemnością biegamy i uczęszczamy na siłownię (31%), nieco mniej chętnie spacerujemy (24%) i pływamy (19%). Sęk w tym, że te pytania zadano osobom faktycznie aktywnym, posiadaczom abonamentów sportowych. Rzeczywistość wygląda niestety nieco inaczej. Raport z badania Poziom aktywności fizycznej Polaków 2023 przeprowadzonego dla Ministerstwa Sportu i Turystyki pokazuje, że tylko 28 proc. Polaków w wieku 15-69 lat spełnia normy ruchu zgodne z rekomendacjami WHO. Trochę nasze samopoczucie ratuje fakt, że korzystamy z roweru jako środka transportu. Jeśli wziąć ten aspekt pod uwagę, to odsetek Polaków aktywnych fizycznie wzrasta do 34 proc.

NORMY WHO NIE SĄ WYŚRUBOWANE

Zgodnie z wytycznymi opublikowanymi w listopadzie 2020 r. przez WHO dorośli (a dokładnie osoby między 18. a 64. rokiem życia) powinni być umiarkowanie aktywni fizycznie przez 150-300 minut tygodniowo lub bardzo aktywni przez 75-150 minut tygodniowo. W przypadku dzieci i młodzieży zalecana jest godzina dziennie aktywności o umiarkowanej lub dużej intensywności aerobowej. WHO zaleca również regularne ćwiczenia wzmacniające mięśnie i dotyczy to wszystkich grup wiekowych.

Idealnie byłoby, aby takie ćwiczenia wykonywane były co najmniej 3 razy w tygodniu.

UCIECZKA Z WF-u?

O ile statystyki dotyczące aktywności fizycznej osób dorosłych nie napawają optymizmem, o tyle wyniki badań sprawności fizycznej młodych Polaków wyglądają wręcz zatrważająco. W ramach międzynarodowego projektu Global Matrix 4.0 sprawdzono, jak przedstawia się aktywność fizyczna dzieci i młodzieży w Polsce. Jedynie 16,8 proc. tej grupy utrzymuje umiarkowaną aktywność fizyczną przez co najmniej 60 minut dziennie. To wynik, który daje nam jedynek (w szkolnej skali ocen) z WF-u na tle świata. Ponadto podany wynik jest niższy niż w poprzednich edycjach raportu, co pokazuje, że w tej grupie wiekowej pandemia przyczyniła się do zdecydowanego ograniczenia aktywności fizycznej.

Mniej ekranów, więcej rowerów

Mniej niż 20 proc. dzieci i młodzieży wypełnia minimalne zalecenia dotyczące aktywności fizycznej! Dzieci coraz więcej czasu spędzają, siedząc, np. z telefonem w ręce.

DLACZEGO RUCH JEST TAK WAŻNY?

Aktywność fizyczna to nie tylko sposób na spalenie nadmiaru kalorii i utrzymanie prawidłowej masy ciała. To również kluczowy czynnik wpływający na prawidłowy rozwój

fizyczny i psychiczny dziecka. Ruch wzmacnia odporność, poprawia wydolność organizmu, a także pozytywnie wpływa na koncentrację i pamięć. Warto więc zadbać o wspólnę grę i zabawę na świeżym powietrzu. To doskonała okazja do budowania więzi rodzinnych i tworzenia pięknych wspomnień.

Hulajnoga dobry pomysł, ale...

...tylko w wydaniu tradycyjnym, z nożnym napędem. Elektryczne bywają przyczyną groźnych w skutkach wypadków. We wrześniu 2022 r., po serii tragicznych wypadków z udziałem dzieci jadących na hulajnogach elektrycznych, Rzecznik Praw Dziecka apelował, by wprowadzone zostały zmiany w przepisach, które pozwolą zwiększyć bezpieczeństwo zarówno jeżdżących hulajnogami osób, jak i pozostałych uczestników ruchu.

JAK ZACHĘCIĆ DZIECI DO RUCHU?

Zamiast biernego spędzania wolnego czasu przed ekranami, warto proponować dzieciom ciekawe i angażujące zajęcia na świeżym powietrzu. Wspólne wycieczki rowerowe, spacer, gry na placu zabaw, wyprawa na basen lub do parku trampolin – to tylko kilka pomysłów na to, jak aktywnie spędzić czas. Nie musi to być od razu sport wyczynowy. Wystarczy dłuższy spacer z psem lub krótka przejażdżka na hulajnodze, by złapać kondycję i pierwsze promienie wio-

sennego słońca. A z nimi witaminę D. Ważne jest, by były to aktywności stosunkowo częste – choćby dwa, trzy razy w tygodniu. Lepszy krótszy wysiłek fizyczny a częściej, niż pełen zapału sportowy zryw, ale raz na rok. Dlatego między innymi, że takie zrywy często prowadzą do kontuzji i wypadków. Te zaś przy braku odpowiedniego ubezpieczenia mogą być naprawdę kosztowne.

NA WSZELKI WYPADEK

Wiosenne słońce potrafi wprawić w beztroski nastrój. Korci, by w końcu zdjąć czapkę i szalik, rozpiąć kurtkę i popędzić rowerem „z góry na pazurki”. Dlatego warto pomyśleć o polisie ubezpieczeniowej NNW, także dla dziecka. Ubezpieczenie NNW chroni przed finansowymi konsekwencjami wypadków, takimi jak złamania, zwichnięcia czy stłuczenia. Dotyczy także zdarzeń, które miały miejsce na przykład w szkole. Według danych za rok 2022, zgromadzonych przez serwis Dane.gov.pl, liczba wypadków na terenie placówek edukacyjnych w całej Polsce przekroczyła 23 tys.!

JAK UBEZPIECZYĆ DZIECKO

Zaloguj się do IKO/iPKO. Przejdź kolejno do: Moje produkty/Ubezpieczenia/Ubezpieczenie dziecka/Oblicz składkę. Wypełnij wniosek. Uzupełnij dane i wybierz zakres ochrony. Potwierdź zakup. Opłać składkę i zatwierdź zakup ubezpieczenia. Ciesz się wiosną i wybierz się z rodziną na przejażdżkę rowerową. Bezpiecznej drogi!

ZAPAŚNIK JEST JAK MASZYNA

Czyli silny, wytrzymały i sprawny, ze sprawnością graniczącą wręcz z akrobatyką. A oprócz mocy fizycznej ważna jest jeszcze moc psychiczna, żeby przetrwać kilkuletni reżim treningowy. Tu hartuje się charakter, tu trzeba umieć walczyć ze słabością, często z bólem, łamać bariery – własne oczywiście – podkreśla Andrzej Korpacki, który z zawodu jest... dyrektorem Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych w Elblągu. Tym razem jednak rozmawiamy z nim o jego osiągnięciach w sporcie, jakim są zapasy.

– Wiemy, że jest pan dyrektorem szkoły muzycznej w Elblągu. Jednak tym razem chciałam z panem porozmawiać o karierze jako zapaśnika, trenera, sędziego zapasów i prezesa Polonii Elbląg. Dlaczego akurat zapasy?

– To zupełny przypadek. Chociaż w takich podwórkowych tzw. przewracanek bardzo dobrze sobie radziłem. Ale nigdy nie myślałem o takim sporcie, chociaż bardzo chętnie uczestniczyłem we wszystkich formach aktywności fizycznej. Można by mnie było tak zdiagnozować, że byłem bardzo uzdolniony ruchowo, więc wszelkie techniczne zabawy ruchowe łatwo mi przychodziły. W szkole podstawowej grałem w szkolnej reprezentacji piłki ręcznej. Ale tak na poważnie o treningu sportowym nie myślałem do czasu, kiedy już w liceum ogólnokształcącym w klasie spotkałem się z kolegą, który był miłośnikiem wszelkich sztuk walki. I to

on namówił mnie po raz pierwszy na trening zapaśniczy. On bardzo szybko odszedł i przeszedł do judo, a ja już zostałem z zapaśnikami. Oczywiście w formie zabawowej, nie myśląc wcale jeszcze o karierze wyczynowej, tym bardziej, że zaczynałem jako 15-latek – na początek kariery to już trochę późno, chociaż w tym wieku zaczynając, też można dojść do pewnych sukcesów. Okazało się, że byłem tam jakimś talentem, który dostrzegł ówczesny trener tej sekcji Tadeusz Jaworski i dosyć szybko wkręcił mnie w cykl uczestnictwa w zawodach.

Zaczął się to już naprawdę dobrze rozwijać. Nawet po około 2,5 roku treningu na Ogólnopolskiej Spartakiadzie Młodzieży (mistrzostwa polski dla wieku juniora młodszego) zdobyłem brązowy medal, nieznacznie przegrywając na szczycie z kolegami. W rezultacie zostałem zakwalifikowany do kadry narodowej, ale niestety

w wakacje podczas obozu letniego złapałem jakąś przypadłość na skórze. Nie wyglądało to poważnie, natomiast lekarz sportowy stwierdził, że akurat w tej dyscyplinie sportu, gdzie następuje kontakt bezpośredni skóra ze skórą, może to być zaraźliwe, w związku z tym zamroził mnie na pół roku, kierując na specjalistyczne leczenie.

To mnie zupełnie wytrąciło z tego rytmu. Oczywiście po pół roku wróciłem do treningów, ale to już była końcówka liceum i trzeba było myśleć o maturze. Byłem w II Liceum Ogólnokształcącym w klasie humanistycznej – miałem mnóstwo nauki, a bardzo mi zależało, żeby tę maturę zdać na przyzwoitym przynajmniej poziomie. Oczywiście wtedy startowałem w zawodach, ale to już nie był trening taki „na pełen gaz”, a na tym etapie trzeba było się temu poświęcić bezwzględnie. Ale to właśnie dzięki treningowi i namowom mojego trenera, pana Tadeusza Jaworskiego, októrego wspominałem, po maturze poszedłem na studia do Gdańskiej Akademii Wychowania Fizycznego, czym bardzo uraziłem moich nauczycieli z liceum. Zupełnie inną karierę mi wróżyli i trochę się na mnie przez jakiś czas gniewali, ale potem już mieliśmy wspaniałe relacje. Zresztą z niektórymi po wielu latach spotkałem się już jako pracujący nauczyciel w II Liceum Ogólnokształcącym, a potem nawet dyrektorem tej wspaniałej szkoły.

Nastąpił zwyczajowy w takim przypadku logiczny ciąg zdarzeń, że jeżeli się pokochało tę dyscyplinę sportu – a ja ją rzeczywiście pokochałem – to zostaje się przy niej. Więc najpierw stopień instruktora i praca w klubie – wtedy jeszcze „starej” Olimpii Elbląg. Jakis czas prowadziłem grupę naborową, z której zresztą wyrosło kilku fajnych zawodników, i oczywiście też się tam systematycznie doskonaliłem. Potem był kurs instruktora pierwszej klasy, a później jeszcze zawodowe studia trenera drugiej klasy. Ale prawie równolegle jeszcze w bardzo młodym wieku również trener Jaworski namówił mnie na

Andrzej Korpacki jako sędzia w akcji, jeszcze na macie

sędziowanie. I zacząłem od najniższego szczebla klubowego, okręgowego, później szybko pierwsza klasa związkowa. I szefowie sędziów w polskim związku zapaśniczym też zapewne dostrzegli we mnie talent sędziowski (śmiech), w związku z tym rekomendowali mnie na egzamin sędziego międzynarodowego, który zdałem tutaj w Polsce na pięknym turnieju im. Władysława Pytlańskiego. A potem to już moja kariera sędziego międzynarodowego trwała dokładnie 27 lat, do czasu aż przeszedłem na emeryturę sędziowską. Oczywiście w karuzeli sędziowania krajowego pozostałem do dzisiaj. I obecnie nawet pełnię funkcję Przewodniczącego Kolegium Sędziów Polskiego Związku Zapaśniczego. Uczestniczę w zawodach już raczej jako sędzia główny, nie bezpośrednio sędziując walki, tylko rozstrzygając różne protesty, pilnując całej tej otoczki. Ponadto szkole młodych sędziów, egzaminuję ich i szukam talentów, które moim śladem można byłoby wytypować do egzaminów na sędziego międzynarodowego, co w kilku przypadkach już mi się udało.

– A w której z tych ról – zapaśnika, trenera czy sędziego – pan się najlepiej odnalazł?
– Chyba jednak najmilej wspominam te początki,

kiedy byłem zawodnikiem – kiedy mieliśmy bardzo zgraną paczkę, wspólnie jeździliśmy na zawody, wzajemnie się wspierając, kibicując sobie, na co dzień ciężko pracując. To bardzo jednoczy grupę, to są przyjaźnie na całe życie – nie tylko tutaj w klubie, ale również w całej Polsce, a nawet w gronie zagranicznym.

Faktycznie, w tej mojej tak zwanej karierze sportowej pełniłem praktycznie każdą możliwą funkcję – bo i działacza, i sędziego, i trenera, i zawodnika. I do dzisiaj jest mi z tym dobrze. Wszyscy moi znajomi z dawnych lat bardzo dobrze wspominają naszą współpracę. Mało tego – dzięki sędziowaniu zwiedziłem trochę świata, w bardzo ciekawych miejscach bywałem. Miałem okazję poznać osobiście wielokrotnych mistrzów czy to igrzysk olimpijskich, czy mistrzostw świata, z którymi nawiązaliśmy nawet relacje koleżeńsko-przyjacielskie, co jest dla mnie ogromnym zaszczytem.

A najtrudniejszą wszakże funkcją było prezesowanie klubowi Polonia – czyli dzisiejszej Olimpii Elbląg, która w pewnym okresie musiała zmienić nazwę ze względów taktycznych. I tutaj znowu przypadek – wcale nie starałem się o tę funkcję, tylko dałem się, jako przedstawiciel sekcji, wybrać do zarządu klubu w tamtym czasie. No i nastąpił pewien kryzys w zarządzie, którym ktoś musiał wtrudnym momencie pokierować. Poproszono mnie, więc uległem. Rzeczywiście, to był chyba najtrudniejszy okres nie tylko organizacyjny, ale przede wszystkim finansowy w klubie, gdzie musieliśmy się uporać z potężnymi problemami. Na szczęście udało nam się przeprowadzić restrukturyzację finansów klubu i swojemu następcy przekazałem już te trudne sprawy uporządkowane, a on tym śladem poszedł dalej i dołożył od siebie – zresztą wspaniały człowiek, Tadeusz Baczis – mnóstwo wiedzy, umiejętności menadżersko-za-

Czasem trener jest sparingpartnerem i też musi „pofruwać”

REKLAMA

BURMISTRZ PASŁĘKA

uprzejmie informuje, że na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Pasłęku (II piętro) został wywieszony wykaz przeznaczonych do sprzedaży i dzierżawy nieruchomości stanowiących własność Miasta i Gminy Pasłęk. Wykaz wywieszono od 15 marca 2024 r. do 5 kwietnia 2024 r. i zamieszczono na stronach internetowych Urzędu <https://paslek.pl/> oraz <https://bip.paslek.pl/>.

rzządzających. Klub wrócił do normalnego funkcjonowania i trwa do dzisiaj, chociaż już nie jako klub wielosekcyjny, jak w tamtych czasach. Obecnie działa głównie najmocniejsza i największa osobowo i organizacyjnie sekcja piłki nożnej. Ale wcześniej, jeszcze za mojej prezesury, były to i kajaki, i zapasy, i podnoszenie ciężarów.

– Wiemy już, dlaczego pan wybrał zapasy. A dlaczego warto je trenować?

Dla kogo jest ten sport?

– Powiedziałbym, że to jest sport dla każdego. Może nie każdy ze swoimi predyspozycjami psychofizycznymi będzie w stanie osiągnąć poziom mistrzowski, który jest dla nielicznych. Natomiast jako sport dla młodych ludzi jest wszechstronnym narzędziem rozwoju fizycznego i sprawności.

Zapaśnik jest jak doskonale skonstruowana maszyna – silny, wytrzymały i sprawny, ze sprawnością graniczącą wręcz z akrobatyką. Oczywiście ważne są również umiejętności samoobrony, typowej walki (oczywiście bez agresji), stąd tutaj mogą zaznaczyć, że wszelkie służby specjalne to wręcz wyrwywają sobie takich kandydatów, jeśli wiedzą, że są po tym sporcie. A oprócz mocy fizycznej ważna jest jeszcze moc psychiczna, żeby przetrwać kilkuletni reżim treningowy. Tu hartuje się charakter, tu trzeba umieć walczyć ze słabością, często również z bólem, łamać bariery – własne oczywiście – ale w rezultacie przynosi to fantastyczne samopoczucie takiego spełnienia prawdziwego mężczyzny.

– A czy ten sport jest też popularny wśród kobiet, czy raczej nie?

– Od ponad dwudziestu lat ten sport oficjalnie uprawiają kobiety (również dziewczęta od 12 roku życia) i pięknie się rozwija też w naszym kraju. W tej chwili cały świat już ma reprezentacje kobiece. Już od 2004 r. (Ateny) zapasy kobiet są w programie Igrzysk Olimpijskich i mamy tutaj fantastyczne dokonania – dwie medalistki. Za chwilę w Paryżu, w dniach 5-11 sierpnia, przed szansą zdobycia kolejnych medali też staną nasze dziewczyny – absolutnie nie bez szans, bo mają wcześniejsze dokonania

w wimpresach mistrzowskich kontynentalnych, czy światowych. Liczymy, że powiększą nasz historyczny dorobek medalowy zigrzysk olimpijskich.

– A jak wygląda popularność zapasów w Elblągu? Czy my też możemy się pochwalić jakimiś większymi osiągnięciami w tym sporcie?

– Mamy przede wszystkim piękną historię zapasów, wspaniałych zapaśników w czasach tzw. wunderteamu trenera Janusza Tracewskiego. W tym czasie w jego kadrze narodowej, oprócz takich nazwisk, jak chociażby obecny prezes Andrzej Supron (ogólnie bardzo znana postać), mieliśmy w tej kadrze dwóch zawodników, których jeszcze jako zaczynający miałem okazję spotkać na macie – to były nasze wzory. Byli to Wiesław Tańczyn i Jerzy Sznicer. Później my młodzi staraliśmy się im dorównać i na przestrzeni tych lat, odkąd jestem w tej dyscyplinie, mieliśmy krajowe medale rangi mistrzostw Polski, ale także mieliśmy reprezentantów na mistrzostwach świata w kategoriach juniorskich – bez medalu co prawda, ale było blisko. Na razie te tłuste lata naszej dyscypliny mamy za sobą. Czasy się zmieniły i teraz trudno namówić do niełatwego treningu wobec tego, co dzieci i młodzież mają w ofercie. W ogóle wszystkie dyscypliny narzekają na brak chętnych, a ci, jeżeli już się zjawiają, to szybko rezygnują, bo raczej nie są przyzwyczajeni do ciężkiej pracy.

Niemniej jednak mamy tutaj cały czas klub, ciągle utrzymujący w swojej nazwie ten moduł związany z tradycją – nazywa się on Klub Sportowy Olimpia Zapasy Elbląg i ja tam prezesuję; jest to klub jednosekcyjny. Z kolegami staramy się wrócić do tych chlubnych tradycji. Co chwilę jakieś talenty się pojawiają, tylko że nie wystarcza im tego zapалу na tym najwyższym poziomie, kiedy trzeba w wieku juniorskim, czyli tak po 17-18 roku życia, zdecydować się na poważną karierę zawodniczą; zamiast tego wybierają inną drogę rozwoju osobistego, a my zaczynamy od nowa. Cie-

Miła pogawędka na zawodach z wybitnym mistrzem, tutaj jako sędzia Walery Riezancew (po lewej) – 2-krotny Mistrz Olimpijski, 4-krotny Mistrz Świata, 3-krotny Mistrz Europy

szymy się z tego, że ciągle mamy jakichś nowych adeptów, bo tego przygotowania fizycznego oni nie zgubią, to z nimi zostanie. A to jest także i nasza rola, aby kształtować młodych ludzi, przygotowywać ich do trudów. Na pewno jeżeli ktoś – nieważne, przez jaki okres szkoleniowy – przejdzie przez klub zapaśniczy, na pewno pozostanie to z nim i tego nie zgubi. To jest wartość nie do uzyskania przez smartfon, telefon czy internet (śmiech).

– Pan był naszym gościem podczas naszej Gali Podsumowującej XVIII Plebiscyt Dziennika Elbląskiego na Najpopularniejszego Sportowca. Czy są jacyś kandydaci, których pan by chciał wystawić do kolejnej edycji?

– Do następnej edycji planuję zgłosić naszego najzdolniejszego zawodnika, który już w ubiegłym roku był blisko podium na ogólnopolskich zawodach. W tej chwili intensywnie przygotowuje się do nowego sezonu startowego i liczymy, że w kategorii kadeckiej (albo juniora młodszego – to jest przedział między 16 a 18 lat) wskoczą na podium. Tro-

chę podrośl, zmężniał, nabrał doświadczenia – wspólnie analizowaliśmy błędy, dlaczego nie udało się wtedy, a było bardzo blisko – i przede wszystkim jest gotowy mentalnie, jest głodny sukcesu. I myślę, że niedługo o nim usłyszycie. Jego głównym, startowym zadaniem jest Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży, czyli mistrzostwa Polski w tej grupie wiekowej, i stamtąd powinien wrócić z medalem. Jak wróci – będzie naszym kandydatem i z całą przyjemnością będziemy go promować.

– Jak można dołączyć do pana klubu zapaśniczego?

– W celach organizacyjnych i aby mi tu było bliżej, to w tej chwili sekcja trenuje na obiekcie szkoły muzycznej. Mamy bardzo miłą, kameralną salę akurat na nasze potrzeby i zapraszamy ewentualnych chętnych od nawet 10 roku życia – bo już taką grupą zaczynamy ten etap wstępnego przygotowania – ale także i w wieku 12-14 lat, jak ktoś jest sprawny, silny i chce się sprawdzić. Zapraszamy w poniedziałek, środę i piątek na godz. 17 do szkoły muzycznej.

AGATA TUPAJ

REKLAMA

przetarg

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Jarem” w Elblągu, ul. Korczaka 29

**ogłasza przetarg nieograniczony
na wymianę wodomierzy ciepłej i zimnej wody
wyszczególnionych w moduł radiowy w lokalach
mieszkalnych i pomieszczeniach administracyjnych
wraz z wdrożeniem systemu telemetrycznego
do ich zdalnego odczytu i monitoringu.**

Termin realizacji zamówienia: do 30.11.2026 r.
Oferty należy składać w siedzibie Spółdzielni do dnia 22.03.2024 r.

Warunkiem udziału w przetargu jest wpłacenie wadium w wysokości 50 000 zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych) w terminie do dnia 22.03.2024 r. na konto Spółdzielni Mieszkaniowej „Nad Jarem” w PKO BP O Elbląg, numer 52 1020 1752 0000 0502 0003 1567. Dodatkowe informacje można uzyskać w Dziale Energetycznym Spółdzielni (pokój nr 5, tel. 55 648 44 45).

Otwarcie ofert i wybór oferenta nastąpi w siedzibie Spółdzielni przy ul. Korczaka 29 w sali narad w dniu 25.03.2024 r. do godz. 11.30 bez udziału oferentów.

Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wykupienie specyfikacji istotnych warunków zamówienia w cenie 300 zł poprzez e-maila (smnadjarem@elblag.com.pl) po dokonaniu opłaty na konto w PKO BP O Elbląg numer 52 1020 1752 0000 0502 0003 1567. Zamawiającemu przysługuje prawo swobodnego wyboru oferenta.

Postępowanie przetargowe może zakończyć się niewybraniem oferty.

„TRZYNASTKA” NIE DLA WSZYSTKICH

Dzięki waloryzacji od 1 marca najniższa emerytura wzrośnie do 1780,96 zł brutto. Taka będzie też „trzynastka”, która trafi do seniorów, którzy na dzień 31 marca będą mieć prawo do wypłaty emerytury lub renty, bo nie wszyscy ją dostaną.

Tak wysokiej jak teraz waloryzacji emerytur i rent raczej nie będzie w najbliższych kilku latach. Powodem jest oczywiście spadająca inflacja, która w głównej mierze stanowi o wysokości corocznych podwyżek świadczeń. Bo waloryzacja to po prostu mechanizm, który ma zrekompensować seniorom wzrost kosztów życia. Na razie jednak seniorzy mogą cieszyć się ze sporej podwyżki świadczeń dzięki marcowej waloryzacji. A ta ma też wpływ na wysokość dodatkowych świadczeń, a więc „trzynastek” i „czternastek”.

Od 1 marca świadczenia wzrosną o 12,12 proc. (w ubiegłym roku o 14,8 proc.). Wynika to z poziomu inflacji emeryckiej, która w 2023 roku wyniosła 11,9 proc. oraz realnego wzrostu płac, który wyniósł 1,1 proc. (do wyliczeń bierze się 20 proc. wzrostu płac).

Po waloryzacji kwota najniższej emerytury, renty rodzinnej i renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy wzrośnie z 1588,44 zł brutto do 1780,96 zł brutto, czyli 1620,67 zł netto. Bo trzeba pamiętać, że od emerytury i renty odliczana jest zaliczka na podatek dochodowy i składka na ubezpieczenie zdrowotne, z tym że świadczenia do 2500 zł brutto są zwolnione z PIT. Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy wynosić będzie 1335,72 zł. Do kwoty 1780,96 zł podniesiona zostanie też renta socjalna.

Waloryzacja bez wniosku

W sprawie waloryzacji nie trzeba składać wniosków; odbywa się ona automatycznie. — Każdy emeryt i rencista, który miał prawo do wypłaty świadczenia na dzień 29 lutego, otrzyma wkrótce decyzję o nowej wysokości swojego świadczenia — wyjaśnia Anna Grabowska, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie warmińsko-mazurskim. — Wysyłka decyzji waloryzacyjnych rozpocznie się nie wcześniej niż w kwietniu. Wraz z decyzjami o waloryzacji wysłamy również decyzje o przyznaniu tzw.

trzynastki. Wcześniej informację o wysokości waloryzacji będzie można sprawdzić na swoim koncie w Platformie Usług Elektronicznych ZUS.

Jak podkreśla rzeczniczka, w decyzji o wysokości emerytury po waloryzacji podana jest wysokość emerytury brutto na ostatni dzień lutego danego roku, a następnie wskaźnik waloryzacyjny i emerytura brutto obliczona po waloryzacji. Jeśli emeryt lub rencista pobiera dodatek pielęgnacyjny, jest także informacja o wysokości tego dodatku.

— Tymczasem wiele osób zgłasza do ZUS-u, że dodatek nie jest im wypłacany — dodaje Anna Grabowska. — Nieporozumienie wynika z tego, że porównują wypłacaną kwotę z podanymi w decyzji waloryzacyjnej kwotami brutto, podczas gdy od emerytury i renty odliczana jest zaliczka na podatek i składka na ubezpieczenie zdrowotne. Oczywiście wszystkie te informacje świadczeniobiorcy znajdą w decyzji waloryzacyjnej, warto ją uważnie przeanalizować — tłumaczy.

„Trzynastka” jest wypłacana razem z podstawowymi świadczeniami emerytalnymi i rentowymi w terminie wypłaty tych świadczeń przypadającym na kwiecień i maj. Będzie równa kwocie minimalnej emerytury obowiązującej po marcowej waloryzacji, a więc wyniesie 1780,96 zł brutto.

Niemniej jednak trzynasta emerytura nie jest przyznawana każdemu. Dodatkowe roczne świadczenie nie będzie przyznane osobom, których prawo do świadczeń jest zawieszone na dzień 31 marca danego roku. Dodatkowej emerytury nie dostaną również emeryci, którzy nie osiągnęli jeszcze wieku emerytalnego, pobierają emeryturę i jednocześnie pracują, przekraczając ustanowione progi dochodowe. W lutym to było 9353,50 zł brutto. Te limity zmieniają się co trzy miesiące i od 1 marca do 31 maja jest to 9802,50 zł brutto.

Dodatkowym świadczeniem, które dostają seniorzy, jest też „czternastka”. Ta nie może być niższa również

Dodatkowym świadczeniem, które dostają seniorzy, jest też „czternastka”

NA RAZIE JEDNAK SENIORZY MOGĄ CIESZYĆ SIĘ ZE SPOREJ PODWYŻKI ŚWIADCZEŃ DZIĘKI MARCOWEJ WALORYZACJI. A TA MA TEŻ WPŁYW NA WYSOKOŚĆ DODATKOWYCH ŚWIADCZEŃ, A WIĘC „TRZYNASTEK” I „CZTERNASTEK”.

niż minimalna emerytura, choć rząd może podwyższyć kwotę. Tak było w ubiegłym roku. Zgodnie z przepisami rząd ma czas do 31 października na wydanie rozporządzenia w tej sprawie. Jednak na pełną kwotę mogą liczyć osoby, których emerytura czy renta nie przekracza 2900 zł brutto (ten próg nie jest waloryzowany). Powyżej tej kwoty obowiązuje zasada złotówka za złotówkę. Jeśli nasza emerytura wynosi np. 3000 zł brutto, to kwota naszej „czternastki” brutto będzie pomniejszona o 100 zł.

ANDRZEJ MIELNICKI

REKLAMA

OGŁOSZENIE WÓJTA GMINY ELBLĄG

o przyjęciu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Elbląg” i możliwościach zapoznania się z jego treścią

Zgodnie z art. 43 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.), w związku z art. 65 ustawy z dnia 7 lipca 2023 roku o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1688)

informuję

o przyjęciu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Elbląg”, obejmującego obszar całej gminy, uchwałą nr LXIV/467/2024 Rady Gminy Elbląg z dnia 29 lutego 2024 roku, przedstawionej w następujących załącznikach:

- nr 1: zmiana „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Elbląg, CZĘŚĆ I – Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego” (tekst ujednolicony). Aneks do załącznika nr 1: „Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę”.
- Załącznik graficzny nr 2: zmiana „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Elbląg. Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego” na mapie studium z wyróżnionymi miejscami zmian; w skali 1:25 000.
- Załącznik nr 3: zmiana „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Elbląg, CZĘŚĆ II – Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego” (tekst ujednolicony).
- Załącznik graficzny nr 4: zmiana „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Elbląg. Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego” na mapie studium z wyróżnionymi miejscami zmian; w skali 1:25 000.

Z treścią w/w dokumentów wraz z uzasadnieniem, o którym mowa w art. 42 pkt 2, i podsumowaniem, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ww. ustawy, można zapoznać się w siedzibie Urzędu Gminy Elbląg przy ul. Browarnej 85, pokój nr 35.

Wójt Gminy Elbląg

15 - 21 marca 2024

tv

dodatek

TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl. Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 • Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Poniedziałek

0:00

TVP 2

Błąd systemu
Dramat, Niemcy, 2019

9-letnia Benni, szukając rozpaczy miłości i zrozumienia, staje się coraz bardziej zła i agresywna, sprawia poważne problemy wychowawcze. Próby zwrócenia na siebie uwagi, objawiają się skandalicznym zachowaniem, co powoduje, że dziewczynka zraża do siebie wszystkich. Zostaje nawet wyrzucona ze specjalnej szkoły, bezradni są opiekunowie społeczni, rezygnują kolejne rodziny zastępcze. Nikt nie umie okiełznać wcielonego potwora. Benni pragnie wrócić do swojej matki, która wyrzekła się jej. Dziewczynka czuje się nieszczyśliwa i odrzucona.

Piątek

1:35

TVP KULTURA

Sekret jej oczu
Dramat kryminalny, Argentyna, Hiszpania, 2009

Benjamin Esposito całe swoje życie zawodowe przepracował w argentyńskim sądownictwie. Będąc na emeryturze postanawia napisać wspomnieniową książkę. Rozpamiętuje różne sytuacje związane z kryminalną sprawą z tamtego okresu, która do dziś nie daje mu spokoju. Podejmuje kolejną już próbę przelania na papier kłębiących się myśli o strasznej zbrodni - w czerwcowy poranek 1974 roku młoda kobieta została zaatakowana przez nieznanego sprawcę w swoim domu. Benjamin Esposito za punkt honoru stawia sobie wyjaśnienie sprawy gwałtu i mordu Liliany Colotto.

Wtorek

20:00

TVP KULTURA

Antyгона w Nowym Jorku
Teatr Telewizji, Polska, 1994

Wyjeżdżając z Polski w 1981 r. na premierę „Kopciucha” w londyńskim Royal Court Theatre, Janusz Głowacki był już cenionym pisarzem. Znalazłszy się w Nowym Jorku przez dłuższy czas mieszkał na dolnym Manhattanie. Groziło mu, że trafię na ulicę, bez pieniędzy”, wspominał. Dzisiaj jest jednym z najbardziej znanych w świecie polskich pisarzy współczesnych. Za swoją pierwszą sztukę pisaną na emigracji, „Polowanie na karaluchy”, otrzymał w 1986 r. prestiżową nagrodę Stowarzyszenia Amerykańskich Krytyków Teatralnych - za najlepszą sztukę roku. „Antyгона w Nowym Jorku” stała się kolejnym sukcesem autora.

Sobota

0:20

POLSAT

Kapitan Phillips
Biograficzny, dramat, USA, 2013

Oparty na prawdziwych wydarzeniach film Paula Greengrassa to opowieść o porwaniu amerykańskiego statku handlowego przez somalijskich piratów w 2009 roku. Maersk Alabama, amerykański statek handlowy dowodzony przez kapitana Richarda Phillipsa (Tom Hanks), został w 2009 roku porwany przez somalijskich piratów. Film koncentruje się na relacji pomiędzy tytułowym bohaterem a dowódcą piratów Muse'em (Barkhad Abdi), który bierze Phillipsa jako zakładnika. Obaj działają pod silną presją. Sytuacja, w której się znaleźli, prowadzi ich do nieuniknionej konfrontacji...

Środa

21:05

POLSAT

Chłopaki nie płaczą
Komedia sensacyjna, Polska, 2000

Dla Kuby Brennera (Maciej Stuhr) ten dzień od początku zapowiadał się fatalnie - rzuca go dziewczyna, na studiach musi powtarzać egzamin, a jego najlepszy kumpel wplątuje go w gangsterskie porachunki. Nic, tylko sięgnąć i płakać. Ale przecież... „Chłopaki nie płaczą”. Oskar (Wojciech Kłata), wyjątkowa ofiara losu, namówił go na godzinne spotkanie z panienkami z agencji towarzyskiej, po czym okazało się, że nie ma czym zapłacić. Tymczasem do Warszawy przyjechali dwaj gangsterzy z Wybrzeża - Fred (Cezary Pazura) i Grucha (Miroslaw Brojewicz).

Niedziela

20:00

TVN 7

Na skraju jutra
SF, USA, Kanada, 2014

Rasa obcych, zwanych Mimikami, przysłała na Ziemię bezlitosny atak i rozprzestrzeniła się niczym pszczeleli rój, obracając w ruinę całe miasta i zostawiając za sobą miliony ludzkich ofiar. Podpułkownik Bill Cage (Tom Cruise) zostaje rzucony w sam środek misji samobójczej. Cage ginie podczas akcji, zabijając jednego z obcych. Budzi się jednak rankiem w dniu swojej śmierci i jest zmuszony walczyć i umierać... bez końca. Kontakt z kosmitą spowodował, że Cage znalazł się w pętli czasu i został skazany na przeżywanie wciąż tej samej brutalnej walki. **INNE DATY EMISJI: WTOREK, 23:45**

Czwartek

23:50

TVP 2

Na przekłętej ziemi
Dramat, kryminał, Wielka Brytania, Kanada, USA, 2017

Miejszem akcji jest Wind River, rezerwat Indian w Stanach Zjednoczonych. Te bezkresne tereny penetruje lokalny tropiciel dzikich zwierząt, Cory Lambert. Pewnego razu Cory odkrywa w lesie zwłoki nastoletniej dziewczyny. Okazuje się, że przed śmiercią ofiara została brutalnie zgwałcona. Na miejsce zbrodni przyjeżdża niedoświadczona agentka FBI, Jane Banner. Zamknięta w swoim świecie lokalna społeczność jawnie okazuje jej brak zaufania. Panuje ogólna zмова milczenia. Agentkę Banner stara się jednak wspierać Lambert, pomaga jej dotrzeć do wrogo nastawionych tubylców.

PIĄTEK • 15 marca

TVP 1

04:50 Klan - telenowela

05:15 Dziedzictwo - serial

06:10 Złoty chłopak - serial

07:00 Transmisja Mszy Świętej

07:30 Agape Blisko Ciebie - magazyn

08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym., Niemcy, Austria, 2012

08:50 Ranczo - serial obyczajowy

09:45 Komisarz Alex - serial krym.

10:45 Ojciec Mateusz - serial

11:35 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny

12:10 Agrobiznes

12:30 Agropogoda - magazyn

12:35 Rok w ogrodzie Extra

12:55 Opowieści śródziemnomorskiego lasu - Las stuletnich dębów - dok., Hiszp., 2019

14:00 Złoty chłopak - serial

14:55 Jaka to melodia?

TVP 2

04:30 Na dobre i na złe - serial obyczajowy

05:25 M jak miłość - serial obycz., 2020

06:20 Anna Dymna - spotkajmy się

06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy

07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz - magazyn poranny

11:15 Operacja zdrowie - magazyn medyczny, 2024

11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy, 2024

12:30 Koło fortuny - teleturniej

13:15 Akacja 38 - serial

14:05 Va Banque - teleturniej

14:35 Na sygnale - serial fabularny

15:05 Górszy ratownicy - serial obyczajowy, Niemcy, 2021

TVN

05:35 Uwaga! - program interw.

05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy

06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy

07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn

11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy

12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy

14:40 Szpital - program obycz.

15:45 Doradca smaku - program kulinarny

15:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy

16:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

18:00 Detektywi - program krym.

19:00 Fakty

19:25 Relacja z gali rozdania medialnej nagrody M. Waltera

19:30 Sport; Pogoda

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News

08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny

09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy

10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny

11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny

12:50 Wydarzenia - program informacyjny

13:20 Interwencja - magazyn reporterów

13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy

14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny

15:50 Wydarzenia - program informacyjny

16:10 Pogoda

16:15 Interwencja - magazyn reporterów

16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy

17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny

TVP Kultura

08:00 Muzyczne poranki

08:30 Wydarzenie aktualne

09:00 Pogranicze w ogniu - serial, 1988

10:10 Ogniem i mieczem - dram. historyczny, Polska, 1999

13:20 Słobrobranie - magazyn

13:55 Legendy opery - Jose Carreras - dok., Wlk. Bryt., 2018

14:55 Mała Apokalipsa - obycz., Polska, Włochy, Franc., 1992

16:55 Dziecko szczęścia czyli Jeremi Przybora - Lato - reportaż

18:15 Reminiscencje z Opola - 17 Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole '79. Irena Santor - koncert

18:40 Reżyserzy - Ron Howard - dok., Wlk. Bryt., 2018

19:40 Portrety - Romuald Twardowski - reportaż

TV Puls

06:00 Gliniarz i prokurator - Jake kontynuuje śledztwo w sprawie śmierci swojego przyjaciela na Hawajach.

08:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny

10:00 Zbuntowany anioł - serial

12:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - paradokument obyczajowy

13:00 Lombard. Życie pod zastaw - 17-letni Sewer miał kilka miesięcy wcześniej wypadek, przez który teraz porusza się na wózku. Chłopak nie może się z tym pogodzić i próbuje popełnić samobójstwo.

16:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - Klaudia, 35-letnia bibliotekarka, wraz ze swoim mężem Tomkiem, zmagają się ze sporymi długami po nieudanym biznesie mężczyzny. Klaudia dostaje kuszącą propozycję...

TVN 7

05:00 Szkoła - program obyczajowy

06:55 Szpital - program obycz.

07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

10:55 Ewa Sama piecze - program kulinarny

11:00 Detektywi - program krym.

12:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny

12:45 Szpital - program obycz.

13:50 Sąd rodzinny - program sądowy

14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy

16:55 Skarby z szafy - program lifestyle'owy

17:25 Ten moment - program obyczajowy

17:55 Szpital - program obycz.

18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy

19:55 Ewa Sama piecze - program kulinarny

TV 4

06:00 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny

08:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy

09:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej

10:00 Trudne sprawy - program obyczajowy

10:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.

13:00 Gliniarze - serial paradok.

14:00 Na ratunek 112

15:05 Pomóż mi - serial fabularny

16:05 Policjantki i Policjanci

17:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej

19:00 Policjantki i Policjanci

20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny

21:00 Pamiętniki z wakacji

22:00 Love Island. Wyspa miłości

23:05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny

01:05 STOP Drogówki

02:05 Interwencja - magazyn reporterów

02:25 Love Island. Wyspa miłości

03:25 Disco Polo Life

04:25 Top 10 - Lista Przebojów

05:30 Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:35 Św. na każdy dzień

09:45 Jestem Mamą

10:00 Inf. dnia

10:15 Rozmowy niedok.

11:25 Głos Polski

11:45 Życie wg. św. Jana Pawła II

12:00 Anioł Pański

12:03 Inf. dnia

12:20 Generał naszej wolności - Kpt. Janusz Belza

13:15 Śląskie ślady Świadka Prawdy - blog. Ryszard Henkes SAC

13:30 Msza święta

14:30 Drzwi do lasu

14:55 Słowo życia

15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia

15:20 Mocni w Wierze

15:50 Ma się rozumieć

16:00 Inf. dnia

16:10 Siódmy Sakrament

16:40 Prosto o gosp.

17:00 Droga Krzyżowa

17:30 Geopolityka

17:55 Poczet Wlk. Polaków

18:00 Anioł Pański

18:05 Inf. dnia

18:15 Westerplatte Młodych

19:00 Warto zauważyć...

19:30 Brat Franciszek

20:00 Inf. dnia

20:20 Różaniec

20:50 Myśląc Ojczyznę

21:00 Apel Jasnogórski

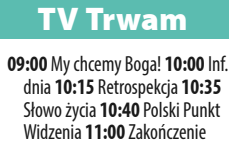
21:20 Inf. dnia

21:40 Polski Punkt Widzenia

SOBOTA • 16 marca	
TVP 1	TVP 2
05:35 Balans bieli - magazyn 06:10 Siostry - Ojciec drzew - serial obycz., 2009 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:40 Rok w ogrodzie 08:05 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 08:20 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych 08:50 Życie lasu. Storczyki - dok., 2021 09:30 Rancho - serial obyczajowy 10:35 Komisarz Alex - serial krym. 11:35 Ojciec Mateusz - serial 12:30 Gwiazdy w południe - łowcy skalpów - western, USA, 1968 14:25 Okrasa tamie przepisy - magazyn kulinarny 15:00 Miłość i medycyna - serial obyczajowy, Dania, 2018 15:55 Sanatorium miłości - reality show 17:00 Teleexpress; Pogoda	04:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy, 2024 06:30 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy, 2024 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz - magazyn 11:30 To jest grane - magazyn muzyczny 12:05 Artur i Minimki - animacja, familijny, Franc., USA, 2006 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:15 Szansa na sukces. Opole 2024 - widowisko muzyczne 16:20 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 17:25 Wiadomo - magazyn 17:55 Słowo na niedzielę 18:10 Va Banque - teleturniej
	
17:35 Ojciec Mateusz - serial 18:25 Kulisy serialu Ojciec Mateusz - felieton 18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 19:30 Program informacyjny 19.30 19:50 Gość 19.30 20:05 Pogoda; Sport 20:20 Komisarz Alex - serial kryminalny 21:20 Hit na sobotę - Marzec '68 - dramat, Polska, 2022 23:30 Dobrych ludzi - thriller, Szwecja, Dania, USA, 2014 01:15 Kogel-Mogel - kom., Polska, 1988 03:10 Jaka to melodia? 04:10 Clint Eastwood - ostatni z wielkich - dok., Franc., 2018	18:45 Akacja 38 - serial 19:40 Ja to mam szczęście! - ulubione skecze 20:00 The Voice Kids - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne 22:20 Panorama 22:55 Muzyka na dobry wieczór - widowisko muz. 23:55 Cwaniaki z Hollywood - kom. krym., USA, 2020. Producent filmowy Max Barber (Robert De Niro) kręci różne filmy, najczęściej nieudane. To niezły cwaniak i finansowe przekręty uchodzą mu na sucho. 01:50 Nie wysiadaj! - thriller., Niemcy, 2017 03:45 Nie powiesz nikomu? - kom. romant., USA, 2019

TVN	POLSAT
05:40 Uwaga! - program interw. 05:55 Bitwa o gości - program rozrywkowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - mag. 11:30 The Traitors. Zdrajcy - reality-show 13:05 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo-rozrywkowy 13:35 Camera Cafe. Nowe parzenie - serial, Polska 14:05 MasterChef Nastolatki - program kulinarno-rozrywkowy 15:40 Skoki narciarskie: Puchar Świata, Vikersund 18:25 Milionerzy - program rozrywkowy 19:00 Fakty; Sport 19:30 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich 19:35 Pogoda 19:45 Uwaga! - program interw.	06:00 Nowy dzień z Polsat News 07:55 Karate Kid 4: Mistrz i uczennica - familijny, sztuki walki, USA, 1994 10:10 Ewa gotuje - program kulinarny 10:40 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 11:40 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradokumentalny 12:45 Drwale i inne opowieści Bieszczadu - paradokument 13:40 Polacy za granicą - spotkania z ciekawymi ludźmi 14:40 Rolnicy. Podlasie 15:45 Dagmara szuka męża - serial obyczajowy 16:45 Wieżenie kobiet - program paradokumentalny 17:45 Chłopaki do wzięcia - serial paradokumentalny
	
20:00 Mam talent - program muzyczno-rozrywkowy 21:45 Planeta singli II - kom., Polska, 2018. Związek Ani (Agnieszka Wiedłocha) i Tomka (Maciej Stuhr) przeżywa poważny kryzys. On, showman-celebryta wcale nie ma zamiaru się ustakować. Ona z kolei chce poważnego związku. 00:10 Anabelle wraca do domu - horror, USA, 2019 02:25 Rzeczy, których nie nauczyła mnie matka - serial, Polska 03:00 Szpital - program obycz. 03:55 Uwaga! - program interw. 04:10 Nauka jazdy - reality show 04:35 Recepta na stary dom 05:00 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy	18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Guędy 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Shrek Forever - anim., familijny, kom., USA, 2010 22:00 Elizjum - Akcja, SF, USA, 2013. Osadzony w przyszłości obraz postapokaliptycznego świata, w którym tylko najzamożniejsi mają prawo do szczęścia. 00:20 Kapitan Phillips - biograf., dramat, USA, 2013 03:15 Świat według Kiepskich - serial komediowy 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura	TV Puls
08:00 Tyle słońca - przeboje Anny Jantar - koncert, 2000 09:00 Tamte lata, tamte dni - Kazimierz Kaczor - mag. 09:40 Serialowa nostalgia - Przygody pana Michała - serial historyczno-przygodowy, Polska, 1969 11:00 Royal Concertgebouw Orchestra pod dyrykcją Paavo Järvi. Mozart i Schumann - koncert, Niemalandy, 2021 12:30 Portrety - Romuald Twardowski - reportaż 12:50 Słobowianie - magazyn 13:25 Maestro włoskiego plakatu - dok., Włochy, 2020 15:15 Zona dla Australijczyka - kom., Polska, 1963 17:05 Wydarzenie aktualne 17:30 Retrospektywa - Śmierć na Nilu - film kryminalny, Wlk. Bryt., 1978	06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 07:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - 40-letni Rafał, właściciel niewielkiego bistro, od kilku lat jest po rozwodzie, ale dotychczas z nikim się nie związał. Pewnego dnia do jego lokalu przychodzi Patrycja wraz ze swoim sparaliżowanym i niekontaktującym po wypadku bratem. 10:00 Lombard. Życie pod zastaw - Instruktor Daria od roku spotyka się z Marcellem. Mężczyzna jest żonaty, ale Daria naiwnie wierzy, że kochanek rozwiedzie się dla niej, mimo iż ten ewidentnie ją zwodzi.
	
20:00 Bilet do kina - Osiem kobiet - musical, kom. kryminalna, Franc., Włochy, 2002. Odcięte od świata, zdane tylko na siebie, panie próbują znaleźć w swoim gronie sprawczynię zabójstwa. 22:00 Jazz.pl - Big Band Śląski - koncert, 2023 24:00 Bulwar zachodzącego słońca - dramat, USA, 1950 02:00 Kino nocne - Ostatni garnitur - dram., Argent., Hiszp., 2017 03:45 Obywatelka Jane Fonda - dok., Franc., 2020 04:50 Teledyski 05:10 Podróże z historią - Baśń o wodzie - dokument, Polska, 2017 05:45 Jeszcze więcej kultury	20:00 Paradise City - akcja, USA, 2022. Ian Swan (Bruce Willis) to łowca nagród, który wpada na trop groźnego barona narkotykowego. Niestety, nie wszystko idzie zgodnie z planem... 21:55 John Wick - akcja, USA, 2014. John Wick (Keanu Reeves) był najlepszym płatnym zabójcą w Stanach, ale dla ukochanej żony wycofał się z biznesu. Niestety... 00:00 Kobiety mafii 2 - akcja, Polska, 2019 02:55 Menu na miarę - program kulinarny 03:35 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 04:35 Dyżur - serial medyczny

TVN 7	TV 4
05:00 Szkoła - 14-letnia Tosia Skrzypiec kochała się ze swoim chłopakiem, licealistą Robertem Baranem. 06:00 Wiza na miłość - serial paradokumentalny 07:00 Bugs Bunny Builders - animacja 07:30 Lego przygoda - kom., USA, Australia, Dania, 2014 09:35 Skarby z szafy - program lifestyleowy 10:10 Ten moment - program obyczajowy 10:45 Ukryta prawda 13:45 Detektywi - Policjantka prowadzi śledztwo w sprawie więzionego i torturowanego chłopca. Policja zatrzymała jego matkę, ale śledztwo utknęło w martwym punkcie. Komisarz Anna Palka prosi Annę Potaczek i Macieja Dębosza o pomoc.	06:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 11:05 Parasol bezpieczeństwa - kom. sensacyjna, USA, 2003 13:00 Witaj w domu, panie Jenkins - kom., USA, 2008 15:15 Jaś Fasola radzi 15:30 13 posterunek 2 - serial kom. 17:00 STOP Drogówka - serial policyjny 18:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 21:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 00:00 Laleczka Chucky : Następne pokolenie - horror, USA, Wlk. Bryt., Rumunia, USA, 2004 01:55 STOP Drogówka - serial policyjny 02:55 Fabryka jedzenia - program edukacyjny 03:25 Disco Polo Life - prog. muzyczny 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje
	
14:45 Podróż na tajemniczą wyspę - przyg., USA, 2012 16:45 Wonder Woman - przyg., USA, 2020 20:00 Hellboy II: Złota armia - przyg., USA, Niemcy, 2008 22:40 Pasażer 57 - sens., USA, 1992. Kontrolę nad lotem do Los Angeles przejmują terroryści Charles Ran. Zbieg okoliczności sprawia, że tym samym samolotem podróżuje jeden z najlepszych antyterrorystów na świecie - John Cutter (Wesley Snipes). 00:20 Zabójcy - sens., USA, Franc., 1995 03:05 Mój sąsiad morderca - serial kryminalny 03:50 NASA - archiwum tajemnic - dok., Wlk. Bryt. 04:35 Druha strona medalu	09:00 My chcemy Boga! 10:00 Inf. dnia 10:15 Retrospektywa 10:35 Słowo życia 10:40 Polski Punkt Widzenia 11:00 Zakończenie peregrinacji i jubileusz 900-lecia diecezji włocławskiej 13:00 Jej misja trwa 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza święta 14:30 Przegląd Tyg. 14:35 Słowo życia 14:40 Św. na każdy dzień 14:45 Jak wygrać małżeństwo? 15:00 Żywa nie tradycja 15:30 Wierzę w Boga 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europejskiego 17:30 Nowa Ewangelizacja 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 40 dni z Janem Pawłem II 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysiąc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia

NIEDZIELA • 17 marca	
TVP 1	TVP 2
05:25 Sprawa dla reportera 06:20 Słownik polsko@polski - talk-show prof. Jana Miodka 06:55 Słowo na niedzielę 07:00 Transmisja Mszy Świętej 08:00 Tydzień 08:30 Program poradnikowy 08:55 Fascynujący czas wiosny - Przebudzenie - dok., 09:20 Człowiek na torze - dram. psych., Polska, 1956 10:55 U Pana Boga w ogródku - serial komediowy, 2008 11:55 Miedzy ziemią a niebem 12:00 Anioł Pański, Watykan 12:15 Miedzy ziemią a niebem 12:45 Misja Brazylia - Ocean biedy - reportaż 13:05 Serengeti II - Przywództwo - dok., 14:10 Klan - telenowela 15:05 Dom - serial, Polska, 1980 17:00 Teleexpress; Pogoda	05:25 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy 06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial, 2024 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz 11:35 The Voice Kids - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:15 Szansa na sukces. Opole 2024 - widowisko muzyczne 16:15 Tak to leciało! - teleturniej muzyczny 17:15 Diamenty są wieczne - sens., Wlk. Bryt., 1971. James Bond ma wyjaśnić przyczyny zwiększonego przemytu diamentów z Afryki Południowej do USA oraz związanych z tym kilku morderstw. 19:25 Rodzinka.pl - serial kom.
	
17:35 Komisarz Alex - serial krym. 18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 19:30 Program informacyjny 19.30 19:50 Gość 19.30 20:05 Pogoda; Sport 20:20 Matylda - serial kostium. 21:20 Sanatorium miłości - reality show 22:10 Sanatorium miłości. Kulisy programu - felieton 22:20 Magazyn Ekspresu Reporterów 23:25 Markiza Angelika - film kostiumowy, Austria, Franc., Belgia, 2013 01:30 Marzec '68 - dram., Polska, 2022 03:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	20:05 Postaw na milion - teleturniej 21:10 Obietnica - serial krym., Franc., Belgia, 2020 22:20 Panorama - program informacyjny 23:00 Kino bez granic - Umysł w ogniu - fab., USA, 2016. Wspaniałe życie bohaterki zaczyna się zmieniać, gdy pojawiają się pierwsze, dziwne objawy, które mogą tylko oznaczać poważną chorobę, powodującą zachwianie mentalnej równowagi. Film oparty na prawdziwej historii 00:40 Obywatel - komediodramat, Polska, 2014 02:35 Cwaniaki z Hollywood - kom. krym., USA, 2020

TVN	POLSAT
05:45 Uwaga! - program interw. 06:00 Wyluzuj, Scooby-Doo! - serial animowany, USA 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - mag. 11:30 Niezwykłe Stany Prokopa - program podróżniczo-rozrywkowy 12:05 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 12:45 Mam talent - program muzyczno-rozrywkowy 14:30 Milionerzy - program rozrywkowy 15:05 Skoki narciarskie: Puchar Świata, Vikersund 18:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 19:00 Fakty; Sport 19:30 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich 19:35 Pogoda 19:45 Uwaga! - program interw.	06:00 Nowy dzień z Polsat News 07:00 Angry Birds 2 Film - anim., Fin., USA, Wlk. Bryt., Kan., 2019. Wyspy zamieszkane przez Angry Birds i Świnki znajdują się w niebezpieczeństwie, nowy wróg daje o sobie znać. 09:20 Ralf Demokla w Internecie - anim., familijny, kom., USA, 2018 11:40 Shrek Forever - anim., familijny, kom., USA, 2010 13:40 Ninja Warrior Polska - program rozrywkowy 15:40 Twoja Twarz Brzmi Znamo - program muzyczno-rozrywkowy 17:40 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Sport; Pogoda 19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny
	
20:00 MasterChef Nastolatki - program kulinarno-rozrywkowy 21:35 Dar - sens., USA, Australia, Chiny, 2015. Spotkany przypadkiem dawny kolega Simona staje się nowym przyjacielem domu. Wkrótce okazuje się, że nowy przyjaciel jest kimś innym, niż się wydawało. 23:45 Czas na show. Drag me out - program rozrywkowy 00:50 Kong: Wyspa czaszki - przyg., USA, Chiny, 2017 03:15 Szpital - program obycz. 04:10 Uwaga! - program interwencyjny 04:25 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:55 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy	20:00 Dancing with the Stars. Taniec Gwiazdami. 22:10 Planeta Singli. Osiem historii - serial, kom. Młoda chemikalka postanawia stworzyć specjalny test, który ma sprawdzać cechy niezbędne do zbudowania udanego związku. 23:10 Kiler-ów 2-6ch - kom. sens., Polska, 1999 01:55 Bez hamulców - thriller, akcja, USA, 2012. Wilee jest kurierem rowerowym, całymi dniami dostarcza przesyłki niecierpliwym klientom. Tym razem nie będzie miał lekko: w pościg za nim rusza psychopatyczny policjant. 03:45 Świat według Kiepskich 04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura	TV Puls
08:00 Nabożeństwo ewangelickie w Jastrzębiu-Zdroju 09:05 Cinecitta, tworząc historię - dok., Franc., 2021 10:15 Od ucha do ucha - Ktoś i Coś - Narty - Koń - filmy animowane 10:45 Wydarzenie aktualne 11:25 Francuskie śniadanie - Thierry Smialek - serial przygodowo-historyczny, Franc., 1963 12:40 Tamte lata, tamte dni - Kazimierz Kaczor - magazyn 13:25 Zaproszenie dla rewolwerowca - western, USA, 1964 15:05 Księga Przestrzeni - Zielone numery 15:50 Serialowa nostalgia - Przygody pana Michała - serial, Polska, 1969 17:15 Niedziela z... twórczością Anny Jantar - widowisko rozrywkowe	06:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - 48-letni wdowiec Tomasz szuka pracownika do swojej niewielkiej cukierni. Ostatecznie zatrudnia 22-letnią Paulinę... 08:20 Żandarm się żeni - kom., Franc., 1968 10:00 Żandarm na emeryturze - kom., Franc., 1970 12:20 Różowa Pantera 2 - kom., USA, 2009. Jacques Clouseau jest niezdarłym detektywem. Gdy Historyczne przedmioty całego świata zostają skradzione, Clouseau zostaje przydzielony do zespołu nieporadnych detektywów. 14:15 Kłamczuch - kom., Franc., 2021 16:00 Głupi i głupszy bardziej - kom., USA, 2014 18:25 Taxi 2 - kom., Franc., 2000
	
20:00 Autor widmo - thriller, Franc., Wlk. Bryt., 2010 22:15 Więcej niż fikcja - Dżungla - dok., Włochy, 2022 23:45 Noc krótkich filmów - W pobliżu krąży tygrys - Niezrozumiałości - filmy animowane 00:15 Kino nocne - Osiem kobiet - musical, komedia kryminalna, Franc., Włochy, 2002 02:20 Reżyserzy - Ron Howard - dok., Wlk. Bryt., 2018 03:15 Niedziela z... twórczością Anny Jantar 04:10 Teledyski 05:05 Podróże z historią - Kaszubskie życie - dok., Polska, 2017 05:40 Jeszcze więcej kultury	20:00 John Wick 2 - akcja, USA, 2017. Do drzwi domu Johna Wicka, najbardziej znanego płatnego zabójcy, puka włoski mafioso Santino, który składa mu propozycję nie do odrzucenia... 22:20 Syberia - akcja, Kan., USA, 2018 00:25 Obserwator - thriller, USA, 2000. Po latach tropienia seryjnego mordercy i przeżytych załamaniu nerwowym, agent FBI Joel Campbell postanawia zrezygnować z pracy i przeprowadzić się do innego miasta. 02:30 Dyżur - serial medyczny 03:45 Taki jest świat 04:25 Dyżur - serial medyczny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7	TV 4
05:00 Wiza na miłość - Siódemka Amerykanów wyrusza na międzynarodową randkową przygodę. 07:00 Bugs Bunny Builders - animacja 07:30 Za duży na bajki - kom., Polska, 2022. Pobudzająca wrażliwość opowieść o chłopcu, który musi stawić czoła trudnym tematom, dzięki czemu robi wielki krok w dorastanie i pokazuje, że #DzieciMajaMoc. 09:45 Ukryta prawda - program obyczajowy 13:50 Detektywi - program krym. 14:50 Ugotowani w parach - turniej kulinarny 15:50 Lego przygoda II - kom., Dania, Nor., Australia, USA, 2019 18:10 Minionki - kom., USA, 2015	06:00 STOP Drogówka - serial policyjny 07:00 Wielkie tajemnice historii 08:50 Jaś Fasola radzi - ciekawostki popularnonaukowe 11:05 Opiekun - familijny, kom., akcja, USA, 2011 13:15 Smok: Historia Bruce'a - Lee - biograf., dram., akcja, USA, 1993 15:45 Jaś Fasola radzi 16:00 Pamiętniki z wakacji - serial obyczajowy 19:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 21:00 Pamiętniki z wakacji - serial obycz. 22:00 Love Island. Wyspa miłości - reality show 23:05 Król Skorpion 2: Narodziny Wojownika - fantasy, przyg., Niemcy, RPA, USA, 2008 01:30 Wielkie tajemnice historii 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje
	
20:00 Na skraju jutra - SF, USA, Kan., 2014 22:30 Kac Vegas III - kom., USA, 2013. Życie Phila, Stu, Douga i Alana zmienia się bardzo po ostatniej wyprawie do Bangkoku. Mają rodziny oraz przyjaciół, na których mogą liczyć w trudnych chwilach. Alan za namową przyjaciół i pod ich czujną eskortą zamierza wyjechać do ośrodka leczenia uzależnień. Niestety okazuje się, że ich podróż odbiega daleko od normy. 00:35 365 dni - film erotyczny, Polska, 2020 02:55 Mój sąsiad morderca 03:45 NASA - archiwum tajemnic - dok., Wlk. Bryt. 04:30 Druha strona medalu	09:00 Prymas Stefan Wyszyński 09:10 Spotkanie z Magdaleną Buczek 09:15 Manna z Nieba 09:30 Msza święta 10:35 Przegląd Tyg. 10:40 Orłem być... 11:00 Życia nie można zmarnować 12:00 Msza św. w intencji Ojczyzny 14:10 Polskie ślady w Ziemi Św. 15:00 Wies - to też Polska

PONIEDZIAŁEK • 18 marca	
TVP 1	TVP 2
04:50 Klan - telenowela 05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Złoty chłopak - serial obycz., Turcja, 2022 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Studio Raban - magazyn 08:00 Wydział kryminalny <i>Kitzbühel</i> - serial krym., Niemcy, Austria, 2012 08:50 Ranczo - serial obyczajowy 09:50 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Korona królów . <i>Jagiellonowie</i> - serial historyczny TVP, 2023 12:10 Agrobiznes 12:25 Agropogoda - magazyn 12:35 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 12:50 Serengeti II - Przywództwo - dok., Wlk. Bryt., 2021 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 14:55 Jaka to melodia?	04:30 Na dobre i na złe - serial 05:30 M jak miłość - serial, 2020 06:20 Program katolicki 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: <i>Pogoda Flesz</i> 11:15 Dla niesłyszących - <i>Okrasa łamie przepisy</i> - magazyn kulinarny 11:50 Dla niesłyszących - <i>Barwy szczęścia</i> - serial obycz., 2024 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacjawa 38 - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:00 Koło Fortuny - extra - teleturniej 15:05 Na dobre i na złe - serial 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
	
15:35 Gra słów . <i>Krzyżówka</i> 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Gość 19.30 20:05 Pogoda; Sport 20:15 Reporterzy - magazyn 20:30 Korona królów . <i>Jagiellonowie</i> - serial hist., 2024 21:10 Teatr Telewizji - Związek otwarty - 2000 22:15 Sanktuarium Sulisławice Cudowna Historia - dok. 23:20 Balans bieli - magazyn 00:05 BAT 21 - dram., USA, 1988 02:05 Markiza Angelika - film kostium., Austria, Franc., Belgia, 2013	18:10 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacjawa 38 - serial kostiumowy 19:35 Barwy szczęścia - serial obyczajowy, 2024 20:00 Przepis dnia - program kulinarny 20:10 Barwy szczęścia - serial obyczajowy, 2023 20:45 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial, 2024 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:30 Panorama 23:10 Stulecie Winnych - serial, Polska, 2021 00:00 Błąd systemu - dramat, Niemcy, 2019 ● 02:15 O mnie się nie martw - serial komediowy TVP, 2018 03:10 Ptaszka - film TVP, 1994

TVN
05:35 Uwaga! - program interwencyjny 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:40 Szpital - program obycz. 15:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 18:00 Detektywi - program krym. 19:00 Fakty 19:40 Sport; Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny

20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:35 Odwilż - miniserial, Polska 22:45 Skyscraper Drapacz chmur - sens., USA, Hong Kong, 2018 00:50 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 01:35 Dowody zbrodni - serial krym., USA 02:40 Szpital - program obycz. 03:35 Uwaga! - program interwencyjny 03:50 Nauka jazdy - reality show 04:15 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:40 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny 12:50 Wydarzenia 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 - Pewnego dnia Zofia po porodzie z uczelni zostaje zrozpaczoną matką, która tłucze talerze. 17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:05 MEGA HIT - Czarna pantera - akcja, SF, USA, 2018 22:55 Kontrabanda - thriller, akcja, USA, Wlk. Bryt., Franc., 2012 01:30 8 części prawdy - sens., thriller, USA, 2008 03:20 Zjedź Alaskę - program podróżniczo-kulinarny 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
08:00 Muzyczne poranki 08:40 Informacje kulturalne 09:05 Francuskie śniadanie - Thierry Śmiealek - serial przygodowo-historyczny, Franc., 1963 10:25 Dziecko szczęścia czyli Jeremi Przybora - reportaż 11:50 Wesołe jest życie starszuszka - recital Wiesława Michnikowskiego 12:30 Słowobranie - magazyn 13:10 Reżyserzy - Ron Howard - dok., Wlk. Bryt., 2018 14:15 Retro kino - Śmierć na Nilu - film kryminalny, Wlk. Bryt., 1978 16:45 Pogranicze w ogniu - serial, 1988 17:55 Wędrowiec Polski - Kotlina Kłodzka gorączka złota - reportaż 18:35 Julie Andrews, niezapomniana Mary Poppins - dok., Franc., 2020 19:40 Informacje kulturalne 20:00 Kino Mocnych Wrażeń - <i>Szpieg, który mnie kochał</i> - sens., Wlk. Bryt., 1977 22:15 Panorama kina polskiego - Człowiek z magicznym pudełkiem - fab., Polska, 2017 00:15 Scena muzyczna - <i>Sebastian Wypych</i> - „Polska Enter” - koncert, 2020 01:20 Autor widmo - thriller, Franc., Wlk. Bryt., 2010 03:35 Informacje kulturalne 04:00 Kronos - Męczeństwo - magazyn kulturalno-społeczny 04:50 Teledyski 05:30 Afisz kulturalny ekstra 05:50 Jeszcze więcej kultury

TV Puls
06:00 Gliniarz i prokurator - Turysta nakłania Jake'a i McCabe'a do rozpoczęcia śledztwa w sprawie serii morderstw ulicznych przestępców. 08:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - paradokument 13:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 16:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - paradokument 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - Emerytka, 70-letnia Janina Frankiewicz ciągnie po ulicy wózek z zakupami. Niespodziewanie jest świadkiem posługu policjanta za dilerem narkotyków, który... 20:00 Żądza śmierci - akcja, USA, Kan., Rosja, 2009. Były członek rosyjskiej mafii - Ruslan, zamierza napisać książkę o świecie przestępczym. Po wielu latach postanawia także odnowić kontakt ze swoją córką... 22:00 Transporter: Nowa moc - akcja, Belgia, Chiny, Franc., 2015 00:00 Traffik - akcja, USA, 2018 02:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 04:00 Takı jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7
05:00 Szkoła - Ósmoklasistka Hania Radowicz zafascynowała się ekologią. Organizuje w szkole akcję ekologiczną 06:55 Szpital - program obycz. 07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 10:55 Ewa Sama piecze - program kulinarny 11:00 Detektywi - program krym. 12:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 12:45 Szpital - Dr Wojciech Jarosz zajmuje się 18-latkim, który wpadł do rzeki podczas nagrywania filmiku. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 16:55 Zapisane w gwiazdach - paradokument 18:55 Ukryta prawda 20:00 Hotel Paradise - reality show 21:00 Kler - obycz., Polska, 2018. Trzej księża spotykają się w każdą rocznicę katastrofy, którą wspólnie przeżyli. Celebrytą cud życia i doskonale się bawią, choć na co dzień układają im się różnie. 23:45 Czas na show. Drag me out - program rozrywkowy 00:50 Wydział pościgowy - sens., USA, 1997. Płodejrzany o zabójstwo Mark Roberts zostaje aresztowany. Ma być przewieziony do Nowego Jorku. W czasie podróży ucieka. 03:25 Medium z Long Island 03:55 Druga strona medalu

TV 4
06:00 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 08:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 09:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 10:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 12:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 13:00 Gliniarze - serial paradok. 14:00 Na ratunek 112 - serial obycz. 15:00 Pomóż mi - serial fabularyzowany 16:00 Policjantki i Policjanci 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Pamiętniki z wakacji - serial obycz. 22:00 Love Island. Wyspa miłości 23:05 American Pie: Naga miła - kom., USA, Kan., 2006 01:20 STOP Drogówka 02:20 Interwencja - magazyn reporterów 02:55 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami 05:30 Telezakupy TV 09:15 Słowo życia 09:30 Moja katolicka rodzina 09:55 Św. na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:20 Stan Bezp. Państwa 11:30 Użyź mi pogody ducha 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Pogoria. Żeglarska szkoła życia 13:00 Z Zaczyna na Syberie 13:30 Msza święta 14:30 „Życie jest piękne” 15:00 Moja wyspa wiary 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Sanktuaria polskie 16:30 Porady Medyczne Bonifratrów 17:00 Świadkowie 17:30 Zwycięskie Powstanie Wlkp. 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 40 dni z Janem Pawłem II 19:30 Król Chwały 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Z wędką nad wodę
TV Trwam 09:00 Papież Polak do Rodaków 09:30 Słowo życia 09:35 Św. na każdy dzień 09:40 Żeby być świętym 10:00 Inf. dnia 10:15 Jak my to widziemy 10:45 Żew natury 11:05 Mocni w Wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Św. na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Św. Józef. 13:20 Nuty nadziei 13:30 Msza święta 14:30 Kazania wielkopostne kard. Raniero Cantalamessa OFM 15:00 Siła modlitwy 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem mamą 16:40 Zdrowie z Bożej Apteki 16:55 Życie wg. św. Jana Pawła II 17:10 Prosto o gosp. 17:30 Zostań Żołnierzem RP 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 40 dni z Janem Pawłem II 19:30 Każdy małuch to potrafi 19:45 Modlitwa z tel. udziałem dzieci

WTOREK • 19 marca	
TVP 1	TVP 2
04:50 Klan - telenowela 05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Złoty chłopak - serial obycz., Turcja, 2022 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Kościół z bliska 08:00 Wydział kryminalny <i>Kitzbühel</i> - serial krym. 08:50 Ranczo - serial obyczajowy 09:45 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Korona królów . <i>Jagiellonowie</i> - serial hist., 2024 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 12:55 Opowieści śródziemnomorskiego lasu - Królowa nocy - dok., Hiszp., 2019 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 14:55 Jaka to melodia? 15:35 Gra słów . <i>Krzyżówka</i> 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obyczajowy 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Program informacyjny 19.30 19:55 Gość 19.30 20:05 Pogoda 20:10 Sport 20:15 Reporterzy - magazyn 20:30 Korona królów . <i>Jagiellonowie</i> - serial historyczny TVP, 2024 21:10 80 milionów - sens., 2011 23:05 Troje na gigancie - fab., USA, 2014 01:00 Magazyn Ekspresu Reporterów , 2024 02:05 BAT 21 - dram., USA, 1988 04:00 Ja wam pokażę! - serial obycz., 2007	04:35 Na dobre i na złe - serial 05:30 M jak miłość - serial, 2020 06:25 Beresteczko - reportaż 06:55 Rodzinka.pl - serial komediowa 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: <i>Pogoda Flesz</i> 11:05 Przepis dnia 11:15 Z wieszaka historii 11:50 Dla niesłyszących - <i>Barwy szczęścia</i> - serial obyczajowy, 2023 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacjawa 38 - serial kostiumowy 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 M jak miłość - serial, 2024 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020 18:10 Va Banque - teleturniej
	

TVN
05:35 Uwaga! - program interwencyjny 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:40 Szpital - program obycz. 15:45 Doradca smaku - program kulinarny 15:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 18:00 Detektywi - program krym. 19:00 Fakty 19:40 Sport; Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:35 Czas na show. Drag me out - program rozrywkowy 22:40 Kuba Wojewódzki - talk-show 23:40 Superwizjer - magazyn reporterów 00:10 Odwilż - miniserial, Polska 01:25 Dowody zbrodni - serial krym., USA 02:25 Szpital - program obycz. 03:15 Uwaga! - program interw. 03:35 Nauka jazdy - reality show 04:05 Recepta na stary dom 04:35 Jak to jest zrobione?

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - paradokument 18:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 Ninja Warrior Polska - program rozrywkowy 22:05 Najlepszy - biograf, dram., sport, Polska, 2017 00:35 Czarna pantera - akcja, SF, USA, 2018 03:25 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:25 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami Extra 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
08:00 Muzyczne poranki - teledyski 08:45 Informacje kulturalne 09:05 Pogranicze w ogniu - serial, 1988 10:15 Kapryśne lato - fab., Czechosłow., 1967 11:40 Kotlina Kłodzka gorączka złota - reportaż 12:20 Julie Andrews, niezapomniana Mary Poppins - dok., Franc., 2020 13:25 Jeszcze nie wieczór - obycz., Polska, 2008 15:20 Pokolenie - dram., Polska, 1954 17:00 Pogranicze w ogniu - serial, 1988 18:05 Niedziela z... 19:00 Mistrzowie muzyki filmowej - 1950s A New Dawn - dok., Wlk. Bryt., 2019 20:00 Teatr Telewizji - <i>Antygona w Nowym Jorku</i> - 1994 ● 22:10 Lekkie obyczaje - <i>Chińczyk na wynos</i> - dram., kom., Hiszp., 2011. W jaki sposób los połączy dwóch obcych miast Karbala przybywają pielgrzymi celebrujący święto Aszura. Niespodziewanie, w pełnym ludzi mieście, dochodzi do zamachów 23:55 Wspomnienia: Geneza „Obcego” - dok., Hiszp., 2019 01:40 Kino Mocnych Wrażeń - <i>Szpieg, który mnie kochał</i> - sens., Wlk. Bryt., 1977 03:55 Mroczne oblicze Hollywood - „Kleopatra” - dok., Franc., 2020 05:05 Teledyski 05:25 Afisz kulturalny ekstra 05:45 Kultura 2 - Jeszcze więcej kultury

TV Puls
06:00 Gliniarz i prokurator - Piękna kobieta sukcesu, Kate Shaw, wykonuje z precyzją chirurga swój przestępczy plan... 08:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - serial paradokumentalny 13:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 16:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - serial paradokument 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - Odcinek z gościnnym udziałem Bilguuna Ariunbataara oraz z Małgorzatą Ostrowską-Królikowską, która w tym sezonie pojawia się w „Lombardzie” jako Baśka. 20:00 Karbala - akcja, Polska, 2015. Środek wojny w Zatoce Perskiej. 3 kwietnia 2004 roku do irackiego miasta Karbala przybywają pielgrzymi celebrujący święto Aszura. Niespodziewanie, w pełnym ludzi mieście, dochodzi do zamachów 22:15 Bartkowiak - akcja, Polska, 2021 00:15 Ostatnia misja - akcja, Polska, 1999 02:25 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:25 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 04:25 Dyzur - serial medyczny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7
05:00 Szkoła - Licealista Eryk Wróbel jest zafascynowany hip-hopem i rapuje przy każdej możliwej okazji. 06:55 Szpital - program obycz. 07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 Detektywi - program krym. 12:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 12:45 Szpital - program obycz. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - Dr Piotr Wójtowicz podejrzewa, że jego pacjentka, 35-latką ma kleszczowego zapalenia mózgu. 16:55 Zapisane w gwiazdach - paradokument 17:55 Szpital - program obycz. 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show 21:00 Zabójcy - sens., USA, Franc., 1995. Rath decyduje się przyjąć nowe zlecenie, jak przypuszcza ostatnie w jego karierze. Ma otrzymać 2 milionów dolarów za zlikwidowanie dwójki biznesmenów. Rath przekonuje się, że nie tylko on wyruszył na polowanie... 23:45 Na skrajku jutra - SF, USA, Kan., 2014 ● 02:10 Hotel Paradise - reality show 03:05 Medium z Long Island - program paradokumentalny 03:35 NASA - archiwum tajemnic - dok., Wlk. Bryt. 04:20 Druga strona medalu - talk-show

TV 4
06:00 Dlaczego ja? - serial paradok. 08:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 09:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 10:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 12:00 Policjantki i Policjanci 13:00 Gliniarze - serial paradok. 14:00 Na ratunek 112 - serial obycz. 15:00 Pomóż mi - serial fabularyz. 16:00 Policjantki i Policjanci 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Krym. 21:00 Pamiętniki z wakacji - serial obyczajowy 22:00 Love Island. Wyspa miłości 23:05 American Pie: Bractwo Beta - kom., Kan., USA, 2007 00:55 STOP Drogówka - serial policyjny 01:55 Śmierć na 1000 sposobów 02:25 Fabryka jedzenia - program edukacyjny 02:55 SuperLudzie 05:30 Telezakupy TV Okazje 09:00 Papież Polak do Rodaków 09:30 Słowo życia 09:35 Św. na każdy dzień 09:40 Żeby być świętym 10:00 Inf. dnia 10:15 Jak my to widziemy 10:45 Żew natury 11:05 Mocni w Wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Św. na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Św. Józef. 13:20 Nuty nadziei 13:30 Msza święta 14:30 Kazania wielkopostne kard. Raniero Cantalamessa OFM 15:00 Siła modlitwy 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem mamą 16:40 Zdrowie z Bożej Apteki 16:55 Życie wg. św. Jana Pawła II 17:10 Prosto o gosp. 17:30 Zostań Żołnierzem RP 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 40 dni z Janem Pawłem II 19:30 Każdy małuch to potrafi 19:45 Modlitwa z tel. udziałem dzieci
TV Trwam 09:00 Papież Polak do Rodaków 09:30 Słowo życia 09:35 Św. na każdy dzień 09:40 Żeby być świętym 10:00 Inf. dnia 10:15 Jak my to widziemy 10:45 Żew natury 11:05 Mocni w Wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Św. na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Św. Józef. 13:20 Nuty nadziei 13:30 Msza święta 14:30 Kazania wielkopostne kard. Raniero Cantalamessa OFM 15:00 Siła modlitwy 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem mamą 16:40 Zdrowie z Bożej Apteki 16:55 Życie wg. św. Jana Pawła II 17:10 Prosto o gosp. 17:30 Zostań Żołnierzem RP 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 4

ŚRODA • 20 marca

TVP 1	TVP 2
04:50 Klan - telenowela 05:20 Dziedzictwo - serial 06:10 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Zrujnowani odbudowani 08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym. 08:50 Ranczo - serial obyczajowy 09:45 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Korona królów. Jagiellonowie - serial 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Rok w ogrodzie Extra 12:55 Opowieści śródziemno-morskiego lasu - Ukryci mieszkańcy Sierra Morena - dok., Hiszp., 2019 14:00 Złoty chłopak - serial obycz. 14:55 Jaka to melodia? 15:35 Gra słów. Krzyżówka - 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia?	04:35 Na dobre i na złe - serial 05:35 M jak miłość - serial, 2020 06:25 Pisarze pochodzenia żydowskiego w literaturze polskiej 06:55 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz 11:05 Przepis dnia 11:15 Zrujnowani odbudowani 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2023 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 M jak miłość - serial, 2024 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020

17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Gość 19.30 20:05 Pogoda; Sport 20:15 Reporterzy - magazyn 20:30 Korona królów. Jagiellonowie - serial 21:10 Pozdrowienia z Paryża - akcja, Franc., 2010 22:50 Chirurgia - Chirurgia plastyczna - dok., 2023 23:50 Operacja Delta Force - akcja, USA, RPA, Nederl., 1996 01:35 80 milionów - sens., Polska, 2011 03:35 Czarne żniwa - Ginzburg - serial kostiumowy, Ukraina, 2019 04:30 Notacje - dokument	18:10 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy 19:35 Barwy szczęścia - serial obyczajowy, 2023 20:00 Przepis dnia 20:10 Barwy szczęścia - serial obyczajowy, 2023 20:45 Przepis dnia 20:55 Na dobre i na złe - serial 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:30 Panorama 23:10 Stulecie Winnych - serial 24:00 Do domu po miłość - obycz., USA, 2019 01:35 Tajemnice rodu Valentów - serial obycz. 02:45 Chirurgia prenatalna - dok., Wlk. Bryt., 2020 03:45 Ludzie i bogowie - Duet - serial, 2020
--	---

TVN

05:35 Uwaga! - program interw. 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:40 Szpital - program obycz. 15:45 Doradca smaku - program kulinarny 15:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:55 Ukryta prawda 18:00 Detektywi - program krym. 19:00 Fakty 19:40 Sport; Pogoda 19:55 Uwaga! - program interw. 20:10 Doradca smaku - program kulinarny	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - Detektywi na zlecenie Joanny Wiwczarek obserwują jej syna, Pawła, który od pewnego czasu dziwnie zachowuje się, znika nocami. 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:40 Gliniarze - paradokument 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów
---	--

20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:35 The Traitors. Zdraycy - reality-show 23:10 Oszukać przeznaczenie III - horror, USA, Niemcy, 2006 01:00 Superwizjer 01:30 Dowody zbrodni - serial krym., USA 02:35 Szpital - program obycz. 03:25 Uwaga! - program interwencyjny 03:40 Nauka jazdy - reality show 04:10 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:35 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy 05:00 Kto was tak urządził - program poradnikowy	16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - paradokument 18:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:45 Sport; Pogoda 20:05 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 21:05 Chłopaki nie płaczą - kom. sensac., Polska, 2000 23:10 Króliczek - kom., USA, 2008 01:30 Obłędny rycerz - kom., przyg., USA, 2001 04:05 Jędz Alaskę - program podróżniczo-kulinarny 04:45 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje
--	--

TVP Kultura

08:00 Muzyczne poranki 08:35 Wydarzenie aktualne 09:05 Pogranicze w ogniu - serial, Polska, 1988 10:10 Pokolenie - dram., Polska, 1954 11:50 Tamte lata, tamte dni - Kazimierz Kaczor - mag. 12:30 Mistrzowie muzyki filmowej - 1950s A New Dawn - dok., Wlk. Bryt., 2019 13:35 Dziwak? - interpretacje - dok., 2021 14:45 Dzieci słońca - dram., Iran, 2020 16:40 Pogranicze w ogniu - serial, 1991 17:55 Rzec Polska - Meble dla Ignacego Mościckiego - dok., 2018 18:20 Którędy po sztukę - Aleksander Gierymski - magazyn 18:35 Fragonard - oddcienie miłości - dok., Franc., 2015 19:40 Informacje kulturalne	08:00 Muzyczne poranki 08:40 Informacje kulturalne 09:05 Pogranicze w ogniu - serial, 1991 10:15 Dzieci słońca - dram., Iran, 2020 12:05 Rzec Polska - Meble dla Ignacego Mościckiego - dok., 2018 12:30 Którędy po sztukę - Aleksander Gierymski - magazyn 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 14:00 Wszystkie role Stanisława Barei - dok., 2021 15:05 Miś - kom., Polska, 1980 17:10 Pogranicze w ogniu - serial, 1991 18:20 Tamte lata, tamte dni - Kazimierz Kaczor - magazyn 19:00 Legendy opery - Kiri Te Kanawa - dok., Wlk. Bryt., 2018
---	---

20:00 Na wschód od Hollywood - Polegaj na mnie - dram., Wlk. Bryt., 2017. Poruszająca historia nastolatka, który wykrada ulubionego konia, aby ustrzec go przed oddaniem do rzeźni. 22:10 W 80 dni dookoła świata - serial przyg., Franc., Włochy, Niemcy, 2021 23:15 Jazz.pl - Big Band Śląski - koncert, 2023 01:15 Lekkie obyczaje - Chińczyk na wynos - obycz., Hiszp., 2011 03:00 Anthony Perkins, aktor niepokojący - dok., Franc., 2020 04:10 Teledyski 05:10 Afisz kulturalny ekstra 05:35 Jeszcze więcej kultury	20:00 Jestem zemstą - akcja, USA, 2016. Stanley Hill (John Travolta) i jego żona Vivian (Rebecca DeMornay) padają ofiarami napadu w podziemnym garażu. Vivian umiera na rękach męża. Stanley chce zemścić się na bandytach... 21:50 Czas rozliczenia - akcja, Kan., USA, 2019 00:00 Obserwator - thriller, USA, 2000 02:05 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:05 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny
--	--

TV Puls

06:00 Gliniarz i prokurator - McCabe bada sprawę śmierci przyjaciela, który zginął w katastrofie lotniczej. 08:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - 33-letnia Ewa mieszka z mężem Marcinem i synkiem Krzysiem w domu swoich teściów. Małżeństwo ledwo wiąże koniec z końcem 13:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 16:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - serial paradokumentalny 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny	06:00 Gliniarz i prokurator - Jake Styles jest wkurzony, że sadyistyczny morderca ciągle wyryka się policji... 08:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 12:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - Nieopodal gospodarstwa Kowalików wprowadza się para z miasta. Renata jest zafascynowana nowymi sąsiadami. 13:00 Lombard. Życie pod zastaw - 19-letnia maturzystka mieszka tylko z ojcem, jej matka zmarła. Kasia, bo tak ma na imię, nie umie dbać o siebie 16:00 Miasteczka. Nie ufaj nikomu - serial paradokumentalny 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
---	---

20:00 Jestem zemstą - akcja, USA, 2016. Stanley Hill (John Travolta) i jego żona Vivian (Rebecca DeMornay) padają ofiarami napadu w podziemnym garażu. Vivian umiera na rękach męża. Stanley chce zemścić się na bandytach... 21:50 Czas rozliczenia - akcja, Kan., USA, 2019 00:00 Obserwator - thriller, USA, 2000 02:05 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:05 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny	23:20 Kac Vegas III - kom., USA, 2013 01:25 Hotel Paradise - reality show 02:25 Medium z Long Island 03:00 NASA - archiwum tajemnic - dok., Wlk. Bryt. 03:50 Druga strona medalu
--	---

TVN 7

05:00 Szkoła - Siódmioklasista Tomek Rudnicki szuka sposobu na zdobycie pieniędzy na nowy komputer. Uczeń postanawia sprzedawać intymnie zdjęcie starszej siostry. 06:55 Szpital - program obycz. 07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 Detektywi - program krym. 12:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 12:45 Szpital - Dr Robert Szewczyk przyjmuje na oddział niemowlę, które spadło matce z przewijaka. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 16:55 Zapisane w gwiazdach - program paradokumentalny	05:00 Szkoła - Jagoda Grabowska z 3c liceum jest zaręczona z Antkiem Kusiem. Nastolatka myśli, że spędzi z nim resztę życia. 06:55 Szpital - program obycz. 07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 Detektywi - program krym. 12:00 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 12:45 Szpital - program obycz. 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 16:55 Zapisane w gwiazdach - program paradokumentalny 17:55 Szpital - program obycz. 18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Hotel Paradise - reality show
---	---

17:55 Szpital - program obycz. 18:55 Ukryta prawda 20:00 Hotel Paradise - reality show 21:00 Czerwony kapitan - sens., Czechy, Polska, Słowacja, 2016. Po upadku komunizmu pozostało wiele nierozwiązanych spraw kryminalnych. W ręce Krauz (Maciej Stuhr) - ambitnego, młodego detektywa, wpada jedna z nich. 23:20 Kac Vegas III - kom., USA, 2013 01:25 Hotel Paradise - reality show 02:25 Medium z Long Island 03:00 NASA - archiwum tajemnic - dok., Wlk. Bryt. 03:50 Druga strona medalu	06:00 Dłaczego ja? - serial paradokumentalny 08:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 09:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 10:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 12:00 Policjantki i Policjanci 13:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 14:00 Na ratunek 112 - serial obyczajowy 15:00 Pomóż mi - serial fabularyzowany 16:00 Policjantki i Policjanci 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:00 Pamiętniki z wakacji - serial obycz. 22:00 Love Island. Wyspa miłości - reality show 23:15 Laleczka Chucky: Następne pokolenie - horror, USA, Wlk. Bryt., Rumunia, 2004 01:00 Przerwa techniczna
--	--

TV 4

06:00 Dlaczego ja? - serial paradok. 08:00 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 09:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 10:00 Trudne sprawy - program obyczajowy 12:00 Policjantki i Policjanci 13:00 Gliniarze - serial paradok. 14:00 Na ratunek 112 - serial 15:00 Pomóż mi - serial fabularyz. 16:00 Policjantki i Policjanci 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Krym. 21:00 Pamiętniki z wakacji 22:00 Love Island. Wyspa miłości 23:05 Król Skorpion z: Walka o odkupienie - fantasy, przyg., USA, 2011 01:20 STOP Drogówka 02:20 Interwencja - mag. report. 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Disco Polo Life 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje	09:30 Sanktuaria polskie 09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Audyencja Ojca Św. Franciszka z Watykanu 11:00 Zagłada redemptorystów Woli 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gosp. 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Polskie dziedzictwo 13:00 Obchody Narodowego Dnia Pamięci... 14:40 Sumienie Hioba - rzecz o ks. Bolesławie Stefańskim 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Stanisław Kulon 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 40 dni z Janem Pawłem II 19:30 Opowieści z Księgi Cnót 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyznę 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Życia nie można zmarować
--	---

TV Trwam

09:30 Sanktuaria polskie 09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Audyencja Ojca Św. Franciszka z Watykanu 11:00 Zagłada redemptorystów Woli 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gosp. 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Polskie dziedzictwo 13:00 Obchody Narodowego Dnia Pamięci... 14:40 Sumienie Hioba - rzecz o ks. Bolesławie Stefańskim 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Stanisław Kulon 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 40 dni z Janem Pawłem II 19:30 Opowieści z Księgi Cnót 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyznę 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Życia nie można zmarować	09:00 Na zdrowie 09:20 Opowieści z Księgi Cnót 09:45 Św. na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Myśląc Ojczyznę 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Wykłady z Kongresu „Katolicy a cielsność” 12:45 Przerwany posiek 13:20 Przegląd Tyg. „Niedziela” 13:30 Msza Św. 14:35 Matusia 15:35 Sekrety mniczów 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Z wędką nad wodę 16:35 Kania wielkopostne kard. Raniero Cantalamessa OFM 17:05 Akademia pro-life 17:30 Odpowiedzialni za Kościół 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 40 dni z Janem Pawłem II 19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia
---	--

CZWARTEK • 21 marca

TVP 1	TVP 2
04:45 Klan - telenowela 05:15 Dziedzictwo - serial 06:05 Złoty chłopak - serial obycz. 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Dobre historie - magazyn 08:00 Wydział kryminalny Kitzbühel - serial krym. 08:50 Ranczo - serial obyczajowy 09:45 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Korona królów. Jagiellonowie. Taka historia - telenowela 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 Opowieści śródziemno-morskiego lasu - - Opancerzony wojownik - dok., Hiszp., 2019 14:00 Złoty chłopak - serial obycz., Turcja, 2022 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	04:30 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 05:25 M jak miłość - serial obycz., Polska, 2020 06:20 Operacja zdrowie - magazyn medyczny, 2024 06:50 Rodzinka.pl - serial kom. 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Pogoda Flesz 11:05 Przepis dnia 11:15 Wspólny dom - magazyn 11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy, 2023 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Akacja 38 - serial kostiumowy 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 Górcy ratownicy - serial obyczajowy, Niemcy, 2021 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej

15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial obycz. 19:00 Jeden z dziesięciu - telet. 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Gość 19.30 20:05 Pogoda; Sport 20:15 Reporterzy - magazyn 20:25 Piłka nożna - Polska-Estonia 23:25 Tajemnice zamarniętego jeziora - fab., USA, 2020 01:05 Drapieżnik - thriller, USA, 2007 03:00 Czarne żniwa - Twerdochlib - serial kostiumowy, Ukraina, 2019	17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020 18:10 Va Banque - teleturniej 18:45 Akacja 38 - serial 19:35 Barwy szczęścia - serial obyczajowy, 2023 20:00 Przepis dnia 20:10 Barwy szczęścia - serial obyczajowy, 2023 20:50 Postaw na milion 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:30 Panorama 23:00 Erynie - Liczba mędrca - serial krym., 2021 23:50 Na przekłętą ziemi - dram., krym., Wlk. Bryt., Kan., USA, 2017 01:50 Tajemnice rodu Valentów - serial obycz. 03:00 Uprowadzenie Agaty - obycz., Polska, 1993
---	--

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny 05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 14:40 Szpital - program obycz. 15:45 Doradca smaku - program kulinarny 15:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 18:00 Detektywi - program krym. 19:00 Fakty 19:35 Klara - relacja z premiery 19:40 Sport; Pogoda	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy - Policja trafia na zbiorowy grób ofiar groźnego gangstera o pseudonimie Zwierz. 09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 11:40 Gliniarze - paradokument 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 13:20 Interwencja - magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
--	--

19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 22:40 Na bank się uda - kom., Polska, 2019 00:45 Koniec świata, czyli kogel mogel IV - kom., Polska, 2021 02:50 Szpital - program obycz. 03:50 Uwaga! - program interw. 04:05 Nauka jazdy - reality show 04:30 Recepta na stary dom 04:55 Jak to jest zrobione? - serial popularnonaukowy	17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obycz. 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Lepsza Polska - prog. publicystyczny 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 21:10 Przyjaciółki - serial obycz. 22:10 Hanna - thriller, akcja, USA, Wlk. Bryt., Niemcy, 2011. 16-letnia Hanna posługuje się bronią lepiej od niejednego komandos. 00:35 Świat według Kiepskich - serial komediowy 01:05 Zakończenie programu - przerwa techniczna
---	--

TVP Kultura

08:00 Muzyczne poranki 08:40 Informacje kulturalne 09:05 Pogranicze w ogniu - serial, 1991 10:15 Dzieci słońca - dram., Iran, 2020 12:05 Rzec Polska - Meble dla Ignacego Mościckiego - dok., 2018 12:30 Którędy po sztukę - Aleksander Gierymski - magazyn 12:50 Wydarzenia - program informacyjny 14:00 Wszystkie role Stanisława Barei - dok., 2021 15:05 Miś - kom., Polska, 1980 17:10 Pogranicze w ogniu - serial, 1991 18:20 Tamte lata, tamte dni - Kazimierz Kaczor - magazyn 19:00 Legendy opery - Kiri Te Kanawa - dok., Wlk. Bryt., 2018

CHCĄ DOKRĘCIĆ ŚRUBĘ KIEROWCOM

Utrata prawa jazdy za przekroczenie prędkości o 30 km/h w terenie zabudowanym, obowiązkowe badania lekarskie czy większe kary za kierowanie bez uprawnień. W tę stronę mają iść zmiany w przepisach drogowych w Unii Europejskiej. Co na to eksperci?

Kierowcy z coraz większą obawą spoglądają na to, co szykuje kierowcom Unia Europejska. Niektóre z planów Komisji Europejskiej czy europosłów na szczęście nie wychodzą poza sferę projektów, bo też często przypominają słynną już historię prostowania bananów. Co tym razem w trawie piszczy? Teraz Bruksela wzięła się za „prostowanie” kierowców. Plany dotyczyłyby wszystkich kierowców, a nie tylko wybranych grup, np. seniorów, którzy już od dłuższego czasu są na celowniku eurokratów. Niektórzy z nich to najchętniej zakazaliby seniorom w ogóle jeżdżenia samochodem, a przynajmniej uzależnili prowadzenie przez nich aut od przechodzenia co rok albo pięć lat dodatkowych badań. Ten pomysł upadł, bo byłaby to stygmatyzacja jednej grupy wiekowej. W minioną środę Parlament Europejski przyjął projekt przepisów dotyczących praw jazdy w UE, ale jaki ostatecznie będzie ich kształt, to jeszcze nie wiadomo. Zdecyduje o tym już nowy europarlament wybrany 6-9 czerwca, który będzie kontynuował prace nad nowymi przepisami.

SZYBKA JAZDA NIE POPLACA

Ale widać wyraźnie, że Unia Europejska chce dokręcić śrubę kierowcom, bo co roku na drogach Unii ginie ponad 20 tys. osób. Teraz europosłowie rzucili nawet pomysł, by odbierać kierowcom prawa jazdy za przekroczenie prędkości już o 30 km/h oczywiście w terenie zabudowanym. Obecnie w Polsce w przypadku przekroczenia prędkości, ale o 50 km/h w terenie zabudowanym, kierowca traci czasowo prawo jazdy na trzy miesiące. To byłoby naprawdę bardzo surowy bat, bo już dziś nie ma dnia, by policjanci nie złapali kogoś na tzw. pięćdziesiątce. Czy to więc dobry pomysł?

W opinii ekspertów tak, bo idzie o życie pieszych.

— Jest to zasadne, bo w konfrontacji z autem ja-

dącym ok. 80 kilometrów na godzinę człowiek nie ma już żadnych szans, jest skazany na śmierć — mówi Marcin Kiwit, egzaminator nadzorujący w olsztyńskim WORD. — Dlatego musimy robić wszystko, co w naszej mocy, żeby zapewnić maksymalne bezpieczeństwo niechronionym uczestnikom ruchu drogowego. Stąd już dziś przekroczenie prędkości o ponad 30 kilometrów na godzinę w kodeksie wykroczeń sankcjonowane jest jako poważne wykroczenie w ruchu drogowym, za które sąd, jeśli sprawa tam trafi, może orzec karę do 30 tys. zł.

— Dlatego jazda w terenie zabudowanym, gdzie zwykle obowiązuje ograniczenie do 50 kilometrów na godzinę z prędkością ponad 80 kilometrów na godzinę, jest w ruchu drogowym piractwem — dodaje Marcin Kiwit. — Bo wszelkie dostępne badania pokazują, że przy tej prędkości pieszy nie ma najmniejszych szans.

NIE MASZ PRAWKA, NIE JEDZIESZ

Zdaniem eksperta można byłoby poważnie zastanowić się też nad inną propozycją, a mianowicie zaostrzenia kar za kierowanie pojazdem bez uprawnień. Otóż prowadzenie samochodu czy motocykla bez ważnego prawa jazdy miałyby być traktowane jako ciężkie wykroczenie drogowe. A więc tak jak np. jazda pod wpływem alkoholu.

— Można byłoby rozważyć takie rozwiązanie. Z prostego powodu. Otóż kieruje pojazdem ten, kto posiada wiedzę i umiejętności zweryfikowane, potwierdzone stosownym dokumentem — zauważa Marcin Kiwit. — Kiedyś jeden z moich dawnych wykładowców mówił, że danie komuś prawa

Czy kierowcy będą tracić prawa jazdy za przekroczenie prędkości o 30 km/ na terenie zabudowanym?

jazdy jest jak danie komuś pozwolenia na broń. Kierowanie pojazdem po drogach publicznych przez osoby, które nie mają do tego kompetencji, wiedzy, jest skrajną nieodpowiedzialnością, co do której nie ma żadnego usprawiedliwienia. Dlatego już teraz w Polsce zostały zdecydowanie zaostrzone kary za jazdę bez uprawnień.

Jeszcze dwa lata wstecz za kierowanie samochodem czy innym pojazdem mechanicznym bez uprawnień groził zwykle mandat do 500 zł. To się zmieniło i dziś każdą sprawą kierowania autem czy motocyklem bez uprawnień musi zająć się sąd. Grozi za to kara aresztu, ograniczenia wolności albo grzywna nie niższa niż 1500 zł. Co istotne, w takim przypadku sąd orzeka też zakaz prowadzenia pojazdów od 6 miesięcy do trzech lat. Surowsze kary są za złamanie sądowego zakazu prowadzenia samochodów, bo prowadzenie bez uprawnień to wykroczenie, ale prowadzenia wbrew sądowemu zakazowi to już przestępstwo. Grozi za to od 3 miesięcy do 5 lat więzienia.

— Tak więc już dziś w Polsce kara za jazdę bez uprawnień ma pewne cechy karalności, tak jak za jazdę po alkoholu — podkreśla Marcin Kiwit.

OBOWIĄZKOWE BADANIA

Kolejna zmiana ma dotyczyć badań lekarskich dla kierowców, niezależnie od wieku. Otóż europosłowie nie popierają skrócenia ważności praw jazdy dla osób starszych — jak proponuje Komisja Europejska — aby uniknąć dyskryminacji i zapewnić im prawo do swobodnego przemieszczania się oraz uczestnictwa w życiu gospodarczym i społecznym.

Europosłowie zgodzili się, że prawo jazdy powinno być ważne przez co najmniej 15 lat dla motocykli, samochodów oraz pięć lat dla ciężarówek i autobusów. Stoją też na stanowisku, żeby kierowcy sami oceniali swoją zdolność do prowadzenia pojazdów podczas wydawania i odnawiania prawa jazdy, pozwalając krajom UE zdecydować, czy samoocena powinna zostać zastąpiona badaniem lekarskim z minimalnym zestawem kontroli m.in. wzroku i układu krę-

nia kierowców. Toteż trudno powiedzieć, jak dokładnie miałyby to wyglądać, ale zdaniem psychologów to dobry kierunek zmian, ale zdrowie, jak podkreślają, to jest zarówno dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny, a nie tylko brak choroby.

— Badania psychologiczne mają podwójne znaczenie — podkreśla Andrzej Markowski, psycholog transportu. — Pozwalają wykluczyć z ruchu drogowego tych, którzy absolutnie nie mogą w tym ruchu uczestniczyć. Dotyczy to zarówno osób młodych z dużą impulsywnością, ze skłonnością do ryzyka, z agresją, jak i osób w starszym wieku, gdzie pewne funkcje percepcyjne są w dość istotny sposób zaburzone. Bardzo często podzielność uwagi u osób w podeszłym wieku jest na tyle silnie zaburzona, że nie są w stanie jednocześnie wykonywać kilku czynności.

NA DROGACH JEST BEZPIECZNIEJ

Policjanci nie chcą się wypowiadać na temat zasadności najnowszych unijnych pomysłów, bo dopiero po ewentualnym wejściu

w życie nowych przepisów będzie można ocenić efekt. Jednak wskazują na poprawiający się z roku na rok stan bezpieczeństwa na naszych drogach. Pokazują to statystyki. W ubiegłym roku na Warmii i Mazurach doszło do 760 wypadków drogowych (832 w 2022 r.). Rannych w nich zostało 870 osób (929 w 2022 r.), a życie straciło 77 osób (85 w 2022 r.).

Myśląc o zaostrzaniu przepisów, trzeba mieć na uwadze, że już 14 marca w Polsce wchodzi w życie przepisy dotyczące konfiskaty samochodu. W myśl nich przepadek auta będzie możliwy, gdy kierowca będzie miał co najmniej 1,5 promila alkoholu we krwi lub jeśli spowodował wypadek, mając we krwi więcej niż 1 promil. Kary będą więc drakońskie.

Niezależnie od oceny tych wszelkich pomysłów europosłów, to na pewno za krok w dobrą stronę, trzeba uznać projekt wprowadzenia cyfrowego prawa jazdy, dostępnego w telefonie komórkowym. Dokument w smartfonie byłby w pełni równoważny z fizycznym dokumentem.

ANDRZEJ MIELNICKI

CO DREŃCZY ALERGIKÓW W MARCU?

NAJCZĘSTSZE OBJAWY ALERGII W MARCU

Alergia objawia się inaczej u każdej osoby. Te marcowe powodowane są głównie przez roztocza, pyłki i pleśń. Do najczęstszych objawów alergii w marcu, których doświadczają prawie wszyscy alergicy, zalicza się swędzenie oczu, katar, zatłakany nos, kichanie, obrzęk czy duszność. Wiosenne alergie nie są przyjemne, ale nie martwimy się, bo zawsze można coś z tym zrobić.

KIEDY ZACZYNA SIĘ ALERGIA NA PYŁKI...

Alergia na pyłki jest jedną z najczęstszych alergii ogółem i często nazywana jest tzw. katarciem siennym. Reakcje alergiczne są wywołane przez układ odpornościowy nawet przy bardzo niskim stężeniu pyłku w powietrzu, zaledwie 5 ziaren pyłku na metr sześcienny. W szczytowym okresie sezonu pylenia na metr sześcienny powietrza przypada od 100 do 500 ziaren pyłku.

JAK DŁUGO TRWA WIOSENNA ALERGIA?

Wiosną zaczynają kwitnąć nie tylko drzewa, ale także wiele innych roślin i kwiatów. Kwitnienie nie kończy się jednak późną wiosną, ale zwykle trwa od marca do września. Największe stężenie pyłków w powietrzu występuje zwykle w miesiącach letnich.

JAK OBJAWIA SIĘ ALERGIA NA PYŁKI

Kiedy organizm napotyka określony rodzaj alergenu, układ odpornościowy reaguje na niego i broni się typowymi objawami alergicznymi, które przypominają choroby układu oddechowego lub reakcje skórne.

Alergia na pyłki objawia się w dwóch fazach. Faza pierwsza to uczulenie, czyli zwiększona wrażliwość: organizm wytwarza przeciwciała przeciwko alergenowi, które następnie przedostają się do układu odpornościowego. Faza druga to reakcja alergiczna. Przy ponownym kontakcie z alergenem uwalniane są przeciwciała wytwarzane przez układ odpornościowy i to one powodują objawy alergiczne.

I mimo że luty w tym roku był cieplejszy niż marzec — to nawet bez anomalii jest wciąż zimno i wiosna dopiero się zaczyna. Dlatego alergia na pyłki może oprócz powyższych objawów objawiać się też wzmożonym zmęczeniem i drażliwością.

NAJPOPULARNIEJSZE ALERGENY W MARCU

W marcu nadchodzi wiosna, na którą po długiej zimie wszyscy czekają. Zwłaszcza w tym wiosennym okresie zaczynają kwitnąć drzewa i inne rośliny, dlatego wśród najczęstszych alergenów w marcu znajdują się przede wszystkim pyłki drzew, trawy, ale także pleśń i roztocza.

PYŁKI DRZEW I ZIÓŁ

Mało kto wie, że niektóre drzewa mogą zacząć kwitnąć już w lutym i marcu. Zależy to oczywiście od aktualnej pogody, jednak gdy jest ciepło, wiosenne alergie mogą pojawić się wcześniej.

Jakie drzewa kwitną w marcu? Pyłki drzew wiatr szybko przenosi i trudno się przed nimi bronić. Nie każdy, kto ma alergię na pyłki, musi mieć alergię na wszystkie pyłki. Które drzewa i krzewy kwitną już w marcu?

Brzoza: Na przełomie marca i kwietnia zaczynają dojrzewać ziarna pyłku brzozy, jednak problemy mogą pojawiać się już na początku marca, kiedy pojawiają się baze. Zależy to zazwyczaj od ilości ciepłych dni i pogody. U kogo specjaliści potwierdzili alergię na pyłki brzozy, prawdopodobnie będzie mieć również alergię na pyłki buku, dębu, leszczyny lub olchy.

Leszczyna: Leszczyna zaczyna kwitnąć jeszcze przed pojawieniem się liści, więc pyłek może przeszkadzać alergikom od stycznia do maja. Pyłek leszczyny jest uważany za alergen o umiarkowanym lub silnym działaniu.

Olcha: Olcha kwitnie bardzo wcześnie, już przy temperaturze około 5 stopni Celsjusza. Jednak kwitnienie jest najintensywniejsze w lutym i marcu.

Cyprys włoski: Wśród drzew iglastych cyprys włoski kwitnie w marcu i kwitnie aż do maja. Pyłek

Wraz z nadejściem marca nadchodzi wiosna, zaczynają kwitnąć drzewa, pojawiają się pierwsze wiosenne kwiaty i chwasty, które po zimie oko może i cieszyć, ale u alergików wywołują objawy alergii. Szczególnie cierpią uczulenie na pyłki i pleśń. Jakie inne alergeny mogą występować w marcu i jak się przed alergią chronić?

Alergia objawia się inaczej u każdej osoby. Te marcowe powodowane są głównie przez roztocza, pyłki i pleśń

ten często można łatwo zobaczyć, ponieważ wiatr przenosi go z drzew.

Dąb: Dęby zwykle kwitną od kwietnia, ale w ciepłych warunkach mogą kwitnąć również w marcu. Pyłek dębu jest uważany za silny alergen.

Jałowiec: Od lutego do kwietnia kwitnie również jałowiec. Niektóre gatunki kwitną nawet w miesiącach zimowych.

Wiąz: Wiąz też kwitnie od lutego do kwietnia. Zależy to od gatunku, pogody i regionu.

Topola: Pyłek topoli jest silnym alergenem, zwłaszcza dla niektórych osób. Topole kwitną od marca do kwietnia.

Wierzba: Wierzby kwitną od lutego do kwietnia, ale

ich kwitnienie jest najintensywniejsze w marcu.

KWIATY I CHWASTY KWITNĄCE W MARCU

W marcu zaczynają kwitnąć nie tylko drzewa, ale także cała gama innych kwiatów, traw i chwastów, a ich pyłki często są bardziej irytujące. Wśród roślin marcowych można znaleźć ciecierzycę pospolitą, skalnicę złocistą przemienolistną, bluszcz mielony, torebkę pasterską, a wśród traw trzcinę polną. Wśród kwiatów kwitną przebiśniegi, pierwiosnki, lepieźnik biały czy podbiał.

ROZTOCZA SZALEJĄ TAKŻE WIOSNĄ

Nie zapominajmy, że roztocza są z nami cały czas,

zatem alergia na roztocza w marcu nie jest niczym niezwykłym. A ponieważ marzec nadal przypada w sezonie grzewczym, często jest on jeszcze gorętszy niż np. latem. Z roztoczami można jednak walczyć przez cały rok, stosując ściółkę z nanowłókien chroniącą przed roztoczami, na której nie mogą ani przetrwać, ani jej przeniknąć. Każdy alergik powinien mieć przy sobie poduszkę, kołdrę i pokrowiec na materac odporny na roztocza.

JAK ALERGICY CZUJĄ SIĘ W MARCU?

W marcu sytuacja osób cierpiących na alergię na pleśń może znacznie się pogorszyć. Chociaż po-

wszechnie wiadomo, że pleśń występuje przez cały rok, wilgotne i cieplejsze warunki wiosenne mogą stworzyć idealne środowisko dla ich wzrostu i rozprzestrzeniania się. Wilgoć powstająca z topniejącego śniegu i deszczu w połączeniu z wahaniami temperatury może powodować aktywniejszy rozwój pleśni w miejscach takich jak gleba rolna, pola, liście, gnijące drewno i wilgotne ściany domów.

JAK CHRONIĆ SIĘ PRZED ALERGIĄ W MARCU?

Aby zminimalizować objawy alergiczne, które pojawiają się wraz z wiosną, mamy dla kilka wskazówek, jak chronić się przed alergią.

Unikaj alergenów: Najprostszym rozwiązaniem, choć najtrudniejszym do wdrożenia jest unikanie alergenów. Spacerować na łonie natury, na łąkach czy w parkach może i są zdrowe, ale jednak dla alergików niosą ze sobą ryzyko wystąpienia reakcji alergicznych.

Monitoruj prognozy pyłków: Dzięki prognozom pyłków dowiesz się, kiedy stężenie pyłków w powietrzu jest najwyższe. Idealnie jest w tym czasie używać maseczki, szalika lub unikać aktywności na świeżym powietrzu.

Utrzymuj czysty dom wolny od alergenów: Utrzymanie czystego domu, w którym alergikowi nie będą przeszkadzać alergeny, jest podstawą każdego alergika. Pomocne będzie częste wietrzenie, pranie pościeli i używanie wysokiej jakości oczyszczacza lub osuszacza powietrza, aby zapobiec tworzeniu się pleśni w domu.

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA

Korzystałam z materiałów w "Journal of Allergy and Clinical Immunology".

WĄSACI ULUBIEŃCY W PRACY

Do tej pory zwierzęta mogły być jedynie w środowisku domowym. Od kilku lat obserwujemy nowe trendy. Spotykamy psy w galeriach handlowych, sklepach i restauracjach. Coraz lepiej czują się też w pracy.

Kiedyś się mówiło, że muzyka łagodzi obyczaje. Dziś coraz częściej się słyszy, że tę rolę przejmują zwierzęta... w miejscu pracy. Dlatego czworonogi w urzędach czy firmach to coraz częsty widok. Akiedyś było to nie do pomyślenia. Bo pies w pracy? Przecież firma to nie zoo! Ale czasy się zmieniają. Zwierzęta, najczęściej psy, przychodzą nie tylko do biur, zapleczy sklepów, ale bywają nawet w teatrze. I to już od lat, zanim zwierzęta w pracy stały się „modnym trendem”.

— Kiedyś naszą pracownią plastyczną kierowała Basia Chilczuk, a kierownikiem technicznym był jej mąż Jurek Chilczuk. Codziennie przychodzili do pracy ze swoją Zuzanną — małym, krótkowłosym jamnikiem. To była prawie miniatułka tej rasy! Miała swoją poduszczkę na parapecie i na niej sobie polegiwała. Bywało, że — wchodząc do pracowni — nie zauważyło się jej i nie przywitało, więc zaczynała szczeleć. W ten sposób dawała znać, że trzeba się do niej przymilić. Zuzanna bardzo się tego domagała. To był zresztą jamnik, który żeglował. Zuzanka niestety już odeszła z tego świata. Jest już jej następca, też żeglarz. Ale nie przychodzi do teatru. Za to inne zwierzęta pojawiają się u nas bardzo chętnie — opowiada Anna Ratkowska-Filipowicz, zastępca dyrektora Olsztyńskiego Teatru Lalek. — Czasami przychodzi do pracy Luna, której właścicielem jest Michał Kaźmierczak, nasz kierownik literacki i olsztyński dramaturg. Luna jest adoptowana i cały czas nabiera zaufania do ludzi. My bardzo to szanujemy. Ale przed Luną do teatru przychodziła Kola, również adoptowana. Towarzyszyła Zuzi Papurzyńskiej, naszej poprzedniej kierowniczce literackiej. Ale zanim Zuzia zdecydowała się wziąć ją pod swoje skrzydła, kupowaliśmy jej zabawki, miseczki, smycze — w ten sposób wspieraliśmy ją w tej decyzji. Bo w teatrze jesteśmy bardzo otwarci na zwierzęta. Wspieramy również olsztyńskie schronisko,

stawiając „Puszkę dla Azora”. Pieniądze do niej wrzucają nie tylko nasi pracownicy, ale również widzowie.

I dodaje: — Większość nas w teatrze to jednak kociarze. Przy magazynie teatralnym czarna piękna kotkę, która powiła trzy kociaki. Dwa zdążyła wyprowadzić, jeden się zawieruszył. I ten maluch, gdy go znaleźliśmy, miał ze trzy tygodnie. Jeszcze nie widział, miał niebieskie oczka. Nie umiał też pić mleka, więc uczył się tego przy nas. Pamiętam, jak pobiegłam do sklepu zoologicznego, żeby kupić mu butelkę. Ale kot był tak głodny, że akcja została odwołana. Dał radę pić ze spodeczka. Mazut, bo tak ma na imię, trafił do mojego domu. Gdy był trzytygodniowym maleństwem i mieścił mi się na rękę, codziennie przychodził ze mną do pracy. Teraz tylko czasami wpada wodwidziny. Ma już 2,5 roku. To cudowny kot! Ale był czas, że odwiedzała nas kotka, której daliśmy na imię Irena. Stwierdziliśmy, że to bardzo teatralne imię. Dokarmialiśmy ją przez jakiś czas. Nasi panowie portierzy bardzo pilnowali, gdy Irenka pomiaukiwała pod drzwiami, żeby ją nakarmić. Każdy był w to zaangażowany. Przyносили jej karmę i suchą, imokrą. Kupiliśmy jej nawet miseczki, żeby dobrze się u nas czuła. Irena była przepięknym kotem. Przestała nas odwiedzać. Ale była bardzo zadbana, więc podejrzywam, że miała w pobliżu swój dom. Wyglądała wtedy, jakby miała małe. Stwierdziliśmy, że pewnie je karmi, więc potrzebuje więcej energii. Dlatego tak chętnie u nas jadła.

HORMON SZCZĘŚCIA

Zwierzęta w miejscu pracy na pewno poprawiają atmosferę, niwelują stres, a nawet mogą zwiększać wydajność zespołu. Pozwalają też tworzyć relacje, co w pracy jest ważne. Głaskanie psa czy kota daje pracownikowi chwilę spokojnej przerwy, pozwalającej się skupić, a przy tym wyzwala oksytocynę, czyli hormon szczęścia. Ale każdy medal ma dwie strony.

stawiając „Puszkę dla Azora”. Pieniądze do niej wrzucają nie tylko nasi pracownicy, ale również widzowie.

I dodaje: — Większość nas w teatrze to jednak kociarze. Przy magazynie teatralnym czarna piękna kotkę, która powiła trzy kociaki. Dwa zdążyła wyprowadzić, jeden się zawieruszył. I ten maluch, gdy go znaleźliśmy, miał ze trzy tygodnie. Jeszcze nie widział, miał niebieskie oczka. Nie umiał też pić mleka, więc uczył się tego przy nas. Pamiętam, jak pobiegłam do sklepu zoologicznego, żeby kupić mu butelkę. Ale kot był tak głodny, że akcja została odwołana. Dał radę pić ze spodeczka. Mazut, bo tak ma na imię, trafił do mojego domu. Gdy był trzytygodniowym maleństwem i mieścił mi się na rękę, codziennie przychodził ze mną do pracy. Teraz tylko czasami wpada wodwidziny. Ma już 2,5 roku. To cudowny kot! Ale był czas, że odwiedzała nas kotka, której daliśmy na imię Irena. Stwierdziliśmy, że to bardzo teatralne imię. Dokarmialiśmy ją przez jakiś czas. Nasi panowie portierzy bardzo pilnowali, gdy Irenka pomiaukiwała pod drzwiami, żeby ją nakarmić. Każdy był w to zaangażowany. Przyносили jej karmę i suchą, imokrą. Kupiliśmy jej nawet miseczki, żeby dobrze się u nas czuła. Irena była przepięknym kotem. Przestała nas odwiedzać. Ale była bardzo zadbana, więc podejrzywam, że miała w pobliżu swój dom. Wyglądała wtedy, jakby miała małe. Stwierdziliśmy, że pewnie je karmi, więc potrzebuje więcej energii. Dlatego tak chętnie u nas jadła.

HORMON SZCZĘŚCIA

Zwierzęta w miejscu pracy na pewno poprawiają atmosferę, niwelują stres, a nawet mogą zwiększać wydajność zespołu. Pozwalają też tworzyć relacje, co w pracy jest ważne. Głaskanie psa czy kota daje pracownikowi chwilę spokojnej przerwy, pozwalającej się skupić, a przy tym wyzwala oksytocynę, czyli hormon szczęścia. Ale każdy medal ma dwie strony.

Czworonogi w urzędach czy firmach to coraz częsty widok

Jednak jeśli ktoś w firmie cierpi na alergię, przyprowadzenie zwierzęcia do biura jest nierozważne. Kluczowy może okazać się też wybór zwierzęcia. Zbyt energiczny może przeszkadzać pracownikom w biurze, domagając się uwagi i skacząc na każdego. Wszystko również zależy od charakteru pracy w firmie. Dlatego wiele firm decyduje się na akwarium. Ale rybki nie da się pogłaskać... Na drugim miejscu firmowych zwierząt jest pies. Kot pojawia się rzadziej, ale też dobrze czuje się w pracy.

ZATRZYMAĆ PRACOWNIKA

Firma, w której przebywają zwierzęta, zyskuje także na wizerunku. Obecnie na rynku pracy wielu pracodawców oferuje różne benefity, pakiety medyczne, sportowe oraz dobre ubezpieczenia. Plusem jest też przychodzenie ze zwierzęciem do pracy. Wszystko po to, żeby zatrzymać u siebie pracownika. Jednak poprzeczka wciąż stawiana jest wyżej — coraz częściej już nie sam właściciel zwierzęcia, ale i firma zaczyna troszczyć się o jego pupila. I to wpakiecie z innymi przywilejami.

— W czasie pandemii zamknięci w domach ludzie zaczęli na potęgę adopto-

wać oraz kupować zwierzęta. Pracownicy nie chcieli siedzieć w domu sami, więc ilość adopcji psów oraz kotów wystrzeliła. To był pierwszy sygnał, że prędzej czy później pracodawcy będą musieli zwrócić uwagę na opiekunów zwierząt. Czy zwrócili? W zdecydowanej większości nie, natomiast jest dużo wyjątków — uważa Piotr Serafin z platformy Pethelp oferującej szeroki zakres usług weterynaryjnych dla zwierząt. — Rossmann jako pierwszy pracodawca postanowił do swoich świadczeń benefitowych dołączyć opiekę weterynaryjną. Z benefitu korzysta obecnie kilka tysięcy pracowników i jest to drugie najczęściej wybierane świadczenie w tej firmie. Z tego samego rozwiązania zdecydowały się skorzystać firmy technologiczne, takie jak: Booksy, CD Projekt RED, Survicate, Sonalake, Wirtualna Polska czy Future Processing. Innym ciekawym przykładem jest firma Generali, która dwa razy do roku organizuje dla swoich pracowników DogFest i CatFest, w trakcie których pracownicy posiadający zwierzęta mogą wziąć udział w merytorycznych spotkaniach z lekarzami weterynarii, behawiorystami czy dietetykami. Z kolei No-

kia poszła o krok dalej i dla swoich pracowników zorganizowała szkolenie z pierwszej pomocy przedweterynaryjnej. Inni pracodawcy, tacy jak: Natek, Kingfisher, Dentsu czy Żabka Polska zamawiają dla swoich pracowników webinary ze specjalistami, którzy rozwiązują najczęściej pojawiające się problemy ich zwierząt, a Bank Santander Polska organizuje szkolenia stacjonarne z behawiorystą, aby opiekunowie zwierząt mogli jeszcze bardziej zatroszczyć się o swoich pupili.

I dodaje: — Co z resztą pracodawców? Czy mogą nadal pozwolić sobie na to, aby chować głowę w piasek, udawać, że zwierzęta nie są ważne i ignorować dane, które wskazują, że za moment ilość pracowników posiadających zwierzęta przewyższy ilość pracowników posiadających dzieci? Odpowiedź brzmi: oczywiście, że mogą. Pracodawcy mają swoją politykę i nikt z zewnątrz nie ma prawa wnosić ingerować. Ja również nie zamierzam tego robić. Chciałbym jednak zwrócić uwagę na dane, z którymi każdy pracodawca powinien się zmierzyć i odpowiedzieć sobie na pytanie — czy budując markę, pracodawcy na pewno stać nas na to, żeby w dalszym ciągu pomijać

zwierzęta naszych pracowników?

ZACZYNA SIĘ OD PRZEDSZKOLA

— Pies jest przecież najlepszym przyjacielem człowieka. A w pracy często pomaga się odstresować. Można więc powiedzieć, że pełni niejako funkcję niczym psycholog albo terapeuta. Pracownicy na tym zyskują. Pracodawcy to dostrzegają — zauważa Wiesław Łubiński, prezes Związku Przedsiębiorców i Pracodawców Warmii i Mazur. — Dzisiaj zauważamy już nie tylko własne potrzeby, ale również potrzeby zwierząt. Nie wszyscy, ale większość buduje zdrowe relacje ze zwierzętami. Uczymy też wrażliwości od najmłodszych lat. W przedszkolach i szkołach dzieci zbierają karmę dla schronisk. Bywa, że spotykają się ze zwierzętami w czasie zajęć. To procentuje na przyszłość. Dlatego nie dziwi mnie, że zwierzęta są ważną częścią życia człowieka. I pracownika.

ADA ROMANOWSKA

Według GfK Polonia Polska jest trzecim krajem w Europie pod względem największej ilości posiadania psów i kotów (8 mln psów i 7 mln kotów)

CO: POZNAJĘ ŚWIAT - NIEMCY
GDZIE: KINO ŚWIATOWID
KIEDY: 14-15 MARCA
Kino Światowid zaprasza 14 i 15 marca na wydarzenia w ramach cyklu „Poznaję świat”. Tym razem przeniesiemy się do Niemiec. W programie m.in. spotkanie z autorką książki „Taki jest Berlin” - Justyną Burzyską, seanse filmowe i warsztaty dla seniorów. Zaczynamy w czwartek 14 marca o godz. 11.00 i 17.00 spotkaniami z Justyną Burzyską, autorką bloga Berlinsko.com, a także książki „Taki jest Berlin”. Poznamy stolicę Niemiec oczami pisarki, przyjrzymy się kulturze tego miasta, a także od strony warsztatowej - dowiemy się jak pisać o mieście (wstęp bezpłatny). Drugi dzień upłynie pod znakiem filmowym. O godzinie 9:00 ruszą warsztaty filmowe dla seniorów (obowiązują zapisy). Natomiast o 11:00 projekcja filmu Daniela Bruhla pt. „Jedenaste: Znaj sąsiada swego” (wstęp bezpłatny), poprzedzona prelekcją o współczesnym kinie niemieckim. O godzinie 18.00 zapraszamy na premierowy seans filmu „Pokój nauczycielski” - ten trzymający w napięciu dramat o konformizmie, rasizmie i buncie jest wnikliwym spojrzeniem poszukiwania prawdy we współczesnym społeczeństwie. Reżyser pokazuje najważniejsze tematy publicznej debaty: o rasizmie, sprawiedliwości, odpowiedzialności, manipulacji o zasadach moralnych. Film otrzymał 5 Niemieckich Nagród Filmowych i nominację do Oscara.

CO: POKAZOWY TURNIEJ TAŃCA „BAZANT”
GDZIE: CENTRUM SPOTKAŃ EUROPEJSKICH „ŚWIATOWID”
KIEDY: 15 MARCA
Trzeci weekend marca w Elblągu zapowiada się bardzo tanecznie i emocjonująco. W piątek, 15 marca w Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu będą prezentowali się najmłodszy stażem uczestnicy zajęć tanecznych i gimnastycznych. Natomiast sobota będzie dobrą szansą na udział w ogólnopolskich zawodach tanecznych. Pokazowy Turniej Tańca „Bazant” organizowany jest co roku od kilkunastu lat. Na turnieju prezentują się uczestnicy kursów tańca realizowanych w Centrum Tańca „Promyk” oraz dzieci biorące udział w zajęciach gimnastycznych. Imprezie zawsze towarzyszą ogromne emocje, ponieważ jest to pierwsza prezentacja młodych osób przed publicznością. Rodzice i najbliżsi będą mogli zobaczyć efekty kilkumiesięcznej pracy dzieci. – Duża sala, w pełnej oprawie scenicznej, licznie zgromadzona publiczność, to wszystko powoduje, że dzieci bardzo przeżywają takie występy – mówią instruktorzy. Na turniej mogą przyjść nie tylko bliscy i rodzice uczestników ale także osoby, które dopiero myślą o zapisaniu dziecka na zajęcia taneczne. – Na „Bazancie” można zapoznać się z ofertą „Promyka”, zobaczyć czego dzieci uczą się podczas zajęć i jakie są tego wyniki – mówi Roksana Stołyca z CT Promyk. - Na turnieju nie zabraknie także dodatkowych atrakcji w postaci pokazów par sportowych z Elbląskiego Klubu Tańca „Jantar” – dodaje. Impreza odbędzie się 15 marca w sali widowiskowo-sportowej CSE „Światowid”, a jej początek zaplanowany jest na godz. 16:30.

CO: DKK DLA DZIECI
GDZIE: BIBLIOTEKA MŁODEGO CZYTELNIKA BULAJ
KIEDY: 15 MARCA
15 marca, godz. 16:30, Biblioteka Młodego Czytelnika Bulaj, ul. Zamkowa 1 – spotkanie DKK dla dzieci w wieku 9+: rozmowa o książce

pt. „Mazurscy w podróży” autorstwa Agnieszki Stelmazyk. O książce z opisu wydawcy: Rodzina Mazurskich to najbardziej zwariowana rodzina na świecie! Gdy nadchodzi wakacje, postanawiają wyruszyć w podróż życia. Nie wszystko idzie jednak zgodnie z planem... Podczas podróży po Europie przeżywają mnóstwo zakręconych przygód wśród których kryje się nawet pewna... kryminalna zagadka! Czy mimo mrozących krew w żyłach zbiegów okoliczności rodzinie uda się odwiedzić wszystkie zaplanowane miejsca? (moderatorka: Mariola Bielasta; tel. 55 625 60 23)

CO: WIECZORNE GRANIE
GDZIE: BIBLIOTEKA ELBLĄSKA, FILIA KOSTKA
KIEDY: 15 MARCA
15 marca, godz. 17.00 - Wieczne Granie dla lubiących bardziej zaawansowane gry

CO: CO W LESIE HUCZY? WIECZORNY SPACER PO LESIE
GDZIE: BAŻANTARNIA
KIEDY: 15 MARCA
Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej i Nadleśnictwo Elbląg, Lasy Państwowe we współpracy ze Stowarzyszenie Drapolicz i Zarząd Zieleni Miejskiej w Elblągu, zapraszają na wydarzenie pn. „Co w lesie huczy”. Spotykamy się w piątek 15 marca o godz. 18.00 w elbląskim parku Bażantarnia. Udział w wydarzeniu jest bezpłatny, ale obowiązują zapisy. „Co w lesie huczy” to wydarzenie edukacyjne poświęcone socom, ale także wyjątkowa okazja do spotkania z dziką przyrodą i poszerzenia wiedzy o tych wyjątkowych ptakach. Zastanawialiście się kiedyś, dlaczego w nocy w lesie czasem słychać tajemnicze odgłosy? Kto i dlaczego je wydaje? Czy te odgłosy zapowiadają coś złego? Czy sowa zawsze mówi „huhu”? Czy sowy to najmądrzejsze z leśnych stworzeń? Albo czy ich głos wróży nieszczęście? Jak duża jest sowa? Które gatunki sów żyją na Wysoczyźnie Elbląskiej? Na te i wiele więcej pytań postara się odpowiedzieć ornitolog ze Stowarzyszenia Drapolicz. W ramach wydarzenia zapraszamy wszystkich chętnych na prelekcję i 1-2 godzinny spacer po lesie połączony z nasłuchiowaniem sów. Spotkanie zostanie zakończone ogniskiem (zachęcamy do zabrania ze sobą prowiantu). Udział w wydarzeniu jest bezpłatny, obowiązują zapisy. Uwaga! Liczba miejsc ograniczona! Decyduje kolejność zgłoszeń. Miejsce zbiórki podamy w e-mailu zwrotnym potwierdzającym udział. Chętnych prosimy o wiadomość e-mail na adres: pkwe.wydarzenia@warmia.mazury.pl Prosimy zabierzcie ze sobą: - ciepłe ubranie, - latarkę, - prowiant na ognisko i coś ciepłego w termosie Uczestnikiem Wydarzenia może zostać każdy, niezależnie od poziomu wiedzy na temat ptaków i przyrody. Osoby niepełnoletnie zobowiązane są do uczestnictwa pod opieką rodziców bądź opiekunów. Udział w wydarzeniu jest jednoznaczny z akceptacją regulaminu wydarzenia.

CO: RECITAL JAROSŁAWA JAR CHOJNACKIEGO
GDZIE: CENTRUM SPOTKAŃ EUROPEJSKICH „ŚWIATOWID”
KIEDY: 15 MARCA
Zapraszamy na wyjątkowe wydarzenie muzyczne. Recital Jarosława Jar Chojnackiego odbędzie się w ramach XXVI edycji Ogólnopolskiego Festiwalu Sztuki Słowa „...czy to jest kochanie?”, w Galerii Nobilis, 15 marca 2024 o godzinie 19:00. Jarosław Jar Chojnacki - piosenkarz, pieśniarz i kompozytor, reprezentujący najpiękniejszy gatunek muzyczny, jakim jest piosenka poetycka. Wykonawca i twórcą muzyki do wierszy polskich i zagranicznych poetów. Jarosław Jar Chojnacki zdobył uznanie krytyki i publiczności, biorąc udział w kilkudziesięciu ogólnopolskich konkursach i festiwalach w latach 1996 – 2000. Dwukrotnie zdobywca grand prix na Ogólnopolskim Festiwalu Sztuki Słowa „...czy to jest kochanie?”. W większości z nich osiągnął najwyższe laury. Oprócz własnej płyty audio - ZABIJANIE CZASU, ma na swoim koncie teledyski i inne produkcje fonograficzne i filmowe. Najważniejszym elementem mojej twórczości artystycznej jest koncert - mówi Jarosław Jar Chojnacki. Występuję najczęściej w pojedynkę z gitarą. Korzysta także z instrumentu klawiszowego i zawodowych podkładów muzycznych. Każdy występ, recital jest szczególnym wydarzeniem, które ma wywoływać wśród widzów silne emocje i refleksje. Muzykowi przyświeca idea, że zawsze gra i śpiewa w taki sposób, jakby to czynił ostatni raz w życiu. Mając na uwadze swoje motto, Jarosław Jar Chojnacki: Wykorzystuję cały swój potencjał głosu, ekspresję i interpretację wybranych przeze mnie wierszy, by w połączeniu z muzyką stworzyć energetyczny i merytorycznie skonstruowany koncert.

CO: POD DACHAMI PARYŻA
GDZIE: TEATR IM. ALEKSANDRA SEWRUKA W ELBLĄGU
KIEDY: 15 MARCA, GODZ. 19
Paryż... Od stu lat oczy (i uszy) świata są zwrócone na piosenkę francuską, która się urodziła pod dachami Paryża, na Polach Elizejskich, pod Wieżą Eiffla, w Lasku Bulońskim i przy szklanej piramidzie przed Luwrem. To muzyka znacząca takimi nazwiskami jak Edith Piaf, Joe Dassin, Dalida, Mireille Mathieu. To kankan, kabarety (na czele z „Moulin Rouge”), a nawet upiór - bo przecież to właśnie w gmachu opery paryskiej straszny bohater powieści i musicalu. Co do musicali - wprawdzie niedawny pożar uszkodził katedrę Notre Dame, ale najszynniejszy dzwonnik w historii nadal pojawia się na scenach muzycznych całego świata. Zapraszamy na dwugodzinne spotkanie z muzyką francuską, dające okazję do wrzuseń i uśmiechu, jak to zwykle bywa pod dachami miasta zakochanych.. Koncert ok. 2,5 godz. z przerwą. Ok. 50 osób na scenie: soliści, orkiestra z Odessy, balet.

CO: THE ANALOGS + SUPER POTWÓR
GDZIE: KLUB MJAZZGA
KIEDY: 15 MARCA
Zapraszamy na koncert zespołu THE ANALOGS! Support: Super Potwór The Analogs powstał w 1995 roku w Szczecinie i są obecnie jednym z najbardziej znanych i rozpoznawalnych zespołów polskiej sceny punk rockowej. Ich piosenki takie jak „Pieśń Aniołów”, „Era Techno”, „Dzieciaki Atakujące Policję” zna każdy kto interesuje się mocnym, gitarowym graniem. Na swoim koncie mają kilka płyt oraz niezliczoną ilość koncertów w Polsce oraz całej Europie. W 2020 roku świętowali 25 lecie swojej działalności. W marcu 2024 roku nakładem Oldschool Records wychodzi ich najnowszy album

komunikat
Burmistrz Miasta i Gminy Frombork
podaje do publicznej wiadomości, że zostały wywieszone na tablicach Urzędu Miasta i Gminy we Fromborku wykazy nieruchomości, stanowiących własność Gminy Frombork, przeznaczonych do dzierżawy i najmu. Wykazy zamieszczone są również w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem frombork.bip.net.pl.

„Bestia”. Koncert który zagrają będzie składał się z najbardziej znanych i lubianych przez publiczność utworów jakie posiadają w swoim dorobku oraz piosenek z najnowszej płyty.

CO: XXVI OGÓLNOPOLSKI FESTIWAL SZTUKI SŁOWA „...CZY TO JEST KOCHANIE?”
GDZIE: CENTRUM SPOTKAŃ EUROPEJSKICH „ŚWIATOWID”
KIEDY: 15-17 MARCA

W dniach 15-17 marca 2024 roku w Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu odbędzie się XXVI edycja Ogólnopolskiego Festiwalu Słowa: „...czy to jest kochanie?”. Jednym z głównych celów tegorocznego festiwalu jest zainspirowanie publiczności do refleksji nad naturą miłości, zarówno w jej romantycznym wymiarze, jak i w szerokim kontekście relacji międzyludzkich. Poprzez różnorodne prezentacje artystyczne oraz koncerty, organizatorzy festiwalu pragną stworzyć przestrzeń do głębokiej analizy tego, co oznacza być kochanym i kochać w dzisiejszym świecie. Podczas trzydniowego wydarzenia elblążanie będą mieli także okazję, by podziwiać wielkich artystów na scenie. Organizatorzy wydarzenia przygotowali dwa koncerty. W piątek festiwal rozpocznie recital Jarosława Jar Chojnackiego. Melomani zachwyceni z pewnością będą koncertem Hanny Banaszak z zespołem, który planowany jest na niedzielę. Podczas tego dnia wystuchamy także laureatów festiwalu na koncercie galowym.

PROGRAM FESTIWALU:
15.03.2024, piątek
Recital Jarosława Chojnackiego
Galeria Nobilis, CSE „Światowid” w Elblągu, godz. 19:00

16.03.2024, sobota
PREZENTACJE KONKURSOWE:
recytacja
Scena na piętrze, CSE „Światowid” w Elblągu
godz. 10:00 - 14:00
wstęp wolny
piosenka poetycka
Galeria Nobilis, CSE „Światowid” w Elblągu
godz. 16:00 - 20:00
wstęp wolny

17.03.2024, niedziela
Koncert Galowy Festiwalu
Kino Światowid w Elblągu, godz. 17:00
Koncert Laureatów XXVI edycji Festiwalu Słowa „...Czy to jest kochanie?”
oraz Koncert Hanny Banaszak z zespołem

CO: ZAPROJEKTUJ SWÓJ WEWNĘTRZNY OGRÓD Z DARIĄ PRONOBIS
GDZIE: BIBLIOTEKA ELBLĄSKA, FILIA CYBERIADA
KIEDY: 16 MARCA

Filia biblioteczna Cyberiada zaprasza w sobotę, 16 marca, o godz. 10:30 na warsztat „Zaprojektuj swój wewnętrzny ogród” z Darią Piskorz-Pronobis. Obowiązują zapisy. Warsztat opierać się będzie na permakulturowej koncepcji stref, a zajmiemy się dokładnie strefa O.O, czyli projektowaniem wewnętrznego krajobrazu. Korzystając z różnych technik, zdiagnozujemy obszary życia wymagające naszej większej uwagi i zaprojektujemy proces, który doprowadzi do ich wzmocnienia – opowiada

Daria Piskorz-Pronobis.
Daria Piskorz-Pronobis – promotorka zdrowia i ekologii. Zajmuje się edukacją w zakresie permakultury*. Studentka Permaculture Diploma College oraz studiów podyplomowych na kierunku horti-terapia (terapia w ogrodzie) na UWM. Jej misją jest wzmocnianie do życia w równowadze i obfitości. Warsztat dedykowany jest osobom dorosłym.
*Permakultura to idea inspirowania się naturą i korzystanie z zasad w niej funkcjonujących – projektowania ekologicznego, które tworzy zrównoważoną architekturę i samoregulujące się systemy rolnictwa na wzór ekosystemów naturalnych. Więcej informacji i zapisy: Cyberiada, ul. Hetmańska 16-22, tel. (55) 611 00 66

CO: SOBOTA W BIBLIOTECE
GDZIE: BIBLIOTEKA ELBLĄSKA
KIEDY: 16 MARCA

16 marca, godz. 11:00, Kostka, ul. Wybickiego 20 – „Ja też potrafię”: warsztaty plastyczne dla dzieci w wieku 6-10 lat (obowiązują zapisy: tel. 55 625 60 95). Podczas zajęć powstaną wielkanocne pisanki. Prosimy o przyniesienie ze sobą trzech wydumasek lub plastikowych/styropianowych jajek oraz pateczek kleju na gorąco – informuje Lidia Wojtkowiak.

16 marca, godz. 12:00, Biblioteka Młodego Czytelnika Bulaj, ul. Zamkowa 1 – Kraina Buka w Bulaju: zajęcia przyrodnicze dla dzieci w wieku 3-6 lat wraz z rodzicami/opiekunami. Biblioteka Młodego Czytelnika Bulaj oraz Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej zapraszają najmłodszych (3-6 lat) wraz z opiekunami do wspólnego spędzenia czasu. Podczas spotkania będzie można pobawić się klockami przyrodniczymi oraz wykonać pracę plastyczną.

16 marca, godz. 12:00, Lokomotywa, ul. Ogólna 59 – „Kreatywna sobota”: kto mieszka na łące? (obowiązują zapisy: tel. 55 625 60 90). Tematem zajęć będzie wiosna i budząca się do życia przyroda. Powstaną prace plastyczne przedstawiające mieszkańców łąki – zapowiada Elżbieta Zielińska.

16 marca, godz. 12:00, filia nr 3, al. J. Piłsudskiego 17 – Wielkanocne jajo: rodzinne warsztaty literacko-plastyczne. Inspiracją do zajęć będzie zbliżająca się wielkimi krokami Wielkanoc – zapowiada Jolanta Karmowska.

CO: OGÓLNOPOLSKI TURNIEJ TAŃCA SPORTOWEGO „JANTAR”
GDZIE: CENTRUM SPOTKAŃ EUROPEJSKICH „ŚWIATOWID”
KIEDY: 16 MARCA

Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu zaprasza 16 marca 2024 roku na Ogólnopolski Turniej Tańca Sportowego „Jantar”. Młodzi tancerze z całego kraju walczyć będą o punkty, które pozwolą im podwyższyć swoje kategorie taneczne. Turnieje sportowe dla młodych tancerzy z całej Polski to niesamowita przestrzeń do zdobywania nowych doświadczeń i zmagania się z innymi zawodnikami zrzeszonymi w klubach w całym kraju. Turniej jest także niepowtarzalną szkołą tolerancji i nauki radzenia sobie ze stresem. To także okazja do poznania nowych kroków i technik nabycia oglądy tanecznej. Takie imprezy z pewnością odciągają najmłodszych od telefonów czy komputerów. Pozwalają na zawieranie nowych relacji i uczą życia w społeczeństwie – zapewniają organizatorzy Ogólnopolskiego Turnieju Tańca Sportowego „Jantar”. Zawody, które odbędą się już niebawem w Elblągu mają charakter punktowy, dzięki czemu każda para, które wystartuje na parkiecie ma szansę nie tylko na podium i medale, ale także na zdobycie punktów w ogólnej klasyfikacji sportowej i podwyższenie swojej klasy tanecznej. Szyk i klasa w tańcach standardowych, energia i żywiołowość tańców latynoamerykańskich, niesamowite stroje i emocje

OGŁOSZENIA DROBNE

ZWIERZĘTA

sprzedam

SPRZEDAM amura, karpia i tołpygę - do dalszej hodowli. Bornity 18, gm. Pieniężno, 669-483-895.

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

BUDYNEK warsztatowy wielofunkcyjny na dużej działce- mieszkanie, tel.513-317-276

ZDROWIE I URODA

GINEKOLOG, 790310034.

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

KURY młode nioski, od hodowcy, szczepione, dowóz, TANIO, 502-031-298

TURYSTYKA

WCZASY DLA SENIORA - Stegna - 8 dni - maj od 1099zł/os., czerwiec od 1399zł/os., lipiec od 1349zł/os., sierpień od 1349zł/os., wrzesień od 1199zł/os., (55) 247-60-30, 534-244-044. www.ow-cubex.pl, (55) 247-83-47. WWW.WCZASY-SENIOR.PL

WCZASY DLA SENIORA - Krynica Morska - 8 dni, marzec od 999zł/os., kwiecień od 1099zł/os., maj od 1249zł/os., czerwiec od 1649zł/os. i inne www.owjantar.pl, (55) 247-60-30, 534-244-044, www.ow-cubex.pl, (55)247-83-47. WWW.WCZASY-SENIOR.PL

PRZYZCZEPĘ jednoosiową 10T, plugi zagonowe Kverneland pięcio i cztero skibowe, kultywator uprawowy 4m hydraulicznie składany, wały posiewne 6m hydraulicznie składane- sprzedam tel.698-703-449.

WAŁY posiewne 6m,5,2m,5m ciągnane, rozsiewacz nawozu, wał kruszący 6m hydraulicznie składany, głębosze 3m i 4m- sprzedam tel.698-703-449.

zawodników - to wszystko nadaje zawodom charakter niezwykle widowiska – mówią organizatorzy, zapraszając przy tym publiczność na trybuny. Zawody rozpoczyna się w sobotę, 16 marca o godz. 10:00. Realizowane będą w podziale na trzy bloki. Ostatni blok, w którym zaprezentują się najbardziej doświadczeni zawodnicy, wystartuje o godz. 17:00. Ogólnopolski Turniej Tańca Sportowego „Jantar” odbędzie się w sali widowiskowo-sportowej w CSE „Światowid” w Elblągu przy pl. K. Jagiellończyka 1.

CO: DISCO MJAZZDZO / SPRING EDITION
GDZIE: KLUB MJAZZGA
KIEDY: 16 MARCA, GODZ. 21:37

Czy może być lepszy dzień na radosne płasy niż sobota po Dniu Kobiet i tuż przed Pierwszym Dniem Wiosny? No chyba nie! W sobotę 16 marca zapraszamy do nas na zaklinanie wiosny, pożegnanie zimy, świętowanie Dnia Pandy, Przemysłownika Litewskiej Książki, Doceniania Ust czy Dnia Bez Selfie. Każda okazja jest dobra by się dobrze bawić, a jak to rzekł Mark Twain: „Ludzie nie dlatego przestają się bawić, że się starzeją, lecz starzeją się, bo przestają się bawić”. Wpadajcie zatem na kurację odmładzającą. Zaprasza jak zwykle wasza wiecznie młoda Boska Beti.

CO: I ELBLĄSKI JARMARK WIELKANOCNY
GDZIE: STARY RYNEK
KIEDY: 16-17 MARCA
16-17 marca w godz. 11-17 na Starym Mieście odbędzie się I Elbląski Jarmark Wielkanocny. Zapraszamy wystawców do uczestnictwa. Na zgłoszenia czekamy do 11 marca. Zapraszamy: Witold Wróblewski, prezydent Elbląga oraz Elbląski Klub Szeffów Kuchni.

POZIOMO: 1) dawna stolica Pakistanu; 2) Brytyjczyk w spódnicy; 3) prymitywny WC; 4) trzęsica zmiana; 5) rzeźsisty deszcz; 6) gromada psów; 7) stolica Piemontu; 8) wulkan, najwyższy szczyt wyspy Bougainville; 9) kruchy, chrupki, wąty; 10) bezwał; 11) Patrice, grał w filmach "Taxi 3", "Tic-Tac"; 12) plac z ratuszem; 13) mityczna rzeka w Hadesie; 14) maszyna do czyszczenia lodowiska; 15) król od Okrągłego Stołu; 16) beksa, plaksa; 17) niewiadoma w równaniu; 18) pustynia w stanie Kalifornia, USA; 19) "ojciec" powieści; 20) porowata myjka; 21) kaczka, gospodyni w domu doktora Doolittle; 22) sztuka wiązania sznurków, bez użycia igieł; 23) do odrobienia przez ucznia; 24) w oku się kręci; 25) stadium rozwojowe owada; 26) rulon banknotów; 27) zbiór map; 28) Pismo Święte; 29) większe od sokółów; 30) wokalista U2; 31) czapka ułańska; 32) wojsko z armatami; 33) osoba prowadząca wycieczki; 34) Teofil, hrabia z powieści "Nad Niemnem"; 35) dawna niewola turecka; 36) wojskowy rekonesans; 37) żołnierska zieleń; 38) elegancka restauracja; 39) Juan Carlos, urugwajski pisarz "Krótkie życie"; 40) przepalona gлина ogniotrwała; 41) mitologiczna siedziba muz i Apollina; 42) rzeka w pln. Polsce zwana "Czarną wodą"; 43) cieniaki pasek skórzany; 44) wielki heroiczny poemat epicki; 45) komosa biała, chwast; 46) więzienie śledcze; 47) opiekunka do dzieci

PIONOWO: 2) domena kabaretu; 3) stratonawca w Andach w pln. części Chile; 16) uczony mąż; 17) rzeka w Rosji, przy jej ujściu do Angary leży Irkuck; 18) stolica Gwinei Równikowej; 27) stare i cenne meble; 30) opowiadanie z morałem; 33) Polska Rzeczpospolita Ludowa; 36) jarzynowa dla malucha; 39) Carduus, roślina kołczasta; 42) jednostka mocy; 48) pojazd wodnolodowy; 49) trzecie co do wielkości jezioro Finlandii; 50) tytułowa postać w sztuce Becketta; 51) angielska Agnieszka; 52) potocznie o starym domu; 53) rzeka w Australii, tworzy jezioro Argyle; 54) Lobo, Jonatan lub Gala; 55) Bergman, szwedzki reżyser; 56) obrotowy pręt w piekarniku; 57) zarzucanie nieprzyjaciela gradem kul; 58) Musk, założyciel PayPal, SpaceX, Tesla; 59) wyspa u zachodniego wybrzeża Irlandii; 60) kilowy lub mieczowy; 61) Mjanma wcześniej; 62) długi "ogon" sukni; 63) ptasi paśnik; 64) duża wyspa duńska w Zelandii; 65) magmowa lub osadowa; 66) wyższy od tenoru; 67) szata starożytnych Rzymian; 68) tenisowa zagrywka; 69) pieczywo w kształcie sierpa; 70) mleczno w dzieci; 71) spoiwo budowlane; 72) imię autora powieści "Imię Róży"; 73) sprzęt lekkoatletyczny do rzutów; 74) Jo, norweski pisarz; 75) z wieloryba; 76) ostry sos meksykański; 77) dorosły Kuba; 78) kończy grecki alfabet; 79) kozodój, ptak; 80) Vladimir, rosyjsko-amerykański pisarz "Lolita"; 81) ubiera się modnie i wytwornie; 82) waga bokserka

3								1
6					4	3	2	
1	8	2	3	6			9	
	3			4	1			6
	9		6					7
8								
7	6		9			2		8
5						1		
	1							

5	8			4	6			
				1				3
		7						6
	1	8	6	9	5	2	3	
				8				
		9			4		8	1
				7		3	2	5
2	5	4					7	8
	7	1	8	5		6		

TO NIE TAK MIAŁO BYĆ

ORLEN SUPERLIGA PIŁKAREK RĘCZNYCH\\\\ Piłkarki ręczne Startu Elbląg, przegrały swój pierwszy mecz w grupie spadkowej z Handball JKS Jarostaw 28:32. Mimo tej „wpadki” nadal zajmują bezpieczne 7 miejsce w tabeli.

• **Start Elbląg — Handball JKS Jarostaw 28:32 (13:16)**
STAT: Ciągła, Pentek — Bancilon, Dworniczuk 2, Owczarek, Stefańska, Wiśniewska, Kuźminska, Weber 7, Głębocka 3, Pahrabitskaya 2, Costa Pereira, Stapurewicz 4, Tarczyluk 2, Macedo 8, kary: 6 min.
Najwięcej dla Handball: Byzdra 11, Matuszczyk 7, Kozimur 5, kary: 6 min.

for. Zdjęcie ilustracyjne

Piłkarkom ręcznym Startu, które po rundzie zasadniczej rozgrywki zakończyły na siódmym miejscu, teraz muszą występować w grupie spadkowej. W walce o utrzymanie rywalkami Startu są: Energa Szczypiorno Kalisz, Galiczanka Lwów, Handball JKS Jarostaw. To właśnie z tą ostatnią drużyną, przyszło zmierzyć się Startowi przed własną publicznością. Faworytem tego spotkania były gospodynie, które w tym sezonie dwukrotnie już wygrały z tym zespołem 19:18 i 24:22. Przed tym spotkaniem zespoły dzieliła różnica 8 punktów. Elblą-

żanki na koncie miały ich 20 a jarosławianki 12. Spotkanie dla gospodyń zaczęło się fatalnie, bo już w 6 min przegrywały 0:3. Tę niemoc strzelecką, minutę później przełamała Wiktoria Tarczyluk. Od tego momentu podopieczne trenera Romana Monta zaczęły gonić wynik i dopiero w 19 min, po голу Pauliny Stapurewicz doprowadziły do remisu 7:7. Jak się później okazało, był to ostatni remis w tym spotkaniu. Wydawało się, że Start już uporządkował grę, ale seryjne błędy w ataku, spowodowały, że drużyna gości. szybkimi kontratakami zaczęła dziurawić siatkę bramki elbląskiej i do

przerwy wygrywała 16:13. Po przerwie, gra gospodyń także wyglądała nie najlepiej. Defensywa wyglądała jak „ser szwajcarski”. Po 40 min gry na tablicy wyników pokazał się rezultat 22:17 dla jarosławianek. Kolejne minuty, należały także do podopiecznych trenera Michała Kubisza. W 58 min zespół wygrywał 32:26. W ostatniej minucie, po dwóch golach z rzędu Vitorii Macedo, Start zmniejszył różnicę porażki. Kolejny mecz, drużyna elbląska zagra wtę sobotę usiebie z Energa Szczypiorno Kalisz.

Wyniki, grupa mistrzowska:
Piotrcovia Piotrków Tryb — FunFloor Lublin 20:31,

Urbis Gniezno — Młyny Stoistaw Koszalin 27:25, Zagłębie Lubin — KPR Kobierzyce 35:28, grupa spadkowa: Energa Szczypiorno Kalisz — Galiczanka Lwów 26:20

GRUPA MISTRZOWSKA

1. Zagłębie	52	581:401
2. FunFloor	46	584:439
3. KPR	44	524:474
4. Urbis	37	510:505
5. Koszalin	23	489:492
6. Piotrcovia	21	519:541

GRUPA SPADKOWA

7. Start	20	505:576
8. Handball	15	428:481
9. Galiczanka	12	475:587
10. Energa	12	465:584

JERZY KUCZYŃSKI

NA POCZĄTEK BEZ PUNKTU

PIŁKA NOŻNA\\\\ Piłkarze zaplecza III ligi w miniony weekend zainaugurowali drugą rundę rozgrywek. Olimpia II Elbląg grała na wyjeździe z kandydatem do mistrzowskiego tytułu Polonią Lidzbark Warmiński i przegrała 0:3

• **Polonia Lidzbark Warmiński — Olimpia II Elbląg 3:0 (1:0)**
1:0 — Kasprzykowski (2 samob), 2:0 — Sobolewski (55), 3:0 — Kartowicz (80)
OLIMPIA: Łęgowski — Wierzb (46 Dzierżkiewicz, 80 Ruciński), Etmański, Kasprzykowski, Łąpieś, Łoś (70 Dettlaff), Czapliński (70 Kryński), Tobojka, Piróg (80 Stróżewski), Dziurdzia (70 Mural), Łabecki (46 Rychter)

for. Zdjęcie ilustracyjne

Faworytem w tym spotkaniu byli gospodarze i nie zawiedli licznie zebranych kibiców. Z kolei elblążanie przystępowali do meczu o osiągnięcie jak najlepszego wyniku, a co za tym idzie, opuszczenie Lidzbarka Warmińskiego z podniesionymi głowami. Niestety, jeszcze na dobre kibice nie zasiedli na swoich miejscach, a już Polonia objęła prowadzenie. W dru-

giej minucie podopieczni Karola Przybyły, strzelili sobie „swojaka”, po tym jak Filip Kasprzykowski niefortunnie skierował piłkę do swojej bramki. W pierwszej połowie meczu Olimpia mogła doprowadzić do remisu. Prostopadłe podanie z głębi pola otrzymał Dawid Czapliński, wpadł w pole karne i posłał piłkę obok słupka. Po przerwie zaznaczyła się przewaga Polonii, która coraz częściej bawiła pod bramką Olimpii. W 55. min

wzajemianiu podbramkowym piłkę do siatki skierował Cezary Sobolewski i tym samym podwyższył rezultat na 2:0. Wynik meczu ustalił Piotr Karłowicz, uderzeniem z pola karnego. Kolejny mecz Olimpia II zagra u siebie w niedzielę o godz. 14:00 na stadionie przy ul. Skrzydlatej zimieniczka z Olsztynka.

• **Pozostałe wyniki 16 kolejki spotkań:** Tęcza Biskupiec — Mazur Etk 2:1, Granica

Kętrzyn — Polonia Iłowo 3:0, Construct Lubawa — Motor Lubawa 2:0, Olimpia Olsztyn — DKS Dobrze Miasto 1:1, Mamry Giżycko — Jeziorak Iława 2:0, Mrągowia Mrągowo — Rominta Gołdap 0:3, Stomil II Olsztyn — Znicz Biata Piska 0:3

PO 16 KOLEJKACH

1. Polonia LW	36	45:15
2. Znicz	36	38:21
3. Granica	35	36:14
4. Rominta	32	28:14
5. Mrągowia	32	36:24
6. Olimpia II	29	26:16
7. Tęcza	27	27:21
8. DKS	25	30:26
9. Mamry	24	31:32
10. Olimpia O	18	23:30
11. Jeziorak	18	20:32
12. Motor	15	15:22
13. Mazur	13	20:23
14. Construct	9	21:52
15. Stomil II	7	18:44
16. Polonia Ił	7	17:45

JERZY KUCZYŃSKI

ENERGA BASKETBALL NADAL BEZ PORAŻKI

for. Zdjęcie ilustracyjne

• **SMS PZKosz Władystawowo — Energa Basketball Elbląg 58:82**
(23:17, 12:25, 13:26, 10:14)
BASKETBALL: Szuszkiewicz 20, Prokurat 19, Jastrzębski 19, Pawlak 9, Niburski 3, Budziński 10, Szerszewski 2, Krasowski, Glaner, Jakimowicz.

Do zakończenia rozgrywek w III-lidze gdańsko-warmińsko-mazurskiej, pozostały już tylko dwie kolejki spotkań. Prowadzący w tabeli zespół Energi Basketball Elbląg w minioną niedzielę zanotował szesnaste zwycięstwo z rzędu i nadal jest jedynym zespołem bez porażki. Spotkanie we Władystawowie zaczęło się od sensacyjnego wysokiego prowadzenia gospodarzy, bo już po 4 minutach gry wygrywali 17:0. Od tego momentu elblążanie zaczęli traktować swojego rywala na poważnie, zaczęli gonić wynik i po pierwszej kwarcie przegrywali już tylko 17:23. Od początku drugiej kwarty wzięli się ostro do pracy. Poprawili skuteczność w ataku, w defensywie też było dobrze i w 13 min gry na tablicy wyników pokazał się rezultat 25:25. Elblążanie poszli za ciosem i z minuty na minutę powiększali swoje prowadzenie. Rzutami z dystansu za trzy punkty popisywali się: Kacper Szuszkiewicz, Piotr

Prokurat, Kacper Jastrzębski. Po 20 min gry, po pierwszej części meczu, na przerwę do szatni przyjezdni wygrywali 42:35. Po przerwie lider tabeli cały czas posiadał inicjatywę. Za wiele nie pozwalał miejscowej drużynie i po 30 min gry prowadził już różnicą 20 punktów 68:48. W tym momencie wiadomo już było, że Energa Basketball będzie bogatsza o dwa punkty. W czwartej kwarcie elblążanie mieli mecz pod kontrolą i ostatecznie wygrali 82:58. W przedostatnim spotkaniu tych rozgrywek Basketball w niedzielę zagra na wyjeździe z Orką Iława.

Pozostałe wyniki

16.kolejki: Junior Basket Club Olsztyn — Orka Iława 92:121, AZS UWM — TSK Roś Pisz 91:87, Kolejarz Chojnice — Szkoła Gortata Politechnika Gdańsk 55:78, Wilki Etk — Trójeczka Olsztyn 66:73

PO 16 KOLEJKACH

1. Basketball	32	1557:937
2. Politechnika	30	369:1052
3. TSK Roś	25	1343:1236
4. Trójeczka	25	1420:1236
5. SMS PZKosz	24	1166:1164
6. AZS UWM	22	1152:1262
7. Orka	21	1162:1246
8. Wilki	21	084:1084
9. Kolejarz	18	1096:1451
10. Junior	16	925:1606

JERZY KUCZYŃSKI

BRAMKA NA WAGĘ REMISU W OSTATNICH SEKUNDACH

PIŁKA NOŻNA\\\\ Piłkarze III-ligowej Concordii Elbląg wywalczyli pierwszy punkt na wiosnę.
W niedzielę zremisowali z jednym z kandydatów do awansu GKS Bełchatów 1:1.

• Concordia Elbląg — GKS Bełchatów 1:1 (0:0)

0:1 — Zdybowicz (89), 1:1

— Staniak (90+5)

Czerwona kartka:

(Krasa 82 za 2 żółte)

CONCORDIA: Manikowski

— Doniecki, Staniak, Jakubowski, Bukacki, Nowicki (78 Danowski), Szpuch (88 Maćkowski), Rękawek (57 Noworyta), Sionkowski, Augusto, Makarski.

Concordia do niedzielnego meczu przystąpiła w optymalnym zestawieniu. Drużyna gości, jakby pewna swego, zaczęła pojedynek od wysokiego presingu i na początku meczu z dystansu strzelali Artur Golański i Klaudiusz Krasa (były zawodnik Olimpii Elbląg), ale bez efektu. Elblążanie odpowiedzieli dopiero w 24 minucie, kiedy na strzał z 16 metrów uderzał Joao Augusto. Dziesięć minut później Kacper Sionkowski z pola bramkowego trafił w bramkarza gości. Bełchatowianie posiadali optyczną przewagę, ale dobra gra defensywy gospodarzy w porę rozbiła ich ataki. W drugiej odsłonie spotkania więcej przy piłce był zespół

z województwa łódzkiego, ale z tej przewagi nic nie wynikało. W 60 minucie Concordia wyprowadziła kontrę, groźnie zrobiło się pod bramką GKS, ale piłka po strzale Radosława Nowickiego przeleciała tuż nad poprzeczką. W 69 minucie otworzony został wynik spotkania. Po dośrodkowaniu z rzutu wolnego przez Huberta Karpińskiego błąd popełnił bramkarz gospodarzy Maksymilian Manikowski i Przemysław Zdybowicz głową skierował piłkę do siatki. Od tego momentu Concordia przeszła do bardziej zdecydowanych ataków. Gra się jeszcze bardziej zaostrzyła. Od 82 minuty przyjezdni musieli grać w osłabieniu, gdyż za drugą żółtą kartkę w konsekwencji czerwoną ujrzał Krasa. Trzy minuty później przyjezdni mieli doskonałą sytuację do podwyższenia wyniku, ale Zdybowicz przegrał pojedynek sam na sam z Manikowskim. Ta niewykorzystana sytuacja zemściła się rywalom Concordii. W doliczonym czasie gry, w 95 minucie po dośrodkowaniu z rzutu rożnego przez Łukasza Makarskiego, mający prawie dwa metry wzrostu Miko-

Fot. Rafał Kadłubowski / MMKS Concordia

łaj Staniak uderzył z pola bramkowego głową i piłka ugrzęzła w siatce. Chwilę później arbiter zakończył to spotkanie. Kolejny mecz Concordia zagra w sobotę na wyjeździe z Olimpią Zambrów.

* Pozostałe wyniki 20.

kolejki spotkań:

Lechia Tomaszów Mazowiecki ŁKS Łomża 1:1, Pogoń Grodzisk Mazowiecki — Victoria Sulejówkę 2:0, Unia Skierniewice — Warta Sieradz

5:1, Pilica Białobrzegi — GKS Wikielec 1:1, Świt Nowy Dwór Mazowiecki — Legionovia Legionowo 2:0, Mławianka Mława — Jagiellonia II Białystok 0:1, Broń Radom — Olimpia Zambrów 2:0, Pelikan Łowicz — Legia II Warszawa 2:1.

Po 20 kolejkach

1. Pogoń	41	51:20
2. Legia II	41	43:19
3. GKS B	38	40:25
4. Pelikan	37	31:16
5. Świt	35	41:27
6. Unia	33	40:28

7. Broń	33	26:20
8. Lechia	32	33:32
9. Victoria	29	24:25
10. Jagiellonia	24	30:29
11. GKS W	24	24:27
12. Warta	21	24:33
13. Olimpia	20	25:28
14. Concordia	19	22:44
15. Mławianka	18	23:34

16. ŁKS	16	21:39
17. Legionovia	16	20:42
18. Pilica	15	19:49

W najbliższej 21.

kolejce spotkań grać będą:

Pelikan Łowicz — Lechia Tomaszów Mazowiecki, Legia II Warszawa — Broń Radom, Olimpia Zambrów — Concordia Elbląg, GKS Bełchatów — Mławianka Mława, Jagiellonia II Białystok — Świt Nowy Dwór Mazowiecki, Legionovia Legionowo — Pilica Białobrzegi, GKS Wikielec — Unia Skierniewice, Warta Sieradz — Pogoń Grodzisk Mazowiecki, Victoria Sulejówkę — ŁKS Łomża.

JERZY KUCZYŃSKI

ENERGA TRUSO NADAL BEZ PUNKTU

II LIGA PIŁKI RĘCZNEJ KOBIET\\\\ Nadal nie wiedzie się juniorkom Energi Truso Elbląg w rozgrywkach mistrzowskich. Tym razem podopieczne trenerki Marty Czapli, przegrały po zaciętym spotkaniu z Air Transfer Koszalin 26:27.

• Energa MKS Truso Elbląg — Air Transfer Koszalin 26:27 (13:14)

TRUSO: Górską, Owczarek, Diduch — Gibert 6, Ziemińska 5, Śliwińska 4, Szulc 3, Kolasa 1, Chochel 7, Fudał, Golon, Mikołajczyk, Jankowska, Buraczewska, kary: 12 min. Najwięcej dla Air Transfer: Matczak 12, Bajek 6, Kruk 3, kary 12 min.

Fot. Zdjęcie ilustracyjne

jednej bramki. Mecz zaczął się po myśli gospodyń, które po голу Kingi Chochel objęły prowadzenie. Za chwilę doszło do remisu, po strzale Anny Matczak. Przez cały czas toczyła się wyrównana gra. W pierwszej odsłonie meczu było aż

pięć remisów a ostatni w 25 min gry (11:11). Przyjezdne na pierwsze prowadzenie, wyszły w 18 min, prowadząc 9:7. Na minutę przed przerwą powiększyły swoją przewagę do trzech goli i wygrywały 14:11. Jednak odpowiedź elblążanek była

błyskawiczna. Po celnych trafieniach Otylii Szulc oraz Wiktorii Śliwińskiej, gospodynie przegrywały 13:14. Po przerwie nadal toczyła się zacięta walka. Piłkarki Energii Truso robiły wszystko, by wyjść na prowadzenie. Dokonały

tęgo w 35 min, po strzeleniu dwóch bramek z rzędu. Od tego momentu, trwała wymiana ciosów gol za gol. Tak było do 55 minuty gry. Po kolejnym голу Chochel, tym razem z karnego, tablica wyników pokazała rezultat 23:23. Na dwie min

przed zakończeniem meczu, koszalinianki wygrywały 25:24 i tę jednobramkową przewagę nie dały sobie odebrać i ostatecznie wygrały 27:26.

* Pozostałe mecze: MKS

Brodnica — Vambresia Wąbrzeźno 22:24 (15:10), AZS Fahrennelt Gdańsk / _ SPR AMW Gdynia 16:22 (9:10)

TABELA

1. SPR AMW	7	18	167:150
2. Brodnica	9	18	261:228
3. Air Transfer	7	18	172:155
4. AZS	8	9	221:210
5. Vambresia	7	6	153:178
6. Energa Truso	8	0	209:262

JERZY KUCZYŃSKI

CZAS NA PRZEBUDZENIE

2 LIGA PIŁKI NOŻNEJ\\\\ Piłkarze Olimpii Elbląg, nie potrafili się zrehabilitować za ostatnią porażkę z Olimpią Grudziądz 0:3. Teraz grali przed własną publicznością i znów zostali na „kole”. Przegrali z Zagłębiem II Lubin 1”2. To już 3 porażka w 5 meczu na wiosnę.

• **Olimpia Elbląg — Zagłębie II Lubin 1:2 (0:1)**
0:1 — Popielec (45), 1:1 — Żak *51 karny) 1:2 — Kizyma (90+5)
OLIMPIA: Witan — Sarnowski, Szczudliński, Bartoś (83 Staefaniak), Famulak (73 Gabrych), Kuczałek, Spychała, Danilczyk (65 Józwicki), Żak, Filipczyk, Sangowski (73 Yacenko)

W Elblągu spotkały się z sobą dwa zespoły sąsiadujące z sobą w tabeli idla każdego z nich był to pojedynek z cyklu za „sześć” punktów. W pierwszym kwadransie gry optyczną przewagę posiadali elblążanie, ale byli mało skuteczni. Na bramkę gości strzelali Jakub Sangowski, Dawid Danilczyk, Michał Kuczałek, ale bez efektu. Z kolei Maciej Famulak, po długim rajdzie, wpadł w pole karne, uderzył i futbolówka trafiła w obronę. Goście nie chcieli być gorsi i też atakowali. W 26 min po uderzeniu Szymona Karasińskiego piłka opuściła plac gry i przyjezdni mieli rzut różny. Trzy minuty później strzał Patryka Kuształa zablokował Kacper Szczudliński. W końcu drużyna

z Dolnego Śląska dopięła swego. Cyprian Popielec, strzelił sprzed pola karne-go, Andrzej Witan wyciągnął się jak struna, ale i tak piłka ugrzęzła w siatce. Po przerwie, elblążanie nie mając nic do stracenia, ruszyli do bardziej zdecydowanych ataków i na efekty, długo nie trzeba było czekać. W 51 min w polu karnym sfaulowany został Danilczyk i arbiter

wskazał na wapno. Jednak następną pewnie na gola zamienił Adam Żal. Żadnego z tych zespołów nie zadowalał remis, więc oba kluby postawiły na atak. W 60 min na strzał z dystansu zdecydował się Kacper Filipczyk, ale bramkarz gości Szymon Wejrauch, sparował piłkę na rzut różny. Z kolei w 75 min po uderzeniu Pawła Kru-szelnickiego, gospodarzy

od utraty gola uratował słupek. Kiedy wydawało się, że pojedynek zakończy się podziałem punktów, „Miedziowi” w 93 min wyprowadzili kontrę. Na strzał znaroznika pola karne-go zdecydował się Mateusz Kizyma i za chwilę wpadł w objęcia kolegów. Reasumując te spotkanie, to nie wygrali goście, tylko przegrali gospodarze, za brak dobrej gry w defensy-

wie. Teraz Olimpię czekają trzy wyjazdowe spotkania. W delegacji grać będą z GKS Jastrzębie, Pogonią Siedlce i Wisłą Puław. To nie będą łatwe spotkania. Jeśli chcą zająć bezpieczne miejsce w tabeli, to muszą w końcu zacząć punktować.

• **Wyniki 23 kolejki spotkań:**
Kotwica Kołobrzeg — Skra Częstochowa 0:1, Lech II

Poznań — Radunia Stężyca 1:2, Polonia Bytom — GKS Jastrzębie 0:0, Sandecja Nowy Sącz — Pogoń Siedlce 2”3, Hutnik Kraków — Wisła Puławy 1:1, KKS Kalisz — ŁKS II Łódź 2:2, Stomil Olsztyn — Stal Stalowa Wola 0:1, Olimpia Grudziądz — Chojniczanka Chojnice 0:1 W środę odbyły się dwa zaległe mecze. Oto wyniki: Pogoń — Stomil 1:0, Jastrzębie — KKS 1:1

PO 23 KOLEJKACH		
1. Kotwica	41	45:31
2. KKS	40	37:22

3. Pogoń	49	33:30
4. Radunia	35	30:28
5. Stal	34	25:25
6. Chojnice	34	31:29

7. Hutnik	33	33:31
8. ŁKS II	32	36:33
9. Zagłębie II	32	25:33
10. Lech II	32	28:35
11. Skra	31	29:26
12. Olimpia E	30	28:30
13. Polonia	29	28:31
14. GKS	27	26:31

15. Wisła	25	31:33
16. Stomil	24	21:31
17. Olimpia G	21	24:33
18. Sandecja	21	23:36
JERZY KUCZYŃSKI		

JECHALI PO ZWYCIĘSTWO I JEST

PIŁKA RĘCZNA\\\\ Silviant Handball Elbląg odniósł jedenaste zwycięstwo na zapleczu rozgrywek I ligi. Tym razem grał na wyjeździe z Krajną Nakło i pokonał swojego rywala 28:22, umacniając się na pozycji lidera.

• **MKS Krajna Nakło — Silviant Handball Elbląg 22:28 (9:14)**
SILVANT: Krawczyk, Szaro — Solecki 5, Spicha 4, Szparzak 4, Laskowski 3, Bąkowski 2, Nowakowski 2, Zatuski 2, Heyda 2, Lewandowski 2, Błaszkiwicz 1, Suchomski 1, Plak, Robak, Stańczuk.

Do zakończenia rozgrywek w II lidze, pozostały już tylko trzy kolejki spotkań. Rozgrywki nabrały tempa a co najważniejsze, trwa zacięta walka o awans do I ligi. Wśród tych klubów o jedno premiowane miejsce rywalizują SPR I Wybrzeże Gdańsk oraz Silviant Handball Elbląg. Która z tych drużyn awansuje, prawdopodob-

nie zadecyduje o tym bezpośredni mecz pomiędzy

tymi klubami. Jeśli chodzi o spotkanie w Nakle, wynik

otworzyli gospodarze, ale odpowiedź gości była bł-

skawiczna, bo zdobyli sześć bramek z rzędu i wyszli w 9 min gry na prowadzenie 6:1. Od tego momentu Silviant Handball miał już mecz pod swoją kontrolą. Po kwadransie gry wygrywał 12:4. Tuż przed przerwą, ambitnie grający gospodarze odrobili trochę strat i do przerwy przegrywali 9:14. Po przerwie, cały czas goście mieli spotkanie pod swoją kontrolą. Punktowali jak doświadczony bokser. W 40 min po голу Mikołaja Soleckiego prowadzili 20:14. Na pięć minut przed końcem było 24:19. Wynik spotkania ustalili Szymon Heyda.

Pozostałe wyniki: SMS ZPRP III Kwidzyn — Czarni Olecko

38:36 (16:13), SMS ZPRP II Kwidzyn — Handball Czersk 34:34 (k 4:5, 21:20)

PO 13 KOLEJKACH		
1. Silviant Handball	13	33 444:313
2. SMS II Kwidzyn	12	31 439:367
3. Wybrzeże I Gd.	11	24 421:340
4. SMS III Kwidzyn	13	24 414:381
5. Handball Czersk	12	16 349:359
6. Krajna Nakło	11	11 351:386
7. Wybrzeże II Gd.	12	11 331”445
8. BSMS Bartoszyce	12	7 335:395
9. Czarni Olecko	12	5 371:469
JERZY KUCZYŃSKI		

warszawa • mazowsze

wawa.info

CZYTAJ
NOWY
PORTAL

WARSZAWA • RADOM • PŁOCK • OSTROŁĘKA • SIEDLCE

PIĄTEK | 15 | 03 | 2025 |

GAZETA
OLSZTYŃSKA

DZIENNIK
ELBLĄSKI

PAN ²⁰²⁴ OPTIKUM

SAMORZĄDÓW

SAMORZĄDY

– FILAR DEMOKRACJI

Samorządy – filar demokracji

Mówiąc o niebagatelnym znaczeniu samorządów w polskim systemie politycznym, pamiętajmy, że już w 1981 roku podczas historycznego I Zjazdu NSZZ „Solidarność” powstał program zatytułowany Samorządna Rzeczpospolita.

Od reaktywowania w Polsce samorządu terytorialnego minęły 34 lata. To wystarczający upływ czasu, by stwierdzić, że stał się on niezwykle istotnym elementem polskiego życia społeczno-politycznego. Nie sposób bowiem wyobrazić sobie współczesnej Polski pozbawionej roli i znaczenia samorządów terytorialnych. Wszak stanowią one immanentny element systemu polityczno-ustrojowego naszego kraju, a jednocześnie są instytucją podlegającą ciągłym zmianom i wyzwaniom. Oczywiście samorządność nie sprawdziłaby się i nie odniosła zamierzonego skutku bez wymiernego udziału społeczeństwa.

Warto także podkreślić, że samorządy lokalne kształtowały się w Polsce niemalże równolegle z organizacjami społecznymi oraz społeczeństwem obywatelskim. W tym sensie samorządność jest więc jednym z filarów demokracji oraz przemian, które nastąpiły w Polsce po 1989 roku.

Pewnej symboliki nabiera też fakt, że pierwszymi w pełni demokratycznymi wyborami w III RP były właśnie wybory do rad miast i gmin z 1990 roku.

Jednostki samorządu odpowiadają za dostarczanie ogromnej ilości usług publicznych, a ich sprawność w naturalny sposób przekłada się na jakość życia Polaków. Na poziomie miast i gmin podejmowane są przez mieszkańców najróżniejsze inicjatywy kulturalne, społeczne i sportowe. To właśnie tu rozwija się aktywność gospodarcza małych i średnich przedsiębiorstw, które są swego rodzaju kołem napędowym gospodarki.

Swoją siłę samorządy pokazały też podczas trwającej od 24 lutego 2022 roku pełnoskalowej wojny na Ukrainie, dając schronienie ludziom zaatakowanym przez reżim ze stolicą w Moskwie.

Oczywiście rzeczywistość nie jest czarno-biała i samorządy oraz samorządowcy mają swoje problemy. Niemniej jednak, obiektywnie rzecz biorąc, rozwój samorządu terytorialnego jest ważnym sukcesem demokratycznej Polski.

Biszynek

Powiat olsztyński

Biskupiec

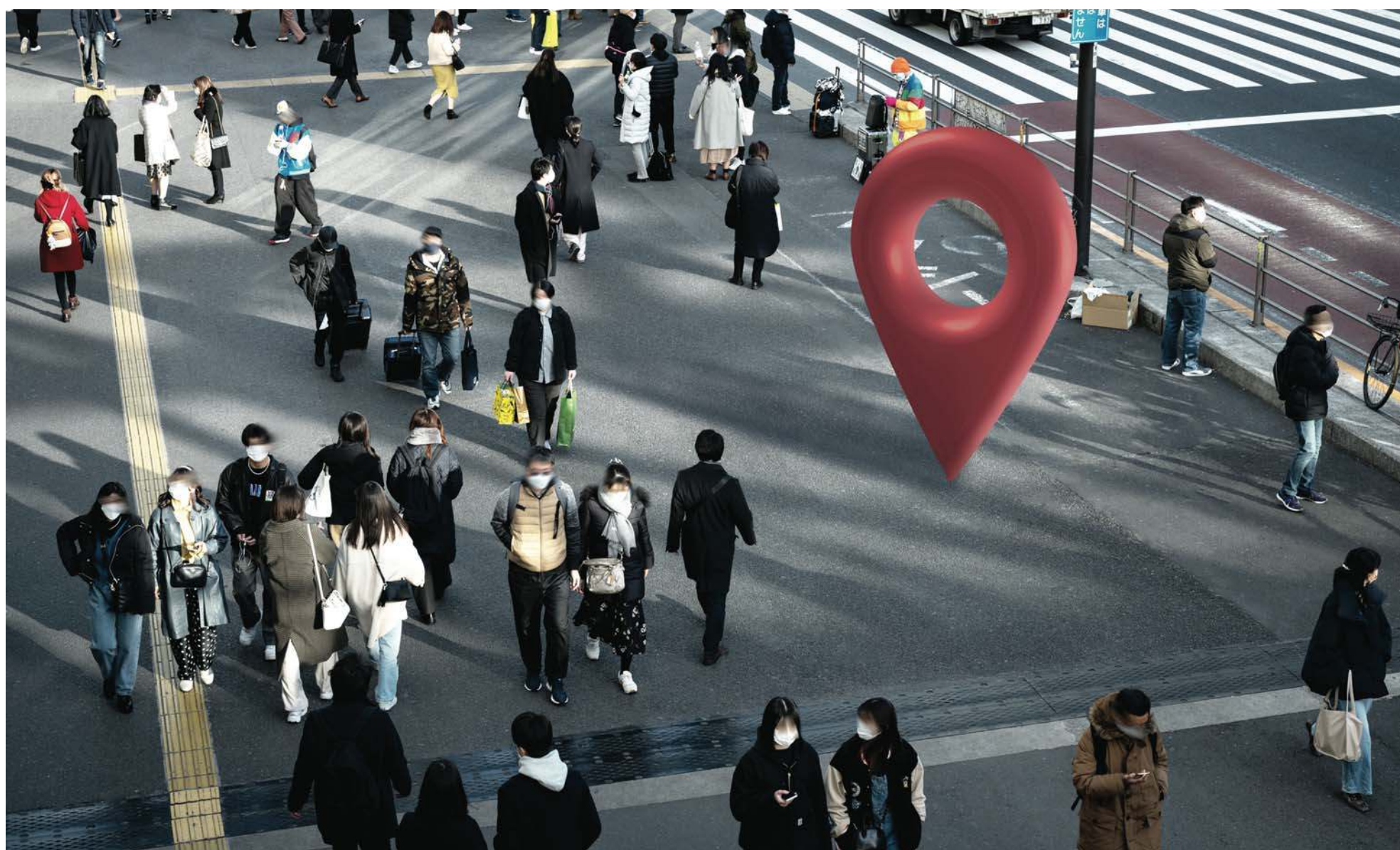
Gmina Gołdap

SPIS TREŚCI

Samorządowe wyzwania 2024	3-5
Europejski BELC.....	6-7
Powiat Bartoszycki	8-9
Powiat Braniewski	10
Powiat Działdowski	11
Powiat Elbląski	12-14
Powiat Ełcki	15
Powiat Gołdapski.....	16
Powiat Iławski	17
Powiat Kętrzyński.....	18-23
Powiat Mrągowski.....	24
Powiat Nowomiejski	26-27
Powiat Olsztyński.....	28-32
Powiat Ostródzki.....	34-35
Powiat Piski	36
Powiat Szczycieński	37-39

SAMORZĄDOWE WYZWANIA NA WYBORCZY ROK 2024

KIEDY ZBLIŻAJĄ SIĘ KOLEJNE WYBORY SAMORZĄDOWE — SAMORZĄDOWCY ZACZYNAJĄ ŚCIGAĆ SIĘ NA POMYSŁY WSPIERAJĄCE I REFORMUJĄCE SAMORZĄD. I DOBRZE! BO W NASZYM NIESTABILNYM ŚWIECIE WZMOCNIENIE POZYCJI SAMORZĄDÓW LOKALNYCH JEST KLUCZOWĄ, CHOĆ CZĘSTO POMIJANĄ DROGĄ DO BARDZIEJ ELASTYCZNEJ I ODPORNEJ DEMOKRACJI.

Mimo już całkiem długiej historii polski samorząd i generalnie system zarządzania lokalnego w dalszym ciągu boryka się z mnóstwem wyzwań. Jedni wskazują na nadmierną centralizację, inni — na niewystarczające zasoby finansowe. Wśród słabości pojawiają się też ograniczone możliwości instytucjonalne i niewielkie miejscami zaangażowanie obywateli. W ostatnich latach wyzwania samorządów lokalnych stały się jeszcze bardziej skomplikowane. Wychodzimy po drugiej stronie trwającej od lat pandemii i jesteśmy świadkami coraz bardziej ekstremalnych

zjawisk pogodowych, a jednocześnie wiara w instytucje publiczne jest na najniższym w historii poziomie.

Dobra wiadomość jest taka, że Polacy nadal mają wyższy poziom zaufania do samorządów lokalnych niż do instytucji centralnych. Aby utrzymać tę wiarę, samorządy lokalne muszą aktywnie rozwiązywać wyzwania współczesnej administracji — niezależnie od ich złożoności.

W miarę zbliżania się wyborów samorządowych pojawiają się jednak manifesty — złasz-

cza przedstawicieli większych, ogólnopolskich partii, z których jasno wynika potrzeba zmian, ale i niespójne podejście do samorządności w różnych regionach Polski. A także udział społeczności w lokalnym zarządzaniu — ostatecznie im najbliższym — obszarem i szeroko pojętym środowiskiem.

Jakie na dziś najważniejsze problemy współczesnego samorządu lokalnego możemy wskazać? Jakże już dziś można zidentyfikować przyczyny drastycznej zmiany wyzwań związanych z samorządami lokalnymi w cią-

gu ostatniej dekady? Dlaczego wyzwania związane z samorządami lokalnymi zmieniły się tak drastycznie w ciągu ostatnich 5-10 lat? Co przyniesie wyborczy rok 2024?

Wiele rąk do pracy!

To społeczność odgrywa ważną rolę we wzmacnianiu praktyk demokratycznych i promowaniu skutecznego i odpowiedzialnego zarządzania lokalnego. Im większe jej zaangażowanie — tym lepiej dla wszystkich. Udział społeczności ma kluczowe znaczenie w samorządzie lokalnym z kilku powodów. Po pierwsze, umożliwia obywatelom aktywne uczest-

nictwo w procesach decyzyjnych, które bezpośrednio wpływają na ich życie i dobrostan. Uczestnicząc w samorządzie lokalnym, członkowie społeczności mogą wyrażać swoje obawy, przedstawiać swoje pomysły i współpracować z samorządem lokalnym.

Po drugie, udział społeczeństwa zwiększa odpowiedzialność i przejrzystość samorządu lokalnego. Kiedy obywatele są aktywnie zaangażowani w proces decyzyjny, łatwiej jest śledzić działania i decyzje urzędników samorządowych. Ta przejrzystość zmniejsza prawdopodobieństwo korupcji i promuje dobre zarzą-

dzanie. Mając świadomych i zaangażowanych obywateli, samorządowcy chętniej działają w interesie publicznym, wiedząc, że ich decyzje podlegają kontroli i partycypacji społecznej.

Po trzecie, uczestnictwo społeczności promuje spójność społeczną, tworzy więzi. Dzięki aktywnemu uczestnictwu obywatele mają możliwość nawiązania kontaktu ze sobą, podzielenia się wspólnymi celami i pracy na rzecz poprawy swojej społeczności. Promując współpracę, zaangażowanie społeczności buduje zaufanie i wzmacnia więzi społeczne.

Ale świat się zmienia...

W ostatnich dziesięcioleciach, a zwłaszcza w ostatnich latach, świat zmienił się szybko, podobnie jak wyzwania związane z samorządami lokalnymi. Boom technologiczny na początku XXI w. podniósł jakość życia milionów ludzi, ułatwiając bardziej niż kiedykolwiek dostęp do kluczowych towarów i usług za pomocą kilku dotknięć telefonu. W rezultacie obywatele zaczęli oczekiwać szybkich, wydajnych i szybko reagujących usług, na które samorządy lokalne nie zawsze mają środki.

Z kolei pandemia zmusiła organizacje publiczne do ponownego przemyślenia niektórych z tych powolnych, biurokratycznych procesów, które utrudniają efektywne świadczenie usług. Nie wszystkie samorządy przyjęły

jednak te postępy z otwartymi ramionami. Niektóre agencje niechętnie wprowadzają zmiany takie jak telepraca na stałe — co prowadzi do dużej rotacji i problemów z utrzymaniem pracowników samorządów lokalnych.

I zmieniają się ludzie. W dzisiejszym, coraz bardziej połączonym świecie, mieszkańcy stali się bardziej świadomi roli samorządu lokalnego w ich codziennym życiu. Obywatele domagają się pełnej przejrzystości i współpracy z rządem na nowe sposoby, od udziału w decyzjach budżetowych po tworzenie grup zadaniowych ds. zmiany klimatu. Władze lokalne muszą stanąć na wysokości zadania, aby zająć się tą złożoną i wzajemnie powiązaną dynamiką.

Lepsze usługi

Samorządy w coraz większym stopniu świadczą podstawowe usługi, nawet jeśli borykają się z coraz większymi wyzwaniami finansowymi. Stanowią sferę publiczną, która współpracuje z mieszkańcami, by stale poprawiać ich warunki życia. Usługi świadczone w tym kontekście obejmują m.in. wodę, infrastrukturę sanitarną, mobilność, energię elektryczną oraz usługi społeczne, takie jak dostęp do opieki zdrowotnej i edukacji.

Nie zapominajmy o smogu, który stale nęka, zwłaszcza te większe i bardziej zurbanizowane samorządy, ale też miasta

stare, z licznymi i rozległymi obszarami ze starą zabudową kamieniczną. By poprawić jakość powietrza, w skali globalnej zwiększają się inwestycje w transport publiczny i ekologiczną mobilność. Paradygmat mobilności miejskiej odchodzi od systemów zależnych od benzyny, a samorządy lokalne odgrywają kluczową rolę we wdrażaniu alternatywnych rozwiązań. Wszystko po to, by sprostać wyzwaniom związanym z mobilnością w miastach, w których smog po prostu i odśłownie zabija.

Lokalne polityki promujące transport publiczny, ruch pieszki lub rowerowy poprzez odpowiednie inwestycje w infrastrukturę oraz środki zniechęcające do korzystania z pojazdów prywatnych poprzez podatki, opłaty drogowe i opłaty parkingowe inspirowane przez więcej miast do przejścia na modele niskoemisyjne. Podobne polityki można dostosować w celu ochrony środowiska, na przykład poprzez zrównoważoną gospodarkę wodą i odpadami. Recykling to nie tylko szansa dla miast na oszczędzanie zasobów, ale także na zwiększenie źródeł

dochodów osób zajmujących się procesem recyklingu i powiększenie łańcucha wartości. Ponadto gminy mogą faworyzować spółdzielnie ubogich mieszkańców miast lub społeczności lokalne w zakresie zarządzania procesami recyklingu w celu wspierania źródeł utrzymania nieformalnych pracowników.

Lepsza przestrzeń

Planowanie, zarządzanie gruntami i budynkami użyteczności publicznej — to kolejne bardzo ważne zadania samorządów. Aby stawić czoła segregacji miejskiej,

samorządy lokalne powinny zapewnić wszystkim wysokiej jakości przestrzenie zielone i publiczne. Osiedla zamknięte takiej przestrzeni nie zapewniają. Stąd tak ważne jest wspomniane już zaangażowanie społeczne — ale zapewnienie infrastruktury to w tym przypadku kluczowa kompetencja władz. Obiekty sportowe, bezpieczne i dostępne przestrzenie dla dzieci i młodzieży, parki i tereny zielone powinny stanowić część miasta i wszystkich dzielnic, bez ograniczeń.

Co więcej, polityki promujące rezydencje o różnym przeznaczeniu i dla osób o różnych dochodach, a także przestrzenie do pracy, nie tylko zmniejszają segregację przestrzenną, ale także pozytywne długoterminowe skutki dla lokalnego rozwoju gospodarczego i produktywności. Jednocześnie samorządy lokalne mogą monitorować i regulować

użytkowanie gruntów, aby czynić miasta bardziej odpornymi na zmiany klimatyczne i katastrofy. Ochrona rzek i jezior oraz promocja alternatywnych źródeł energii są tak samo ważne, jak profilaktyczne działania edukacyjne, np. plany awaryjne. Działania te są jednak skuteczne jedynie we współpracy ze społecznościami, a co za tym idzie, przy zaangażowaniu odpowiedzialnego za nie samorządu terytorialnego.

Rosnące znaczenie klęsk żywiołowych

W miarę utrzymywania się kryzysu klimatycznego samorządy lokalne będą zmuszone przeznaczyć swoje i tak już ograniczone zasoby na łagodzenie skutków klęsk żywiołowych. Obejmuje to przygotowanie na nieuchronne wydarzenie poprzez zwiększanie odporności i działania łagodzące, zapewnianie natychmiastowej

reakcji w sytuacjach awaryjnych oraz zarządzanie skuteczną, długoterminową operacją odzyskiwania po awarii.

By złagodzić skutki tych klęsk żywiołowych, samorządy lokalne muszą inwestować w odporną infrastrukturę, korzystając z zasobów budżetu lokalnego oraz dotacji federalnych lub stanowych. Aktualizacja przepisów budowlanych w celu uwzględnienia skorygowanego ryzyka powodziowego i wymagania stosowania przepuszczalnych nawierzchni może pomóc złagodzić wpływ zmian klimatycznych na społeczności lokalne. Korzystanie z oprogramowania do zarządzania sytuacjami kryzysowymi pozwoli na skuteczniejsze taktyki łagodzenia skutków i sprawniejszą reakcję na kryzys.

Jaka przyszłość?

Na arenie międzynarodowej w

ramach niedawnego porozumienia w sprawie celów zrównoważonego rozwoju ONZ poczyniono znaczne postępy. Coraz więcej agencji ONZ — ONZ Habitat, Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju czy Międzynarodowa Organizacja Pracy — uznaje rolę lokalnych społeczności rządów i zobowiązuje się do „lokalizacji celów zrównoważonego rozwoju”. Wszystko po to, by większą uwagę zwrócić na miasta. Chodzi też o zaangażowanie w budowanie Nowej Agendy Miejskiej, która dla samorządów lokalnych będzie istotna.

Cele Zrównoważonego Rozwoju, w szczególności cel 11 ZRÓWNOWAŻONE MIASTA I WSPÓLNOTY oraz 16 POKÓJ, SPRAWIEDLIWOŚĆ I SILNE INSTYTUCJE — to ważne kamienie milowe w uznaniu roli samorządów lokalnych i regio-

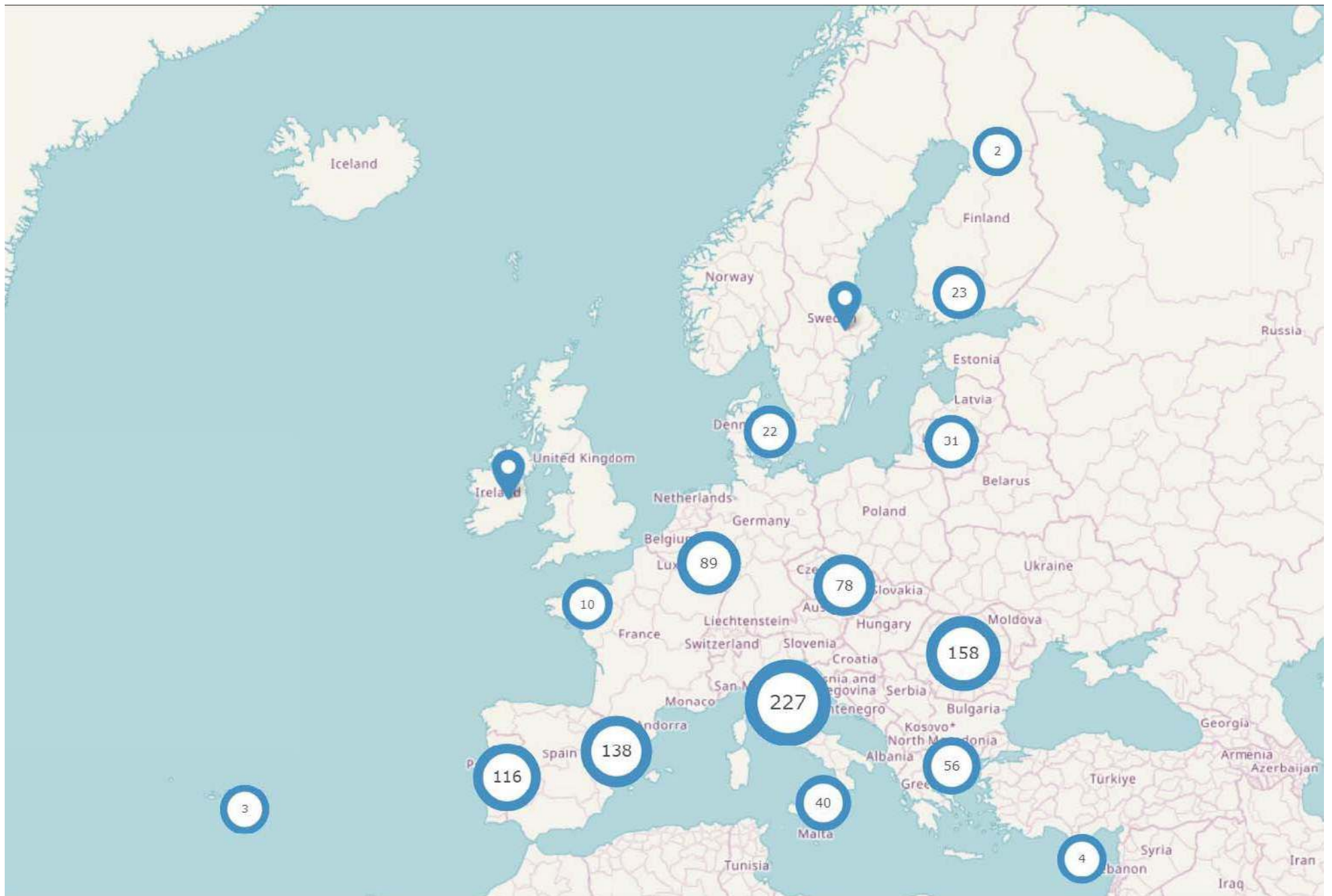
nalnych w zrównoważonej urbanizacji. Jednakże możliwości techniczne i finansowe wielu samorządów lokalnych są niewystarczające do ich realizacji. Dlatego, co najważniejsze, przywódcy lokalni i regionalni oraz ich stowarzyszenia poszukują silnych partnerstw z rządami krajowymi, aby stworzyć sprzyjające ramy prawne i zapewnić odpowiednie zasoby, aby mogli wypełniać swoją rolę w osiąganiu Celów Globalnych. W tym aspekcie bardzo istotna jest współpraca rozwojowa w zakresie decentralizacji i wsparcia stowarzyszeń samorządów lokalnych. To one stanowią ważne ogniwo pomiędzy globalnymi celami a lokalnymi liderami, którzy będą potrzebować wsparcia, uwagi i środków, aby umożliwić zrównoważoną urbanizację.

Magdalena Maria Bukowiecka
Korzystałam z materiałów ONZ.

EUROPEJSKI BELC, CZYLI SILNIEJSI RAZEM

PROJEKT „BUDOWANIE EUROPY Z RADNYMI LOKALNYMI” (BUILDING EUROPE WITH LOCAL COUNCILLORS — BELC) TWORZY EUROPEJSKĄ SIĘĆ LOKALNIE WYBIERANYCH POLITYKÓW, KTÓRYCH CELEM JEST KOMUNIKOWANIE UNII EUROPEJSKIEJ POPRZEC BEZPRECEDENSOWY SOJUSZ POMIĘDZY STRUKTURAMI EUROPEJSKIMI I SAMORZĄDOWYMI.

22 czerwca 2022 r. Komisja Europejska uruchomiła projekt „Budowanie Europy z radnymi lokalnymi (BELC)”. Umożliwia on lokalnym politykom współpracę i rozpowszechnianie informacji o sprawach unijnych, które dotyczą ich wyborców, zwłaszcza tych na szczeblu lokalnym. Pomaga także zwiększać zaangażowanie i pobudza do debaty na tematy aktualne, ale też o przyszłości Europy. Ogólnym celem projektu jest wspieranie tworzenia prawdziwie europejskiej sfery publicznej i wyposażenie lokalnych radnych i władz w całej UE w narzędzia potrzebne do

komunikowania się o UE mieszkańcom ich lokalnego okręgu wyborczego. Sieć BELC zapewnia władzom lokalnym dostęp do aktualnych materiałów na temat polityki UE i zasad, które mogą mieć wpływ na ich okręg wyborczy, ukierunkowanych seminariów internetowych na temat kluczowych kwestii, a także umożliwi odwiedzanie UE instytucje. Sieć BELC współpracuje też ze wszystkimi państwami członkowskimi i na dziś skupia ponad 500 radnych lokalnych. Członkami są wybrani przedstawiciele małych i średnich miast, głównie liczących od 10 do 100

tys. mieszkańców, ale także małych, kilkusetosobowych wiosek.

— Jako były burmistrz doskonale rozumiem znaczenie samorządu dla naszych obywateli. Zapewnienie władzom lokalnym narzędzi potrzebnych do komunikowania się o UE pomoże naszym obywatelom dowiedzieć się więcej o UE, a tym samym poczuć się częścią europejskiego projektu. Zachęcam jak największą liczbę lokalnych radnych do zarejestrowania się w tej znakomitej inicjatywie — powiedziała Dubravka Šuica, wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej od 2019 w dniu inauguracji projektu BELC.

Strategiczna rola

Lokalni politycy odgrywają strategiczną rolę w angażowaniu społeczności w kwestie UE: przede wszystkim mówią tym samym językiem i mają to samo pochodzenie, co mieszkańcy małych okręgów wyborczych, którzy czasami mogą czuć się pozostawieni samym sobie. Podstawową ideą BELC jest komunikowanie — które tak naprawdę jest wspólnym obowiązkiem instytucji unijnych i państw członkowskich na wszystkich poziomach, w tym na szczeblu samorządu lokalnego. Konferencja w sprawie przyszłości Europy w 2022

r. wmurowała kolejny kamień węgielny, włączając w zalecenia końcowych wezwań do utworzenia sieci radnych lokalnych (proponycja 36, pkt 6). Radni przyłączający się do sieci BELC stanowią elementy składowe europejskiego zarządzania składającego się z instytucji, społeczności lokalnych i obywateli, którzy wkrótce będą głosować w wyborach europejskich w 2024 r.

Wszyscy zaproszeni

Komisja Europejska zaprasza władze lokalne do przyłączenia się do projektu. A to bardzo łatwe. Wystarczy wypełnić for-

mularz zgłoszeniowy, załączyć oświadczenie z podpisem wyznaczonego radnego i prawnego przedstawiciela samorządu i złożyć je na stronie <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/Application-form-local-councillors>.

Po dołączeniu do sieci radni lokalni proszeni są o wypełnienie specjalnej ankiety, na podstawie której otrzymają następnie ukierunkowany zestaw usług komunikacyjnych, takich jak materiały cyfrowe i fizyczne, seminaria internetowe i oferty edukacyjne na wybrane tematy. Będą też otrzymywać zaproszenia na wizyty w instytucjach brukselskich. Wszystko w ich języku! I tak, by

jak najskuteczniej mogli angażować się w debatę z członkami swojego okręgu wyborczego i/lub lokalnymi mediami na temat inicjatyw i działań politycznych podejmowanych przez UE.

Komunikowanie o sprawach unijnych na szczeblu lokalnym jest niezbędne, aby utrzymać dynamikę nadaną przez Konferencję w sprawie przyszłości Europy oraz w kontekście NextGenerationEU. Projekt realizowany jest w ścisłej współpracy z Parlamentem Europejskim oraz Europejską Siecią Radnych Regionalnych i Lokalnych Komitetu Regionów.

Członkowie

Gdyby spojrzeć dziś na mapę członków i partnerów BELC —

zasięg sieci robi wrażenie. Widać natychmiast, że największą liczbę przedstawicieli mają Włochy, Rumunia, Hiszpania i Portugalia — dziś to kraje wiodące prym w BELC. Ale członkowie i partnerzy są rozproszeni po całej Unii — od Wysp Kanaryjskich po Łotwę!

Już w marcu 2023 r. pierwszych 50 radnych przybyło do Brukseli w dwóch grupach, zwiedziło główne budynki instytucjonalne i wzięło udział w serii sesji tematycznych dostosowanych do ich potrzeb z udziałem ekspertów, członków Parlamentu Europejskiego i Komitetu Regionów. Uczestnicy cieszyli się świetnymi możliwościami nawiązywania kontaktów oraz możliwością

szczegółowego omówienia tematów znajdujących się wysoko w programie obrad, takich jak zmiany klimatyczne, kryzys energetyczny, rolnictwo i możliwości dla młodych rolników oraz polityka spójności z europejskimi urzędnikami wysokiego szczebla.

— Uczestnictwo jest jedną z wartości założycielskich UE. Mój udział jako lokalnego polityka w sieci BELC sprawi, że obywatele zrozumieją, że obszary lokalne są ważne dla Unii Europejskiej jako wspólny projekt — mówi Irene Falchini, radna z Sesto Fiorentino we Włoszech.

Sieć Building Europe with Local Councillors rozpoczęła się kilkoma wydarzeniami publicznymi, takimi jak Europejski Tydzień Regionów i Miast, Świa-

towy Kongres Smart Cities Expo w Barcelonie, Salon des Maires w Paryżu i doroczna konferencja Porozumienia Burmistrzów w Brukseli.

Partnerstwo kontra członkostwo

Aplikujący samorząd lokalny pełni rolę partnera projektu, otrzymuje materiały informacyjne, które może wykorzystać, aby pokazać, że dany samorząd stał się partnerem Komisji Europejskiej w komunikowaniu i angażowaniu obywateli w kwestie UE (władze lokalne otrzymają metalową tabliczkę, roll-up do wywieszenia w miejscach dostępnych dla obywateli). Władze lokalne zapewnią ciągłość i powołają nowego członka niezwłocznie po wygaśnięciu lub ustaniu mandatu wyborczego poprzedniego członka z dowolnej przyczyny. Wyznaczona osoba wybrana lokalnie stanie się aktywnym członkiem sieci, otrzyma dostęp do ukierunkowanych informacji, do dedykowanej platformy cyfrowej oraz do uprzywilejowanych relacji z instytucjami UE.

Kto powinien zostać członkiem sieci — a kto nie?

Wszelkie zgłoszenia od osób na różnych poziomach pracy w lokalnej radzie są mile widziane. Nie ma konkretnego wymogu przynależności politycznej ani roli pełnionej w radzie lokalnej. Członkowie muszą być wybranymi radnymi w bieżącej kadencji wyborczej. Muszą być także nominowani przez władze lokalne, które reprezentują. Członkowie muszą chcieć aktywnie komunikować się z obywatelami na swoim obszarze lokalnym w kwestiach związanych z UE. Komisja z zadowoleniem przyjmuje mianowanie kobiet i osób należących do niedostatecznie reprezentowanych grup — czyli mniejszości.

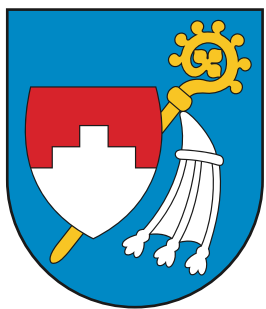
Magdalena Maria Bukowiecka

EUROPE DIRECT
Warmia i Mazury

Projekt jest realizowany w ścisłej współpracy z Komitetem Regionów i jego „Unijną Siecią Radców Lokalnych i Regionalnych”. Komunikowanie o UE jest wspólnym obowiązkiem instytucji UE i wszystkich szczebli sprawowania rządów w państwach członkowskich.

Już dziś lokalni radni i władze mogą zarejestrować się, aby wziąć udział w tym projekcie. Jest to bezpośrednia odpowiedź na jedną z propozycji Konferencji o Przyszłości Europy, która wzywała do „systemu lokalnych radców UE, jako sposobu na zmniejszenie dystansu pomiędzy instytucjami UE a obywatelami Europy”.

GMINA BISZTYNEK

Gmina Bisztynek leży w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego i należy do powiatu bartoszyckiego. Szczególnym miejscem w Gminie Bisztynek jest Rezerwat Przyrody „Polder Sątopy- Samulewo”. Jest to rozległy, płytki zbiornik wodny z licznymi kępami szuwaru o ogromnych walorach przyrodniczych. Jego powierzchnia wynosi 333,3 ha. Znajdują się tam około 100 różnych gatunków ptaków, z których połowa jest objęta różnymi formami ochrony jako zagrożone i rzadkie.

Na terenie Gminy Bisztynek znajdują się cenne zabytki architektury-kościół gotycki z XIV i końca XV wieku, kapliczki i zabytkowe kamienice sprawiają, że Bisztynek jest atrakcyjnym celem wycieczek krajowych i zagranicznych.

Rozwój Gminy jest najlepiej widoczny przez pryzmat zrealizowanych inwestycji.

WIĘKSZE INWESTYCJE Z 2023 ROKU:

- **Modernizacja i rozbudowa remizy OSP Bisztynek.** Trwają prace budowlane przy realizacji inwestycji: „**Poprawa efektywności energetycznej budynku OSP i podstacji pogotowia ratunkowego w Bisztynku wraz z rozbudową OSP oraz budową i przebudową przyległych dróg gminnych**”. Strażnica zostanie rozbudowana kubaturowo o 10 m. Zostanie zainstalowanych 9 głębinowych pomp ciepła, ocieplenie i wymieniona

zostanie stolarka okienna i drzwiowa. Zlokalizowana w sąsiedztwie OSP podstacja pogotowia ratunkowego również przejdzie gruntowny remont. Drugim elementem inwestycji jest przebudowa i budowa 3 ulic i placu manewrowego. Zakończenie planowane jest na koniec kwietnia 2024r. Koszt inwestycji to około 6.600,000 zł.

- **Dobiegają końca prace budowlane przy realizacji inwestycji: „Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynku Ośrodka Kultury i Aktywności Lokalnej w Bisztynku oraz modernizacja obiektu”.** Zadanie obejmuje prace polegające na montażu instalacji fotowoltaicznej, modernizację tarasu zewnętrznego z zastosowaniem nowych izolacji oraz nowej nawierzchni, prace elewacyjne, wewnętrzne oraz prace związane z odwodnieniem budynku. Wraz z pracami budowlanym, które zrealizowała Biblioteka Publiczna w Bisztynku w tym samym obiekcie wykonano montaż powietrznych pomp ciepła, wymieniono grzejniki i oprawy oświetleniowe. Koszt tej inwestycji wyniósł około 2,6 mln zł., a modernizacji i wyposażenia biblioteki około 1,1 mln zł.
- **Zrealizowano zadanie „Budowa oraz modernizacja infrastruktury kulturalnej na terenie Gminy Bisztynek poprzez inwestycję w świetlice wiejskie”.**

W ramach projektu została wybudowana świetlica wiejska w Sątopach, zmodernizowana świetlica wiejska w Paluzach oraz dostosowane zostały do potrzeb świetlicy wiejskiej budynki w Pleśniku oraz Sątopach – Samulewie. Wartość prac to 2.936.248,78 zł.

Powyższe inwestycje były możliwe do wykonania dzięki środkom otrzymanym z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

- **Powstały trzy nowe odcinki dróg osiedlowych w miejscowości Łabławki.** Koszt to około 287 tys. zł.
- **Otwarto drogę w miejscowości Sątopy** tzw. Sątopy I. Koszt to około 485 tys. zł.
- **Otwarto drogę w Pleśniku.** Koszt to około 196 tys. zł

Poprawa jakości dróg osiedlowych w miejscowościach wiejskich była możliwa do zrealizowania przez Gminę Bisztynek dzięki wsparciu i sfinansowaniu ich w całości przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa oddział w Olsztynie.

- **Oddano do użytku 7 nowych mieszkań** po zmodernizowaniu budynku w Sątopach-Samulewie, po byłym punkcie przedszkolnym. Koszt inwestycji to około 1,4 ml zł. Dofinansowanie do 85% z Funduszu Dopłat BGK.
- **Zakończono kolejny etap prac przy rozbudowie remizy OSP Troszkowo.** Wykonano prace w zakresie

utwardzenia terenu przy remizie, wykonano posadzki, stolarkę okienną, tynkowanie ścian, położono instalację elektryczną. Koszt prac wyniósł 115 tys. zł. W tym roku planowane są prace związane z instalacją centralnego ogrzewania.

- **Trwają prace budowlane przy zadaniu „Przebudowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego w miejscowości Warmiany 10.** Aktualnie wykonano 75% prac. Planowane zakończenie robót w lutym 2024 r.
- **Zakup nowego wozu strażackiego dla OSP Bisztynek.** Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Bisztynku otrzymała dofinansowanie na zakup nowego wozu strażackiego. Całkowita kwota dotacji to 1 217 697,54 zł. Wsparcie finansowe jest możliwe dzięki trzem źródłom finansowania. 475 000 zł zostało przyznane przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie. 225 000 zł to środki w dyspozycji Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej pochodzące z firm ubezpieczeniowych. Resztę niezbędnych środków, czyli 517 697,54 zł. to wsparciu Gminy Bisztynek.
- **Podsumowanie działalności w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej**

Bisztynek z lotu ptaka

Świetlica w Sątopy

Ośrodek Kultury i Aktywności Lokalnej w Bisztynku

OSP Bisztynka

Mieszkania w Sątopy

KZN Warmia i Mazury Sp. z o. o. Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa KZN Warmia i Mazury powstała z udziałem 17 gmin oraz Krajowego Zasobu Nieruchomości celem budowy przystępnych cenowo mieszkań na wynajem w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej, których administratorem będzie SIM oraz 7 mieszkań komunalnych, które wejdą do zasobu mieszkaniowego gminy.

- Podpisano umowę z wykonawcą na drogę do m. Troksy i przez tą miejscowość od drogi wojewódzkiej nr 594. Długość 731mb. Koszt inwestycji 1,6 mln.
- Podpisano umowę z wykonawcą na dokończenie ul. Kościelnej w Bisztynku na kwotę 625 tys. zł.
- Podpisano umowę z wykonawcą na modernizację oczyszczalni ścieków w Bisztynku – koszt 4,8 mln zł.
- Podpisano umowę z wykonawcą na modernizację oczyszczalni ścieków w Sątopy – koszt 3,450,000 zł.
- Podpisano umowę z Panem Marszałkiem woj. warmińsko-mazurskiego na kwotę 5 mln. zł z PROW (wyjątkowo dofinansowanie 100%) w obszarze wodno-ściekowym
- Otrzymaliśmy 3,450,000 zł. na Centrum Opiekuńczo-Mieszkaniowe z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej po byłej Szkole Podstawowej w Grzędzie.

POZYSKANE DOFINASOWANIA NA REALIZACJĘ INWESTYCJI W 2024 ROKU:

**I .
Otrzymano promesy wstępne dla zadań:**

1. Zakup i montaż instalacji przeciwpożarowej w kościele Św. Macieja Apostoła i Najdroższej Krwi Pana Jezusa w Bisztynku na kwotę 93.100,00 zł.
 2. Budowa ogrodzenia cmentarza komunalnego w Bisztynku - etap I na kwotę 240.100,00 zł.
 3. Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy kościele Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Prosiatych na kwotę 367.500,00 zł.
 4. Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy kościele pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Paluzach na kwotę 196.000,00zł
 5. Prace konserwatorskie przy budynku komunalnym w Bisztynku na kwotę 200.900,00 zł.
 6. Budowa ogrodzenia cmentarza komunalnego w Bisztynku - etap II na kwotę 199.920,00 zł.
 7. Prace konserwatorskie elewacji kościoła w Sątopy na kwotę 99.999,00 zł.
 8. Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy kościele pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Paluzach - II etap - 99.999,00 zł.
- Powyższe promesy uzyskano po złożeniu wniosków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

OKIAL- wnętrze

**II.
Otrzymano promesy wstępne w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych edycja 6 i 8 dla poniższych zadań:**

1. Modernizacja kotłowni miejskiej w Bisztynku na kwotę 1.960.000,00 zł.
2. Budowa wielofunkcyjnego boiska w Sątopy – Samulewie na kwotę 529.200,00 zł.
3. Modernizacja, przebudowa i budowa dróg na terenie gminy Bisztynka - etap II na kwotę 5.358.000,00zł. Wykonywane są plany funkcjonalno użytkowe

następujących dróg: ulica Górnośląska i Miarki , dokończenie ul. Kąpielowej ,ulica Ceglana, Satopy-Samulewo (tzw. dołek), Nisko, Sątopy (do świetlicy) i Pleśno-Pleśnik.

Mamy też kompletną dokumentację projektową dotyczącą przedłużenia ulicy Sportowej i ulicy Asnyka, gdzie do sprzedaży będzie osiem działek pod budownictwo jednorodzinne i jedna pod usługi.

4. Modernizacja stadionu miejskiego w Bisztynku na kwotę 2.286.000,00 zł.
5. Modernizacja skweru przy Placu Wolności z uruchomieniem fontanny na kwotę 351.000,00 zł.

Powiat Braniewski

Ostatnie lata, a zwłaszcza rok 2023, były dla Powiatu Braniewskiego latami bardzo pracowitymi, obfitującymi w szereg inwestycji służących poprawie infrastruktury, które udało się zrealizować dzięki decyzjom podejmowanym przez Zarząd Powiatu Braniewskiego i przychylności Radnych Rady Powiatu Braniewskiego.

Ważną przesłanką realizowanych inwestycji w powiecie było zwiększenie dostępności naszych terenów dla turystyki i inwestorów zewnątrznych. Stąd większość środków własnych i dofinansowań z Budżetu Państwa, a w szczególności Rządowego Funduszu „Polski Ład”: Program Inwestycji Strategicznych, było skierowanych na poprawę infrastruktury i bezpieczeństwa na drogach powiatowych, szczególnie głównych szlaków komunikacyjnych. Na inwestycje kierowane były także środki ze specjalnego Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Na te działania wykorzystano w ostatnich latach, środki na wysokości około 40 mln zł. Modernizacją i przebudową objęto między innymi DP1397N Braniewo – Płoskinia – Pakosze – Bornity – granica Powiatu Braniewskiego; DP1393N Grzechotki – Żelazna Góra – Lelkowo – Kwiatkowo; DP1393N odcinek Lipowina – Gronówko. Przy modernizacji dróg współpracowaliśmy z czterema Nadleśnictwami: Zaporowo, Orneta, Górowo Haweckie, Młynary, które na dofinansowanie naszych

inwestycji drogowych przeznaczały corocznie do 500 tys. zł. oraz z samorządami gminnymi i miejskimi z terenu Powiatu Braniewskiego.

Rozwój powiatu to nie tylko szlaki komunikacyjne ale również trasy i ścieżki rowerowe, na których sukcesywnie wymieniano nawierzchnię szutrową na asfaltową co wpłynęło na zwiększenie bezpieczeństwa poruszania się po nich oraz łatwiejsze ich utrzymanie w dobrym stanie.

Inwestowano również w infrastrukturę oświatową i pomoc społeczną, m.in. przebudowując poddasze w Liceum Ogólnokształcącym im. Feliksa Nowowiejskiego. Jednostka otrzymała w ten sposób nowe pomieszczenia lekcyjne i aulę szkolną, którą można wykorzystać podczas organizacji akademii okolicznościowych oraz w czasie egzaminów maturalnych.

Przeniesiono Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną do nowej siedziby z wyposażonymi w nowoczesny sprzęt gabinetami.

Otrzymałmy dofinansowanie z Funduszu „Polski Ład” na modernizację boiska szkolnego w Zespole Szkół Zawodowych im. Jana Liszewskiego mieszczącego się w historycznym „Liceum Hozjanum”. Dzięki przeprowadzonej modernizacji powstało boisko sportowe wielofunkcyjne do kosza, piłki siatkowej, piłki nożnej oraz bieżnia do biegu na 60 m i skocznia na dal. Cały kompleks został ogrodzony, oświetlony z ławkami małej

widowni oraz wyposażony w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych (podjazd). Zespół Szkół Zawodowych otrzymał również środki od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z siedzibą w Olsztynie na wymianę stolarki okiennej na parterze i II piętrze budynku Zespołu. Dzięki tej inwestycji nastąpiła poprawa walorów estetycznych obiektu – budynek odzyskał w części swoją dawną świetność i wygląd zbliżony do okresu jego powstania.

Uruchomiliśmy wirtualną strzelnicę laserową, strzelecki systemem szkolno-treningowy działający w wirtualnej rzeczywistości, w pomieszczeniach budynku Zespołu Szkół Budowlanych, z której korzystają głównie kadeci Liceum Ogólnokształcące im. 9 Braniewskiej Brygady Kawalerii Pancernej im. Króla Stefana Batorego jak również uczniowie szkół ponadpodstawowych, dla których jesteśmy organem prowadzącym.

W 2023 r. zakończyła się także inwestycja w Powiatowym Domu Pomocy Społecznej w Braniewie polegająca na wymianie pochodzącego z lat 80-tych ubiegłego stulecia dźwigu osobowego wraz z modernizacją maszynowni oraz wszelkiej infrastruktury dźwigowej (kabina, mechanizm napędu, olinowania, prowadnic). Zamontowane urządzenie spełnia aktualne normy bezpieczeństwa i jest przystosowane do obsługi osób z niepełnosprawnościami.

Inwestowano w ochronę środowiska naturalnego, zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i pyłów do środowiska naturalnego, budowę nowoczesnych przyjaznych środowisku źródeł energii elektrycznej, m.in. zlikwidowano stare kotły węglowe i docieplono budynek Zarządu Dróg Powiatowych (inwestycja dofinansowana z Rządowego Funduszu Inwestycji Strategicznych).

W budynku Powiatowego Centrum Medycznego Sp. z o.o. wykonano nowoczesną instalację oświetlenia elektrycznego zasilanego z elektrowni słonecznej, budynek docieplono zmniejszając tym samym zużycie energii. Zdemontowano stary kocioł węglowy, a cały budynek PCM. Sp. z o.o. zasilono w energię ciepłą z miejskiej sieci ciepłowniczej – zmniejszając do zera emisję pyłu węglowego. Na te działania przeznaczono około 12 mln zł.

Jesteśmy również na finiszu realizowanej inwestycji w budynku Starostwa Powiatowego w Braniewie, której przedmiotem jest budowa szybu windowego zewnętrznego, przyległego do budynku Starostwa wraz z zagospodarowaniem otaczającego terenu. Głównym celem inwestycji jest zapewnienie dostępności do istniejącego budynku użyteczności publicznej dla osób o ograniczonej zdolności poruszania się, osób starszych i niepełnosprawnych. Inwestycja zakończy się w I kwartale 2024 roku.

Winda w budynku Starostwa Powiatowego

Boisko szkolne w Zespole Szkół Zawodowych

Wyremontowana droga powiatowa

Członkowie Zarządu Powiatu Braniewskiego – kadencja 2018-2024

Wykształcenie:

Wyższe, magister inżynier
Uniwersytet Morski w Gdyni,
Wydział Elektryczny, kierunek Elektrotechnika.

Praca zawodowa/ Działalność samorządowa:

- Od roku 2018-do chwili obecnej – Radny Powiatu Braniewskiego, Starosta Braniewski.
- W latach 2016-2018 – wiceprezes ENERGA Serwis, branża elektryczna, własna działalność gospodarcza.
- W latach 1981-2016 – praca w firmach związanych z branżą elektryczną.
- W latach 1978-1981 – praca w firmie rodzinnej.

Dodatkowa aktywność:

- Od roku 2007-do chwili obecnej – członek partii Prawo i Sprawiedliwość.
- Od roku 1981- do chwili obecnej członek Stowarzyszenia Elektryków Polskich.
- W latach 1978-1990 r. – członek organizacji Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, ratownik wodny.
- Od roku 1978-do chwili obecnej – członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, kwalifikowany organizator turystyki pieszej.

Karol Motyka Starosta Braniewski

Mirostaw Kudliński Wicestarosta Braniewski

Wykształcenie:

policealne studium zawodowe.

Praca zawodowa/ Działalność samorządowa:

- Od roku 2018-do chwili obecnej – Radny Powiatu Braniewskiego, Wicestarosta Braniewski.
- W latach 2014-2018 – Radny Powiatu Braniewskiego, Etatowy Członek Zarządu Powiatu Braniewskiego.
- W latach 2006-2010 – Radny Powiatu Braniewskiego, Przewodniczący Komisji Budżetu i rozwoju Gospodarczego, Członek Komisji Rewizyjnej.

Dodatkowa aktywność:

- Od roku 2021-do chwili obecnej – Komendant Gminny OSP RP w Lelkowie.
- Od roku 2002-do chwili obecnej – Sołtys Sołectwa Wyszkowa.

Krzysztof Kowalski Etatowy Członek Zarządu Powiatu

Wykształcenie:

wyższe, magister inżynier leśnictwa.

Praca zawodowa/ Działalność samorządowa:

- Od roku 2018-do chwili obecnej – Radny Powiatu Braniewskiego, Etatowy Członek Zarządu Powiatu Braniewskiego.
- W latach 2014-2018 – Radny Powiatu Braniewskiego, Przewodniczący Komisji Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska.
- W latach 2010-2014 – Radny Powiatu Braniewskiego, Starosta Braniewski.

Katarzyna Maciejewska Członek Zarządu Powiatu

Wykształcenie:

wyższe, pedagogiczne.

Praca zawodowa/ Działalność samorządowa:

- Pracuje jako nauczyciel w Zespole Szkół Zawodowych im. Jana Liszewskiego w Braniewie
- Od roku 2018-do chwili obecnej – Radna Powiatu Braniewskiego, Członek Zarządu Powiatu Braniewskiego.
- W latach 2014-2018 – Radna Powiatu Braniewskiego, Członek Komisji Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska.

Małgorzata Wojtas Członek Zarządu Powiatu

Wykształcenie:

wyższe, pedagogiczne.

Praca zawodowa/ Działalność samorządowa:

- Pracuje w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Braniewie na stanowisku Kierownika.
- Od roku 2018-do chwili obecnej – Radna Powiatu Braniewskiego, Członek Zarządu Powiatu Braniewskiego.
- W latach 2014-2018 – Radna Powiatu Braniewskiego, Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej, Członek Komisji Zdrowia i Opieki Społecznej.
- W latach 2010-2014 – Radna Powiatu Braniewskiego, Członek Zarządu Powiatu Braniewskiego.

POWIAT DZIAŁDOWSKI

Paweł Cieśliński
Starosta Działdowski

Lata 2019-2023, były dla rozwoju naszego powiatu bardzo dobrym czasem, ponieważ zrealizowaliśmy wiele zadań w postaci licznych przedsięwzięć, różnorodnych inwestycji, projektów o charakterze zarówno infrastrukturalnym, jak też społecznym, oświatowym, sportowym czy kulturalnym.

Wiele z nich zostało zrealizowanych dzięki efektywnemu pozyskiwaniu środków zewnętrznych, zarówno unijnych, jak i krajowych. Środki te w znaczący sposób wzmocniły potencjał, w tym przede wszystkim możliwości finansowe Powiatu Działdowskiego. Świadczy o tym, m.in. wzrost wydatków bieżących i majątkowych z budżetu Powiatu Działdowskiego ponoszonych w latach 2019-2023: z poziomu 71 812 192,82 zł w 2019 roku do poziomu 143 568 066,97 zł w 2023 roku, co pokazuje ich dwukrotne zwiększenie.

Władze powiatu, skutecznie realizując zadania i racjonalnie gospodarując środkami publicznymi, podejmowały działania w wielu kluczowych dla rozwoju naszego powiatu obszarach, np. pomocy społecznej i wspierania osób niepełnosprawnych, polityki senioralnej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, edukacji publicznej, opieki zdrowotnej, promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej oraz infrastruktury, a także współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych.

W minionych latach, dzięki wykorzystaniu środków z budżetu Powiatu Działdowskiego oraz pozyskanym środkom krajowym i unijnym z powodzeniem zrealizowaliśmy, m.in. wiele inwestycji drogowych, przebudów i remontów, termomodernizacji obiektów oraz zadbałmy o unowocześnienie wyposażenia wszystkich naszych jednostek organizacyjnych – Starosta Działdowski Paweł Cieśliński.

W 2023 r. Powiat Działdowski zakończył realizację inwestycji pt. „Termomodernizacja kompleksowa, wielobranżowa budynków Domu Pomocy Społecznej w Uzdowie”. Całkowita wartość tej inwestycji to 3 468 354,38 zł, w tym 55 % to środki unijne pozyskane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a 45 % to środki własne Powiatu Działdowskiego.

W latach 2019-2023 Powiat Działdowski udzielił Szpitalowi SPZOZ w Działdowie wsparcia finansowego na realizację inwestycji oraz zakup sprzętu medycznego w łącznej wysokości 6 931 875,41 zł.

Środki te zostały przeznaczone na:

- zakup laparoskopu z dwoma kompletami narzędzi,
- zakup mobilnych lamp LED do fototerapii noworodków i bilirubinometru na potrzeby Oddziału Neonatologicznego,
- wkład własny do projektu pn. „Doposażenie SPZOZ w Działdowie

w nowoczesny sprzęt, aparaturę medyczną i diagnostyczną”,

- zakup przewoźnego cyfrowego aparatu RTG przyłóżkowego w ramach wkładu własnego do projektu pn. „Zakup nowoczesnej aparatury medycznej wraz z elementami TIK oraz adaptacją pomieszczeń służących diagnostyce obrazowej, radiologicznej i endoskopowej na potrzeby SPZOZ w Działdowie”,
- zakup trzech aparatów do znieczuleń w salach operacyjnych,
- zakup nowoczesnej aparatury medycznej w ramach wkładu własnego do projektu pn. „Zakup nowoczesnej aparatury medycznej wraz z elementami TIK oraz adaptacją pomieszczeń służących diagnostyce obrazowej, radiologicznej i endoskopowej na potrzeby SPZOZ w Działdowie”,
- zakup transformatora wysokiego napięcia wraz z montażem do tomografu komputerowego w Pracowni Tomografii Komputerowej,
- zakup ambulansu z wyposażeniem,
- zakup aparatu do laseroterapii z aplikatorem skanującym na potrzeby Działu Fizjoterapii,
- opracowanie projektu budowy węzła cieplnego oraz rozbudowy szpitala o Blok Operacyjny, OIOM, Centralną Sterylizatornię i Szpitalny Oddział Ratunkowy,
- materiały, wyposażenie oraz sprzęt służący w okresie pandemii COVID-19 do utworzenia i funkcjonowania Punktu Masowych Szczepień.
- wymianę trzech sztuk przestarzałych urządzeń dźwigiowych na trzy nowoczesne dźwigi osobowe: dwa siedmioprzystankowe znajdujące się w budynku głównym szpitala i jeden dwuprzystankowy znajdujący się w pawilonie psychiatrycznym,
- dostosowanie Oddziału Psychiatrycznego do wymagań określonych w przepisach, tj. na przebudowę węzłów sanitarnych oraz sal dla pacjentów pobudzonych,
- przebudowę izolatki w Oddziale Dzieciątym,
- zakup sprzętu i aparatury medycznej, tj.: chłodziarkę laboratoryjną do przechowywania krwi, zamrażarkę laboratoryjną do przechowywania osocza i cieplarkę do preparatów,
- zakup bramek do pomiaru temperatury w celu przeciwdziałania i zapobiegania COVID - 19,
- przebudowę sali konferencyjnej dla potrzeb utworzenia dwóch gabinetów USG wraz z poczekalnią oraz kabiną higieniczno-sanitarną,
- zakup sprzętu i aparatury medycznej dla różnych pracowni i oddziałów.

W latach 2019-2023 Powiat Działdowski przeznaczył na rzecz szpitala łącznie 17 456 937,40 zł (w tym na pokrycie straty netto). Zapewniło to szpitalowi stabilne funkcjonowanie, także w stanie pandemii COVID-19, umożliwiło cykliczną modernizację obiektu oraz tworzyło warunki do pozyskiwania przez szpital środków finansowych z zewnątrz, m.in. na realizację projektów.

W latach 2019-2023 Powiat Działdowski przeprowadził w szkołach i placówkach oświatowych inwestycje i remonty oraz dokonał zakupów sprzętu i wyposażenia w łącznej wysokości 19 606 592,05 zł między innymi:

- W 2023 r. została ukończona bardzo ważna inwestycja w Zespole Szkół w Malinowie - Termomodernizacja budynku dydaktycznego. Łączna

wartość tej inwestycji wyniosła 4 745 420,68 zł, w tym dofinansowanie w kwocie 2 231 939,07 zł oraz środki własne z budżetu Powiatu Działdowskiego 2 513 481,61 zł. Wyremontowany budynek dydaktyczny stanie się z pewnością zapleczem noclegowo-gastronomicznym dla kolejnej inwestycji prowadzonej przez Powiat, jaką jest utworzenie Branżowego Centrum Umiejętności. Będzie to zaawansowany technologicznie ośrodek kształcenia, szkolenia i egzaminowania w dziedzinie przemysłu szklarskiego. Łączna wartość inwestycji wyniesie 14 735 152,38 zł. Na realizację Powiat otrzymał dofinansowanie w wysokości 11 979 798,68 zł z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

- Ważną inwestycją dla Powiatu Działdowskiego w aspekcie społecznym i edukacyjnym jest realizacja po dawnym Zespole Szkół Rolniczych w Gródkach innowacyjnej inwestycji pn. Edukacyjne centrum rehabilitacyjno – medyczne w Gródkach. Inwestycja polega na modernizacji istniejącego budynku po byłym Zespole Szkół w Gródkach i przystosowaniu go do nowego zakresu użytkowania. Realizacja tej inicjatywy ma na celu stworzenie systemu i zaplecza technicznego, stanowiącego bazę edukacyjną dla osób nabywających kwalifikacje z zakresu pielęgniarstwa bądź specjalistycznej rehabilitacji. Kwota inwestycji wyniesie: 7 575 204,23 zł. Dofinansowanie w kwocie 4 250 000,00 zł zostało pozyskane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.
- Kolejną inwestycją z udziałem środków pozyskanych z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych jest Modernizacja budynku internatu przy dawnym Zespole Szkół Rolniczych w miejscowości Gródki, przedsięwzięcie polegać będzie na kompleksowym remoncie pomieszczeń internatu, termomodernizacji budynku, wymianie instalacji, dostosowaniu budynku do obowiązujących przepisów p.poż., a także przystosowaniu go do zakresu użytkowania, jakim będzie internat, czyli miejsce zakwaterowania przy przyszłym Edukacyjnym centrum rehabilitacyjno – medycznym w Gródkach. Kwota inwestycji: 8 000 000,00 zł w tym dofinansowanie: 6 800 000,00 zł.

Powiat Działdowski w 2024 zrealizuje następujące inwestycje drogowe, które poprawią komfort uczestników ruchu drogowego, a przede wszystkim bezpieczeństwo mieszkańców powiatu działdowskiego dzięki pozyskanemu dofinansowaniu z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg:

- „Przebudowa drogi powiatowej nr 1363N w miejscowości Petrykozy z odwodnieniem wgłębnym na dł. ok. 800m”.
- Inwestycja opiewa na kwotę 2 556 653,55 zł, w tym dofinansowanie: 2 045 322,84 zł,
- „Przebudowa skrzyżowania dróg powiatowych nr 1294N, nr 1298N i dróg gminnych w miejscowości Stare Dłutowo”. Szacowana wartość inwestycji: 2 614 613,63 zł, w tym pozyskane dofinansowanie 1 841 654,40 zł,
- „Przebudowa ulicy Lipowej w Płońscy w ciągu drogi powiatowej nr 1288. Koszt inwestycji wyniósł 4 036 569,33 zł, w tym środki

finansowe z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg – 2 825 598,53 zł,

- „Przebudowa drogi dla pieszych – chodnika w miejscowości Wielki Łęck w ciągu drogi powiatowej nr 1288N”. Koszt inwestycji wyniósł 442 497,67 zł, dofinansowanie – 353 998,14 zł, środki Powiatu Działdowskiego – 41 883,53zł i środki Gminy Płońśnica – 46 616,00 zł.
- „Przebudowa drogi dla pieszych – chodnika przy drodze powiatowej nr 1353N w miejscowości Bryńsk”. Koszt inwestycji wynosi 967 890,47 zł dofinansowanie: 762 455,18 zł. Przewidywany termin zakończenia inwestycji: 19.08.2024 r.
- Na rozstrzygnięcie postępowania przetargowego czeka inwestycja

pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1351N na odcinku Chełsty – Ciechanówko”, na którą Powiat Działdowski otrzymał dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Przewidywany termin realizacji do 31.10.2024 r.

- Powiat Działdowski w latach 2019 - 2023 dzięki bardzo dużemu zaangażowaniu Powiatowego Zarządu Dróg w Działdowie przebudował i wyremontował drogi powiatowe o łącznej długości 83,926 km. Całkowita wartość tego typu inwestycji i przedsięwzięć w analizowanym okresie wyniosła 64 191 876,94 zł przy wsparciu finansowym funduszy rządowych.

Przebudowa drogi Gnojno – Zakrzewo

Przebudowa chodnika Wielki Łęck

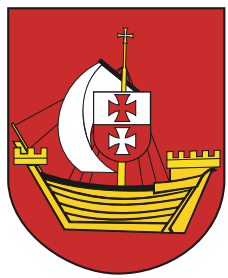
Ambulans dla SPZOZ w Działdowie

Budynek Główny Zespołu Szkół w Malinowie

Dom Pomocy Społecznej w Uzdowie

POWIAT ELBLĄSKI

Dobiega końca szósta kadencja Samorządu i Rady Powiatu Elbląskiego. Te niespełna 6 lat to czas intensywnej pracy na rzecz rozwoju regionu. Podczas mijającej kadencji zmodernizowano ponad 120 km dróg, koszty związane z inwestycjami i zakupem sprzętu do utrzymania dróg wyniosły ponad 117 milionów złotych. Powiat aktywnie sięga po środki zewnętrzne, unijne czy krajowe. Dzięki temu może realizować więcej inwestycji dotyczących infrastruktury drogowej, a drogi w całym regionie zmieniają swoje oblicze poprawiając nie tylko komfort jazdy, ale i bezpieczeństwo. Ta kadencja to okres ciągłych inwestycji. Postawiono na rozwój służby zdrowia, Szpital Powiatowy w Pasłęku jest beneficjentem trzech dużych projektów, najpierw w 2018 roku za ponad 2 miliony 200 tysięcy złotych wybudowano budynek na potrzeby Ośrodka Rehabilitacji Diennej i Fizjoterapii. W 2022 roku, zakończyła się modernizacja Oddziału Chorób Wewnętrznych. Oddział po modernizacji nie odbiega standardom XXI wieku. Na pacjentów czeka łącznie 30 łóżek w salach dwu, trzy i czteroosobowych. Wydzielone są też trzy izolatki z łazienkami, całość inwestycji to ponad 3 miliony 200 tysięcy złotych. W 2023 roku oddano do użytku Oddział Rehabilitacji Stacjonarnej oraz Ośrodek Rehabilitacji Leczniczej Diennej dla dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego. Piękny obiekt, wyposażony w nowoczesny sprzęt kosztował około 8 milionów 600 tysięcy złotych, podczas otwarcia oddziału odsłonięto również tablicę upamiętniającą Witolda Żaka, wieloletniego lekarza pracującego w pasłęckim szpitalu, oraz pierwszego przewodniczącego Rady Powiatu w Elblągu. Zakończyła się także przebudowa i adaptacja części istniejących pomieszczeń budynku w celu utworzenia pracowni tomografii komputerowej oraz wykonania łącznika do budynku głównego wraz z przebudową podjazdu dla karet. Oficjalne otwarcie pracowni odbyło się 15 grudnia br., a z początkiem bieżącego roku rozpocznie się udzielanie świadczeń w zakresie badań TK. Łącznie w tej kadencji Powiat Elbląski pozyskał na inwestycje ponad 100 milionów złotych ze środków zewnętrznych. Spore środki z tej puli, przeznaczono na rozwój oświaty za prawie 4 i pół miliona złotych, rozbudowano Liceum Sztuk Plastycznych w Gronowie Górnym, które zyskało nowoczesne pracownie. W tych murach swój warsztat, pod okiem

ekspertów, kształcą przyszli artyści czy specjaliści branż kreatywnych. Kolejne duże inwestycje przypadły pasłęckim szkołom: termomodernizacja Zespołu Szkół za 17 milionów złotych oraz budowa hali widowiskowo-sportowej w Zespole Szkół Ekonomicznych i Technicznych za 13 milionów złotych. Niebawem zakończy się budowa największego w Polsce mostu obrotowego w Nowakowie o łącznej wartości blisko 30 milionów złotych. Powiat Elbląski jest wyjątkowy na skalę całego kraju, tu znajduje się Kanał Elbląski uznawany za cud hydrotechniki, czy jezioro Drużno, które jest rajem dla ponad 200 gatunków ptaków. Wyjątkowe zabytki z organami Hildebrandta na czele, walory przyrodnicze i krajobrazowe zachęcają do turystyki wodnej, pieszej, rowerowej, a nawet do podróżowania w przestworzach, chociażby podczas corocznych zawodów balonowych. Z tej perspektywy, jeszcze dokładniej widać jak zróżnicowany jest to region, od terenów depresyjnych, po tereny łąskie górskie i od niedawna praktycznie z dostępem do morza. Powiat Elbląski to także wzorowa współpraca z aktywną lokalną społecznością, gminnymi władzami, stowarzyszeniami, których jest ponad 200 w powiecie. I to ludzie tworzą prawdziwy klimat tego Powiatu, to dzięki ich pracy społecznej i zaangażowaniu, zmieniają się wiejskie krajobrazy powstają nowe inicjatywy, kultywowana jest tradycja, ludzie pamiętają o swojej historii, tożsamości dawnych i współczesnych bohaterach. Kapitał ludzki to bez wątpienia, największy skarb tego regionu.

Oddział Rehabilitacji z zewnątrz

Budynek Pracowni TK

Pochylnia Kąty

Termomodernizacja w ZS

Kościół św. Bartłomieja w Pasłęku

Port w Tolkmicko

Stacja wodna w Nadbrzeżu

Nowa siedziba Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Pasłęku

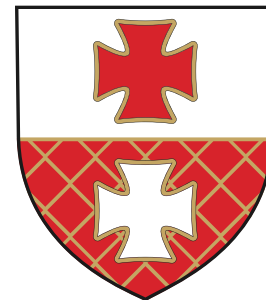
Remont budynków LSP

Remont drogi w Fiszewie

DEKADA PREZYDENTURY

Ponad miliard złotych środków przeznaczonych na inwestycje, znaczny spadek zadłużenia miasta, ponad 560 mln złotych pozyskanych z funduszy zewnętrznych. Tak w skrócie można podsumować dwie kadencje Prezydenta Elbląga. O prawie dekadzie prezydentury rozmawiamy z Witoldem Wróblewskim.

Witold Wróblewski
Prezydent Elbląga

– Na początku tego roku, podczas konferencji prasowej przekazał Pan elblążanom swoją decyzję, że nie będzie kandydował na urząd prezydenta miasta w nadchodzących wyborach.

– Tak, 8 stycznia poinformowałem, że podjąłem decyzję o niekandydowaniu na kolejną kadencję. Nie znaczy to jednak, że nie myślę o pracy na rzecz miasta. Niebawem napłyną do Polski środki finansowe z KPO i innych programów pomocowych. Chciałbym moje doświadczenie w tej dziedzinie wykorzystać na rzecz Elbląga pracując w samorządzie wojewódzkim.

– Cofnijmy się do grudnia 2014 roku kiedy wygrał Pan wybory. W jakim stanie zastał Pan finansy miasta po objęciu władzy?

– Sytuacja była bardzo trudna, wręcz tragiczna. Brak płynności finansowej, duże zadłużenie miasta i jednocześnie brak przygotowanych projektów, żeby pozyskiwać dodatkowe środki do budżetu. Kiedy składałem ślubowanie, 5 grudnia 2014r., wskaźnik zadłużenia miasta wynosił 75% to kwotowo

prawie 379 mln zł., przy dopuszczalnych wówczas ustawą 60%. Dziś po ponad 9 latach, wskaźnik ten wynosi ok. 30 %. To efekt wprowadzonych oszczędności i konsekwentnemu pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych, bo co istotne oddłużanie miasta nie zahamowało jego rozwoju i nie wstrzymało realizacji inwestycji.

– Pana prezydentura przypadła na trudny i wyjątkowy czas: pandemia COVID-19, agresja Rosji na Ukrainę i związany z tym kryzys uchodźczy.

– To prawda, pandemia to czas ogromnych ograniczeń, pozamykane firmy, praca zdalna, zdalne nauczanie. Nikt wcześniej tego nie przerabiał, nie było żadnego doświadczenia. Gminy stanęły przed nowymi wyzwaniem operacyjnymi związanymi z organizacją edukacji, opieki zdrowotnej, pomocy społecznej. Powołałem sztab kryzysowy, który pracował non stop, trzeba było działać szybko i w jak najlepszym interesie mieszkańców. Stawką było zdrowie i życie. Ogromne poświęcenie setek ludzi pracujących przy chorych, ich izolowanych rodzinach, zapamiętamy na zawsze. Ledwie uporaliśmy się z tym kryzysem gdy przyszedł następny. Dwa lata temu Rosja napadła na Ukrainę i prawie od razu pojawili się u nas uchodźcy. I znów sytuacja bez precedensu, w której największą rolę odegrały samorządy i mieszkańcy. Te dwa kryzysy, które pojawiły się nagle i jeden po drugim pokazały, jak władze centralne nie radziły sobie w sytuacjach kryzysowych. Ale najważniejsze, że i z tą, absolutnie wyjątkową sytuacją, przy ogromnym wsparciu mieszkańców poradziliśmy sobie bardzo dobrze.

– Co uważa Pan za największe osiągnięcia i sukcesy tych prawie 10 lat?

– Przez dwie kadencje na inwestycje przeznaczaliśmy ponad miliard złotych. Wśród najważniejszych dla miasta jest zmodernizowana oczyszczalnia ścieków za ponad 200 mln złotych, wiadukt na Zatorze, nowy blok operacyjny w Szpitalu Miejskim, nowy tabor tramwajowy czy nowe mieszkania w ETBS dla elblążan. Są to zadania, które znacznie ułatwiły życie mieszkańcom, podniosły standard usług, a także zapewniły bezpieczeństwo i spokój na wiele lat. Ja osobiście bardzo cieszę się z wiaduktu na Zatorze, pamiętam, jak wiele osób mówiło mi, że to się nie uda, że mało miejsca, nie zdobędziemy środków itd. Udało się, wiadukt stoi, spełnia nie tylko swoje komunikacyjne zadanie, ale też łączy Zatorze z resztą miasta. Ta dzielnica przez ostatnie dwie kadencje zmieniła się, zyskała nowoczesne przedszkole i żłobek, nowi inwestorzy, budują kolejne mieszkania. Na pewno sukcesem ostatnich lat jest także rozwój szkolnictwa zawodowego, na który przeznaczaliśmy ok. 50 mln zł. Mamy w tej chwili jedno z najlepszych modeli kształcenia i szkolenia zawodowego w Polsce, z których korzystają uczniowie i pracodawcy. Podobnie z pomocą społeczną, która w ramach Elbląskiego Centrum Usług Społecznych świadczy szeroki i nowoczesny wachlarz usług dla wszystkich zainteresowanych. Tylko przez ostatni rok Centrum wsparło ponad 6 tysięcy elblążan. Przez te lata podjęliśmy sporo działań skierowanych do seniorów. To liczna grupa mieszkańców, która bardzo chętnie

angażuje się w życie miasta. Cieszy także to, że organizowanych jest u nas wiele imprez o zasięgu regionalnym czy krajowym, że przyjeżdża coraz więcej turystów, że rozbudowuje się Stare Miasto, rusza budowa kompleksu basenowego i wreszcie zaczyna się dużo dziać na naszej rzece.

– W ostatnich miesiącach Elbląg zaistniał w całej Polsce za sprawą portu

– To prawda. Przez ostatni rok, za sprawą budowy kanału żegludowego przez Mierzeję Wiślaną i tematu pogłębienia toru wodnego do portu, Elbląg nie schodził z pierwszych stron gazet. Poprzedni rząd uznał, że pogłębić ostatni odcinek do portu musimy sami, a jeśli ma to zrobić właściciel, czyli Skarb Państwa, to nie za darmo, a za oddanie pakietu większościowego naszej komunalnej spółki portowej. Absolutnie nie było na to zgody ani władz miasta, ani mieszkańców. Udało się, obroniliśmy port, a dziś już wiemy z przekazu premiera Tuska, że w przyszłym roku rozpoczną się prace przy pogłębieniu tego najważniejszego dla nas odcinka, bo do samego portu. Warto było walczyć o swoje.

– A czego nie udało się zrobić?

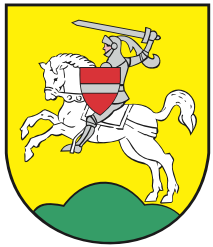
– Niestety, nie powiodła się walka o utrzymanie w Elblągu Dowództwa 16 Pomorskiej Dywizji Zmechanizowanej, stacjonującego w Elblągu od kilkudziesięciu lat. Ku-riozalna, nie uzasadniona taktycznie i operacyjnie decyzja wyprowadzenia naszej dywizji do Białobrzegów, a ostatecznie do Olsztyna, tłumaczona była przez rząd ulokowaniem

w Elblągu Dowództwa Wielonarodowej Dywizji Północny Wschód. Bardzo szkoda, bo to kawał historii naszego miasta i setek elbląskich rodzin. Skoro mówimy o tym, czego nie udało się zrobić, to chciałbym powiedzieć, że gdyby o czasie były środki z Krajowego Planu Odbudowy to już mogłyby być realizowane inwestycje za ok. 800 mln złotych, m.in. budowa nowego systemu produkcji i dystrybucji ciepła, czy rozbudowa portu morskiego. Stracone zostały 2 lata, ale mam wielką nadzieję, że dzięki odblokowaniu środków unijnych, uda się te i inne wnioski zrealizować.

– Te prawie 10 lat na stanowisku prezydenta miasta to współpraca i kontakty z tysiącami osób zaangażowanych w rozwój Elbląga.

– Żaden prezydent nic sam nie zrobi bez wiedzy i doświadczenia osób pracujących w samorządzie oraz radnych Rady Miejskiej. W imieniu swoim i Panów wiceprezydentów pragnę im wszystkim z całego serca podziękować za ogromne zaangażowanie i wsparcie. Dziękuję wszystkim, którzy z pełnym oddaniem pracowali na rzecz rozwoju naszego miasta. Możliwość pracy na stanowisku prezydenta przez dwie kadencje to był dla mnie wielki zaszczyt i honor. Dziś, w przededniu kończącej się kadencji, dziękuję mieszkańcom Elbląga za zaufanie, za setki spotkań, za rady, wskazówki i pomysły, za aktywność obywatelską i życzliwość. Razem, wspólnie udało nam się tak wiele zrobić dla naszego Elbląga. Nowemu prezydentowi miasta życzę sukcesów i zrealizowania programu wyborczego.

Prawa miejskie 1297 r.

GMINA PASŁĘK

URZĄD MIEJSKI W PASŁĘKU
pl. św. Wojciecha 5, 14-400 Pasłęk
tel. 55 618 27 02, fax 55 248 31 80
e-mail: paslek@paslek.pl
www.paslek.pl

Ziemia Pasłęcka to kraina niezwykła. Łączy w sobie stworzony ręką człowieka harmonijny krajobraz Żuław Wiślanych, wspaniałe widoki Wysoczyzny Elbląskiej i pagórkowaty teren Pojezierza Iławskiego.

„Stolicą” gminy jest 727-letni Pasłęk - miasto wspaniałych zabytków, o bardzo ciekawej, często tajemniczej historii. Władze Pasłęka konsekwentnie realizują wizję rozwoju miasta, jako atrakcyjnego gospodarczo i turystycznie, otwartego na świat, miejsca dobrego do życia.

Miasto posiada współcześnie odbudowany zamek z początku XIV wieku, ratusz, trzy zabytkowe kościoły oraz inne ciekawe zabytki. Pasłęckie stare miasto otaczają nowo odrestaurowane w latach 2020-2022 mury obronne z dwiema bramami. Jest to jedna z najdłuższych, zachowanych od czasów średniowiecza, tego typu fortyfikacja w Polsce. Władze Pasłęka, przy współpracy z wieloma organizacjami i wsparciu mieszkańców, realizują różnorodne przedsięwzięcia z myślą o tym, aby mieszkańcom Gminy Pasłęk żyło się lepiej, wygodniej, nowocześniej i bezpieczniej.

W okolicy Pasłęka znajdują się liczne atrakcje turystyczne, w tym m. in.: unikatowy w skali światowej Kanał Elbląski z systemem pięciu pochylni, przy pomocy których statki pokonują

dr Wiesław Śniecikowski
Burmistrz Pasłęka w latach 2002-2024

Plac Rekreacyjno-Edukacyjny
w Pasłęku

Mury obronne w Pasłęku

Mury obronne w Pasłęku

Kościół pw. św. Bartłomieja w Pasłęku

Organy Andreego Hildebrandta w Pasłęku

Stadion miejski w Pasłęku

Ratusz z 1380 r. w Pasłęku

Zamek w Pasłęku
(siedziba władz Miasta i Gminy Pasłęk)

Droga S7 – Węzeł Pasłęk Południe

różnicę poziomów na wózkach poruszających się po szynach.

Pasłęk ma bardzo bogatą infrastrukturę do organizacji przedsięwzięć sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych. Są tu boiska ze sztuczną nawierzchnią tzw. Orliki, ścieżki rowerowe, konne i spacerowe. Na terenie miasta znajduje się wielofunkcyjny Stadion Miejski, mogący pomieścić 1450 widzów.

Sztandarowym obiektem rekreacyjnym Pasłęka jest Park Ekologiczny. Główną zaletą parku są zbiorniki i ciek wodne tj. kąpielisko miejskie, Zakrzewko I (zarybiony zbiornik retencyjny), Zakrzewko II (kąpielisko, plaża), rzeka Wąska, Kanał Młyński. Szczególny element parku stanowi zbudowany w technologii surowej, ubijanej ziemi, doświadczalny budynek dydaktyczno – ekspozycyjny. W parku znajduje się hala do całorocznej rekreacyjnej jazdy konnej.

Przez Pasłęk przebiega nowo wybudowana dwujezdniowa droga ekspresowa S 7 z dwoma węzłami Pasłęk Północ i Pasłęk Południe, która łączy miasto z Elblągiem, Trójmiastem i Warszawą.

Miłośnicy aktywnego wypoczynku znajdą tu liczne atrakcje. Renomowane pole golfowe – Sand Valley Golf Resort, trasy rowerowe, ścieżki dla biegaczy oraz atrakcje dla wędkarzy.

Zmęczone zwiedzaniem dzieci i rodzice mogą odpocząć na położonym w centrum miasta parku rekreacyjnym – jednym z największych bezpłatnych placów zabaw w regionie. Wyposażony w najróżniejsze atrakcje, przyrządy gimnastyczne oraz fontannę park sprawia, że dzieci w każdym wieku znajdą tu coś dla siebie. W trakcie budowy jest skatepark w Pasłęku.

Miasto Pasłęk nie pobiera od gości opłat za parkowanie!!!

Zapraszamy do Pasłęka i poznania dziedzictwa kulturowego ziemi pasłęckiej.

Gmina Kalinowo pięknieje...

Koniec kadencji to dobry czas na podsumowanie i ocenę tego, co udało zrobić się w ostatnich latach. Najbardziej namacalnym przejawem działalności samorządu terytorialnego są nowopowstające inwestycje, ważny jest jednak również rozwój kapitału społecznego.

OCHRONA ŚRODOWISKA

Do większych sukcesów obecnego samorządu można zaliczyć budowę nowej oczyszczalni ścieków, która zastąpiła ponad 40-letni, przestarzały obiekt. Całkowita wartość inwestycji to kwota 7.110.130,80 zł. „Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Kalinowie” była możliwa do zrealizowania dzięki dofinansowaniu z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w wysokości 3.879.711,04 zł.

Należy również wspomnieć o połączeniu sieci wodociągowej – Kalinowo i Wierzbowo, a także o wybudowanej kanalizacji sanitarnej na odcinku Piętki – Kalinowo oraz budowie instalacji fotowoltaicznej do zasilania oczyszczalni ścieków oraz SUW-u w Kalinowie. Wszystkie te działania zmierzają do uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Kalinowo.

Łącznie na inwestycje wodno-kanalizacyjne przeznaczono prawie 10 milionów zł, z czego ponad 5 milionów zł to środki pozyskane z zewnątrz.

DROGI

Kolejnym dużym sukcesem jest na pewno poprawa infrastruktury drogowej w Gminie Kalinowo. Udało się wyremontować i przebudować 16 dróg. Łączna kwota inwestycji drogowych wynosi prawie 22 miliony zł, z czego prawie 15 milionów zł to środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych.

Środki z Funduszu Dróg Samorządowych pozwoliły na przebudowę dróg w Romanowie, Staczach oraz odcinek Wierzbowo-kolonia, Mikołajki – Szczudły.

Dzięki pozyskanemu dofinansowaniu z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg przebudowano drogę w Łaskach Małych, Mazurowie, Staczach, Kalinowie na odcinku ul Sportowej i ul. Połnej.

Niewątpliwym sukcesem jest pozyskanie środków na przebudowę dróg w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji

Strategicznych. W ramach dofinansowania prace drogowe zrealizowano w miejscowościach Dudki, Grądzkie Ełckie, Marcinowo, Dorsze, Wysokie oraz Kalinowo ul. Osiedlowa, a także odcinek drogi Mazurowo-Kulesze-dr. krajowa nr 16.

OŚWIATA

Edukacja stanowi ważny element sprzyjający rozwojowi społeczności lokalnej zarówno w aspektach ekonomicznym, gospodarczym, kulturalnym i co najważniejsze edukacyjnym.

Mając na uwadze potrzeby najmłodszych mieszkańców Gminy, samorząd pozyskał środki na doposażenie szkół, organizację dodatkowych zajęć, szkolenia dla nauczycieli oraz wyjazdy edukacyjne z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Wartość projektu to kwota ponad 2 mln 983 tys., z tego dofinansowanie to ponad 2 mln 700 tys. zł. Dzięki dofinansowaniu zewnętrznemu przebudowane zostały boiska i place zabaw przy szkole w Pisanicy i przy szkole w Borzymach.

Gmina Kalinowo realizowała projekt dofinansowany z Funduszy „Przeciwdziałanie cyfrowemu wykluczeniu dzieci z rodzin byłych pracowników PGR”, dzięki któremu 236 uczniów otrzymało sprzęt komputerowy.

Koszty na dodatkowe działania samorządu na rzecz edukacji wynoszą prawie 5,5 mln zł, z czego prawie 5 mln zł to środki pozyskane z różnych źródeł zewnętrznych.

MILEWO

DZIAŁANIA SPOŁECZNE

W 2023 r. wybudowano świetlicę w Milewie, która jest nowoczesnym obiektem wyposażonym w odnawialne źródła energii – pompy ciepła oraz instalację fotowoltaiczną. Inwestycja otrzymała dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład w wysokości 1.080.000,00 zł. Pozostałe środki w wysokości 465.956,62 zł to środki z budżetu Gminy Kalinowo.

Kolejnymi istotnymi inwestycjami dla Gminy Kalinowo jest przebudowa ośrodka zdrowia oraz kompleksowa modernizacja oświetlenia ulicznego. Zakończenie tych inwestycji planowane jest w 2024 roku.

Środki na realizację tych inwestycji pozyskane zostały z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 udało się pozyskać środki na realizację wielu działań na terenie Gminy, m.in. wybudowano świetlicę w Sypitkach oraz zagospodarowano przylegający do niej teren.

Łącznie na działania społeczne przeznaczono prawie 14 milionów zł, z czego ponad 10 milionów zł to środki zewnętrzne.

Realizując poszczególne zadania nie sposób oczywiście zaspokoić wszystkich oczekiwań mieszkańców, jednakże każde działanie miało na celu poprawę wizerunku otoczenia oraz podnoszenie standardu życia mieszkańców Gminy Kalinowo.

Z okazji 5. rocznicy powstania PANOPTIKUM

chcielibyśmy życzyć Szanownej Redakcji, a także jej Czytelnikom wszelkiej pomyślności oraz ciągłej pasji dziennikarskiej. Niech kolejne lata upłyną pod znakiem nieustannego Rozwoju, a grono czytelników rozrasta się z każdym rokiem.

Andrzej Bezdziecki
Wójt Gminy Kalinowo
wraz z Pracownikami

OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW W KALINOWIE

DORSZE

DZIAŁALNOŚĆ GMINY GOŁDAP DOCENIANA NA ARENIE WOJEWÓDZKIEJ, KRAJOWEJ I MIĘDZYNARODOWEJ

Tomasz Rafał Luto
Burmistrz Gołdapi

„Jest nam niezmiernie miło, że na przestrzeni ostatnich lat działania naszego samorządu na rzecz rozwoju uzdrowiska, promocji, turystyki, czy ekologii były zauważane i doceniane. Gołdap to atrakcyjne pod wieloma względami miasto, wyjątkowość naszego uzdrowiska oraz oferta prozdrowotna i turystyczna przyczyniły się do przyłączenia naszego miasta do „Najlepszych Europejskich Destynacji Turystycznych”. Gołdap została laureatem prestiżowych nagród i wyróżnień, z których jesteśmy dumni” – Burmistrz Gołdapi Tomasz Rafał Luto

W 2019 roku Gołdap Mazurski Zdrój została zwyciężcą konkursu EDEN na „Najlepsze Europejskie Destynacje Turystyczne” w kategorii turystyka zdrowotna i wellness. Jesteśmy też bardzo dumni z prestiżowego wyróżnienia przyznanego

przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Gołdap w 2021 roku otrzymała „Laur najlepszym z najlepszych” w kategorii „turystyka”, co należy podkreślić za dwa lata z rzędu: tj. w XVII i XVIII edycji. W 2020 roku Gołdap otrzymała nagrodę w międzynarodowym konkursie „Chiocciola Orange” na najlepszą praktykę w sieci Cittaslow za projekt pod tytułem: „Health Resort” przedstawiający kompleksowe działania związane z rozwojem Uzdrowiska Gołdap. Gołdap zdobyła nagrodę główną w konkursie „PRO Warmia i Mazury 2019” oraz „PRO Warmia i Mazury 2022” w kategorii promocja ogólna za projekty „Gołdap Mazurski Zdrój, Regeneracja Przyrodą” i „Regionalny Festiwal Pogranicza Kartaczewo”. W 2023 roku Gołdap stała się jednym z 16 cudów Polski na plebiscycie magazynu National Geographic Traveler „Cuda Polski 2023”.

Gołdap na przestrzeni ostatnich lat znalazła się w czołówce rankingów Pisma Samorządu Terytorialnego „Wspólnota” w Województwie Warmińsko-Mazurskim:

„Oszczędny Urząd” – to ranking wydatków na administrację w kategorii „Miasta powiatowe

poniżej 20 tys. mieszkańców”, w którym Gołdap zdobyła 1 miejsce w województwie warmińsko-mazurskim oraz 31 miejsce w Polsce.

Gołdap w 2022 roku zajęła 2 miejsce w województwie warmińsko-mazurskim i 16 miejsce w skali kraju w kategorii miast powiatowych w rankingu wykorzystania środków UE przez samorządy w latach 2014–2021. Wartość zrealizowanych inwestycji w naszej gminie w latach 2014 - 2021 wyniosła niemal 150 mln złotych, z czego prawie 85 mln złotych stanowi dofinansowanie z funduszy europejskich.

„Ranking najbogatszych samorządów w 2022 roku” – Gołdap z kwotą 4040,03 zł na mieszkańca – znalazła się na 4 miejscu w województwie warmińsko-mazurskim i 137 miejscu w kraju. Ranking opracowany został w kilku kategoriach – województw, miast wojewódzkich, miast na prawach powiatu, powiatów, miast powiatowych, miasteczek i gmin wiejskich.

Nie ma lepszego wskaźnika obrazującego kondycję JST niż poziom nadwyżki operacyjnej. Gołdap zdobyła 6 miejsce w województwie oraz 128 miejsce w Polsce w rankingu „Kondycja finansowa samorządów”

nadwyżka operacyjna 2020–2022. Wartość nadwyżki operacyjnej to jeden z najważniejszych wskaźników obrazujących sytuację finansową jednostki samorządowej. Decyduje o możliwościach rozwojowych, o tym, ile środków możemy przeznaczyć na nowe przedsięwzięcia po zaspokojeniu bieżących potrzeb wydatkowych.

W 2020 roku Gołdap zajęła 7 miejsce w województwie oraz 69 miejsce w kraju w rankingu „Liderzy Inwestycji”, który opublikowało pismo samorządu terytorialnego „Wspólnota”. Ranking dotyczący wydatków inwestycyjnych samorządów w latach 2016-2018, jest jednym z najważniejszych zestawień pokazujących aktywność samorządów w Polsce. Gołdap nieprzerwanie stawia na zrównoważony rozwój oraz systematyczne pozyskiwanie środków zewnętrznych na kluczowe inwestycje, mające na celu zaspokojenie oczekiwań i potrzeb naszych mieszkańców. Jesteśmy gotowi na nowe wyzwania i realizujemy kolejne zaplanowane zadania, które z pewnością przyczynią się do rozwoju naszej gminy. Dziękujemy wszystkim, którzy wnieśli swój wkład w nasze osiągnięcia i sukcesy.

Laur Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego
„Najlepszym z Najlepszych” edycja XVII oraz XVIII
w kategorii turystyka

Gołdap – Mazurski Zdrój zwyciężcą konkursu EDEN
na „Najlepsze Europejskie Destynacje Turystyczne”
w kategorii turystyka zdrowotna i wellness

Mazurskie Tężnie Solankowe
w Gołdapi

Nagroda główna w kategorii promocja ogólna
konkursu PRO Warmia i Mazury 2022
za projekt „Regionalny Festiwal Pogranicza Kartaczewo”

Gmina Iława – miejsce, gdzie natura i tradycja łączą się z nowoczesnością

Ubiegły sezon turystyczny był wyjątkowy dla nas wszystkich. Turyści masowo przybyli nad Jeziorak spragnieni wypoczynku. W tym roku jesteśmy szczególnie dobrze przygotowani, żeby zapewnić wszystkim przybywającym do gminy Iława gościom bezpieczny pobyt i przyjazny klimat.

Naszym największym atutem jest piękna, nieskażona przyroda. Na terenie gminy leży najdłuższe jezioro w Polsce, Jeziorak. Prawie połowa obszaru gminy to lasy, w tym 4 rezerваты przyrodnicze. Największa baza turystyczna znajduje się w Siemianach. Znajduje się tam kompleksowa infrastruktura rekreacyjna: ekologiczna miniprzystań żeglarska, plaża, zaplecze sanitarne, pole namiotowe, stanowiska dla kamperów oraz nowy amfiteatr.

Dynamicznie rozrasta się również prywatna baza wypoczynkowa oraz infrastruktura do obsługi jachtów i łodzi motorowych. Dzięki temu rozwijają się turystycznie inne miejscowości położone nad Jeziorakiem, takie jak Makowo i Szwałkowo.

Nie będą rozczarowani naszą gminą także miłośnicy wycieczek pieszych i rowerowych. Niemal każdego roku budujemy nowe ścieżki rowerowe. Dzisiaj jest ich kilkadziesiąt kilometrów. Podczas wycieczek po gminie warto zapoznać się z jej bogactwem. Odwiedzić zabytkowe kościoły, a także rezerваты przyrody. Na szczególną uwagę zasługuje rezerwat „Jezioro Jasne” z krystaliczną wodą, ale również rezerwat „Jeziora Karaś”, gdzie swoje miejsca lęgowe ma ponad 150 gatunków ptaków.

Oprócz walorów naturalnych i rozbudowanej infrastruktury magnesem dla turystów są także wydarzenia kulturalne. W amfi teatrze w Siemianach od 18 lat odbywa się festiwal „Nad Jeziorakiem” – sztandarowa impreza promocyjna gminy. W Szwałkowie ma miejsce cykliczny festiwal folklorystyczny, a od 7 lat dużą popularnością cieszy się Fiesta Balonowa rangi mistrzostw Polski. Są też lokalne imprezy, m.in. Jarmark Ludowy w Rudzienicach, Ząbrowiada, Laseczniada, Festyn Behringowski, który popularyzuje postać wielkiego noblisty prof. Emila von Behringa (urodził się w Ławicach - dawna nazwa Hansdorf - gdzie znajduje się również Izba Pamięci tego wielkiego naukowca). Jest on pierwszym laureatem Nagrody Nobla w dziedzinie medycyny.

Do atutów gminy należą również korzystne połączenia komunikacyjne. Podróż z Iławy do Warszawy trwa dzięki szybkiej kolei tylko ok. 1,5 godziny(!).

Gmina Iława to miejsce nie tylko do wypoczynku. Iława należy do największych gmin w województwie i bardzo dynamicznie się rozwija. Wbrew ogólnopolskiej tendencji systematycznie przybywa nam mieszkańców. Na przestrzeni około 20 lat liczba mieszkańców gminy wzrosła z ok. 10 tys. do ponad 13 tys. Tak duży wzrost jest możliwy dzięki miejscowemu planowi zagospodarowania przestrzennego, który pozwala na rozbudowę mieszkalnictwa jednorodzinne. Często turyści, którzy nas odwiedzają, są tak urzeczni naszymi terenami, że decydują się zainwestować w domy, działki letniskowe, własne biznesy w gminie. To osoby z odległych zakątków Polski, a nawet z zagranicy, które u nas znalazły wymarzone miejsce do życia, pracy, wypoczynku.

Stale inwestujemy w ścieżki rowerowe, modernizujemy infrastrukturę drogową. Przygotowujemy nowe tereny pod inwestycje turystyczne. Ostatnio skupiamy się także na zrównoważonym rozwoju, inwestując w farmy fotowoltaiczne. Zamierzamy również zbudować ekomarinę w Makowie, a także rozbudować ciąg ścieżek rowerowych wokół Jezioraka. Planowany jest także szereg inwestycji przeznaczonych dla turystów uprawiających sporty wodne. Zostaną rozbudowane i powstaną nowe miejsca do cumowania.

Zapraszamy wszystkich, którzy chcieliby zamieszkać i zainwestować w gminie Iława. U nas możecie prowadzić swój biznes i żyć na wyższym poziomie w zgodzie z naturą.

Do zobaczenia nad Jeziorakiem!

Opracowała:
Ewa Okońska, UG Iława

Ekologiczna Miniprzystań Żeglarska w Siemianach

Spotkania z Folklorem Szwałkowo

Laseczniada

Jezioro Jeziorak

GMINA KĘTRZYN – NASZA MAŁA OJCZYZNA!

Szanowni Państwo, Mieszkańcy Gminy Kętrzyn!

Minęło 5 lat od momentu, kiedy obdarzając moją osobę ogromnym zaufaniem i ponad 91-procentowym poparciem, wybrali mnie Państwo na Wójta Gminy Kętrzyn. 21 listopada 2018 r. zostałem zaprzysiężony na Wójta Gminy Kętrzyn. Pełnienie dla Państwa tej funkcji to ogromny zaszczyt, wyróżnienie i wyzwanie. Z wielką dumą i radością stałem się częścią tej społeczności, a służba na rzecz naszej Gminy Kętrzyn sprawia mi olbrzymią satysfakcję. Starałem się być blisko Państwa spraw i problemów, spełniać oczekiwania i ulepszać naszą gminę. Jako Wójt starałem się dbać o wspólne dobro mieszkańców, służyć Państwu pomocą, reagować na prośby, być otwarty na kontakt z Państwem. Kiedy ostatni raz szliśmy do wyborów samorządowych, a odbyły się one 24 października 2018 r., nikt nie mógł nawet przypuszczać, że przyjdzie sprawować urząd w wyjątkowo trudnym czasie. Musieliśmy sprostać wyzwaniom i skutkom wynikającym z pandemii COVID-19, szyliśmy maseczki czy też pomagaliśmy sąsiadom. W momencie, kiedy mieliśmy nadzieję na powrót do normalnego życia po epidemii nastąpiły wydarzenia, które diametralnie zmieniły sytuację

mieszkańców całej Europy – oczy całego świata zwróciły się w stronę wojny toczącej się za naszą wschodnią granicą, ale chęć do niesienia pomocy pokazała, że w Gminie Kętrzyn mieszkają wyjątkowi ludzie. Pomimo niestabilnej sytuacji i szalejącej inflacji był to czas stanowiący kolejny ważny krok w dziele rozwoju Gminy Kętrzyn na wielu płaszczyznach. Udało się nam pozyskać znaczne dofinansowania zewnętrzne, dzięki którym z dnia na dzień nasze otoczenie i warunki życia zmieniają się na lepsze. Pozyskane fundusze są efektem nie tylko mojej ciężkiej pracy, ale i pracowników Urzędu Gminy Kętrzyn oraz jednostek organizacyjnych podległych gminie. W mijającej kadencji zrealizowaliśmy wiele inwestycji na terenie całej Gminy Kętrzyn, nie sposób wszystko opisać czy pokazać.

Zabiegając o zewnętrzne środki finansowe na gminne inwestycje, nacisk położony został głównie na poprawę infrastruktury dróg gminnych. Największym zadaniem inwestycyjnym, do którego długo się przygotowywaliśmy, zarówno pod względem finansowym, jak i projektowym był największy kontrakt budowlany infrastruktury drogowej poprzez przebudowę i remont dróg gminnych o łącznej długości 5,410 km w 11 miejscowościach (Czerniki, Łazdoje, Kruszewiec, Nakomiady, Smokowo, Bałowo, Sykstyny, Salpik, Martiany, Wopławki, Windykajmy) o wartości ponad 14 mln zł. Źródłem finansowania inwestycji były środki pozyskane w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład - Programu Inwestycji Strategicznych, który pokrył wydatki inwestycyjne w wysokości 7 160 000,00 zł oraz z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w wysokości 2 200 000,00 zł. Dzięki pozyskanym środkom finansowym z budżetu państwa jak i unijnych w mijającej kadencji udało się wyremontować, czy też przebudować drogę w miejscowości Owczarnia, Czerniki, Nowa Różanka-Dąbrowa, Biedaszy Małe, Bałowo, Nowa Wieś Mała, Karolewo oraz Smokowo-Grabno. W tym miejscu należy również wspomnieć o dużej współpracy prowadzonej między samorządem Gminy

Kętrzyn i Powiatem Kętrzyńskim w ramach której udało się przebudować drogi powiatowe w miejscowości Wopławki, Koczarki, Langanki, Nakomiady, Pożarki, Godzikowo, Mażany, Jankowo, Parcz, Pręgowo i chodniki w miejscowości Nakomiady, Stachowizna i Kotkowo.

W wyniku procesu likwidacji gminnych stacji uzdatniania wody, który miał miejsce w latach 2002 – 2014 Gmina Kętrzyn w większej części korzystała z wody zakupowanej od Miejskich Wodociągów i Kanalizacji w Kętrzynie tj. od Miasta Kętrzyn. Takie działania spowodowały, iż Gmina Kętrzyn ponosiła znaczne koszty na utrzymanie sieci, mimo iż studnie miejskie były położone na terenach gminnych. Od 2015 r. trwa ciągły proces odłączania się od Miasta Kętrzyn i zabezpieczania mieszkańców Gminy Kętrzyn w wodę z własnych źródeł. W 2021 r. rozpoczęto, a w 2022 r. zakończono budowę nowoczesnej Stacji Uzdatniania Wody w Nowej Różance, która pozwala na zaopatrzenie w wodę mieszkańców naszej gminy. Całkowita wartość budowy stacji zamknęła się w kwocie ponad 2 mln zł. Inwestycje zrealizowano dzięki dofinansowaniu z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 działanie „Gospodarka wodno-ściekowa” w kwocie ponad 1.1 mln zł. W mijającej kadencji udało się rozbudować sieć wodnowodociagową o 24,85 km. W 2022 r. Gmina Kętrzyn jako pierwszy samorząd

w województwie warmińsko-mazurskim, podpisała umowę o dofinansowanie w ramach programu „Ciepłe Mieszkanie” na kwotę ponad 7,3 mln zł. oraz była jedną z 625 najaktywniejszych gmin w Polsce, zajmując tym samym 423 miejsce w przeprowadzonym rankingu.

W 2022 r. zakończono modernizację oświetlenia drogowego na terenie Gminy Kętrzyn. Inwestycja ta polegała na wymianie 626 sztuk opraw oświetleniowych na oprawy energooszczędne. Modernizacja rozpoczęła się w 2019 r. i obejmowała 49 miejscowości, a wcześniejszą decyzją o podjęciu działań w tym zakresie okazała się zdecydowanie trafiona. Rosnące koszty energii elektrycznej oraz sytuacja geopolityczna na świecie znacząco odbiła się na finansach samorządów gminnych. Dzięki ukończonej modernizacji na terenie gminy Kętrzyn oraz skróceniu czasu świecenia opraw, udało się obniżyć pobór energii elektrycznej na oświetlenie drogowe aż o 70%.

Po dziesięciu miesiącach ciężkiej pracy zakończono i oddano w 2021 r. do użytkowania ścieżkę edukacyjną nad jeziorem Mój w Czernikach, której całkowity koszt wyniósł ponad 2 mln zł., a wkład własny Gminy Kętrzyn wyniósł tylko 58 tys. zł. Inwestycja była możliwa dzięki otrzymaniu środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 oraz z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Ścieżka edukacyjna to kontynuacja

Stacja Uzdatniania Wody w Nowej Różance przed przebudową

Stacja Uzdatniania Wody w Nowej Różance po przebudowie

Remiza w Karolewie przed przebudową

Remiza w Karolewie po przebudowie

Szkoła Podstawowa w Wilkowie przed termomodernizacją

Szkoła Podstawowa w Wilkowie po termomodernizacji

Droga w miejscowości Windykajmy przed przebudową

Droga w miejscowości Windykajmy po przebudowie

Droga w miejscowości Czerniki przed przebudową

Droga w miejscowości Czerniki po przebudowie

Szkoła Podstawowa w Nakomiadach przed termomodernizacją

Szkoła Podstawowa w Nakomiadach po termomodernizacji

Szkoła Podstawowa w Biedaszkach przed termomodernizacją

Szkoła Podstawowa w Biedaszkach po termomodernizacji

Ścieżka edukacyjna nad jeziorem Mój w Czernikach

inwestycji z 2018 r. zagospodarowania terenów przybrzeżnych jeziora Mój. Teren zyskał całkowicie nowe oblicze, a gmina zyskała obiekt rekreacyjny, którego brakowało i który cieszy się dużym zainteresowaniem mieszkańców gminy Kętrzyn oraz gości z całego kraju jak z zagranicy. Uzupełnieniem całej inwestycji nad jeziorem Mój jest długo wyczekiwana budowa I etapu ścieżki rowerowej od Orlika w Karolewie do drogi prowadzącej do jeziora Mój, o wartości 5 mln zł. Środki finansowe zostały pozyskane przez Związek Gmin Barcja. W tej chwili ścieżka jest praktycznie wykonana do Czernik, a zakończenie inwestycji planowane jest na czerwiec tego roku. Przed nami też kolejny etap, bo również udało się pozyskać pieniądze na budowę ścieżki od jeziora Mój, aż do wiaduktu w Parczu. Będziemy skomunikowani z Wielką Pętlą Mazurską i przepływ turystów będzie mógł się odbywać w normalnych warunkach.

Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej to kolejne ważne zadanie inwestycyjne jakie realizowane jest na terenie gminy. W ubiegłym roku rozpoczęliśmy termomodernizację budynku Urzędu Gminy Kętrzyn. Przez lata szukaliśmy finansowania na to zadanie i w końcu się udało. Koszt przebudowy obiektu to 5 mln zł, a wkład własny inwestycji to ok. 700 tys. zł. Inwestycja polegająca na budowie pomp ciepła przy Szkole Podstawowej w Karolewie oraz przy świetlicy w Mażanach i instalacji fotowoltaicznych na budynku użyteczności publicznej oraz modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Mażany, której koszt wyniesie ponad 2 mln zł i jest realizowana w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 Leader+ (LGD Barcja).

Ważną inwestycją była termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Wilkowie na ponad 2,7 mln zł. jak i w Biedaszkach i Nakomiadach na kwotę ponad 2,8 mln zł. Natomiast w 2021 r. w Szkole Podstawowej w Karolewie, Nakomiadach i Biedaszkach wykonano instalacje fotowoltaiczne na kwotę ok. 260 tys. zł. W 2022 r. Gmina Kętrzyn zakupiła 479 laptopów w ramach projektu „Wsparcie dzieci rodzin PPGR w sprzęt komputerowy”, na ten cel pozyskano ponad 1,3 mln zł.

W 2021 r. rozpoczęto modernizację Remizy w Karolewie, a z końcem 2022 r. zakończono inwestycję. Całkowita wartość zadania to 1 343 544,10 zł. Inwestycja została zrealizowana w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego

Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w wysokości 890 577,35 zł oraz z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych 452.966,75 zł. Tak więc inwestycja została wykonana bez wydatków finansowych z budżetu gminy. Pod koniec 2022 r. rozpoczęto budowę Remizy w Wilkowie, której prace mają potrwać do końca kwietnia br. Całkowita wartość inwestycji w Wilkowie wynosi 2 496 602,16 zł. Inwestycja jest realizowana w ramach Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład 1 100 000,00 zł oraz z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych 850 000,00 zł.

Obejmując Urząd Wójta obiecałem wprowadzić stypendia za osiągnięcia naukowe dla uzdolnionych uczniów ze szkół podstawowych, których organem prowadzącym jest Gmina Kętrzyn. Od 2014 r. co miesiąc ze swojego wynagrodzenia przekazywałem kwotę w wysokości 500 zł, a od 2022 r. jest to kwota 1000 zł z przeznaczeniem na wspieranie m.in. edukacji uczniów osiągających wysokie wyniki w nauce.

Podsumowując pięć lat kadencji należy również wskazać plany na kolejny lata oraz cele, które będziemy chcieli realizować. Ponad 6 mln zł. zaplanowano na zadania związane z przebudową i modernizacją dróg gminnych w miejscowości Karolewo, Smokowo-Grabno oraz w Nowej Wsi Kętrzyńskiej. Zaplanowano również wydatki związane z opracowaniem dokumentacji technicznej na budowę i przebudowę dróg w miejscowościach m.in.: Wilkowo, Pręgowo, Kolonia Gnato, Bałtrucie, Marszewo, Mażany, Nowa Różanka, Martiany, Biedaszk Małe, Smokowo-Smokowo Stare, Karolewo, Gałwuny, Kaskajmy, Gnato, Muławki, Nowa Wieś Kętrzyńska, Kwiedzina, Stachowizna. Gmina Kętrzyn w 2023 r. otrzymała dofinansowanie na przebudowę drogi w miejscowości Filipówka w wysokości 2 105 000,00 zł jak i w miejscowości Pożarki 1 850 000,00 zł oraz na modernizację sieci drogowej w Gminie Kętrzyn 6 250 000,00 zł w miejscowościach: Wopławki, Wilkowo, Gnato Kolonia, Bałtrucie, Marszewo, Nowa Różanka, Trzy Lipy, Muławki.

Serdecznie dziękuję wszystkim Mieszkańcom Gminy Kętrzyn za zaufanie, za słowa i gesty wsparcia, których przez te minione 5 lata otrzymałem, za ciekawe rozmowy na różne tematy istotne dla Gminy, za zgłaszane sugestie czy pomysły. Dziękuję!

Z wyrazami szacunku,
Wójt Gminy Kętrzyn
Paweł Bobrowski

Ścieżka rowerowa I etap Karolewo – Czerniki (Jez. Mój)

Remiza w Wilkowie w trakcie budowy

Budynek Urzędu Gminy Kętrzyn w trakcie termomodernizacji

Stypendia Wójta Gminy Kętrzyn w roku szkolnym 2022/2023

Wyzwolona energia w Gminie Barciany

Czy z beznadziejnego punktu startowego można w samorządzie dojść do skutecznego dbania o dobro mieszkańców? Można! Udowadnia to pięcioletnią pracą Marta Kamińska, wójt Gminy Barciany.

INWESTYCYJNE PRZYSPIESZENIE

Pokonana przez wójt droga biegnie od widma bankructwa na początku kadencji do 34 mln. zł. zaplanowanych na inwestycje w 2024 r. (zaplanowany budżet to niemal 70 milionów zł.).

Warto zauważyć, że pod koniec 2018 r. kwota wydatków inwestycyjnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy wynosiła zaledwie 448,90 zł. Obecnie jest to 985,65 zł., co oznacza stu procentowy wzrost. Wydatki inwestycyjne w 2018 r. (budżet 31 mln. zł.) zamknęły się kwotą około 1,6 mln. zł. W taki sposób w obecnej kadencji wydatki na inwestycje wzrosły niemal 30-krotnie.

DROGI, ŚWIETLICE I RODZINNY DOM POMOCY

Powyższe kwoty mają rzeczywisty wymiar m.in. w postaci: dróg, chodników, dojazdów, kilometrów sieci kanalizacyjnych i wodociągowych, sprzętu oraz profesjonalnej odzieży dla jednostek OSP, zakupu pojazdów na potrzeby GOPS i osób niepełnosprawnych, stworzeniu rekreacyjno-edukacyjnej infrastruktury, remontów świetlic wiejskich i wielu innych. Ogromnym wsparciem pracy socjalnej i wyjściem naprzeciw potrzebom lokalnej społeczności jest otworzony w marcu b.r. Rodzinny Dom Pomocy „Arka” w Mołtajnach. W jednostce będzie świadczona opieka dla 8 potrzebujących osób, a ponadto stanie się ona miejscem pracy lokalnych mieszkańców. Aktualnie w gminie jest realizowanych dziewięć dużych inwestycji: kanalizacja, wodociągi, remonty świetlic i dróg. Świetlica wiejska w Asunach zostanie przygotowana do

obsługi turystów oferując m.in. miejsca noclegowe i wyżywienie oparte na kuchni regionalnej i potrawach przygotowywanych przez lokalne KGW. Asuńska infrastruktura i zatrudniony koordynator zostaną również wykorzystane do utworzenia międzynarodowego centrum wymiany młodzieży.

RAZEM SKUTECZNIEJSI

Wójt Marta Kamińska od 2019 r. jest prezesem Stowarzyszenia Warmińsko-Mazurskich Samorządów Pogranicza. Organizacja skupia gminy i powiaty znajdujące się przy granicy z Rosją. Samorządy łączą wiele wspólnych problemów, w tym „martwa” granica z państwem-agresorem. Włodarze uznali, że współpracując mogą aktywniej zdobywać środki na rozwój. Założenie było słuszne, bo na początku 2024 r. SWMSP podpisało porozumienie terytorialne z Urzędem Marszałkowskim w Olsztynie. Dzięki temu do 14 samorządów od Dubeninek do Braniewa, w tym do Barcian, trafi 20 mln. euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Dofinansowanie będzie dzielone na 4 projekty: programy rozwojowe dla dzieci i młodzieży, utworzenie Ludowego Uniwersytetu Pogranicza, usługi społeczne i termomodernizację budynków użyteczności publicznej.

UWOLNIONA ENERGIA

Oprócz „twardych” projektów priorytet wójt Marty Kamińskiej z programu wyborczego stanowiła aktywizacja społeczna mieszkańców. Miara sukcesu jest chociażby aktywizacja gminnych Kół Gospodyń Wiejskich, które stały

się miejscem osobistego rozwoju ich członków i grupą liderów aktywizującą mieszkańców konkretnych miejscowości. W czasie aktualnej kadencji i z inicjatywy obecnej wójt powstały również Młodzieżowa Rada Gminy, Gminna Rada Seniorów oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku w Barcianach. Każdy z tych podmiotów jest traktowany przez wójt jako organ doradczy i reprezentant potrzeb danego środowiska. W odpowiedzi na postulaty młodzieży były realizowane zadania w szkołach czy przeprowadzony międzyszkolny sportowy turniej integracyjny. Potrzeby młodych mieszkańców realizuje także Gminny Ośrodek Kultury w Barcianach w postaci zajęć artystycznych, nauki śpiewu i gry na instrumentach, zajęć z robotyki. Obecnie gminne uroczystości uświetniają młodzi lokalni wykonawcy, którzy potrzebowali działań rozwijających talenty. Artystycznym dumą gminy jest również działający od roku i łączący różne pokolenia zespół śpiewaczy „Bartowie”. Jednocześnie imponującą pozostaje wyzwalona energia seniorów - wykłady, prelekcje, wyjazdy na wydarzenia kulturalne, inicjatywy samorozwojowe, bale integracyjne, wsparcie osób samotnych i potrzebujących - to tylko niektóre z ich aktywności.

Gmina Barciany długo będzie walczyć z licznymi problemami, w tym finansowymi. Ważne jednak jest to, że dziś znajduje się w kompletnie innym miejscu, niż w 2018 r. Nie grozi jej bankructwo i likwidacja, a szereg inwestycji z bieżącej kadencji oraz wyzwolony kapitał ludzki pozwalają dosyć pewnie spoglądać w przyszłość. Wójt Marta

Kamińska przejmując stery barciańskiego samorządu publicznie deklarowała otwartość na potrzeby mieszkańców oraz wytrwałość w zdobywaniu środków na rozwój. Jak w pierwszym, tak i drugim przypadku, co prezentuje poniższe zestawienie inwestycji, udowodniła, że nie były to puste słowa.

LATA 2023 – 2024 – INWESTYCJE I OTRZYMANE PROMESY:

6.840.000,00 zł – modernizacja infrastruktury drogowej w miejscowościach Rodele, Radosze, Silginy, Garbnik, Czaczek, Kudwiny.

5.994.500,00 zł – remont i przebudowa dróg w miejscowościach Niedziały, Silginy, Stary Dwór Barciański, Radosze, Kreliekijmy, Modgarby, Taborzec, Kudwiny, Michałkowo i Garbnik.

4.655.000,00 zł – budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami w miejscowościach Bobrowo, Markuzy, Mołtajny, Arklity.

3.942.500,00 zł – budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Frączkowo-Kotki-Błędowo-Wielewo-Aptynty-Ruta-Czaczek-Michałkowo.

3.890.000,00 zł – modernizacja i remont świetlic wiejskich w miejscowościach Aptynty i Asuny.

3.739.091,02 zł – budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Skandawa i Frączkowo.

2.965.076,74 zł – remont drogi gminnej Asuny-Duje.

2.432.516,15 zł – przebudowa drogi wewnętrznej w Skandawie (do byłej szkoły).

2.352.000,00 zł – budowa i modernizacja infrastruktury społecznej w Barcianach, Drogoszach i Skierkach.

Do Barcian i innych samorządów „Pogranicza” trafi 20 milionów euro na rozwój lokalny.

Zespół „Bartowie” z pierwszą nagrodą.

2.038.770,00 zł – modernizacja dróg w miejscowościach Michałkowo i Garbno.
1.987.828,25 zł – budowa ścieżki edukacyjno-przyrodniczej przy Jeziorze Arklickim pomiędzy miejscowościami Mołtajny i Markuzy.
1.169.143,87 zł – remont drogi gminnej Aptyny – Wielewo.
800.000,00 zł – budowa chodników i dojazdów na osiedlu mieszkaniowym w Mołtajnach.
686 450,00 zł – przebudowa drogi wewnętrznej Skierki – Moruny III etap.
510 204,00 zł – modernizacja świetlicy wiejskiej w Radoszach.
510.200,00 zł – remont budynku nr 36 w Drogoszach.
196.580,17 zł – utrzymanie połączeń autobusowych pomiędzy Barcianami i miejscowościami: Kreliekijmy, Silginy, Krymlawki, Momajny, Mołtajny, Święty Kamień.

W 2022 R. NA INWESTYCJE WYDATKOWANO 8.091.860,02 ZŁ (WYBRANE ZADANIA):

1.788.595,41 zł – Przebudowa ulic Szkolna, Młynowa, Mickiewicza, Kościelna i Plac Wolności.
1.000.000,00 zł – Przebudowa drogi wewnętrznej Skierki – Moruny.
962.253,60 zł – Projekt grantowy „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym- Granty PPGR”.
566.341,22 zł – Przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Maciejki + 70.076,73 prace dodatkowe.
300.000,00 zł – Zakup wyposażenia osobistego i sprzętu dla strażaków OSP z terenu gminy.
200.000,00 zł – dotacja na przebudowę odcinka od drogi wojewódzkiej do Modgarb.
159.946,99 zł – Zakup dwóch samochodów osobowych do walki z COVID-19- Nagroda Rosnąca Odporność.

W 2021 R. NA INWESTYCJE WYDATKOWANO 3.708.987,07 ZŁ (WYBRANE ZADANIA):

836.134,35 zł – zagospodarowanie terenu położonego w miejscowości Gęsiki (działka nr 64).
757.168,40 zł – przebudowa drogi gminnej Skierki – Staniszewo.
385.000,00 zł – przebudowa drogi gminnej w Momajnach.
156.395,27 zł – dotacja na remont drogi powiatowej na odcinku Barciany- Pastwiska III etap.
141.450 ,00 zł – przebudowa drogi

wewnętrznej w miejscowości Maciejki
129.029,68 zł – przebudowa sali sportowej Szkoły Podstawowej w Barcianach.
W 2020 R. NA INWESTYCJE WYDATKOWANO 5.459.915,87 ZŁ (WYBRANE ZADANIA):
1.058.184,77 zł – przebudowa drogi gminnej w Windzie.
991.784,67 zł – rozwój elektronicznej administracji w Gminie Barciany.
673.010,86 – remonty ulic w Barcianach I etap.
620.656,96 zł – przebudowa sali sportowej Szkoły Podstawowej w Barcianach
390.477,47 zł – przebudowa drogi gminnej w miejscowości Pastwiska-Fundusz Dróg Samorządowych.
127.715,64 zł – zagospodarowanie terenu położonego w miejscowości Gęsiki (działka nr 64) wraz z rekultywacją stawu
105.091,50 zł – modernizacja i remont świetlicy wiejskiej w Gęsich Górach
91.092,00 zł – modernizacja i rozbudowa oświetlenia drogowego w Gminie Barciany

W 2019 R. NA INWESTYCJE WYDATKOWANO 1.612.101,35 ZŁ (WYBRANE ZADANIA):

350.511,02 zł – budowa chodnika w pasie drogi wojewódzkiej w miejscowości Winda
338.962,65 zł – utwardzenie nawierzchni wraz z remontem infrastruktury na drogach gminnych.
200.000,00 zł – przebudowa drogi powiatowej nr 1592N na odcinku Barciany- Pastwiska I etap (50/50).
102.392,06 zł – modernizacja Gminnego Ośrodka Kultury w Barcianach.
91.538,78 zł – remont mostu w ciągu drogi gminnej w miejscowości Kreliekijmy.
90.000,00 zł – przebudowa drogi powiatowej Garbno-Skandawa III etap.

W 2018 R. NA INWESTYCJE WYDATKOWANO 1.751.664,42 ZŁ (WYBRANE ZADANIA)

179.173,85 zł – budowa Kanalizacji sanitarnej Moruny-Skierki.
137.291,70 zł – remont Mostu w ciągu drogi gminnej Nr 125008N w miejscowości Kreliekijmy.
100.000,00 zł – przebudowa drogi powiatowej nr 1590N na odcinku Rodele — Dębany.
100.000,00 zł – przebudowa drogi gminnej Garbnik-Wilkowo Małe III etap.

Dzięki staraniom wójt Marty Kamińskiej barciański GOPS pozyskał trzy auta, w tym busa do przewozu osób niepełnosprawnych

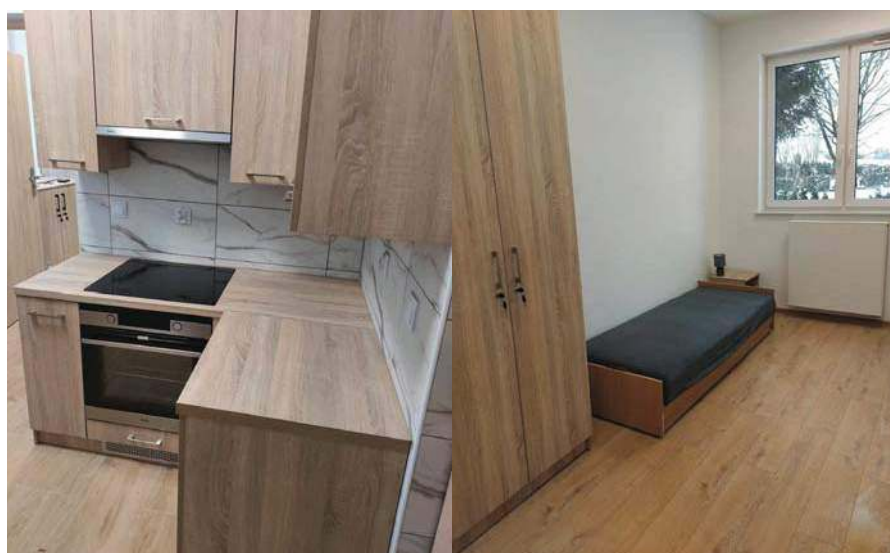
Ścieżka i plaża przy Jeziorze Arklickim – już w tym roku pozwolą mieszkańcom i turystom na miłe spędzanie wolnego czasu.

Młodzież decyduje o swoich sprawach.

Od 1,6 mln zł do 34 mln zł – tak w ciągu ostatnich 5 lat wzrosła roczna wartość inwestycji w gminie.

Gotowy na przyjęcie pierwszych podopiecznych Rodzinny Dom Pomocy w Mołtajnach.

GMINA SROKOWO

Podsumowanie kadencji 2018-2024

Mijająca kadencja oraz zbliżające się wybory samorządowe są dobrą okazją do poczynienia podsumowań. Trzeba przyznać, że te pięć lat było czasem bardzo intensywnej i systematycznej pracy dla dobra Gminy Srokowo oraz jej mieszkańców. Pomimo tego, że przyszło nam się mierzyć z problemami, na które nikt z nas nie był przygotowany – pandemia koronawirusa, kryzys uchodźczy w wyniku wojny na Ukrainie (utworzyliśmy na terenie gminy ośrodek dla uchodźców), szalejąca inflacja czy zablokowane środki z KPO to jednak udało nam się zrealizować szereg przedsięwzięć, które w znaczny sposób wpłynęły na komfort życia mieszkańców oraz odwiedzających gminę gości. Ważnym jest podkreślenie, że zaistniałe zmiany są efektem nie tylko mojej pracy jako wójta, ale również pracowników Urzędu Gminy; pracowników Centrum Usług Społecznych w Srokowie; Rady Gminy; pracowników Gminnego Ośrodka Kultury; pracowników Szkoły Podstawowej w Srokowie; druhów strażaków; sołtysów; kół gospodyń wiejskich; stowarzyszeń oraz wielu innych osób, którym dobro naszej gminy leży na sercu. Dziękuję Wam wszystkim za Wasze zaangażowanie.

Do 30 kwietnia 2021 r. funkcjonował u nas Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Srokowie, który realizował zadania z zakresu pomocy społecznej. Od 1 maja 2021 r. w ramach projektu pilotażowego, na który gmina otrzymała 100% dofinansowania, został on przekształcony w Centrum Usług Społecznych. Warto nadmienić, że w województwie warmińsko-mazurskim do projektu pilotażowego przystąpiły tylko dwie gminy: nasza gmina i miasto Elbląg. Dzięki przekształceniu jednostki oprócz wykonywanych dotychczas zadań przez GOPS, powstał szeroki wachlarz usług społecznych, socjalnych, koordynacyjnych, terapeutycznych, warsztatowych, psychologicznych, prawnych i wielu innych, skierowanych do wszystkich mieszkańców naszej społeczności (nadmienię że od roku jestem również mieszkańcem naszej gminy).

Aktywność inwestycyjna to niewątpliwie najważniejszy obszar działania gminy. Zabiegając o dodatkowe środki finansowe na gminne inwestycje, kładłem szczególny nacisk na poprawę infrastruktury naszych dróg, infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, rozbudowę i modernizację oświetlenia ulicznego, inwestycje w obiekty użyteczności publicznej, oświatę, sport i rekreację i wiele innych. Całkowity koszt na zadania inwestycyjne wraz ze środkami własnymi w ciągu pięcioletniej kadencji opiewa na kwotę ponad 50 mln zł. Oprócz zadań inwestycyjnych w trakcie kadencji realizowanych było wiele operacji poprawiających komfort życia mieszkańców (doposażone zostały place zabaw, hala sportowa w atrakcyjny sprzęt sportowy oraz saunę). Od 2 lat organizujemy szkolenia żeglarskie dla dzieci i dorosłych, wykonaliśmy miejsca spotkań mieszkańców Leśny Rów, Leśniewo, Silec, Bajory, Jankowice oraz zagospodarowaliśmy tereny wokół, utworzone zostały miejsca rekreacyjno-wypoczynkowe w Srokowie na ul. Barciańskiej a także w 5 miejscowościach siłownię zewnętrzne). Realizowane były również zadania w zakresie ochrony zwierząt („Akcja kastracja” i „Podaj łapę”). Prowadzenie gospodarki, oszczędnej gospodarki finansowej pozwoliło nie tylko oddłużyć samorząd, lecz także realizować wielomilionowe inwestycje, bardzo potrzebne naszej gminie. Nadmieniam że w 2022 roku spłaciśmy ostatnią ratę kredytu, który zaciągnęliśmy w kwocie 900 tys. zł w roku 2018 na zadania inwestycyjne. W poprzednich kadencjach samorządu zaciągane były nisko oprocentowane pożyczki na zadania inwestycyjne z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska oraz Fundacji Wspomaganie Wsi, które spłacone zostały przed 2018 rokiem. **Jako nieliczna z gmin w kraju, nasza gmina nie posiada od 2022r. zadłużenia z tytułu pożyczek i kredytów.**

Obecnie jesteśmy w trakcie przygotowywania procedury przetargowej na zaciągnięcie kredytu w wysokości 4 mln. zł na udział własny w realizowanych projektach inwestycyjnych.

Poniżej przedstawiam Państwu najważniejsze inwestycje, które zostały zrealizowane, są w trakcie realizacji oraz te które będą realizowane w 2024 oraz kolejnych

Zagłówki Omega na Kompleksie rekreacyjno-sportowym nad jeziorem Rydzówka

latach. Posiadamy zabezpieczone środki w kwocie ponad 18,1 mln zł w formie promes z Banku Gospodarstwa Krajowego. w ramach min. Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych „Polski Ład” oraz innych rządowych programów na lata 2024-2025.

INWESTYCJE WODNO-KANALIZACYJNE:

- Dofinansowano budowę przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków - łącznie do końca 2023 r. dofinansowano mieszkańcom budowę 63 szt. oczyszczalni
- Przebudowa wodociągu w Srokowie oraz budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w Sińcu Dolnym;
- Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji w Brzeżnicy;
- Przygotowano dokumentację na wykonanie studni w Solance;
- Modernizacja oczyszczalni ścieków w Srokowie (przygotowany przetarg);
- Budowa nowej stacji uzdatniania wody, studni głębinowej i infrastruktury technicznej na ujęciu wody w Srokowie;
- Przebudowa ujęcia wody w Skandławkach;

DROGI GMINNE

- Przebudowa drogi gminnej Silec-Siemkowo;
- Przebudowa drogi w Srokowie pętla wokół osiedla na ulicy Kętrzyńskiej i Słonecznej oraz ul. Parkowej i ul. Młynarskiej;
- Przebudowa drogi na Pieczarki;
- Przebudowa drogi Siniec –Cegielnia;
- Przebudowa ulic w Srokowie - ul. Wiejska, ul. Zielona, ul. Traugutta;
- Modernizacja dróg w miejscowości Kosakowo (pętla we wsi);
- Remont drogi na odcinku DW 650 do miejscowości Kąty (obręb Siniec i obręb Kąty);
- Przebudowa drogi DW 650 Lesieniec, Leśny Rów, Srokowo (dokumentacja), W tym roku złożony będzie wniosek o dofinansowanie tego zadania ;
- Przebudowa drogi w miejscowości Szczeciniak (dokumentacja);
- Przebudowa drogi w Leśniewie od 650 w kierunku Pieczarek (dokumentacja);
- W trakcie opracowania jest dokumentacja na drogę w miejscowości Jankowice-Szczeciniak.

UDZIAŁ GMINY W DROGI POWIATOWE

- Przebudowa drogi powiatowej Lesieniec-Silec w kierunku Surwile;
- Przebudowa drogi powiatowej 1723N Aptynty-Srokowski Dwór- Bajory;
- Przebudowa drogi powiatowej Jegławki – Wilczyny (etap I).
- Przebudowa przejścia dla pieszych oraz chodników przy ul. Szkolnej w Srokowie.

SPORT I REKREACJA

- Wybudowano dwa pomosty pływające w miejscowości Silec i Młynowo nad jeziorem Silec;
- Wybudowano dwa pomosty pływające na kompleksie rekreacyjno – sportowym w Leśniewie;
- Zakupiono 4 zagłówki Omega, 6 zagłówek Optimist, zagłówek Antilla 24, deski SUP oraz motorówkę RIB;
- Doposażono kompleks w Leśniewie w siłownię plenerową, stół do tenisa, wybudowano miejsce ogniskowe;
- Wybudowano wiatę w sołectwach: Silec, Leśny Rów, Leśniewo, Bajory, Jankowice oraz zagospodarowano teren wokół;
- Utworzono miejsce rekreacyjno-wypoczynkowe w Srokowie na ul. Barciańskiej;
- Utworzono w Solance, Leśnym Rowie, Bajorach, Siłcu i Leśniewie miejsca aktywnej rekreacji – siłownię zewnętrzne oraz dodatkowe elementy placów zabaw;
- Utworzono miejsce spotkań dla mieszkańców sołectwa Leśny Rów nad Jeziorem Silec;
- Zagospodarowano place na miejsce spotkań mieszkańców sołectwa Leśniewo i Jankowice;
- Zakupiono bikerostopy (punkty naprawy rowerów) w Srokowie i Leśniewie;
- Wybudowano i wyposażono 3 domki letniskowe na kompleksie rekreacyjno-sportowym w Leśniewie.

KULTURA, OŚWIATA, USŁUGI SPOŁECZNE

- Doposażono GOK w sprzęt nagłośnieniowy i muzyczny oraz zakończono modernizację instalacji elektrycznej;
- Doposażono SP w Srokowie w laptopy z oprogramowaniem dla nauczycieli oraz do pracowni komputerowej;
- Utworzono salę świąteł w budynku Szkoły Podstawowej w Srokowie;
- Powiększono i doposażono plac zabaw przy Szkole Podstawowej w Srokowie;
- Zainstalowano maszt z flagą RP przy Szkole Podstawowej w Srokowie oraz przy dawnej szkole w Solance;
- Doposażono siłownię hali sportowej „Śnieżka”;
- Przekształcono Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych w Srokowie;
- Przebudowano i wyremontowano pomieszczenie Klubu Integracji Społecznej oraz pomieszczenie na parterze, wyposażono Klub w meble oraz sprzęt komputerowy, audiowizualny, nagłośnieniowy i AGD;
- Zakończona została kompleksowa termomodernizacja budynku SP w Srokowie z przebudową systemu grzewczego oraz wykorzystaniem OZE;
- Zakupiliśmy samochód typu BUS do przewozu osób niepełnosprawnych dla Centrum Usług Społecznych.
- Trwa kompleksowa termomodernizacja budynku GOK w Srokowie z przebudową systemu grzewczego oraz wykorzystaniem OZE;
- Zakupiono sprzęt serwerowy, urządzenie NAS i oprogramowanie backup jednostkom organizacyjnym gminy (ZGKIM, CUS oraz UG).

Przekazanie zakupionego sprzętu strażakom z OSP Jegławki oraz OSP Srokowo

- Zakupiono dla 205 dzieci byłych pracowników PPGR w laptopy w ramach programu Granty PPGR ze środków UE.

OŚWIETLENIE ULICZNE

- Przebudowano oświetlenie uliczne w miejscowościach: Młynowo, Jegławkach, Wikrowie, Osikowie, Bajorach Gaj, Leśniewie;
- Przebudowano oświetlenie uliczne w Srokowie ul. Lipowa, Ogrodowa, Brzozowa oraz wykonano dodatkowe punkty świetlne i wymieniono istniejące na energooszczędne na ulicach;
- Przebudowano oświetlenia m.in. w miejscowości Kolkiejmy, Wikrowo, Skandławki, Siniec, Wilczyn, Wyskok, Solanka, Chojnica, Wółka, Pieczarki.
- W 2024 r. pozyskaliśmy 448 tys. zł na modernizację oświetlenia ulicznego w gminie - inwestycja do realizacji.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

- Doposażono OSP Srokowo i OSP Jegławki w specjalistyczny sprzęt wykorzystywany w akcjach ratowniczo-gaśniczych;
- W trakcie realizacji jest termomodernizacja budynku OSP Srokowo z rozbudową stanowisk garażowych oraz termomodernizacja budynku OSP w Jegławkach;
- Wykonano monitoring w Srokowie oraz na kompleksie rekreacyjno-sportowym w Leśniewie.
- Dofinansowano zakup samochodu dla Komendy Policji w Kętrzynie.

POZYSKANE ŚRODKI NA ZADANIA INWESTYCYJNE Z PROGRAMU OCHRONY ZABYTKÓW DO REALIZACJI W 2024-2025 ROKU

- Remont i konserwacja kościoła Ewangelickiego w Srokowie;
- Remont kaplicy cmentarnej na cmentarzu w Srokowie;
- Remont dzwonnicy w Kosakowie;
- Remont wieży ratusza w Srokowie;
- Remont spichlerza w Srokowie;

POZOSTAŁE PRZEDSIĘWZĘCIA

- Powstała wioska internetowa w GOK Srokowo oraz „Laboratorium Eksperymentów i Robotyki” w Gminnej Bibliotece zakupiono nowoczesny, multimedialny sprzęt;
- Powstał Klub Kodera oraz wyposażono GOK w profesjonalny program budowania z klocków lego i testowania rozwiązań opartych na technologii i robotyce;
- W Urzędzie Gminy uruchomiono „E-usługi” oraz umożliwiono dostęp do Systemu Informacji Przestrzennej gminy;
- Przebudowano chodniki na ul. Lipowej w Srokowie;
- Doposażono placówki oświatowe w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne;
- Zrealizowano szkolenie z zakresu żeglarskiego dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych z terenu Gminy Srokowo. Patenty żeglarskie uzyskało już 75 osób;
- Utworzono Gminną Radę Seniorów w Srokowie;
- Wybudowano wiatę przystankową w Srokowie;
- Zakupiono sprzęt komputerowy w UG w Srokowie;

- Zamontowano znaki kierunkowe w gminie, lustra drogowe oraz radarowe liczniki prędkości, zamontowano progi na ul. Zjazdowej;
- Kontynuowano program usuwania azbestu z budynków;
- Zakupiono traktorek do koszenia w Leśniewie;
- Zakupiono traktorki do odśnieżania i koszenia do Solanki i Srokowa;
- Wyremontowano dach na świetlicy w Kosakowie oraz docieplono obiekt;
- Zakupiono kosiarkę bijakową;
- Wybudowano chodnik na osiedlu przy ul. Kętrzyńskiej oraz chodnik łączący ul. Wileńską i Słoneczną.

W Gminie Srokowo ważnym instrumentem rozwoju jest wydzielony w budżecie gminy Fundusz Sołecki. W ramach tego funduszu realizowanych jest wiele ciekawych i potrzebnych lokalnej społeczności inicjatyw - m.in. powstały wiaty, place zabaw, oświetlenie uliczne, remonty i wyposażenie świetlic.

Bardzo istotnym dla naszej Gminy jest fakt iż w 2019 z mojej inicjatywy oraz Pani Wójt Gminy Górowo Iławskie 9 gmin utworzyło Stowarzyszenie Gmin Pogranicza, które obecnie skupia już 13 Gmin oraz Powiat Węgorzewski. Dzięki aktywnym działaniom w Stowarzyszeniu Warmińsko – Mazurskich Samorządów Pogranicza (obecna nazwa stowarzyszenia), w którym pełnię funkcję zastępcy prezesa, w dniu 18.01.2024 r. zawarliśmy Porozumienie terytorialne z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego na realizację długofalowych przedsięwzięć rozwojowych na

Pograniczu opiewających na kwotę około 20 mln euro. Gmina Srokowo otrzyma około 15 mln złotych zł, z przeznaczeniem na: zajęcia dodatkowe dla uczniów oraz szkolenie nauczycieli w SP Srokowo około 1 mln zł, usługi społeczne realizowane przez CUS około 1,4 mln zł, termomodernizację hali „Śnieżka” i budynków po byłej szkole w Solance i Jegławkach - 12 mln zł, utworzenie Uniwersytetu Ludowego w GOK w Srokowie około 250 tys. zł. (zależne od kursu euro).

Budżet Gminy w latach 2018 – 2024 stanowi kwotę 148 548 017,00 zł. Wydatki majątkowe wyniosły 30 365 496,31 zł co stanowi ogółem 20,44%, ale w latach 2023 – 2024 stanowi 23%. Dotacje na inwestycje to kwota 22 260 101,00 co stanowi 73,30% środków przeznaczonych na inwestycje.

W okresie kadencji wskaźnik planowanych dochodów na jednego mieszkańca wzrósł z kwoty 1 137,46 w 2018 r. do 1 551,78 w 2022 roku.

W 2024-2025 zrealizowane zostaną najważniejsze inwestycje dla społeczności ale czeka nas jeszcze bardzo dużo pracy w różnych obszarach, w tym zadania inwestujące w kapitał ludzki. Za nami więc wiele zrealizowanych zadań, lecz zdaję sobie sprawę z tego, że wiele jest jeszcze do zrobienia. To przeświadczenie motywuje mnie do dalszej pracy, której sensem jest szeroko pojęte dobro całej naszej lokalnej społeczności (od ponad roku jestem również mieszkańcem gminy Srokowo). Mam szereg nowych pomysłów i planów na dalszy rozwój naszej Gminy.

Wójt Gminy Srokowo
Marek Olszewski

Przekazanie zakupionych laptopów dla dzieci byłych pracowników PPGR

ROZWÓJ GMINY PIECKI WYZWANIA I SUKCESY

Ostatnie lata to dynamiczny okres rozwoju Gminy Piecki, który wywarł znaczący wpływ na codzienne życie mieszkańców. Inwestycje w infrastrukturę drogową, sieci wodno-kanalizacyjne, stacje uzdatniania wody czy koncentratory tlenu, to tylko niektóre z licznych działań podejmowanych przez władze samorządowe wspólnie z lokalną społecznością.

Z MYŚLĄ O MIESZKAŃCACH

W celu redukcji ograniczeń komunikacyjnych oraz ułatwienia podróży mieszkańcom i turystom, uruchomiono publiczną komunikację autobusową. Funkcjonująca sieć obejmuje łącznie 10 linii autobusowych, mających na celu skomunikowanie poszczególnych miejscowości oraz umożliwienie łatwego dostępu do Mrągowa.

W trosce o zdrowie i życie mieszkańców, Gmina podjęła działania w czasie pandemii, zakupując 10 koncentratorów tlenu, które wraz z pulsoksymetrami służą do monitorowania i wspomagania funkcji życiowych. Od tego czasu są wykorzystywane regularnie przez osoby mające problemy z oddychaniem.

Aby zapewnić mieszkańcom ciągłość dostępu do wody i ogrzewania zakupiono agregaty prądotwórcze. Te urządzenia zapewniają niezależność działania kluczowej infrastruktury, w tym jednostek organizacyjnych, kotłowni, stacji uzdatniania wody, przepompowni oraz oczyszczalni ścieków. Dzięki tym działaniom mogą funkcjonować bez zakłóceń w przypadku awarii stacji energetycznej.

Z uwagi na trudności w dostępie do bieżącej wody mieszkańców wsi Nawiady, podjęto decyzję o budowie Stacji Uzdatniania Wody, której wartość to prawie 2,7 mln zł. Stacja służy procesowi poprawy jakości wody. Obecnie w tej samej miejscowości budowana jest sieć kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami i przebudową istniejącej sieci wodociągowej. Szacowana wartość robót budowlanych to ok. 8 mln zł. Natomiast w 2023 r. zakończona została przebudowa kanalizacji sanitarnej w Starych Kiełbonkach.

Na rozpoczęcie realizacji w 2024 r. czeka budowa sieci wodociągowej z kolonii Goleń do kolonii Machary, odcinek do stacji w Bieńkach oraz głównej kanalizacji sanitarnej do terenów objętych MPZP w Dobrym Lasku, a także sieci kanalizacji sanitarnej na terenie zabudowy jednorodzinnej przy ul. Polnej w Pieckach. Trwa opracowywanie dokumentacji technicznej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w miejscowościach Mojtyny, Dobry Lasek, Cierzpięty, Machary.

W ostatnich latach przeprowadzono także prace budowlane na wielu drogach, włączając między innymi miejscowości Brejdyny, Machary, Czaszkowo, Rutkowo, czy ul. Rolną oraz ul. Administracyjną w Pieckach.

Otwarto nowoczesny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Pieckach. Dzięki temu mieszkańcy mogą blisko miejsca swojego zamieszkania oddać wytworzone przez siebie odpady.

MODELOWY FUNDUSZ SOŁECKI

Od wielu lat w Gminie Piecki prężnie działa Fundusz Sołecki. To w ramach oddolnych inicjatyw sołtysów i mieszkańców stworzone zostały pomosty, plaże,

wiaty wypoczynkowe, altany, place zabaw, siłownie plenerowe. Zagospodarowane zostały tereny rekreacyjne, które wpłynęły na poprawę estetyki poszczególnych wsi.

W ramach współpracy Gminy z sołectwami rozpoczęto w 2020 roku modernizację oświetlenia ulicznego. Do chwili obecnej udało się wymienić około 70% lamp sodowych i rtęciowych na energooszczędne źródła światła LED. Gmina zainwestowała także w modernizację oświetlenia przy drogach krajowych i powiatowych. Planuje się w najbliższych dwóch latach wymienić 100% opraw na energooszczędne. Wprowadzono również inteligentny system zarządzania oświetleniem, który pozwala na części lamp dostosować natężenie światła do zmieniających się potrzeb, co przekłada się na znaczące oszczędności energii. Dodatkowo, na pięciu budynkach użyteczności publicznej zainstalowano panele fotowoltaiczne, co również przyczynia się do generowania oszczędności energetycznych.

WSPARCIE DLA OSP

W Gminie Piecki działa 5 ochotniczych straży pożarnych, które są stale doposażane i rozwijane. W Nawiadach rozbudowano i zmodernizowano remizę strażacką OSP a także dobudowano świetlicę, z której korzystają mieszkańcy. Budowany jest garaż na samochód OSP w Macharach, a na realizację czeka rozbudowa budynku OSP w Starych Kiełbonkach. W ramach inwestycji zakupuje się również pojazdy dla strażaków ochotników.

TURYSTYKA I REKREACJA

Gmina Piecki podjęła szereg inwestycji mających na celu zarówno aktywizację mieszkańców do większej aktywności ruchowej na świeżym powietrzu, jak i zachęcenia turystów do odwiedzenia regionu. Powstała ścieżka edukacyjna z kładkami oraz drewnianymi pomostami w Pieckach, ścieżka pieszo-rowerowa z Mrągowa do Krutyni, z inicjatywy lokalnej młodzieży pierwszy w powiecie mrągowskim pumtrack, zagospodarowano teren przy Parafii rzymskokatolickiej pw. Matki Bożej Różańcowej w Pieckach. Dzięki podejmowanym działaniom stworzona została atrakcyjna oferta dla mieszkańców, którzy mogą aktywnie spędzać czas na świeżym powietrzu, jak również dla turystów poszukujących unikalnych miejsc. Oferta odpowiada zapotrzebowaniu osób w każdym wieku – od maluchów po seniorów. Dodatkowo urozmaicona jest cyklicznymi imprezami, które integrują społeczność m.in. „Milko Mazury MTB” czy organizowane w Muzeum Walentyny Dermackiej z Sapiehów „Święto Chleba, Mleka i Miodu” oraz „Festiwal Ceramiki”.

Odkryj uroki Gminy Piecki – miejsca pełnego spokoju w otoczeniu malowniczych krajobrazów! Zapraszamy!

Centrum Piecek

Ostrów Pieckowski – Plaża

Mojtyny - wieś położona nad jeziorem o tej samej nazwie

MAGAZYN TURYSTYCZNY

Świat — Polska — Warmia & Mazury

DLA MIŁOŚNIKÓW PODRÓŻY

Magazyn można zakupić w salonikach prasowych,
salonach Empik oraz na stacjach Orlen, dworcach i lotniskach

DOBIEGA KOŃCA BARDZO DOBRA KADENCJA SAMORZĄDU MIEJSKIEGO

Niebawem kończy się pięcioletnia kadencja samorządów lokalnych. Jaki to był okres dla rozwoju Nowego Miasta Lubawskiego, co w tym czasie zostało zrealizowane – pytamy burmistrza Józefa Blanka...

Józef Blank
burmistrz Nowego Miasta
Lubawskiego

Wspólnie z Radą Miejską, pracownikami Urzędu Miejskiego, dyrektorami miejskich jednostek organizacyjnych, we współpracy ze stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi staraliśmy się jak najlepiej wykorzystać czas obecnej kadencji dla dalszego rozwoju naszego miasta. W działalności samorządu był to okres trudnej i złożonej sytuacji, związanej z epidemią COVID-19, wojną w Ukrainie, wysoką inflacją i ogólnopolskim kryzysem energetycznym. Problemem w realizacji inwestycji był też znaczny wzrost cen usług i materiałów w branży budowlanej oraz ograniczona dostępność materiałów budowlanych. Nasz samorząd borykał się również z nieprzychylnością polityczną ekipy do niedawna rządzącej i związanego z tym ograniczonego wsparcia finansowego dla naszego samorządu. Pomimo to konsekwentnie realizowaliśmy duże inwestycje poprawiające jakość życia mieszkańców, skutecznie pozyskując środki unijne. Dla przykładu na lata 2014-2020 w Nowym Mieście Lubawskim zrealizowane zostały cztery inwestycje określone w Ponadlokalnym Programie Rewitalizacji Miast Cittaslow Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Ze środków Unii Europejskiej w ramach RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w Nowym Mieście Lubawskim zrealizowane zostały cztery inwestycje określone w Ponadlokalnym Programie Rewitalizacji Miast Cittaslow Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Zmodernizowany został budynek Miejskiego Centrum Kultury, w którym z myślą o kultywowaniu lokalnego dziedzictwa kulturowego, utworzona została Manufaktura Zawodów Dawnych. Potencjał lokalowy, zakres tematyczny projektu i zatrudniona kadra pozwalają obecnie na realizację w tym obiekcie wielu warsztatów, spotkań i inicjatyw rozwijających zainteresowania mieszkańców oraz turystów lokalną kulturą, kuchnią, rękodziełem i rzemiosłem.

Wyjątkową dla naszego miasta inwestycją jest również zrewitalizowany budynek dawnego kościoła ewangelickiego, w którym w październiku 2021 roku otwarto „Kinoteatr Harmonia” oraz Centrum Informacji Turystycznej. Jest to milowy krok w tworzeniu warunków do popularyzowania, rozwijania i promowania kultury w naszym mieście – dziś widzimy, że warto było podjąć trud finansowy i organizacyjny, aby dzięki realizacji tej inwestycji uzyskać obiekt, który wzbogacił wizerunek centrum naszego miasta i przez długie lata będzie służył zarówno mieszkańcom jak i gościom miasta, jako miejsce kontaktu z filmem i kulturą na wysokim poziomie.

Ważnym przesłaniem rewitalizacji tego obiektu było swoiste połączenie „wczoraj” z „dziś”. Śladem czasów minionych jest orestaurowany, oryginalny polichromowany sufit sali z początku XX wieku, który jest niewątpliwie unikatową atrakcją w skali ogólnopolskiej. Nawiązaniem do powstałego w roku 1898 Towarzystwa Śpiewaczego „Harmonia” jest zachowanie - zgodnie z wolą Mieszkańców - nazwy „Harmonia” w nazwie tego zrewitalizowanego obiektu. Natomiast znakiem obecnych czasów jest między innymi zastosowanie nowoczesnej technologii kinowej, nagłośnieniowej i oświetleniowej. Sala widowiskowo-kinowa, wyposażona jest w częściowo składaną widownię na prawie 200 miejsc siedzących, co pozwala na użytkowanie jej również w charakterze sali wystawienniczej.

Z pewnością zrewitalizowanie budynku Miejskiego Centrum Kultury oraz zrewitalizowanie budynku dawnego kościoła ewangelickiego, zapewnią naszym Mieszkańcom i Gościom warunki do aktywnego udziału w życiu kulturalnym oferowanym przez miejskie instytucje kultury i jednostki organizacyjne. A tuż obok „Kinoteatru Harmonia” jest również jego umiejscowienie w centrum miasta, przez co wszystkie drogi w Nowym Mieście Lubawskim prowadzą do ... KULTURY.

Turyści i goście naszego miasta zachwycają się nowomiejskim Rynkiem...

Bardzo mnie to cieszy, bowiem rewitalizacja przestrzeni nowomiejskiego Rynku była dużym wyzwaniem inwestycyjnym i logistycznym, w ramach której wybudowano z trwałego i pięknego kamienia naturalnego nową jezdnię, plac centralny oraz chodniki. W ramach zadaniach wymieniono też znaczącą część infrastruktury podziemnej tj. sieć kanalizacji deszczowej, sieć wodociągową, sieć elektroenergetyczną. W miejsce schorowanych drzew nasadzono nową zielen - dziesięć lip przy budynku „Kinoteatru Harmonia” oraz dziewięć klonów wzdłuż jezdni przy pierzei południowej i zachodniej - zaś w strefie parkowania ustawione zostały donice z zielenią ozdobną.

W celu dokładniejszego doświetlenia przestrzeni placu poza głównymi latarniami oświetleniowymi w centralnej części Rynku, zostały również zamontowane dodatkowe latarnie przy krawędzi jezdni.

Centralnym obiektem zachodniej części placu jest podświetlana fontanna, która otoczona blokami kamiennymi, tworzy doskonałe miejsce zabaw dla dzieci oraz przyjazną atmosferę sprzyjającą wypoczynkowi w jej otoczeniu. W godzinach wieczornych fontanna jest miejscem prezentacji pokazów obrazów wodnych tworzonych przez dysze wyrzucające podświetlane strumienie wody z nawierzchni Rynku.

Z całą pewnością zielen,

a także zamontowane elementy małej architektury wpływają pozytywnie na wygląd i estetykę centrum miasta, które zyskuje nową funkcję reprezentacyjno-rekreacyjną. Szerokie chodniki umożliwiają powstawanie letnich ogródków gastronomicznych, a brak wysokich krawężników tworzy przestrzeń przyjazną dla pieszych, w tym osób z niepełnosprawnościami. Warto również wspomnieć, że w trosce o lokalny handel i usługi zachowano na placu rynkowym znaczną ilość miejsc parkingowych. Zrewitalizowany przez nowomiejski samorząd Rynek, daje nowe możliwości organizacji wielu wydarzeń i tworzenia wyjątkowego klimatu, czego byliśmy już wielokrotnie świadkami.

Pozytywnie zmieniła się również przestrzeń Ogrodu Róż...

Nowe zagospodarowanie dawnej średniowiecznej fosy to lepsze warunki do organizacji wydarzeń kulturalno-rekreacyjnych oraz doskonałe miejsce wypoczynku dla osób zamieszkujących i odwiedzających centrum miasta. Przestrzeń Ogrodu Róż zyskała nową jakość pod względem zastosowanych materiałów, walorów estetyczno-architektonicznych oraz zieleni dekoracyjnej. Warto wspomnieć, że zadanie to jest ostatnim spośród realizowanych w naszym mieście inwestycji określonych w Ponadlokalnym Programie Rewitalizacji Sieci Miast Cittaslow Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Gotym okiem widać również pozytywne zmiany w budowie nowomiejskich ulic i ścieżek rowerowych...

To prawda, w ostatnich latach znacznej poprawie uległa infrastruktura drogową, bowiem wybudowano od podstaw, bądź gruntownie przebudowano 25 ulic - wśród nich łącznik pomiędzy ulicą Grunwaldzką oraz Zwirki i Wigury, który znacznie usprawnił poruszanie się po mieście i skrócił czas przejazdu np. do Szkoły Podstawowej nr 2. Stanowiąca ważny

ciąg komunikacji pieszej ulica Wodna została przebudowana podczas rewitalizacji nowomiejskiego Rynku.

W 2020 roku, dziurawa naszym szwajcarski ser ulica Targowa, odeszła w zapomnienie. Obecnie posiada ona nową jezdnię asfaltową i chodnik, powstało także 140 miejsc parkingowych, oświetlenie oraz kanalizacja deszczowa odwadniająca wszystkie utwardzone powierzchnie. Na inwestycję tą uzyskaliśmy dofinansowanie z budżetu państwa, a jej realizacja znacznie poprawiła warunki komunikacyjne i pozwoliła na podjęcie dalszych działań mających na celu modernizację Targowiska Miejskiego.

Z końcem 2022 roku oddano do użytkowania wybudowaną ulicę Sadową, na budowę której po latach starań pozyskaliśmy dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Na odcinku prawie 1,3 km wybudowana została jezdnia z asfaltobetonu o szerokości 5,5 m wyposażona w kanalizację deszczową, chodnik jednostronny o szerokości 2,0 m, zjazdy na posesę z kostki betonowej, parkingi z kostki betonowej przy ogrodach działkowych i oświetlenie uliczne z oprawami typu LED w ilości 36 sztuk. W ramach zadania przebudowaliśmy 5 skrzyżowań, powstały 2 przejścia dla pieszych wyposażone w płyty ostrzegawcze dla nie widomych (w tym jedno wyniesione), a także nasadziliśmy znaczną ilość drzew. Realizacja tej inwestycji była niezwykle ważna dla usprawnienia układu komunikacyjnego naszego miasta i bezpieczeństwa mieszkańców.

Porozumienie z samorządem województwa przyniosło kres niedogodnościom, jakie z powodu braku odpowiedniego chodnika, przeżywali mieszkańcy górnej części ulicy Narutowicza i przylegających osiedli. Ciąg pieszo-rowerowy wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 538 całkowicie rozwiązał ten problem i poprawił znacznie bezpieczeństwo przemieszczania się pieszych i rowerzystów. Rozbudowana przy okazji sieć deszczowa umożliwia odprowadzenie wód opadowych

z nowo powstających osiedli w tej części miasta. Należy tu podkreślić bardzo dobrą współpracę pomiędzy samorządami i wzajemne zrozumienie potrzeb inwestycyjnych, bez których niemożliwe byłoby zrealizowanie tej inwestycji.

Osoby aktywnie spędzające wolny czas szczególnie chętnie korzystają z wybudowanej ścieżki rowerowej po dawnym torowisku kolejowym na terenie Nowego Miasta Lubawskiego, która razem ze ścieżkami w sąsiednich gminach ma łączną długość ponad 25 kilometrów. Na ten cel nasz samorząd pozyskał dotację ze środków unijnych w ramach RPO Warmia i Mazury na lata 2014-2020. Przekonany jestem, że im więcej będzie takich dróg tym lepsze i bezpieczniejsze będą warunki do przemieszczania się po mieście w sposób ekologiczny oraz do atrakcyjnego spędzania czasu wolnego poprzez aktywność fizyczną, rekreację i kontakt z przyrodą.

Dotrzymał Pan danego kiedyś słowa o przystąpieniu do modernizacji infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

W maju 2019 roku odbyło się uroczyste otwarcie Stadionu Miejskiego po kosztownej modernizacji, na który pozyskaliśmy wsparcie z Ministerstwa Sportu i Turystyki. Inwestycja ta zrealizowana była w szczególności z myślą o dzieciach i młodzieży uprawiających sport, ale też z myślą o organizacji zawodów sportowych w przyzwoitych warunkach. Jako byłemu człowiekowi sportu zależy mi szczególnie na rozwoju sprawności fizycznej i zainteresowania sportem, zarówno wśród młodzieży jak i dorosłych.

Zakres tej inwestycji obejmował m.in.:

- przebudowę boiska piłkarskiego oraz budowę bieżni lekkoatletycznej o długości 400 m z czterema torami okrężnymi i sześcioma torami prostymi do biegów sprinterskich z nawierzchnią poliuretanową,
- wykonanie urządzeń sportowych lekkoatletycznych

Miejskie Centrum Kultury

Wnętrze Kinoteatru Harmonia

Wieczorna panorama centrum miasta

Nowomiejski Rynek nocą

ulica Sadowa

Ogród Róż po rewitalizacji

Ścieżka rowerowa po dawnym torowisku kolejowym

ulica Targowa

Stadion Miejski

tj. skocznia do skoku w dal i trójskoku, dwustronna skocznia do skoku o tyczce, skocznia w wżyz, 2 rzutnie do pchnięcia kulą, rzutnia do rzutu oszczepem, rzutnia do rzutu młotem i dyskiem, (wyrównanie poziomu i dostosowanie instalacji nawadniającej w związku z budową bieżni okrężnej).

- budowę trybun na prawie 800 miejsc siedzących (w tym około 500 zadaszonych), z wyodrębnionym sektorem dla prasy, komentatorów, kibiców, gości oraz organizatorów,
- budowę jednokondygnacyjnego budynku zaplecza socjalno-sanitarnego o powierzchni zabudowy ok. 200 m² (m.in. szatnia dla zawodników oraz zaplecze biurowe),
- budowę obiektów kasy biletowej i toalet dla kibiców oraz wykonanie ogrodzeń, oświetlenia, monitoringu wizyjnego i nagłośnienia boiska głównego,

Ponadto zrealizowaliśmy szereg mniejszych inwestycji w zakresie infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, m.in. zmodernizowaliśmy przystań kajakową wraz ze strefą relaksu dla kajakarzy i wszystkich mieszkańców wyposażoną w palenisko, ławki, murowany grill, pływający pomost do wodowania kajaków i zaplecze socjalne.

Na dawnym torowisku kolejowym w sąsiedztwie wybudowanego rok wcześniej placu zabaw przy ulicy Żwirki i Wigury powstała Otwarta Strefa Aktywności (OSA) w ramach Programu rozwoju małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym. W jej sąsiedztwie w 2023 roku ze środków PROW, w ramach wniosku złożonego do LGD Ziemia Lubawska, wybudowane zostało półboisko do koszykówki oraz wiatka dla rowerzystów.

Z myślą o najmłodszych mieszkańcach wybudowane zostały nowoczesne kompleksy sportowe również przy szkołach podstawowych. Na obszarze miasta funkcjonuje 12 placów zabaw sukcesywnie

doposażanych i modernizowanych – między innymi przy Miejskim Przedszkolu i Żłobku oraz przy Szkołach Podstawowych, gdzie funkcjonują oddziały przedszkolne. Konsekwentnie, w miarę posiadanych środków, staram się wywiązywać z obietniczego dowodem jest również boisko do siatkówki plażowej na placu zabaw przy ul. Tysiąclecia, o które prosiła mnie nasza młodzież. Dzięki tej infrastrukturze poprawiają się warunki do spędzania czasu wolnego na świeżym powietrzu młode pokolenie nowomieszczan.

Dużą część środków budżetowych samorządu w Polsce przeznaczają na oświatę i wsparcie organizacji pozarządowych. Jak to wygląda w naszym mieście?

Chciałbym tu zwrócić uwagę również na rzeczy pozornie niewidoczne. Od wielu lat subwencje i dotacje oświatowe otrzymywane z budżetu państwa nie pokrywają kosztów realizacji zadań w funkcjonowaniu placówek oświatowych. Wymaga to od samorządu wygospodarowania środków z dochodów własnych na pokrycie tych kosztów. Pomimo to staramy się by w pełni zabezpieczyć środki na funkcjonowanie jednostek oświatowych. Wychodzimy z założenia, że na edukacji i wychowaniu nie można oszczędzać, dlatego ze szczególną troską podchodzimy do funkcjonowania jednostek oświatowych i Instytucji Kultury.

Skutecznie pozyskujemy dodatkowe pieniądze na edukację naszych dzieci i mieszkańców z programów unijnych zarządzanych m.in. przez Urząd Marszałkowski. Jeszcze w grudniu 2018 roku oficjalnie został otwarty Żłobek Miejski - inwestycja niebywale potrzebna - który w kolejnym roku został rozbudowany do poziomu 36 miejsc dla dzieci w wieku do 3 lat.

Zrealizowane zostały również cztery projekty edukacyjne we wszystkich nowomieskich placówkach oświatowych.

Były to kilkumilionowej wartości projekty, w ramach których powstały m.in. pracownie przedmiotowe, pracownie językowe, sale sensoryczne, siłownie i sale rehabilitacji oraz zakupione mnóstwo sprzętu i pomocy dydaktycznych.

Z powodzeniem realizujemy również projekty kierowane do środowiska seniorów. W ramach jednego z nich przy prawie półtoramilionowym dofinansowaniu utworzyliśmy Kluby Seniorów dla prawie 200 osób, które obecnie wspierane są dalej ze środków budżetu miasta. Od wielu lat znaczną część budżetu miejskiego przeznaczamy również na wsparcie w drodze konkursów dla lokalnych organizacji pozarządowych, m.in. na sport poprzez kluby sportowe oraz wypoczynek dzieci i młodzieży, integrację środowiska senioralnego, czy chociażby działalność kobiet, harcerzy, działkowców, PCK.

Mieszkańcy z zadowoleniem przyjęli funkcjonowanie nowej Stacji Uzdatniania Wody, czego efekty są wyraźnie odczuwalne

Problem deficytu wody pitnej na terenie miasta występował od kilkunastu lat. Już prawie 10 lat temu rozpoczęliśmy prace projektowe a następnie staraliśmy się pozyskać dofinansowanie na tą ważną inwestycję, które ostatecznie uzyskaliśmy w 2022r. z Programu Polski Ład.

W lipcu 2023 roku otwarta została nowa Stacja Uzdatniania Wody przy ulicy Makuszyńskiego. Tym samym zakończona została realizacja bardzo ważnej, strategicznej dla społeczności lokalnej oraz dla rozwoju miasta inwestycji, bo związanej z bezpieczeństwem w zakresie zaopatrzenia w zdrową wodę pitną. Nowy obiekt funkcjonuje perfekcyjnie - nie mamy spadków ciśnienia w sieci wodociągowej i woda dociera do wyżej położonych obszarów miasta, niezależnie od pory dnia.

Nowa stacja uzdatniania ma możliwość podania do sieci wodociągowej wody pitnej

w ilości 240 m³/h, co jest wartością dwukrotnie większą od możliwości dotychczas funkcjonującego obiektu zlokalizowanego przy ulicy Wodnej.

Większa wydajność nowego obiektu zapewnia długoletnią perspektywę rozwoju miasta w zakresie budownictwa mieszkaniowego i zakładów produkcyjnych. Nastąpiła również znaczna poprawa bezpieczeństwa dostaw wody w przypadku awarii sieci wodociągowej, a także dysponujemy rezerwą wody na potrzeby ochrony przeciwpożarowej.

Coś na podsumowanie Panie burmistrzu?

Zarówno poprzednie kadencje jak i bieżąca, to czas intensywniej i konsekwentniej pracy nad realizacją dużych i ważnych inwestycji, których wykonaliśmy kilkadziesiąt. Zrealizowanie tych inwestycji przyczyniło się do rozwoju naszego miasta oraz poprawy warunków i jakości życia naszych Mieszkańców.

Mimo to, jako Burmistrz Miasta mam świadomość, że w zakresie inwestycji w najbliższych latach mamy jeszcze sporo do zrobienia. Opracowaliśmy Strategię Rozwoju Miasta do 2030 roku, z której wynika jednoznacznie, że w kolejnych latach największy akcent położymy na budowę i przebudowę ulic w całym mieście, tworzenie warunków do rekreacji i wypoczynku – zwłaszcza dla młodzieży, rewitalizację średniowiecznych zabytków, Parku Miejskiego z trasami rowerowymi i rekreacyjne zagospodarowanie terenów nad rzeką Drwęcą. Będą też inwestycje niespodzianki, o których niebawem poinformuję.

Warto też wspomnieć, że oprócz realizacji wielu miejskich inwestycji, sprawnie przebiega rozbudowa świątłowodów, sieci gazowej i ciepłowniczej, rozwija się budownictwo mieszkaniowe, powstają nowe miejsca pracy i, co najbardziej cieszy, doczekaliśmy się zakończenia realizacji obwodnicy Nowego Miasta Lubawskiego, o którą tak długo zabiegaliśmy.

Kompleks sportowy przy SP nr 1

Przystań kajakowa po modernizacji

Nowa stacja uzdatniania wody

Obwodnica Nowego Miasta Lubawskiego

POWIATU OLSZTYŃSKIEGO

PRIORYTETY INWESTYCYJNE

— Kilka lat temu w naszej szkole rolniczej w Smolajnach realizowaliśmy projekt pod nazwą „Nowoczesny rolnik w nowoczesnej szkole”. Jego tytuł doskonale oddaje istotę naszych działań — bez nowoczesnej dydaktyki nie będzie absolwentów, którzy będą w stanie szybko odnaleźć się na rynku pracy — mówi Andrzej Abako, starosta olsztyński i dodaje: — Ale bez inwestycji też to się nie uda. Chcemy, aby młodzież uczyła się w jak najlepszych warunkach, dlatego też trzy nasze największe obecnie inwestycje to obiekty dydaktyczne.

Pod koniec lutego Powiat Olsztyński podpisał umowę z wykonawcą pierwszego etapu prac budowlanych przy hali sportowo-widowiskowej przy Zespole Szkół im. Krzysztofa Mrongowiusza w Olsztynku.

Hala jako centrum sportu i zdrowia będzie służyć zarówno młodzieży szkolnej, jak i mieszkańcom miasta, bo będzie w niej można organizować nie tylko zajęcia z wychowania fizycznego, ale także większe turnieje czy zawody, jak również imprezy artystyczne. A gdyby zaszła taka potrzeba, w razie pandemii lub klęsk żywiołowych, będzie mogła służyć jako tymczasowy szpital.

— Z rozmów z mieszkańcami wiemy, że taki obiekt jest tu potrzebny. Potrzebę jego powstania widzą też władze gminy, które bardzo wspierają i współfinansują tę inwestycję — dodaje starosta Abako.

Program funkcjonalno-użytkowy przewiduje, że w dwukondygnacyjnym obiekcie znajdzie się hala sportowo-widowiskowa z zapleczem umożliwiającym zarówno prowadzenie zajęć dla dzieci i młodzieży oraz rozgrywek sportowych (meczów piłki ręcznej, koszykówki czy siatkówki), jak i organizację imprez kulturalno-rozrywkowych. Na co dzień będzie to sala gimnastyczna dla uczniów prowadzonego przez Powiat zespołu szkół, mającego swoją siedzibę w olsztyńskim zamku.

Postępowanie dotyczące wykonania tego zadania w formule zaprojektuj i wybuduj wygrała firma Rembud Sp. z o.o. z Przasnysza. Wykonawca będzie miał 30 miesięcy na przygotowanie projektu i prace budowlane. Pieniądze na to zadanie, 13,38 mln zł, pochodzą przede wszystkim z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, z którego Powiat pozyskał 12,04 mln zł. Reszta, czyli tzw. wkład własny, pochodzi z budżetów Powiatu i Gminy Olsztynek — po 670 tys. zł.

— Po opracowaniu projektu, który pozwoli nam na oszacowanie kosztów, w trakcie prac budowlanych rozpoczniemy starania o kolejne pieniądze na dalsze etapy: wykończenie budynku i jego wyposażenie — tak, aby jak najszybciej oddać halę do użytku mieszkańcom Olsztynka i powiatu — mówi starosta olsztyński. — Przyjeliśmy etapową, bardzo elastyczną formułę realizacji tej i dwóch

Robert Fronczek, prezes Rembudu oraz Andrzej Abako, starosta olsztyński, podczas podpisywania umowy dotyczącej budowy hali w Olsztynku

innych inwestycji, pozwalającą na dostosowywanie naszych oczekiwań do finansowych realiów.

W podobnej formule będą realizowane dwie kolejne wielkie inwestycje Powiatu Olsztyńskiego. W najbliższym czasie ogłoszone zostanie postępowanie dotyczące wykonania trzech budynków Centrum Kultury i Edukacji Muzycznej w Wadągu, na które czeka przede wszystkim ponad pół tysiąca dzieci — uczniów Samorządowej Szkoły Muzycznej I stopnia w Dywitach, ale także mieszkańcy i władze gminy. Wiosną rozpisane zostanie również postępowanie w sprawie budowy w Smolajnach nowoczesnej bursy dla uczniów powiatowego Zespołu Szkół Rolniczych im. bp. I. Krasickiego, inwestycji, która będzie pierwszym krokiem do powstania tam nowoczesnego kompleksu edukacyjnego.

— Wprowadzie zostaną one oddane do użytku dopiero za kilka lat, ale ważne jest to, że nie są to już tylko wizje czy projekty — mówi starosta Andrzej Abako. — Konsekwentnie stawiamy na młodych mieszkańców naszego powiatu, którym chcemy zapewnić jak najlepsze warunki do nauki i rozwoju, nie zapominając przy tym o ich rodzicach, którzy również oczekują kompleksowej oferty edukacyjnej, sportowej i rekreacyjnej

w swoich gminach. Warto też pamiętać, że oprócz tych sztan-dardowych przedsięwzięć cały czas realizujemy mniejsze projekty: rozbudowujemy szkolną infrastrukturę, unowocześniamy pracownie dydaktyczne, podpisujemy kolejne umowy z przedsiębiorcami na dualne szkolenie, we współpracy z lokalnym biznesem tworzymy klasy patronackie, powołujemy nowe kierunki nauczania. Staramy się wykorzystywać wszelkie możliwości. W tej kadencji na inwestycje oświatowe wydaliśmy prawie 51 mln zł.

Warto wspomnieć o ważnej roli, jaką w powiatowej strategii inwestowania w młodzież pełni od ponad dwudziestu lat fundacja Fundusz Ziemi Olsztyńskiej. Z pozyskanych przez nią środków ufundowanych zostało już 1080 stypendiów na łączną kwotę prawie 2 mln zł. Otrzymują je młodzież i studenci za osiągnięcia na polu naukowym, sportowym czy artystycznym.

— Warto zaznaczyć, że pieniądze, które trafiają do fundacji z naszych gmin, od samorządowców czy osób indywidualnych, w coraz większym stopniu pochodzą też od naszych przedsiębiorców, którzy w ten sposób również inwestują w swoich przyszłych pracowników — dodaje starosta olsztyński.

Wizualizacja hali sportowo-widowiskowej w Olsztynku.

Wizualizacja bursy powiatowego Zespołu Szkół Rolniczych w Smolajnach

Wizualizacja powiatowo-gminnego Centrum Kultury i Edukacji Muzycznej w Wadągu.

Grupa stypendystów Funduszu Ziemi Olsztyńskiej na tradycyjnej gali ich wręczenia w Biskupcu w 2023 r.

BARCZEWO – CIEKAWA PRZESZŁOŚĆ I OBIECUJĄCA PRZYSZŁOŚĆ

HISTORIA BARCZEWA W PIGUŁCE

26 grudnia 1329 roku biskup warmiński Eberhard z Nysy nadał powstałemu nad rzeką Orzechowo Wartbergowi, prawa podobne do miejskich. Założycielami miasta nad jeziorem Wadąg byli bracia Jan i Piotr, pierwsi sołtysi.

W Trzech Króli, 6 stycznia, 1354 roku wojska litewskie pod wodzą książąt Kiejstuta i Olgierda napadły na Wartberg. Po ich najeździe zostały tylko zgliszczą, czego dowody odkrywane są przez archeologów do dziś. Po roku 1355 z myślą o zbudowaniu miasta od nowa wybrano teren dwa kilometry od Krzyżowej Góry. 6 czerwca 1364 roku biskup warmiński Jan II Stryprok wydał na prawie chełmińskim przywilej lokacyjny dotyczący założenia tam nowego miasta Wartberg. Jego zasiedlenie powierzył Henrykowi z Łajs, który miał pełnić rolę zarządcy i urząd sołtysa miejskiego, dziedziczony przez jego legalnych spadkobierców.

Od tego czasu minęło prawie 695 lat. Miasto pełne jest historii, emocji, ducha zmian i planów.

ODWIEDŹ BARCZEWO...

Jest wiele powodów, by TU przyjechać. Barczewo jest miasteczkiem należącym do sieci miast Cittaslow. Spokojne, żyjące swoim tempem, inne niż intensywnie funkcjonujący nieopodal Olsztyn. Oprócz ciekawego dziedzictwa historycznego może pochwalić się niezliczonymi walorami przyrodniczymi, dbałością o lokalność i zachowanie niepowtarzalnego charakteru miejskiej przestrzeni.

W mieście jest co zobaczyć. Wizytę w Barczewie trzeba zacząć od zwiedzenia Salonu Muzycznego im. Feliksa Nowowiejskiego, wybitnego kompozytora,

dyrygenta, pedagoga i patriotę, a zarazem najsłynniejszego mieszkańca Barczewa. Koniecznie trzeba zobaczyć kościół św. Anny i św. Szczepana oraz kościół św. Andrzeja. Historia obu budowli jest niezwykle interesująca. Szczególną wartość dla miłośników historii ma renesansowy nagrobek w kościele św. Andrzeja, który kardynał Andrzej Batory w roku 1598 wystawił sobie oraz swemu bratu Baltazarowi. Kolejnym przystankiem każdego gościa odwiedzającego Barczewo jest średniowieczny ratusz w centralnej części rynku. Z jego odrestaurowanej wieży widokowej turyści mogą podziwiać piękną okolicę. Z wieży łatwo dojrzeć Staw Młyński, nad którym można odpocząć i cieszyć się czarującymi widokami w centrum miasta.

Wiele osób odwiedzających Warmię kojarzy Barczewo z zakładem karnym, który ma niezwykle ciekawą historię. Nie można też zapomnieć barczewskiej synagogi — jedynej byłej bożnicy żydowskiej pozostałej na naszych terenach.

Ważnym dla mieszkańców Barczewa i przybywających do niego turystów miejscem jest Skarbiec Kultury Europejskiej. Najpierw kościół ewangelicki, później magazyn eksponatów Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie, w końcu sala koncertowa i wystawiennicza.

Zwiedzanie Barczewa i okolic ułatwiają wyznaczone szlaki piesze, rowerowe i kajakowe.

MIŁOWE KROKI W ROZWOJU MIASTA

Rozwijające się Barczewo nadąża za trendami, daje szansę na rozwój i dba o podwyższanie jakości życia. W ciągu ostatnich lat zrealizowano kilka dużych inwestycji, które zmieniły wizerunek miasta.

Na terenach nieużytków w centrum Barczewa powstał miejski park, przyjazne miejsce wypoczynku, rekreacji i aktywnego spędzania czasu przez mieszkańców miasta i gminy Barczewo oraz chętnie odwiedzających Barczewo turystów. Dzięki zagospodarowaniu brzegów rzeki Pisy miasto zyskało piękne miejsce.

Stworzono Centrum Wielu Kultur, siedzibę Centrum Kulturalno-Bibliotecznego, które ma olbrzymie znaczenie dla działania lokalnej społeczności. Dostosowano przestrzeń użytkowaną przez instytucję kultury do prowadzenia nowoczesnej działalności oraz stworzono miejsce, które pozwoliło na zachowanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego Barczewa, gdzie przed laty współistnieli przedstawiciele różnych narodowości i religii.

Innym projektem o olbrzymim znaczeniu dla mieszkańców gminy Barczewo jest Centrum Rekreacyjno-Aktywizacyjne. W Barczewie pojawiła się przestrzeń do prowadzenia działań aktywizujących i integrujących mieszkańców. Ze

zrewitalizowanego boiska lekkoatletycznego, ze wszystkimi udogodnieniami i nową infrastrukturą, przy ul. Wojska Polskiego korzystają dzieci, młodzież i dorośli.

Przy ul. Północnej wybudowano skatepark i street workout przy nowo powstałej bieżni lekkoatletycznej. Teren wzbogacił się też o skocznnię w dal czy rzutnię do pchnięcia kulą oraz małą architekturę.

W ramach tego projektu przebudowano i zmodernizowano ciągi piesze i pieszo-jezdne łączące obiekty do tej pory zrewitalizowane: boisko lekkoatletyczne, skatepark, street workout, infrastrukturę nad rzeką Pisą, budynek Centrum Wielu Kultur.

Zmienia się również wygląd szkół i obiektów sportowych w gminie dzięki remontom i budowom.

Celem ostatnio przeprowadzonego projektu pn. „Utworzenie i ochrona miejsc różnorodności biologicznej w gminie Barczewo” było utworzenie trzech ekoparków na terenie gminy: „Wyspa”, „Barczewo” i „Nikielkowo”. Zadbano o przepiękne tereny, m.in.: poddano konserwacji

na istniejący drzewostan, posadzono nową roślinność, zainstalowano małą architekturę, odrestaurowano zabytkową bramę na starym cmentarzu oraz wykonano plansze i tablice edukacyjne. Dzięki temu parki te stały się kolejnym bezpiecznym i atrakcyjnym terenem dla mieszkańców gminy.

NIC PROSTSZEGO: WSIĄDŹ DO AUTOBUSU

Dzięki staraniom samorządu gminy Barczewo mieszkańcy mogą cieszyć się z przywrócenia komunikacji publicznej na trasie Barczewo – Olsztyn – Barczewo. Udało się uruchomić dwie linie autobusowe: linię 114 oraz linię 124. W 2022 roku wprowadzono, również dzięki projektowi burmistrza, gminną komunikację publiczną, która jest uzupełnieniem pozamiejskiej komunikacji publicznej. Do Barczewa można teraz dotrzeć także liniami 510 i 540.

Jeśli jeszcze nie mieliście okazji, by odwiedzić Barczewo, to najwyższy czas, byście zaplanowali swoją wizytę u nas. Zapraszamy.

– Jestem dumny z pięknego Barczewa oraz całej gminy. Malownicza bliskość przyrody, bogata historia oraz dynamiczny rozwój gospodarczy to tylko kilka z licznych zalet, które sprawiają, że Barczewo to wspaniałe miejsce do życia, pracy i wypoczynku. Wspólnie dbamy o naszą społeczność, rozwijamy infrastrukturę oraz promujemy kulturę i dziedzictwo naszego regionu. Zapraszam wszystkich do odkrywania uroków naszego miasta oraz do pracy nad jego dalszym rozwojem. Wspólnie kreujemy lepszą przyszłość nas wszystkich.

Andrzej Maciejewski
Burmistrz Barczewa

15 LAT, KTÓRE ODMIENIŁY OLSZTYN

Piotr Grzymowicz
Prezydent Olsztyna

- Zostawiam Olsztyn piękniejszy, bardziej funkcjonalny i harmonijny oraz z potencjałem, który pozwoli na jeszcze szybszy rozwój - mówi prezydent Olsztyna Piotr Grzymowicz, który kilka dni temu świętował jubileusz objęcia urzędu. I nie będzie się już ubiegał o reelekcję.

9 marca 2009 roku Piotr Grzymowicz pierwszy raz złożył uroczyste ślubowanie. Zapytaliśmy, z czego jest szczególnie dumny od tego czasu. - Może trochę zaskoczę, ale powiem, że z... olsztynian - odpowiedział prezydent. - Przez te piętnaście lat nie mieli ze mną łatwo. Były rozkopane ulice, utrudnione dojazdy, chaos drogowy i brak środków na wiele potrzebnych działań, ale budżet samorządu nie jest z gumy i musi się domykać. Jestem z nich dumny, bo uwierzyli w powodzenie tych zmian, we mnie, że przeprowadzę je do końca i że mają one głębszy sens; że byli aktywni i walczyli o każdą złotówkę i każdy przysłowiowy prosty chodnik. Jednocześnie dziękuję im za wyrozumiałość, cierpliwość i zrozumienie, że nie zawsze mogłem im poświęcić tyle czasu, ile bym chciał. Z całą pewnością jestem dumny, że zostawiam Olsztyn piękniejszy, bardziej funkcjonalny i harmonijny oraz z potencjałem, który pozwoli na jeszcze szybszy rozwój.

Spośród przeprowadzonych inwestycji prezydenta cieszy, jak mówi, że udało się przeprowadzić „kilka rzeczy z pozoru awykonalnych”. - Takim jest powrót na ulice Olsztyna tramwajów - wyjaśnia Piotr Grzymowicz. - Zbudowanie od podstaw sieci tramwajowej było naprawdę spektakularnym wyczynem i pewnie w Polsce tak szybko się nie powtórzy. Tramwaje podniosły też na bardzo wysoki poziom komunikację publiczną.

Drugim spektakularnym działaniem było zagospodarowanie olsztyńskich jezior, a w szczególności wybudowanie Centrum Rekreacyjno-Sportowego „Ukiel”. - Olsztyn wrócił nad jeziora, wywołując przy okazji duży boom inwestycyjny. Mieszkańcy znów pokochali Ukiel, a za nimi podążyli inwestorzy budując hotele i apartamentowce - zwrócił uwagę władarz miasta. - Chcieliśmy być miastem atrakcyjnym turystycznie i wszystko wskazuje na to, że jesteśmy.

Kolejny powód do satysfakcji, to sfera gospodarki komunalnej. - Tu modernizację goniły modernizację, a na szczególne odnotowanie zasługuje gospodarka odpadowa - uważa Piotr Grzymowicz. - Najpierw zbudowaliśmy innowacyjny Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi, a obecnie jesteśmy w fazie rozruchu Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych. To prawdziwy spalarniowy „mercedes”. Jeżeli ktoś pyta czy Olsztyn jest miastem nowoczesnych technologii, powinien odwiedzić ITPO.

Podsumowując 15 lat prezydentury, Piotr Grzymowicz podkreśla, że liczba ważnych inwestycji samorządowych w Olsztynie zdecydowanie przekroczyła setkę. - Myślę, że Olsztyn najbardziej zmienił się w sferze przestrzeni publicznej i drogownictwa - komentuje. - Kto dziś pamięta miejsce, na którym pojawił się park Centralny, a to przecież nie jedyny park godny uwagi. Zrewitalizowaliśmy park Podzamcze, Jakubowo, Górkę Jasia, planty miejskie, place, skwery, zbudowaliśmy. W drogach doczekaliśmy

się południowej obwodnicy Olsztyna wraz z ulicami dojazdowymi - ul. Towarową, ul. Pstrowskiego czy ul. Płoskiego, nowej ulicy Artyleryjskiej, czyli obecnie Bohaterów Bitwy Warszawskiej, Partyzantów i Pieniężnego oraz skrzyżowanie Warszawskiej z Armią Krajową i Obrońców Tobruku. Zbudowaliśmy połączenie Gutkowa przez Łupstych z „szesnastką” oraz ulice Plażową. Zmodernizowaliśmy ul. Jagiellońską do mostu na Wadąg, ul. Piłsudskiego do Ostrzeszewa, ul. Leonharda i Wyszyńskiego oraz Synów Pułku, Krasickiego i Wilczyńskiego do krańcówki transportu publicznego w Pieczewie. Przy okazji muszą też sprostować jeszcze jedną rzecz - nie ogołacamy miasta z zieleni, ale od lat prowadzimy potężną akcję nasadzeń

i staramy się to robić dorodnymi drzewami. Jeszcze rok, dwa, trzy, a zaczniemy na poważnie mówić o olsztyńskich alejach.

I dodaje na koniec: - Myślę, że w annałach Olsztyna ten czas zapisze się jeszcze jednym wpisem, na który zwrócono mi kiedyś uwagę. To będzie również odnotowane, jako czas inwestycji inżynierskich - mostów, estakad, przejść. Mamy nowy most św. Jakuba, nowy wiadukt w ciągu ulicy Bohaterów Bitwy Warszawskiej, nowy wiadukt w ciągu alei Wojska Polskiego i Partyzantów, wiadukt w ciągu ulicy Żołnierskiej, dwa wiadukty na nowej ul. Towarowej, estakadę tramwajową w ciągu ul. Krasickiego i Synów Pułku, a w realizacji wiadukt na Tracku.

WYBRANE NAGRODY PRYZNANE GMINIE OLSZTYN I PREZYDENTOWI W OSTATNICH LATACH

- Tytuł i statuetka Lidera ITS 2016 stowarzyszenia ITS Polska za wdrożenie rozwiązań ITS w realizacji Zintegrowanego Systemu Transportu Zbiorowego w kategorii „Najlepsze wdrożenie przez samorządy i instytucje”.
- Nagroda Stowarzyszenia Architektów Polskich za projekt „Budowa całorocznej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej nad jeziorem Krzymym w Olsztynie”, w kategorii „Najlepszy obiekt architektoniczny wzniesiony na terytorium RP ze środków publicznych w roku 2015, w kategorii przestrzeń publiczna”.
- Główna nagroda Europejskiej Rady Planowania Urbanistycznego za „Zintegrowany Program Rozwoju Przestrzennego Śródmieścia”.
- Tytuł „Lidera Samorządu 2016” przyznany Prezydentowi Olsztyna Piotrowi Grzymowiczowi przez dziennik „Rzeczpospolita” i Instytutu Studiów Wschodnich. Nagroda jest przyznawana samorządom, które w największym stopniu powiększyły swoje wyniki finansowe.
- Główna Nagroda za „Najlepiej oświetloną gminę i miasto w 2017 roku” przyznana w ramach XXVI Międzynarodowych Targów Sprzętu Oświetleniowego.
- Pierwsze miejsce Olsztyna w kategorii miast wojewódzkich w rankingu „Wykorzystanie środków Unii Europejskiej w latach 2014-2021” przygotowanym przez Pisma Samorządu Terytorialnego „Wspólnota”.
- Tytuł Lidera Transformacji Energetycznej 2023 r. za projekt „Działalność Olsztyńskiego Klastra Energii”.

WYKONALIŚMY OGROM PRACY

- Musieliśmy stawić czoła szeregowi zdarzeń, z jakimi dotychczas nie mieliśmy do czynienia. Mam tu przede wszystkim na myśli oczywiście pandemię oraz atak Rosji na Ukrainę
- mówi Robert Szewczyk, Przewodniczący Rady Miasta Olsztyna.

Rozmowa z Robertem Szewczykiem, Przewodniczącym Rady Miasta Olsztyna VIII kadencji

— Jak mógłby Pan podsumować pracę Rady Miasta w tej kadencji?

— Robert Szewczyk: - To była kadencja niezwykła z kilku powodów. Musieliśmy podczas niej stawić czoła szeregowi zdarzeń, z jakimi dotychczas nie mieliśmy do czynienia. Mam tu przede wszystkim na myśli oczywiście pandemię oraz atak Rosji na Ukrainę. Te wydarzenia odcisnęły i w dalszym ciągu odciskają piętno na naszej rzeczywistości.

Mimo przeciwności wynikających z tych zdarzeń, uważam że wykonaliśmy ogrom pracy. Dobrej, niezbędnej by zapewnić stolicy Warmii i Mazur stabilność i nieustanny rozwój.

Trzeba też pamiętać, że ta kadencja była niespotykana również pod względem długości. Przecież ze względu na globalną sytuację wybory samorządowe zostały przesunięte o około pół roku.

— Z których działań Rady jest Pan szczególnie zadowolony?

— Bez wątpliwości przede wszystkim z tych, przy których mogliśmy się zjednoczyć i współpracować ramię w ramię, mimo politycznych czy światopoglądowych różnic. A takich sytuacji przecież nie brakowało. Muszę przyznać, że to był niezwykle intensywny czas. Spotkaliśmy się w tej kadencji 70 razy. Analizowaliśmy, dyskutowaliśmy, spieraliśmy się i w końcu głosowaliśmy nad blisko 1,1 tys. uchwałami. To ogrom materiału, ogrom stanowionego prawa, decyzji, które przyniosły lub przyniosą skutki – wierzę, że pozytywne – w przyszłości. Na pewno jednym z kluczowych dokumentów jest przyjęta przez nas strategia rozwoju miasta na kolejne lata. To

niezwykle istotny, bazowy zbiór kierunków i celów do osiągnięcia.

Nie mam wątpliwości, że praca, którą wykonaliśmy pozwoliła zrobić naszemu miastu kilka potężnych susów do przodu. Już teraz doskonale wiemy, że przedstawiciele innych, często większych i wydawałoby się prężniejszych ośrodków, oglądają nasze plecy i zazdroszczą nam.

— Jakie największe wyzwania czekają nową Radę Miasta?

— Chciałbym, aby Rada Miasta kolejnej kadencji utrzymała wysokie tempo i poziom pracy, a także z troską dostrzegała coraz to inne potrzeby olsztynian. Czekają nas wyjątkowo trudne zadania, by móc jak najefektywniej i z korzyścią dla mieszkańców wykorzystać choćby unijne wsparcie. Na pewno to też będzie czas wypełnienia wspomnianej przeze mnie przed chwilą strategii rozwoju miasta konkretnymi, wykonawczymi projektami.

Następna kadencja będzie też w pewnym sensie wyjątkowa. Pierwszy raz od kilkunastu lat nowa będzie zarówno Rada Miasta, jak i prezydent Olsztyna. Nie mam jednak wątpliwości, że wszyscy będą ciężko pracowali na rzecz naszego miasta.

HONOROWI OBYWATELE OLSZTYNA w ostatniej kadencji:
Irena Telesz-Burczyk | Stefan Brzozowski | Jerzy Sikorski

RADA MIASTA OLSZTYNA VIII kadencji w latach 2018-2024
w liczbach: 1068 uchwał • 581 interpelacji • 13 stanowisk • 2 apele

Radosław Nojman
przewodniczący
Klubu Radnych
Prawa
i Sprawiedliwości

ROLĄ PRAWDZIWEJ OPOZYCJI JEST „PATRZENIE NA RĘCE”

- Rolą prawdziwej opozycji jest „patrzenie na ręce” i krytyczna ocena sprawujących władzę, stąd, siłą rzeczy, jej moc sprawcza jest mocno ograniczona. Na pewno cieszę się z tych uchwał Rady Miasta Olsztyna, przy których, mimo różnic zdań, udało się wypracować kompromis z radnymi koalicji zarządzającej, dla dobra olsztynian. Tak było chociażby ostatnio w kwestiach dotyczących budowy ulicy Nowobałtyckiej. Do rangi symbolu urosło przyjęcie wspólnego „stanowiska w sprawie wyrażenia szacunku św. Janowi Pawłowi II, Honorowemu Obywatelowi Olsztyna oraz wyrażenia sprzeciwu wobec nieuprawnionego wykorzystania Jego Osoby w walce politycznej”. Olsztyn był jednym z niewielu, jeśli nie jedynym, miastem wojewódzkim, w którym taka uchwała została przyjęta w reakcji na liczne, nieuprawnione ataki na osobę Papieża-Polaka.

Niestety, podobnej jedności nie osiągnęliśmy w sprawie usunięcia tzw. szubienic z centrum naszego miasta. Niemniej, odczuwam osobistą satysfakcję, iż z inicjatywy Klubu Radnych PiS, którym mam zaszczyt kierować, jeden z placów na Osiedlu Generałów nosi dziś imię gen. Elżbiety Zawackiej ps. „Zo”, o czym myślałem jeszcze w czasach studiów. Jestem też zadowolony z tych działań, w których wraz z „klubowymi” Koleżankami i Kolegami reprezentowaliśmy głosy mieszkańców Olsztyna i skutecznie zwracaliśmy uwagę na negatywne konsekwencje pewnych projektów. Przykładowo, to po naszym zdecydowanym sprzeciwie nie doszło do likwidacji dwóch Dziennych Domów Pomocy Społecznej, Ośrodka Wsparcia dla Dzieci i Mł-

dzieży oraz Romskiej Świątlicy Rodzinnej, a także projekt „Programu Zatorze” został skierowany do kolejnych konsultacji. Warto zaznaczyć, że byliśmy pierwszym klubem radnych głośno zwracającym uwagę na wielokrotnie podnoszony przez pracowników problem nieprzejrzystości systemu wynagradzania w ratuszu i instytucjach miejskich.

Łukasz Łukaszewski
przewodniczący
Klubu Radnych
Platformy
Obywatelskiej
Nowoczesna Koalicja
Obywatelska

„JESTEŚMY DUMNI Z NASZEGO MIASTA I JEGO MIESZKAŃCÓW”

W tych niełatwych czasach, kiedy pandemia i niepokoje na świecie stawiają przed nami nowe wyzwania, Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej w Olsztynie pokazał, że wspólnymi siłami można zdziałać wiele. Mimo przeciwności, nasze miasto święci triumfy dzięki projektom, które znacząco wpłynęły na życie olsztynian. Z ogromną dumą możemy powiedzieć, że hala Urania i rozbudowana linia tramwajowa, to teraz nasza rzeczywistość. Wielkie projekty, które stały się możliwe dzięki naszej determinacji i zgranej pracy. Ale to nie wszystko! Pomyśleliśmy również o naszych najmłodszych mieszkańcach, wprowadzając bezpłatne przejazdy komunikacją miejską dla uczniów szkół podstawowych. To nie tylko krok w stronę łatwiejszego dostępu do edukacji, ale też wielki skok w kierunku przyjaznego środowiska i zielonego Olsztyna. Wprowadzenie miejskiego programu in vitro to kolejna inicjatywa, która pokazuje, jak bardzo nam zależy na wsparciu rodzin w naszym mieście. To projekt, który daje nadzieję i otwiera nowe możliwości. Nie zapomnieliśmy też o wsparciu naszych rad osiedlowych, nauce pływania i edukacji kulturalnej – wszystko to dzięki dodat-

kowym środkom, które udało nam się zabezpieczyć. Działania te podkreślają nasze zaangażowanie w budowanie społeczności, która jest silna, zintegrowana i pełna entuzjazmu dla wspólnych przedsięwzięć. Olsztyn pokazuje, że nawet w trudnych czasach można robić wielkie rzeczy. Jesteśmy dumni z naszego miasta i jego mieszkańców, a działania Klubu Radnych Koalicji Obywatelskiej są dowodem na to, że razem możemy więcej. Przed nami kolejne wyzwania, ale patrząc na to, co już osiągnęliśmy, jesteśmy pełni optymizmu co do przyszłości. Razem zmieniamy Olsztyn na lepsze!

Mirosław Gornowicz
przewodniczący
Klubu Radnych
Ponad Podziałami

„INWESTYCJE PODNIOŚŁY JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW”

Mijająca kadencja przyniosła Olsztynowi wiele ważnych decyzji, była też najdłuższą z dotychczasowych i niezwykle trudną, ze względu na sytuację globalną. Dzięki ogromnemu zaangażowaniu prezydenta Grzymowicza przy współpracy z Radą Miasta z sukcesem zakończone zostały duże inwestycje, które podniosły jakość życia mieszkańców Olsztyna. Ważną kwestią jest to, jak wydatki inwestycyjne wpłynęły na zadłużenie miasta. Pod tym względem jako mieszkańcy możemy spać spokojnie. Otóż Olsztyn jest relatywnie najmniej zadłużonym miastem wojewódzkim w Polsce. Dług w stosunku do dochodów miasta w 2023 r. wynosił u nas 21,6 proc. Wydajemy w Olsztynie na inwestycje tyle, na ile nas stać; nie zadłużamy przez to nadmiernie miasta ani nie uszczuplamy środków na bieżące jego funkcjonowanie. Nie zaniedbujemy też inwestycji w infrastrukturę społeczną

RADNI RADY MIASTA OLSZTYNA 2018-2024

PREZYDIUM RADY

Robert Jan Szewczyk

Przewodniczący Rady Miasta Olsztyna
Klub Radnych Platformy Obywatelskiej
Nowoczesna Koalicja Obywatelska

Nelly Elżbieta Antosz

Wiceprzewodnicząca Rady Miasta Olsztyna
Klub Radnych Demokratyczny Olsztyn

Zbigniew Dąbkowski

Wiceprzewodniczący Rady Miasta Olsztyna
Klub Radnych Ponad Podziałami

RADNI RADY MIASTA

Mirosław Arczak

Leszek Araszkiewicz

Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości

Jarostaw Stanisław Babalski

Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości

Halina Ciunel

Klub Radnych Platformy Obywatelskiej

Nowoczesna Koalicja Obywatelska

Krzysztof Flis

Klub Radnych Demokratyczny Olsztyn

Tomasz Jan Głazewski

Klub Radnych Platformy Obywatelskiej

Nowoczesna Koalicja Obywatelska

Mirosław Antoni Gornowicz

Klub Radnych Ponad Podziałami

Wanda Agnieszka Jabłońska

Klub Radnych Ponad Podziałami

Marta Kamińska

Klub Radnych Platformy Obywatelskiej

Nowoczesna Koalicja Obywatelska

Paweł Radosław Klonowski

Klub Radnych Platformy Obywatelskiej

Nowoczesna Koalicja Obywatelska

Łukasz Jacek Łukaszewski

Klub Radnych Platformy Obywatelskiej

Nowoczesna Koalicja Obywatelska

Czesław Jerzy Małkowski

Klub Radnych Demokratyczny Olsztyn

Edyta Markowicz

Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości

Joanna Dorota Misiewicz

Klub Radnych Platformy Obywatelskiej

Nowoczesna Koalicja Obywatelska

Krzysztof Narwojsz

Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości

Radosław Marcin Nojman

Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości

Monika Joanna Rogińska-Stanulewicz

Zdzisława Barbara Totwińska

Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości

Elżbieta Ewa Wirska

Wiktor Wójcik

Klub Radnych Platformy Obywatelskiej

Nowoczesna Koalicja Obywatelska

Ewa Renata Zakrzewska

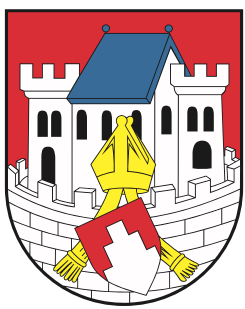
Klub Radnych Platformy Obywatelskiej

Nowoczesna Koalicja Obywatelska

Marian Zdunek

Klub Radnych Ponad Podziałami

BISKUPIEC

Biskupiec i jego malownicze okolice to wyjątkowa architektura, zapierające dech widoki, liczne wydarzenia i prężnie rozwijająca się infrastruktura. To niewielkie miasto na Warmii odwiedzają bardzo licznie turyści. Sąsiadujące samorządy natomiast stawiają Biskupiec za wzór i miasto godne naśladowania. O tym czym może pochwalić się to miasteczko, jak osiągnąć zamierzone cele i jakie plany na przyszłość ma Biskupiec rozmawiamy z burmistrzem Kamilem Kozłowskim.

Kamil Kozłowski
burmistrz Biskupca

Panie Burmistrzu, Biskupiec na przestrzeni ostatnich lat zmienił się zarówno pod względem infrastruktury, gospodarki jak i turystyki. Co wg Pana jest najistotniejsze, z czego jest Pan dumny?

Minione lata to przede wszystkim szeroko rozumiany rozwój nie tylko naszego miasta ale całej gminy. Faktycznie udało nam się zrealizować kilka bardzo istotnych inwestycji, które znacząco wpłynęły na wizerunek miasta, bezpieczeństwo i poprawę życia naszych Mieszkańców. Począwszy od modernizacji wielu dróg, chodników, termomodernizacji wszystkich budynków użyteczności publicznej, modernizacji dworca, budowy miejskiej hali sportowej przy Zespole Szkół po re-kulturyzację jeziora Kraksy przy wsparciu firmy Egger. Niewątpliwie perełką

inwestycyjną ostatnich lat jest dla mnie modernizacja Stadionu Miejskiego im. Andrzeja Biedrzyckiego, który jest jednym z najnowocześniejszych obiektów w regionie, a nawet województwie i nieustannie tętni sportowym życiem. Budowa ścieżki rowerowej po dawnym nasypie kolejowym z Biskupca do Szczytna, również cieszy się uznaniem. Kolejnym bardzo kluczowym działaniem było zagospodarowanie terenu wokół Kraks, gdzie powstało Centrum Aktywizacji Ruchowej z piękną, nowoczesną plażą, miejscem do zabawy i kąpieli. Ogółem na inwestycje w latach 2019-2023 z budżetu Gminy, a także środków zewnętrznych przeznaczyliśmy 113,5 mln zł. Trzeba przyznać, że jest to spora kwota, za którą kryją się liczne i konstruktywne zadania, a wiele jeszcze przed nami!

No właśnie Panie Burmistrzu jeśli mowa o przyszłości to proszę zdradzić jakie plany i cele ma Pan na kolejne lata?

Planuję przede wszystkim dokończyć trwające jeszcze inwestycje, modernizacje ulic i chodników czy adaptację budynku po byłej szkole na potrzeby żłobka. Tak jak wspominałem już wielokrotnie w swoich wypowiedziach dbamy o to, by w naszym mieście był harmonijny i zrównoważony rozwój. Dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii, rozwoju gospodarczego i otwartości dla nowych inwestorów powstają nowe miejsca pracy i Biskupiec się rozwija, co przekłada się z korzyścią dla naszej społeczności. Kolejnym bardzo istotnym

działaniem zarówno dla mnie jak i naszych Mieszkańców jest budowa ronda przy ul. Chrobrego. O realizację tego pomysłu staramy się już od jakiegoś czasu i będziemy to kontynuować, aż dojdzie do skutku. Bez wątpienia będę także rozmawiał i ubiegał się w Wodach Polskich o pogłębienie i poszerzenie koryta rzeki Dymy, by już więcej nie pojawiały się problemy z zalewaniem i podtapianiem mienia Mieszkańców. Kluczową inwestycją na kolejne lata jest również modernizacja oczyszczalni ścieków, która od początków powstania nie była jeszcze gruntownie wyremontowana. Oczywiście planów i celów jest znacznie więcej, ale by doszło do ich realizacji potrzeba czasu i środków, o które tak jak w latach ubiegłych będziemy mocno zabiegać. Mam nadzieję, że Mieszkańcy Gminy Biskupiec ponownie zaufają mi i po tegorocznych wyborach samorządowych razem przeprowadzimy szereg kolejnych, pozytywnych zmian.

Skoro mowa o nadchodzących wyborach to jak w skrócie podsumowałby Pan swoją pracę przez ostatnie 5 lat?

To były bardzo intensywne, merytoryczne lata, wypełnione wieloma istotnymi wydarzeniami, inwestycjami a przede wszystkim spotkaniami z Mieszkańcami. Jestem ogromnie dumny z rozwoju sołectw, z zaangażowania i współpracy z Radnymi, Sołtysami i Radami Sołeckimi. Dzięki nim mniejsze społeczności lokalne są zintegrowane i wspólnie działają na rzecz swoich wiosek. Prężnie rozwijają i zawiązują

się także Koła Gospodyń Wiejskich, na tę chwilę mamy już ich 9. W ubiegłym roku w naszym mieście powstał długo wyczekiwany Uniwersytet Trzeciego Wieku „Aktywni wciąż”, który już liczy ponad 150 osób. Wszystkie stowarzyszenia zrzeszają lokalną społeczność, wpływają na poczucie jedności i przynależności, a za tym idą wspólne cele i ich realizacja, co jest ogromnie istotne. W ostatnich latach w naszej gminie działo się naprawdę dużo! Wiele imprez, spotkań, wydarzeń, które zyskały uznanie Mieszkańców, ale także turystów. Są takie, które cyklicznie przyciągają osoby z różnych zakątków Polski. Zarówno rozwój gospodarczy jak i społeczny idzie w bardzo dobrym kierunku. Myślę, że śmiało mogę powiedzieć, że Biskupiec to dziś nowoczesne miasto, wypełnione miejscami do rekreacji, wypoczynku czy zabawy. Pasjonaci sportów, siłowni plenerowych, entuzjaści wycieczek pieszych i rowerowych, każdy znajdzie tu miejsce dla siebie. Nasze miasto potrafi tętnić życiem, oferować rozrywkę i świetną zabawę, ale także być odskocznią od codziennego pędu, gdzie natura jest na wyciągnięcie ręki. Nie bez przyczyny przyświeca nam hasło, że Biskupiec to krajobraz pełen możliwości. Tak po prostu jest!

W takim razie pozostało nam życzyć zarówno Biskupcowi jak i Panu, Panie Burmistrzu dalszego rozwoju i szerokich perspektyw na nadchodzące lata. Dziękuję za rozmowę.

Z pewnością tak będzie! Dziękuję.

Fot. Piotr Wszyński Fotografia

warszawa • mazowsze

wawa.info

CZYTAJ
NOWY
PORTAL

WARSZAWA • RADOM • PŁOCK • OSTROŁĘKA • SIEDLCE

ROZWÓJ POWIATU OSTRÓDZKIEGO INWESTYCJE, SUKCESY I WYZWANIA

25-LAT
SAMORZĄDU
POWIATU OSTRÓDZKIEGO

Tegoroczny Jubileusz 25-lecia samorządu powiatu ostródzkiego jest okazją do podsumowania osiągnięć i refleksji nad przyszłością. Funkcjonowanie samorządu powiatowego świadczy o stabilności naszego regionu, mając przy tym istotny wpływ na jakość życia mieszkańców i rozwój lokalnej społeczności w ciągu ostatniego ćwierćwiecza.

Andrzej Wiczowski
Starosta Ostródzki

— Panie Starosto, w jaki sposób samorząd powiatu ostródzkiego efektywnie zarządzał finansami, realizując kluczowe inwestycje podczas VI kadencji?

— Podczas VI kadencji samorządu powiatu ostródzkiego, zrealizowano szereg kluczowych inwestycji, współtworząc projekty finansowane z funduszy UE o łącznej wartości blisko 63 mln zł, z czego wkład własny powiatu wyniósł 17 mln zł. Te projekty obejmowały: infrastrukturę medyczną, na którą przeznaczono 28,5 mln zł, termomodernizację o wartości 14,4 mln zł, inwestycje w edukację, na które przeznaczono 12,3 mln zł, rozwój infrastruktury drogowej, z inwestycją o wartości 5,9 mln zł oraz działania z zakresu cyfryzacji, z przeznaczeniem środków w wysokości 1,5 mln zł.

— Dodatkowo, korzystając z dofinansowania krajowego w ramach programów rządowych, przeprowadzono 30 kluczowych inwestycji, mających na celu poprawę bezpieczeństwa na drogach, o łącznej wartości przeszło 102 mln zł, z wkładem

własnym powiatu wynoszącym 42 mln zł. W sumie, w VI kadencji samorząd wydał 165 mln zł na projekty poprawiające jakość życia mieszkańców powiatu ostródzkiego. Jest to rezultat wspólnego zaangażowania i pracy wielu osób, w tym członków zarządu powiatu, radnych, pracowników administracyjnych, organizacji pozarządowych oraz mieszkańców powiatu. To dobry moment, aby docenić ich wysiłki i kontynuować rozwój „Małej Ojczyzny”.

— Jakże konkretnie przedsięwzięcia z zakresu termomodernizacji i infrastruktury medycznej zostały zrealizowane w ostatnim czasie?

— Samorząd powiatowy przeprowadził skuteczną termomodernizację obiektów oświatowych, co nie tylko poprawiło estetykę elewacji, ale również przyczyniło się do znaczącego zmniejszenia strat energii cieplnej. Ponadto, w ramach inwestycji w infrastrukturę medyczną m.in. rozbudowano Szpital w Ostródzie S.A., dodając nowe skrzydło oraz ukończono remont Oddziału Wewnętrzny o Profilu Kardiologicznym. Te inwestycje zdecydowanie wpłynęły na poprawę warunków leczenia pacjentów i podniosły standardy świadczonych usług medycznych w regionie.

— Panie Starosto, rok 2023 to czas znaczących inwestycji drogowych w Ostródzie.

— Tak, to prawda. W połowie roku rozpoczęły się prace związane z budową dwóch nowych

rond. Pierwsze zlokalizowane na skrzyżowaniu ulic Grunwaldzkiej, Drwęckiej, Kopernika i I Dywizji, a drugie na przecięciu ulic Mickiewicza i Olsztyńskiej. Trzecie rondo, którego realizacja rozpocznie się w 2024 roku, powstanie na skrzyżowaniu ulic Drwęckiej i Niepodległości. Te inwestycje mają na celu nie tylko poprawę estetyki miasta, ale także usprawnienie ruchu drogowego i zwiększenie bezpieczeństwa na ulicach.

— Jakże formy wsparcia oferuje Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie dla osób bezrobotnych oraz pracodawców, a także jaki jest obecny stan bezrobocia w powiecie ostródzkim?

— Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie pełni istotną rolę w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy, a także wspiera rozwój przedsiębiorstw na lokalnym rynku. W 2023 roku, liczba zarejestrowanych bezrobotnych w ewidencji urzędu spadła o 200 osób w porównaniu do poprzedniego roku, osiągając poziom 2 568. Dynamika zmniejszania bezrobocia utrzymuje się także po okresie letnim.

— W ramach różnorodnych form pomocy, PUP oferuje dotacje na otwarcie własnej działalności gospodarczej (do 30 tys. zł), refundacje kosztów wyposażenia stanowisk pracy (do 35 tys. zł), oraz prace interwencyjne, obejmujące częściową refundację kosztów związanych z wynagrodzeniami i ubezpieczeniami społecznymi

Szpital w Ostródzie S.A.

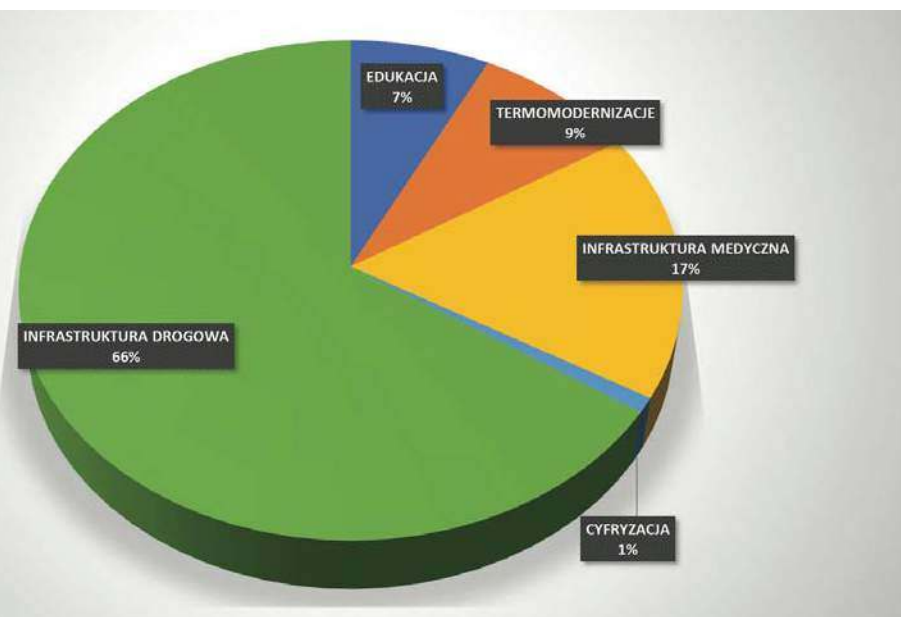
Dni otwarte rozbudowy ostródzkiego szpitala

Budowa ronda na przecięciu ulic Mickiewicza i Olsztyńskiej w Ostródzie (fot. Wiesław Ruczyński)

Przebudowa na rondo skrzyżowania ulic Grunwaldzka – Drwęcka – Kopernika – I Dywizji w Ostródzie (fot. Wiesław Ruczyński)

Projekty UE i programy zrealizowane przez Powiat Ostródzki podczas VI kadencji Rady Powiatu w Ostródzie (28.11.2018 r. – 30.10.2023 r.)

pracowników. Staże pozostają popularnym narzędziem wsparcia, szczególnie dla osób młodych, umożliwiając zdobycie doświadczenia zawodowego bez formalnego zatrudnienia, a stażyści otrzymują stypendium w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych.

— Dodatkowo, Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie angażuje się w rozwijanie kwalifikacji zawodowych, organizując szkolenia indywidualne i finansując kursy dla pracodawców oraz ich pracowników poprzez Krajowy Fundusz Szkoleniowy. Te działania wspomagają zarówno osoby poszukujące pracy, jak i przedsiębiorstwa, umożliwiając im skuteczne dostosowanie się do dynamicznie zmieniających się warunków rynkowych.

— **Jakie kroki podjął Powiat Ostródzki w celu likwidacji barier dla osób ze szczególnymi potrzebami?**

— W ostatnim roku Starostwo Powiatowe w Ostródzie

skoncentrowało się na realizacji działań mających na celu poprawę dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. W ramach obowiązku dostępności, podjęto inicjatywy zarówno w zakresie likwidacji barier architektonicznych, jak i komunikacyjno-informacyjnych. Istotnym krokiem w tej kwestii było stworzenie alternatywnego wejścia do budynku, które uwzględni potrzeby osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. W tym celu wprowadzono wjazd dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością, a także zainstalowano drzwi otwierane automatycznie, umożliwiające samodzielny dostęp. Wdrożenie tych udogodnień sprawia, że Starostwo Powiatowe w Ostródzie staje się bardziej przyjazne i dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami, jednocześnie spełniając wymogi ustawowe dotyczące zapewnienia dostępności w budynkach użyteczności publicznej.

— **Jakie konkretne kroki zostały podjęte w ramach projektu „Cyfrowy Powiat” w celu rozwoju cyfrowego i poprawy cyberbezpieczeństwa w Starostwie Powiatowym w Ostródzie oraz jednostkach mu podległych?**

— W ramach projektu „Cyfrowy Powiat”, który otrzymał finansowanie z Programu Polska Cyfrowa 2014 - 2020, V oś Rozwój cyfrowy JST – REACT EU, Starostwo Powiatowe w Ostródzie oraz trzy jednostki mu podległe (Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Zarząd Dróg Powiatowych) podjęły szereg działań mających na celu rozwój infrastruktury cyfrowej i wzmocnienie cyberbezpieczeństwa. Obejmują one m.in. diagnozę cyberbezpieczeństwa, rozbudowę systemów antywirusowych, zakup sprzętu IT, oprogramowania, oraz szkolenia w zakresie cyberbezpieczeństwa dla pracowników. Realizacja projektu przyczyniła się do zwiększenia efektywności

Rozpoczęcie działań plenerowych Kampanii

Odbiór wyróżnienia za projekt Kampania Zdrowe Lato w 11 edycji konkursu PRO Warmia i Mazury

Nowo wybudowany wjazd do budynku Starostwa Powiatowego w Ostródzie

działań instytucji samorządowych w obszarze technologii cyfrowych.

— **W jaki sposób Kampania „Zdrowe L@to” przyczyniła się do sukcesu samorządu powiatu ostródzkiego?**

— Kampania „Zdrowe L@to” odegrała kluczową rolę w osiągnięciu sukcesu samorządu powiatu ostródzkiego, zwłaszcza podczas 12. edycji Festiwalu Promocji Gospodarczej Warmii i Mazur. Wyróżnienie projektu przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 11 edycji konkursu PRO Warmia i Mazury potwierdziło efektywność działań podejmowanych w ramach akcji. Inicjatywa umocniła pozycję regionu jako atrakcyjnego miejsca, zwłaszcza w kontekście turystyki zdrowotnej. Kampania organizowana od 7 lat, skupia się na czterech blokach tematycznych (Kierunek Zdrowie, Bezpieczne Wakacje, Sport i Energia, EKO na TAK), przyczyniając się jednocześnie do pozytywnego

oddźwięku medialnego i społecznego. Osiągnięcia kampanii stanowią motywację dla samorządu do kontynuacji projektu, rozwijania działań i angażowania się w inicjatywy mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców powiatu ostródzkiego.

Zachęcam Państwa do śledzenia naszej strony internetowej oraz mediów społecznościowych.

Andrzej Wiczkowski
Starosta Ostródzki

GMINA PISZ

INWESTYCJE ZREALIZOWANE I PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ

Andrzej Szyborski piastuje urząd Burmistrza Pisz nieprzerwanie od 2014 r.

Jak sam mówi - przez ten czas sprawiłem, że Gmina Pisz jest w bezpiecznej sytuacji finansowej, co pozwala z optymizmem patrzeć w przyszłość. Obecnie możemy realizować zaplanowane inwestycje i planować kolejne. Do końca 2023 r. pozyskałmy 180 milionów złotych dotacji na inwestycje i inne cele publiczne. Z tych środków oraz ze środków własnych gminy wyremontowano wiele ulic i dróg gminnych, ścieżek rowerowych, traktów pieszych, budynków użyteczności publicznej, obiektów sportowych i rekreacyjnych, zagospodarowano gminne tereny zielone, modernizowano oświetlenie i monitoring. Zainwestowano w oświatę, kulturę, służbę zdrowia, bezpieczeństwo - mam tu na myśli również wsparcie dla policji oraz OSP.

INFRASTRUKTURA

- Modernizacja i rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na terenach wiejskich (konceptcja gospodarki wodno-ściekowej terenów wiejskich w gminie Pisz jest w opracowaniu) oraz sieci wodno-kanalizacyjnej w Pisz.
- Modernizacja oświetlenia na energooszczędne na wsiach i w mieście.
- Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej na wsiach i w mieście.
- Budowa oświetlenia nieoświetlonych dróg gminnych na terenie zabudowanym w Gminie Pisz.
- Doświetlenie przejść dla pieszych.
- Remont kładki pieszej przez rzekę.
- Budowa nowego budynku Ośrodka Profilaktyki i Terapii.
- Dalsza modernizacja targowiska miejskiego w Pisz z budową parkingu i wyjazdu z targowiska.
- Ukończenie remontu budynku PDK.

- Oddanie do użytku szaleńców miejskich.
- Budowa parkingu przy plaży.
- Oświetlenie uliczne w miejscowościach Liski i Łupki.
- Powiększenie cmentarza w Turośli.
- Remonty cmentarzy w Imionku i przy ul. Dworcowej w Pisz.
- Budowa cmentarza miejskiego w Pisz z kolumbarium.
- Budowa infrastruktury przystani na rzece Pisie (budynek kapitanatu, zaplecze sanitarno-socjalne służące do obsługi ruchu wodnego i rozbudowa portu nad jeziorem Roś).
- Rozbudowa Mazurskiej Pętli - odcinek Wiartel - Karwica.
- Modernizacja Muzeum Ziemi Piskiej.
- Remont budynku Społecznego Ogniska Muzycznego w Pisz przy ul. Rybackiej.
- Remont trzech schronów, zagospodarowanie terenu i budowa 2 morów dla rowerzystów na ul. Nidzkiej i Leśnej.
- Budowa nowych i doposażenie istniejących placów zabaw.
- Budowa Centrum sportowo-rekreacyjno-kulturalnego z halą sportowo-widowiskową i salą zabaw dla dzieci.

- Budowa pełnowymiarowego boiska ze sztucznej nawierzchni na Osiedlu Wschód przy Centrum Rekreacyjnym.
- II etap modernizacji stadionu miejskiego - modernizacja istniejącej trybuny stadionu lekkoatletycznego i boiska piłkarskiego, wykonanie ciągów pieszo - jezdnych i dróg dojazdowych z parkingami, ogrodzenie stadionu, wykonanie oświetlenia, nagłośnienia, budynku spikera, toalet.

- Rozbudowa i modernizacja basenu miejskiego.
- Lodowisko miejskie.

- Szlak Pisa-Narew - świetnie przygotowany wodny szlak turystyczny dla miłośników turystyki kajakowej wraz z zagospodarowaniem plaży miejskiej (punkt startowy) oraz kolejnych punktów wzdłuż rzeki, poczynając od Portu na Pisie ze strefą Zamku Piskiego oraz w miejscowościach Niedźwiedzie, Boraki, Szast, Dziadowo, Jeże.
- Zagospodarowanie strefy Zamku Piskiego.
- Budowa ślipów ogólnodostępnych.

WSPARCIE DLA SŁUŻBY ZDROWIA, POLICJI I STRAŻY

- Dalsze wspieranie finansowe piskiego szpitala oraz wdrażanie lokalnych programów profilaktycznych mających na celu poprawę zdrowia mieszkańców.
- Zwiększenie nakładów na Mazurskie Ochotnicze Pogotowie Ratownicze.
- Zakup średniego samochodu dla OSP oraz doposażenie jednostek.
- Rozbudowa remizy strażackiej w Pogobiu Średnim i Hejdyku.
- Systematyczny rozwój monitoringu miejskiego i na wsiach.
- Budowa nowych, bezpiecznych przejść dla pieszych i doświetlenie istniejących.
- Wymiana oświetlenia na inteligentne w całej gminie.

OŚWIATA

- Stworzenie Uniwersytetu Dzieci i Młodzieży - rozwijanie kompetencji społecznych.
- Zwiększenie nakładów finansowych na opiekę psychologiczną - pedagogiczną w szkołach.
- Wzmacnianie prestiżu zawodu nauczyciela poprzez wzrost dodatków funkcyjnych i motywacyjnych.
- Realizacja programów rządowych i inicjatyw oświatowych współfinansowanych ze środków UE.
- Inwestycje i remonty w szkołach: SP 4 w Pisz, SP nr 1 w Pisz, generalny remont Przedszkola przy ul. Matejki z rozbudową nowego skrzydła z przeznaczeniem na żłobek/klub dziecięcy i zakup wyposażenia, SP nr 2 w Pisz; SP w Hejdyku; SP w Trzonkach, SP Liskach, SP w Jeżach i adaptacja budynku gospodarczego na salę gimnastyczną w Kotle Dużym.

KULTURA

- Uruchomienie nowoczesnego kina prezentującego nowości filmowe w PDK.
- Zwiększenie oferty kulturalnej, nawiązanie współpracy z teatrami i filharmoniami.
- Festiwal kulturalny - stworzenie marki piskiego festiwalu będącego fuzją wielu sztuk.
- Festiwal kulinarny „Pisz się na Rybę”.
- Modernizacja budynku Muzeum Ziemi Piskiej w ramach dotacji unijnej ze Stowarzyszenia Wielkie Jeziora Mazurskie 2020.
- Ciekawy zróżnicowany program wydarzeń muzealnych w Muzeum Ziemi Piskiej zawierający organizowanie wydarzeń, spotkań z ciekawymi ludźmi, koncertów, wystaw czasowych oraz prezentacji efektów kolejnych prac wydawniczych.
- Festiwal książki „wPisz się w Mazury” - autorzy z woj. warmińsko-mazurskiego w MGBP w Pisz, ciekawy zróżnicowany program wydarzeń bibliotecznych.
- Dom Kultury jako centrum kulturalne (sala na 340 miejsc), prezentujące różnorodne wydarzenia: seanse kinowe, koncerty, wystawy, spektakle, warsztaty, spotkania, uroczystości, wykłady Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Budynek dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

DIALOG Z MIESZKAŃCAMI

- Powołanie Młodzieżowej Rady Gminy Pisz.
- Powołanie Rady Senioralnej Gminy Pisz.
- Wspieranie organizacji pozarządowych i wzrost finansowania.
- Zwiększenie nakładów na stowarzyszenia emeryckie i Uniwersytet Trzeciego Wieku.
- Wsparcie inicjatyw wiejskich w tym Kół Gospodyń Wiejskich.

INNE DZIAŁANIA

- Klaster energii i inwestycja w OZE.
- Dalsze, skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację projektów.
- Dbalność o zielen miejską i nowe nasadzenia w całej gminie.
- Zagospodarowanie zieleni oraz budowa nowoczesnej fontanny na Placu I. Daszyńskiego.
- Zwiększenie ilości połączeń autobusowych w ramach likwidacji barier komunikacyjnych.
- Monitorowanie powstania obwodnicy Pisz zgodnie z oczekiwany wariantem.
- Monitorowanie powstania stopnia wodnego na Pisie.
- Budowa drogi w uzbrojonej już w specjalnej warminsko-mazurskiej strefie ekonomicznej.
- Kontynuacja polityki podatkowej - niepodnoszenie podatków.

NAJWAŻNIEJSZE ZREALIZOWANE INWESTYCJE TO M.IN.:

- Około 70 dróg w mieście i gminie oraz modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej i oświetlenia.
- Ścieżka rowerowa od ul. Długiej do plaży miejskiej oraz wzdłuż Al. Turystów do ulicy Pionierów.
- Modernizacja stadionu miejskiego - I etap.
- Modernizacja targowiska miejskiego w Pisz.
- Budowa socjalnego budynku wielorodzinnego na ul. Nidzkiej.
- Termomodernizacja budynków szkół podstawowych w Hejdyku i Kotle Dużym oraz budynku Administratora.
- Budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Gminie Pisz.
- Zagospodarowanie parków, skwerów, terenów zielonych, placów zabaw.
- Monitoring.
- Mazurska Pętla Rowerowa.

Pozostając nadal przy sterze wykorzystam pozyskane fundusze zgodnie z przeznaczeniem, zrealizuję kolejne inwestycje, dotyczące modernizacji infrastruktury drogowej oraz oświetlenia na terenie gminy; zrealizuję plany związane ze szlakiem turystyki wodnej Pisa-Narew wraz z zagospodarowaniem plaży miejskiej oraz strefy zamku piskiego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej. Pozyskane 85 milionów zł dotacji w ramach członkostwa w Stowarzyszeniu Wielkie Jeziora Mazurskie 2020 przeznaczą na realizację istotnych projektów inwestycyjnych na terenie gminy m.in. na termomodernizację i wymianę źródeł ciepła w szkołach nr 1, 2 i 4 w Pisz, a także w Jeżach, Trzonkach i Liskach, na rozbudowę infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej - rozbudowę przystani na Pisie oraz portu nad jeziorem Roś, a także na rozbudowę Mazurskiej Pętli Rowerowej oraz modernizację Muzeum Ziemi Piskiej.

Jeśli zostaną ponownie wybrany na fotel Burmistrza Pisz planuję dokończenie i realizację, a także rozpoczęcie prac dotyczących następujących zadań i projektów:

70 MILIONÓW DLA ZDROWIA

SZPITAL W SZCZYTNIIE – INWESTYCJE W PRZYSZŁOŚĆ

Zespół Opieki Zdrowotnej (ZOZ) dzięki inwestycjom stał się jedną z nowoczesniejszych placówek medycznych w województwie. Kadencja 2018-2024 była okresem intensywnych działań, a jednym z kluczowych obszarów inwestycji była sfera medyczna. - Inwestycje w sferze zdrowia to inwestycje w przyszłość naszego powiatu. Dzięki wspólnym działaniom zapewniamy mieszkańcom dostęp do nowoczesnej opieki medycznej – mówi Jarosław Matlach Starosta Szczycieński.

Szpital w Szczytynie to centrum nowoczesnej opieki medycznej, które w ostatnich latach przeszło znaczącą transformację. Dzięki intensywnej działalności inwestycyjnej, placówka jest obecnie wyposażona w nowoczesną infrastrukturę i oferuje kompleksową opiekę zdrowotną dla mieszkańców Powiatu Szczycieńskiego. Szpital posiada oddziały: Wewnętrzny, Chirurgiczno-Ortopedyczny, Dziecięcy, Położniczo-Ginekologiczny, Oddział Intensywnej Terapii, Zakład Opiekuńczo-Leczniczy, Szpitalny Oddział Ratunkowy.

W roku 2018 zakończono budowę lądowiska dla śmigłowców ratunkowych, co umożliwiło szybki i skuteczny transport pacjentów w sytuacjach nagłych. W kolejnym roku rozpoczęto budowę nowego skrzydła szpitala, rozbudowę infrastruktury magazynującej gazy medyczne oraz zmodernizowano aparat RTG. W 2020 roku oddano do użytku nowe skrzydło, umożliwiając rozszerzenie oferty świadczeń medycznych dla

mieszkańców. Również w tym roku rozpoczęto budowę Szpitalnego Oddziału Ratunkowego (SOR). W związku z globalną pandemią Covid-19, decyzją wojewody, nowo wybudowane skrzydło przekształcono w szpital tymczasowy.

Mimo wyzwań związanych z pandemią w 2021 roku kontynuowano projekty inwestycyjne, skupiając się głównie na budowie Szpitalnego Oddziału Ratunkowego. Zaangażowanie środków własnych oraz dotacje umożliwiły modernizację budynku dykcji, zakup specjalistycznego sprzętu medycznego oraz utworzenie Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego.

W 2022 roku ZOZ kontynuował rozbudowę swoich zasobów kupując nowoczesny sprzęt medyczny, modernizując wentylację oraz rozbudowując bazę łóżkową. Wsparcie finansowe od wojewody Warmińsko-Mazurskiego w postaci darowizn inwestycyjnych było kluczowe dla realizacji tych przedsięwzięć.

Rok 2023 przyniósł kontynuację inwestycji, skupiając się na dalszym wzmacnianiu infrastruktury i podnoszeniu standardów opieki medycznej. Wartość inwestycji w tym okresie wyniosła prawie 6 mln złotych.

W latach 2018-2023 ZOZ zainwestował prawie 70 mln złotych w rozbudowę infrastruktury, zakup nowoczesnego sprzętu medycznego, modernizację budynków oraz inne inicjatywy mające na celu podniesienie standardów opieki medycznej dla społeczności lokalnej.

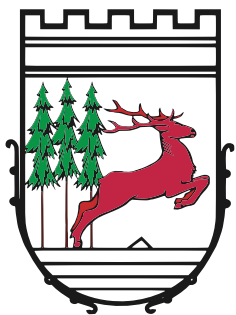
Nowa część szpitala

Otwarcie Oddziału Intensywnej Terapii

Nowoczesny, wysokiej klasy sprzęt w szczycieńskim szpitalu

PODSUMOWANIE VII KADENCJI WŁADZ SAMORZĄDOWYCH MIASTA SZCZYTNO 2018 – 2024

Podsumowanie VIII kadencji władz samorządowych Miasta Szczytno można opisać jako dynamiczne i pełne sukcesów. Przez ostatnie lata udało się zrealizować wiele ważnych inwestycji, które przełożyły się na poprawę jakości życia mieszkańców oraz atrakcyjność miasta dla turystów.

Jednym z najważniejszych osiągnięć władz było wyremontowanie 29 ulic oraz budowa 20 km infrastruktury podziemnej. Działania te przyczyniły się do poprawy komfortu mieszkańców oraz bezpieczeństwa na drogach. Poprawiona została również jakość transportu publicznego. Na ulicach Szczytna możemy zauważyć elektryczne autobusy, a od początku 2024 roku poruszanie się komunikacją miejską jest bezpłatne.

W Szczytnie zaczęło pojawiać się coraz więcej zamiejscowych inwestycji, takich jak: McDonald's, Sphinx czy Pijalnia Czekolady E. Wedel. Po długiej przerwie do miasta powróciło również kino.

Ważnym aspektem kadencji była także dbałość o rozwój sportu i kultury. Powołanie Sportowej Szkoły Podstawowej oraz realizacja licznych imprez sportowych, takich jak Gala Boksu RBK Boxing Night 2 czy imprezy rangi Mistrzostw Polski, doprowadziła do wzrostu zainteresowania sportem wśród mieszkańców. Dla wytrwałych zawodników każdego roku czekały nieziemskie wyzwania podczas

Triathlonu oraz Extremalnej Trójki. Jednym z najważniejszych przedsięwzięć było otwarcie Stadionu Miejskiego, sportowej dumy naszego miasta. Zmodernizowany obiekt spełnia oczekiwania zarówno sportowców, jak i kibiców.

Największą inwestycją mijającej kadencji był Zamek Krzyżacki, który w czerwcu 2021 r. oficjalnie udostępniony został do zwiedzania. 9 września 2021 r. tj. po 96 dniach od otwarcia Zamek odwiedziła 100 000 osoba, była to mieszkaneczka Poznania. Do dnia dzisiejszego obiekt odwiedziło prawie 400 tys. osób. Zamek po renowacji otrzymał wyróżnienie oraz Nagrodę Instytutu Naukowego IBOA w Warszawie w konkursie Modernizacja Roku & Budowa XXI wieku - stał się szczycieńskim centrum wydarzeń kulturalnych.

Wraz z rozpoczęciem sezonu turystycznego w Szczytnie rozpoczyna się cykl imprez kulturalno – sportowych pod nazwą „Letnie Granie”. Od maja do września kalendarz wypełniony jest wydarzeniami, podczas których każdy znajdzie coś dla siebie. Jednym z najważniejszych wydarzeń są Dni i Noce Szczytna, które w 2022 roku zmieniły swoją lokalizację z Placu Juranda na Plażę Miejską. Organizacja licznych wydarzeń kulturalnych, przyczyniła się do podniesienia atrakcyjności miasta w oczach turystów.

Zamek Krzyżacki w Szczytnie

**Stadion Miejski w Szczytnie
– perła sportowa w województwie warmińsko-mazurskim**

Dni i Noce Szczytna

Jedna z 29 wyremontowanych ulic w Szczytnie

Za sprawą Gran Turismo Polonia 2022 Plac Juranda stał się na chwilę jednym z najdroższych parkingów świata. Do Szczytna przyjechało bowiem około 200 najdroższych samochodów świata, które swój rajd odbywały po Polsce. Od tej kadencji rozpoczęto organizację pleneru malarskiego oraz rzeźbiarskiego. Spod rąk artystów wyszły niesamowite cuda, które podnoszą estetykę przestrzeni miejskiej i cieszą oczy mieszkańców oraz turystów. Miasto aktywnie współpracuje z regionalnymi i ogólnopolskimi mediami. Jednym z nich jest Radio ZET, które odwiedziło Szczytno wielokrotnie, czy to na śniadaniu czy grilowaniu, zawsze było ciekawie i zabawnie.

Minionej kadencji obchodziliśmy aż cztery ważne jubileusze rok po roku. XXX-lecie samorządu w 2020 r. przypadło na czas rozwijającej się pandemii. Rok 2021 należał do Krzysztofa Klenzona i jego 40. rocznicy śmierci oraz 80. rocznicy urodzin. Szczycieńskie święto grodu - Dni i Noce Szczytna - w 2022 roku miało swoją 30. rocznicę, a zwieńczeniem wszystkich jubileuszów było obchodzone w 2023 roku 300-lecie nadania praw miejskich Miastu Szczytno. Wszystkie te okoliczności były doskonałą okazją do organizacji wielu wydarzeń miejskich.

Nie zapomniano także o ekologii i bezpieczeństwie. Likwidacja „kopciuchów”,

wymiana lamp na energooszczędne oraz zwiększenie liczby kamer w mieście, to tylko kilka z działań podejmowanych w tym zakresie. Poprawiona została efektywność energetyczna budynków oświatowych: Szkoły Podstawowej nr 6 oraz Miejskiego Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi nr 3 „Promyczek”. Oprócz tego zadbano o zdrowie nas wszystkich dzięki ogólnodostępnym defibrylatorom, które są umieszczone w przestrzeni publicznej oraz komunikacji miejskiej.

Poczucie bezpieczeństwa to dla nas najważniejsza sprawa, dlatego zaopiekowaliśmy się uchodźcami z Ukrainy i udzieliliśmy im nie tylko schronienia i pomocy na czas wojny, stworzyliśmy im także namiastkę domu.

Miasto nawiązało współpracę z Gminą Batočina w Serbii oraz przypieczętowało partnerstwo z Akademią Policji w Szczytnie, co przyniosło liczne korzyści dla wszystkich zaangażowanych stron.

Podsumowując, kadencja władz samorządowych Miasta Szczytno mimo trudności, z jakimi przyszło nam w ostatnich latach żyć, była pełna sukcesów i realizacji ambitnych projektów. Dzięki zaangażowaniu, determinacji oraz wsparciu mieszkańców udało się osiągnąć wiele pozytywnych zmian, które przyczyniły się do rozwoju miasta i poprawy jakości życia mieszkańców.

GMINA JEDWABNO

MAZURY NA WYCIĄgniĘCIE RĘKI

Gmina Jedwabno jest idealnym miejscem do wypoczynienia, osiedlania się i zamieszkiwania. Do dyspozycji mamy tutaj wiele ciekawie i uroczym położonych nieruchomości i obiektów, zarówno do zakupu jak i pod wynajem. Gmina Jedwabno ma charakter wybitnie turystyczny. Jej obszar to 311 km², z czego 70 % tej powierzchni to lasy, pełne różnych gatunków zwierząt. Na jej terenie położonych jest aż 38 jezior, z których te najbardziej znane to Świętajno (w obrębie miejscowości Narty, Warchały i Brajniki), Dłużek, Małszewskie i Głębock. Wszystkie jeziora są bardzo czyste gdyż aż 80 % mieszkańców tej wiejskiej gminy ma kanalizację. Jezioro Świętajno uchodzi za jedno z najczystszych w Polsce i od lat ściągają rzesze turystów z całego kraju. Największe zainteresowanie budzi plaża w miejscowości Warchały nazywana „Złotymi Piaskami”, gdzie w letnie weekendy przebywa do 10 000 osób. Dogodne połączenia komunikacyjne z Olsztynem i Warszawą sprawiają, iż wielu mieszkańców tych i innych miast posiada tutaj swoje domy letniskowe, których jest prawie 1 000. Bazę turystyczną uzupełniają liczne pensjonaty, ośrodki wypoczynkowe, kempingi, restauracje i bary a także czterogwiazdkowy Hotel Natura Mazur w Warchałach. Dlatego w sezonie letnim tereny te odwiedza mnóstwo turystów. Od lat korzystają oni ze zdrowego powietrza, pięknych lasów i czystych wód oferowanych przez Gminę Jedwabno. W bezpośrednim sąsiedztwie

granic Gminy Jedwabno znajduje się Port Lotniczy Olsztyn – Mazury w Szymanach zapewniający połączenia lotnicze w najważniejszych kierunkach.

Lokalnym centrum jest oczywiście Jedwabno, liczące 1 200 mieszkańców. Znajduje się tutaj znakomicie wyposażony Zespół Szkolno – Przedszkolny obejmujący teren całej gminy wraz z Halą Sportową. Do dyspozycji mieszkańców i turystów jest Gminny Ośrodek Kultury i Gminna Biblioteka Publiczna, Środowiskowy Dom Samopomocy, stacja benzynowa Orlen,

Bank Spółdzielczy, Ośrodek Zdrowia, Urząd Gminy. Swoje usługi świadczy tu szereg firm budowlanych i transportowych oraz warsztaty samochodowe.

Do walorów geograficznych, przyrodniczych, komunikacyjnych i turystycznych dochodzą atuty społeczne. Liczba stałych mieszkańców jest bardzo niewielka, wynosi raptem niespełna 3 617 mieszkańców, czyli niecałe 12 mieszkańców na 1 km². Jednak ich wielokulturowość i społeczna inicjatywa tworzą barwną i kolorową mieszankę. Działa tutaj ponad

20 stowarzyszeń, zarówno kulturalnych i gospodarczych jak również zajmujących się innymi dziedzinami życia społecznego. Do najbardziej znanych należy Stowarzyszenie Kulturalne „Tanecznik” prowadzące Zespół Pieśni i Tańca „Jedwabno”, organizujące co roku Festiwal Folklorystyczny w Jedwabnie. Jest to obszar z bogatą kulturą, historią, folklorem i wieloma tajemnicami. Tutaj wypoczywają znani artyści i twórcy.

Istotnym elementem integrującym mieszkańców jest 18 sołectw, które tworzą Gminę

Jedwabno. Każde sołectwo posiada swój własny fundusz sołecki i w jego ramach mieszkańcy danej miejscowości co roku bezpośrednio decydują o sposobie jego wydatkowania, dysponując te środki choćby na budowę i wyposażenie placów zabaw, doposażenie świetlic wiejskich, budowę oświetlenia ulicznego czy też na działania kulturalne. Dzięki temu czują się prawdziwymi gospodarzami swoich wsi. Fundusz sołecki jest jednym z najważniejszych czynników wspierających rozwój poszczególnych miejscowości a jednocześnie elementem i przykładem daleko idącej samorządności, dającym mieszkańcom możliwość bezpośredniej realizacji wielu własnych pomysłów i zadań. Ta forma aktywności i integracji mieszkańców stała się w ostatnich latach jednym z motorów rozwoju Gminy Jedwabno. Z pewnością wzbogaca to lokalny krajobraz społeczny i kulturowy.

Gmina Jedwabno z pewnością jest jednym z miejsc w którym warto żyć, mieszkać i wypoczywać. Nie tylko w sezonie turystycznym ale przez cały rok. Po więcej informacji zapraszamy na stronę internetową Gminy Jedwabno: www.jedwabno.pl a także na profil Gminy Jedwabno w serwisie społecznościowym Facebook. Materiały filmowe z Gminy Jedwabno z różnych dziedzin można obejrzeć na serwisie Telewizja Jedwabno pod adresem internetowym: <http://jedwabno.kopernik.tv/>

Zapraszamy do Gminy Jedwabno!

Zbiory UG Jedwabno/Fot. Paweł Adamski (zdjęcie z drona)

DOŻYNNKI POWIATOWE 2024

W JEDWABNIE

W dniu 15 sierpnia 2024 (czwartek) na Stadionie Gminnym w Jedwabnie, znanym z nominowanego do Oscara filmu „IO”, odbędą się Dożynki Powiatowe Powiatu Szczycieńskiego. Wystąpią między innymi Zespół Pieśni i Tańca „Jedwabno” oraz zespoły folklorystyczne z Litwy i Ukrainy. Gwiazdami wieczoru będą zespoły Enej i Bad Boys Blue. Stawkę wykonawców uzupełni lokalny młodzieżowy zespół muzyki popularnej Black Minds oraz gwiazda disco Bartosz Abramski. Zapraszamy do Jedwabna 15.08.2024 na Dożynki Powiatowe!

